

Bret Harte

**PRIETENUL MEU
VAGABONDUL**

COLECTIA WESTERN

Bret Harte

PRIETENUL MEU VAGABONDUL

V.2.0

În românește de ALFRED NEAGU

După textul volumului apărut la
Editura Univers – București, 1979

COLECTIA WESTERN

Traducerea s-a efectuat după volumele:
Idyls of the Foothills (Leipzig, Bernard Tauchnitz, 1891)
The Twins of the Table Mountains (ibid. 1891)
Sally Dows etc. (ibid, 1893)
The Bell-Ringer of Angel's (ibid 1894)
A Protegee of Jack Hamlin's (ibid, 1894)
Colonel Starbottle's client (ibid, 1894)

Șeriful din Siskyou.

I.

În ziua de 15 august 1854, toată suflarea de la Wynyards Bar se adunase pe o mică faleză ce domina drumul de care povârnit – singura cale de acces, spre acea așezare. După înfățișare, oamenii se deosebeau destul de puțin de obișnuiții mineri, deși preponderent era elementul străin trădat de unele particularități și culori ale veșmintelor, în vreme ce alți indivizi se remarcă prin aerul lenevos și șubrezenia educației. Wynyards Bar era o așezare de fugari. Printre locuitorii săi erau unii „hăituiți” de autoritățile statului, iar atitudinea lor din ziua aceea reprezenta un act de rebeliune fățișă contra puterii legale și de împotrivire față de arestarea pe bază de mandat a unuia dintre membrii săi de vază.

Acest gentleman – maiorul Overstone, care se afla în clipa aceea călare pe un mustang cenușiu și conducea mișcările adunăturii, cu vreo câteva zile mai înainte ucisese pe șeriful ținutului Siskyou, în vreme ce acela încerca să-l aresteze pentru dubla nelegiuire de a-și fi însușit niște fonduri de-ale unei corporații de stat și de a-l fi împușcat pe ziaristul care făcuse imprudența să-l demaște. Vina mai mică de omor ar fi fost trecută cu vederea de către autorități, dar când gestul se repetă chiar și asupra zelosului și necugetatului trimis oficial, faptul nu mai putu rămâne fără replică, mai ales că voiau să-l aresteze pe maiorul Overstone și pentru mult mai grava nelegiuire împotriva proprietății. Drept consecință fusese numit un nou șerif, care se îndrepta spre Wynyards cu o puteră înarmată. De asemenea deveni fapt cunoscut că cei de la Wynyards Bar aveau să reziste până la ultimul om.

Toate privirile erau îndreptate spre o perdea de tufișuri de laur și nuc cenușiu care mărginea drumul la vreo jumătate de

milă depărtare, unde se părea că se ascunseseră locuitorii lipsă la apel pe faleză tocmai pentru a da de veste sau chiar a împiedica apropierea puterii. O ușoară păclă cenușie care se ridică dincolo de desișuri, dinspre dealurile din depărtare, fu de îndată socotită ca fiind norul de praf ridicat de un pâlc de călăreți apropiindu-se pe drumul cel mare ce nu se vedea de acolo, în liniștea plină de așteptare ce se lăsase, se auzi distinct tropot de copite, țăcănitul sec al armelor și deodată călăreții se opriră. Cei care erau răspândiți în grupuri pe faleza înaltă schimbară rânjete crunte de satisfacție.

Nu același lucru se întâmplă cu cel care-i conducea. Înjurătura ce-i scăpă de pe buze și felul cum tresări îi făcură pe toți să se uite spre el. Spre uimirea lor, privea în cu totul altă direcție, iar când își îndreptară și ei ochii într-acolo, văzură îndată pricina. Încet, dinspre dreapta, de-a lungul unei mici creste, se arată o coloană de cavaleriști, pe un singur rând, până atunci ascunsă vederii. După harnașamentele solide și galoanele galbene prinse de bluzoanele albastre, ce se vedeau de departe, oamenii își dăduseră seama îndată ca era vorba de un detașament de cavalerie regulată al Statelor Unite. Înainte ca toți cei strânși acolo să înțeleagă semnificația acestei noi invazii, de-a lungul drumului se auzi ropot de copite și unul dintre cei care făcuseră parte din ambuscadă țâșni dinspre desișurile din vale. Era roșu la față dar triumfător.

— Să fiu al naibii de nu-i un căcăcios și jumătate! spuse el gâfâind, arătând spre norul de praf ce se ridica iarăși dinspre șleaul cel mare. Au șters-o înapoi îndată ce ne-au zărit nasurile, iar noul lor șerif s-a ales cu o gaură la pălărie. Dar la ce naiba vă zgâiți așa? Ce s-a mai întâmplat?

Căpetenia lor arătă nerăbdător și încruntat la față spre șirul de călăreți care se apropia.

— Ah. Fir-ar să fie! Cavaleria regulată! exclamă celălalt. Dar parcă Unchiul Sam nu era amestecat în jocul ăsta. Cu ce drept...

— Fleanca! spuse căpetenia..

În clipa aceea cavaleriștii se deplasau în unghi drept față de ei, când deodată se opriră, aproape bulucindu-se din cauza

unui incident neașteptat. Deodată văzură un individ descălecând iute și gonind la vale, adăpostindu-se cu fereală de la un tufiș la altul, până ce se pierdu în desiş. Pe deasupra capului său trecu o ploaie de gloanțe și apoi întregul detașament se răsuci și porni în direcția lor pe drum. În urma lor venea un singur cal fără călăreț, evident aparținând fugarului.

— Împrăștiați-vă pe un singur șir de-a lungul crestei, hai, toată lumea! Când intră în defileu, luați-i la cătare, le strigă cel care era căpetenia răzvrătiților. Dar nu trage nimeni până nu dau eu semnalul. Împrăștiați-vă!

Se împrăștiară care încotro ca o colonie de câini de prerie, pitindu-se după fiecare tufiș sau piatră, de-a lungul falezei. Numai căpetenia lor porni liniștit călare spre intrarea în defileu. Cei nouă cavaleriști veneau într-o desăvârșită ordine, doi câte doi, având în frunte un tânăr ofițer. Maiorul Overstone le ieși înainte și dădu comanda de oprire. Ridicându-și privirea spre el, tânărul ofițer strânse frâul, spuse o vorbă celui aflat în capul coloanei de cavaleriști și imediat patru rânduri de oameni se strânseră formând un careu compact și neclintit în mijlocul drumului. Tânărul ofițer își lăsă mâna în care nu ținea sabia de-a lungul șoldului, în vreme ce oamenii lui așteptau cu puștile așezate de-a latul șei dinaintea lor. Dar în momentul acela fiecare era conștient că asupra lor erau ațintite o sută de puști dinspre tufișuri și că fuseseră prinși într-o capcană din care nu mai aveau scăpare.

— De când, glăsui maiorul Overstone, luându-și niște aere afectate și un ton arogant, cu totul altul decât cel folosit față de tovarășii săi, de când al nouălea regiment de cavalerie al Statelor Unite dă o mână de ajutor la împlinirea unor mărunte tertipuri de tribunal?

— Suntem pe urmele unui dezertor, un fel de metis care ne-a servit de călăuză și apoi a șters-o, îi răspunse ofițerul.

Avea o voce de băiețaș și la fel arăta a fi și în rest, cum stătea dinaintea lui – zvelt, bine strâns, soldățește, în tunica prinsă cu o cingătoare – dar, în același timp, părea foarte stăpân pe el și liniștit, cu toate că încă mai era roșu la fața din cauza surprizei

și a rușinii că fusese surprins.

Un oftat de ușurare trecu printre rândurile oamenilor osteniți și încordați din tabără. Soldații nu erau pe urmele lor. Deși erau gata să se supună oricărei porunci a căpeteniei lor, oamenii aceia fără căpătai știau cât se poate de bine că o victorie de moment asupra militarilor n-avea să treacă nepedepsită și că de fapt însemna sfârșitul așezării lor. Iar intrușii cuminți, cum se arătau a fi, nu-și vindeau ei pielea decât foarte scump. De după ascunzișurile lor, toți acei *desperados* se uitau îngrijorați la căpetenia lor, în vreme ce soldații, din contra, priveau drept înainte.

— Fie proces sau nu, glăsui din nou maiorul Overstone, ați ajuns în ultimul loc unde v-ați putea recupera dezertorul. La Wynyards Bar noi nu predăm nimănui nici un om. Iar acolo la Academie, domnule, nu v-au învățat cum să faceți ca să vă dobândiți înapoi prizonierii când sunteți prinși din coastă de un număr mult mai mare de oameni.

— Fir-ar să fie! Dar nici pe dumneavoastră, domnule căpitan Overstone, nu v-au învățat cum să atacați o baterie întreagă la Cerro Gordo numai cu jumătate de companie și totuși ați făcut-o. Cu atât mai mult ar trebui să vă fie rușine acum, dom'le, că ați ajuns să comandați o șleahță de nelegiuiți și ticăloși.

— Liniște! porunci tânărul ofițer.

Sergentul care vorbise astfel și care avea trese indicând serviciu îndelungat, duse mâna la chipiu în semn de salut; apoi o lăsă din nou pe carabină și continuă să privească indiferent înaintea lui. Dar glonteale își atinsese ținta. Pe chipul lui Overstone trecu un val de roșeață – de rușine și mândrie rănită.

— Ah? Tu ești, Murphy! spuse el râzând afectat. De când nu te-am văzut, nu prea ai câștigat galoane.

Tânărul ofițer întoarse ușor capul.

— Atenție!

— Doar un singur moment, interveni Overstone, apropiindu-se. V-am spus că noi nu predăm pe niciunul dintre cei care ne cer protecție. Dar, adăugă făcând un gest cu mâna pe jumătate disprețuitor, pe jumătate neglijent, aruncând o privire plină de înțeles spre acoliții lui, nu vă împiedicăm să-l căutați singuri.

Drumul e liber, tabăra-i acolo, în fața voastră.

Ofițerul continuă să dea comanda, fără să se mai uite la el:

— Pe două rânduri desfășurat, înainteze marș!

Micul detașament porni înainte, trecu de maiorul Overstone când ajunse la gura defileului și apoi soldații se răspândiră pe pantele dealului. Oamenii din tabără, cu armele în mâini, ridicându-se alene ici și colo de după câte un tufiș, le făceau în bătaie de joc loc să treacă. Farsa aceasta a căutării dură câteva momente, iar după ce aruncă o privire cuprinzătoare asupra înălțimilor acoperite de păduri din jur, tânărul ofițer se arată satisfăcut și-și adună din nou oamenii în defileu. Maiorul Overstone era tot acolo.

— Cred că sunteți mulțumit, spuse el încruntat.

Tăcu o vreme și apoi, cu o voce schimbată și șovăielnică, adăugă:

— Sunt mai vechi militar decât dumneavoastră, dar totdeauna mi-a plăcut să cunosc pe unul care a terminat Academia de la West Point.

Nu mai spuse nimic altceva și-i întinse mâna. Cel ce trecuse pe la West Point, roșu la față și țeapăn, cu ochi strălucitori și limpezi, umbriți de gene rare și de cozorocul chipiului cochet ridicat în sus, se uită cu răceală la mâna întinsă, ridică și el mâna, îi întoarse un salut țeapăn și-i spuse:

— Bună ziua, domnule!

După care dădu pintoni calului mai departe.

Maiorul Overstone își suci mânios calul și în urma acestei bruște manevre dădu peste aghiotantul lui, cel ce condusesese oamenii de la ambuscadă.

— Ei bine, Dawson, îl întrebă nerăbdător. Cine-i individul?

— Doar, un nenorocit de călăuz pe jumătate indian. E colo în tufiș cu Simpson și se ascunde așteptând să plece soldații.

— Ai vorbit cu el?

— N-am stricat prea multe vorbe, îi răspunse Dawson cu dispreț. Nu mă dau în vânt după mutre din astea.

— Adu-l în cabana mea. S-ar putea să ne fie de vreun folos.

Dawson se arătă cam sceptic.

— Mă bate gândul că nu ne-am procopsit cu cine știe cine și

nici aici n-o să fie mai breaz decât era dincolo, spuse el și se îndepărtă.

II.

Pe dinafară, cabana maiorului Overstone nu se deosebea mai deloc de cele ale tovarășilor lui. Era obișnuita construcție din bârne așezate de-a latul și lipite în mod primitiv pe la încheieturi cu lut, material din care era durată și soba ce ocupa un colț întreg din încăpere. Cabana avea două ferestre și o ușă și era acoperită cu fâșii lungi de coajă de molid tăiate în formă de jumătăți de cilindru. Dar în interior se vedeau semne care trădau rangul deosebit și experiența celui care o ocupa. În locul obișnuitei lavițe sau cușete durate lângă perete, înăuntru exista un pat pliant de campanie, iar pe o masă grosolană de scândură se vedea un lighean de tablă și două perii cu mâner de fildeș, piepteni și alte elegante articole de toaletă, făcând parte bineînțeles din trusa de călătorie a maiorului Overstone. Într-un colț se afla un geamantan din piele, o șa mexicană, bogat împodobită cu ornamente din argint, o cutie de mahon cu pistoale pentru duel, o cutie de piele pentru pălării, acum închisă și legată cu niște curele, ca și un minunat baston de mahon cu mânerul cu incrustații din aur și cuarț, special pentru ocazii. Acest decor dezvăluia, cu o notă de dramatism, o trecere violentă și grabnică de la o viață de lux ostentativ la una de chinuri și privațiuni ascunse și o semnificație aparte o avea degradarea înceată, dar continuă, a acestor scumpe amintiri. O pereche de trăgători de argint pentru cizme era folosită la curățatul sobei și pentru a ridica oala de cafea, fildeșul periilor era pătat de cafea, sticlutele de cristal rămăseseră fără dopuri și erau folosite pentru oțet și sare, iar pe peretele înnegrit atârna o oglindă cu mâner. Pentru că maiorul Overstone ajunsese să locuiască în cabana aceea după ce fugise fără să se mai uite înapoi din apartamentul reținut într-un luxos hotel din Sacramento – schimbare socotită a fi numai temporară până se va rezolva toată afacerea, pentru ca apoi să se întoarcă și să-i

bage-n sperieți pe cei care-l acuzaseră, așa cum făcuse și în alte rânduri. Dar de data asta lucrurile nu s-au mai vădit la fel de lesne de rezolvat cum își închipuise el, cei care-i purtau pică nu s-au arătat dornici să ierte, iar exilul său forțat se prelungea mereu, săptămânile treceau una după alta, până când înfruntarea care se terminase cu uciderea șerifului păru să-i închidă pentru totdeauna ușa de întoarcere spre lumea civilizată. Numai pe coclaurii aceia se afla în siguranță viața și persoana lui. Wynyards Bar se supuse pe dată în fața curajului său nesăbuit, iar cele două crime bezmetice îl făcură respectat în rândul zănaticilor, cartofoilor și gentlemenilor ale căror fapte de vitejie nu depășeau notorietatea unui jaf de diligență sau a unui singur asasinat. Noii săi tovarăși se stăpâneau plini de delicatețe să-i pomenească vreodată de luxul său apus.

Se aplecase asupra cufărului pe care-l deschisese, cufăr despre care toți cei din tabără presupuneau că adăpostea bonuri de stat și hârtii de valoare ridicându-se la sume fabuloase. Tocmai luase din cufăr câteva scrisori, când în ușă se arătă o siluetă proiectându-și umbra în încăpere. Maiorul își ridică privirea, lăsând neglijent hârtiile deoparte. Pe teritoriul taberei proprietatea era sacră.

Cel din ușă era dezertorul. Deși trecuseră câteva ceasuri de când sosise în tabără și probabil că pe dinăuntru își reîmprospătase forțele, de aspectul său exterior nu se îngrijise încă și era plin de praf. Pe bluza roasă și pe pantaloni mai stăteau agățați mărăcini și laptele cucului. Pielea feței, atât cât se vedea de sub stratul de jeg, avea o nuanță gălbuie. Ochii deschiși la culoare vedeau tot neastâmpărul și strălucirea caracteristică metișilor. Se uită pe îndelete prin toată cabana, privi spre cufărul deschis din fața maiorului, iar apoi ochii i se opriră neșovăielnici asupra maiorului.

— Ei, se răsti maiorul deodată la el, ce vânt te mână încoace?

— Păi, același care te-a mânat și pe dumneata, răspunse celălalt aproape la fel de răstit.

Maiorul mai știa câte ceva despre firea metișilor, așa că nici replica nici tonul nu-l uimiră.

— Doar n-ai venit aici numai pentru că ai dezertat, spuse

maiorul cu răceală. Altceva ai tu pe suflet.

— Altceva! adevări omul cu aceeași răceală.

— Așa m-am gândit și eu. Ei bine, acum cred că înțelegi că aici treburile astea nu se mai înghit. Dacă te-apuci de ele pe-aici, ai șansa să atârni de primul copac. Asta-i legea numărul unu.

— Am văzut eu că pe-aici nu vă prea bateți capul să așteptați până vine șeriful.

Maiorul îl măsură iute cu privirea. Omul păru să nu-și dea seama de ironia replicii sale și continuă mai departe, încruntat:

— Și care-i legea numărul doi?

— Eu zic că nu-i cazul să mergi cu gândul mai departe de legea numărul unu, îi răspunse sec maiorul pe un ton semnificativ.

Deschise un dulăpior și scoase dinăuntru o sticlă de cristal, cu incrustații de argint, pe care i-o înmână străinului.

— Ia te uită! Exclamă metisul admirativ. A dumitale?

— Bineînțeles.

— Acum, bineînțeles... dar mai înainte?

Legea numărul doi probabil că arăta că aluziile la trecut nu erau luate drept jignire. Cu toate acestea maiorul, deși obișnuit cu astfel de glume, răsă puțin cam strepezit.

— A mea dintotdeauna, răspunse el. Dar nu bei?

Sub stratul de murdărie, chipul metisului, se întunecă.

— Ce-ai de gând? Și Simpson m-a servit de m-a ghiftuit. Și mă bate gândul că mi-a cam ajuns.

— Ai fost vreodată prin Sacramento?

— Da!

— Când?

— Săptămâna trecută.

— Ai auzit vorbindu-se ceva despre mine?

Prin lațele de păr ce-i veneau în ochi, metisul se zgâi la maior cu mirare, nu numai pentru că-i pusese acea întrebare, ci mai ales din cauza tulburării aproape copilărești pe care o vădi maiorul în momentul când îl întrebase.

— Aproape că nici n-am mai auzit altceva, îi răspunse el mohorât.

— Și... cam ce ziceau?

— Zicea că trebuie cu orice chip să pună mâna pe dumneata. Și mai ziceau că șeriful ăla nou tot o s-o facă el.

Maiorul râse.

— Ei, cred c-ai auzit cum și-a împlinit misiunea noul șerif... a șters-o cât l-au ținut picioarele cu toată puterea lui, doar în fața unui pumn de oameni de-ai mei care nu-s nici a opta parte din câți am. Și ai văzut cum restul i-au ținut la respect pe cei nouă cavaleriști și pe mânzul lor de locotenent. Dacă n-ai fi știut, n-ai fi acum dinaintea mea. Ei bine, în toată California nu există putere civilă sau militară care să mă poată scoate pe mine de-aici.

Dar nici curiozitatea lui de mai înainte, nici lăudăroșenia de-acum nu păreau să-l impresioneze prea mult și nici să-l încânte pe străinul în zdrențe. Se mai uită o dată prin cabană și apoi se îndreaptă spre ușă.

— Stai! Unde te duci? Ia loc. Vreau să vorbesc cu dumneata.

Dezertorul șovăi o clipă, apoi se lăsă fără multă încântare pe marginea unui scaun de campanie de lângă ușă. Maiorul se uită la el.

— Trebuie să-ți aduc aminte că în tabăra asta eu poruncesc și băieții de pe-aici de obicei fac ce spun eu. Cum te cheamă?

— Tom!

— Tom! Uite-aici, Tom! Fir-ar afurisite să fie toate! Nu-ți dă și ție prin minte că un om când se împotmolește aici și rămâne singur, ca mine, mai vrea și el să știe ce se mai petrece prin lume și să mai audă niște vești?

Acel amestec ciudat de poruncă și rugămintă îl făcu pe dezertor să se uite curios la el. Îl privi pe maior de sus în jos, ca și cum s-ar fi îndoit foarte tare că el era neîmplânzitul *desperado* despre care auzise atâtea. Și se simțea tare încurcat pentru faptul că acel individ, de două ori asasin și căpetenie a unei șlehte de nelegiuiți și nesăbuiți la fel ca el, i se adresa pe tonul acela aproape confidențial.

— Și cam ce-ai vrea dumneata să știi? îl întrebă el morocănos.

— Ce spun, sau mai bine zis ce fac, oamenii din partidul meu

ca să-mi apere cauza? întrebă maiorul plin de nerăbdare. Ce scrie despre mine în *Expres*?

— Mi se pare că aproape toți te-au cam lăsat baltă. Ei zic că niciodată n-ai fost reprezentantul partidului lor, ci ai acționat doar în numele dumatiale, îi răspunse celălalt sec.

În clipa aceea maiorul se dezlănțui. O adunătură de trădători și oameni vânduți! Pe toți îi plătise! Două mii de dolari aruncase la *Expres* și pe redactorul-șef l-a scăpat de la ananghie să nu fie biciuit și închis pentru calomnie! Jumătate din hârtiile acelea afurisite cu valoare, de care fac atâta caz, au fost mânuite chiar de ei, de ipocriții aceia, fir-ar ei să fie! Erau o bandă ticăloasă de hoți și trădători!

Probabil că maiorul se cam lăsase târât de valul de epitete nefericite, pentru că pe fața celui alt se întinse un zâmbet posomorât. Ba mai mult decât atât, se pare că maiorul uitase că dorința lui fusese de a-l auzi el pe străin vorbind, pentru că se lansă într-o lungă expunere asupra afacerilor sale private, prezentând o părtinitoare și insistentă apărare a propriei cauze și în același timp denunțându-i pe cei care-l acuzau. Vreme de aproape jumătate de oră aminti punct cu punct, amănunt cu amănunt, învinuirile care i se aduceau și invocă tot felul de argumente posibile și explicații sofisticate, dar vădi încontinuu o patimă nestăpânită în a lungi și a se repeta, ceea ce arăta cât era de chinuit de propria-i conștiință. Nu mai rămăsese nimic din aroganța agresivă care-i uimise pe prietenii și inamicii lui. În cele din urmă, până și zâmbetul mohorât al amărâtului care asculta această spovedanie se întunecă, transformându-se într-o silă uimitoare. Apoi, spre bucuria lui afară se auziră pași. Manierele maiorului se schimbă pe dată.

— Ei, ce-i? întrebă el nerăbdător în clipa în care intră Dawson.

— Am venit să-mi spuneți ce să facem cu el, răspunse Dawson arătând disprețuitor cu degetul spre dezertor.

— Du-l în cabana dumatiale!

— În cabana mea? Pe ăsta? exclamă Dawson, răspunzând obraznic conducătorului său.

Ochii maiorului se îngustară, iar buzele subțiri se strânsură,

devenind o singură linie.

— Nu cred că m-ai înțeles bine, Dawson și altă dată te sfătuiesc să aștepti până termin ce am de spus. Vreau să-l duci în cabana dumată, iar după aceea... te rog s-o ștergi de-acolo. Înțelegi? Vreau să stea lângă mine și să stea singur!

III.

Dawson n-a fost prea mirat când i-a văzut pe maiorul Overstone și pe metis pornind a doua zi dimineată împreună, pe jos, pe drumul ce ducea prin defileu, pentru că-i trecuse prin minte că maiorul pune la cale niște acțiuni grozave de represalii împotriva invadatorilor, care aveau să garanteze securitatea veșnică a taberei. I se părea cât se poate de firesc ca maiorul să se folosească de un instrument lipsit de importanță și valoare cum era metisul, mai ales că serviciul care i se cerea avea să însemne de fapt sacrificarea individului respectiv.

— Maiorul, îi spunea el unui tovarăș, nu vrea să riște pielea unui alb atunci când are una de indian la îndemână.

Pasul șovăielnic, fără chef al metisului părea să dea oarecare bază acestei presupunerii. Îl asculta mohorât pe maior, în vreme ce acesta-i sublinia poziția strategică a așezării.

— Drumul acela de care constituie singura cale de acces spre Wynyards și numai cu o duzină de oameni rânduți de-a lungul stâncilor pot face față la o sută. Poteca pe care al trecut dumneata peste creastă vine drept în defileu și doar ai văzut ce înseamnă treaba asta pentru oricare nebun ce-ar încerca să pătrundă pe-acolo. Bineînțeles că de avea șeful un obuzier și oameni în stare să-l mânuiască, atunci ne putea trimite niște proiectile frumoase, dar chiar și în cazul acesta puteam să ocupăm creasta din față înaintea lor.

Se opri o clipă și apoi adăugă:

— Am fost în armată, Tom. Am făcut campanie în Mexic înainte ca mînzul acela de ofițer să fi știut ce-s ăia pantaloni pe fundul lui. Am trăit toată viața ca un gentleman... fir-ar să fie... și uite unde am ajuns!

Metisul mergea în silă alături de el și arunca priviri furișe când în stânga când în dreapta, ca și cum ar fi căutat o cale de a scăpa de aceste confidențe. Dar maiorul continuă să vorbească mai departe și în vremea asta traversară defileul, apoi ajunseră la drum, după care începură să urce panta înălțimii dimpotrivă, pe jumătate ascunși de desigur și zadă. Acolo maiorul se opri din nou și se întoarse spre așezare. Cabanele erau dincolo de faleză, pârâiașul ce amintea de terenul de prospecțiuni – unde se mai făcea și acum un fel de minerit de mântuială – se auzea murmurând din când în când la picioarele lor, deși zona minieră propriu-zisă dispăruse cu totul din ochii lor. În cele din urmă amuțiră chiar și zgomotele care arătau că ceilalți își vedeau de treburi. Erau singuri. Maiorul se așează pe un bolovan și arată cu degetul spre un altul. Metisul rămase totuși în picioare, mohorât, de parcă ar fi vrut să sublinieze cât putea mai mult că era vorba de o tovărășie silită. Maiorul fie că era prea preocupat ca să mai bage de seamă, fie că acceptase acea atitudine ca pe o trăsătură caracteristică metișilor în general, continuă pe un ton confidențial:

— Uite, Tom. Vreau să scap de gaura asta blestemată și să plec pe coasta de est. Oriunde. Dincolo de granița Oregonului, în Columbia Britanică, sau spre coastă, de unde aș putea lua un vas până în Mexic. Înseamnă o groază de bani, dar am destui. Înseamnă și mult risc, dar mi-l asum. Am nevoie de cineva care să mă ajute, cineva care să împartă riscul ăsta cu mine, cineva care să împartă și reușita cu mine. Ajută-mă să ajung dincolo de hotare, fie pe uscat, fie pe mare și-ți dau o mie de dolari încă de la plecare și o mie de dolari după ce ajungem dincolo, teferi și nevătămați.

Metisul își schimbă poziția neglijentă de mai înainte. Ținuta lui părea mai degrabă indolentă, fiind subliniată de felul în care-și aruncase peste un umăr niște curele ce-i slujiseră la prins ranița, iar acum păreau să-i servească drept rezemătoare pentru mâna lăsată alene.

— Ei, ce zici, Tom? Ți-ar surăde? Poți avea încredere în mine, pentru că mia aceea-i ca și cum ai avea-o în buzunar, încă

înainte de a porni noi la drum. Iar eu cred că pot avea încredere în tine, fiindcă de scapi o vorbă cuiva înainte de plecare, sau de-mi faci vreo porcărie după aceea, te ucid cât ai clipi.

În clipa următoare cei doi bărbați se rostogoleau pe jos, prin desiș. Metisul se aruncase pe neașteptate asupra maiorului, doborându-l la pământ. O clipă curelele de la raniță vâjăiră ca un lasou prin aer și apoi coborâră în jurul umerilor maiorului cetluindu-i mâinile pe lângă corp. După aceea metisul își apucă zdreanța de bluză și și-o desfăcu fără menajamente, își scoase cingătoarea de la brâu și, cu aceeași dexteritate, imobiliză genunchii celui care se zbătea pe jos.

Într-o clipă lupta se încheiase. Niciunul dintre ei nu scosese o vorbă. Numai suflarea lor gâfâită tulbura liniștea adâncă din jur. Probabil că și unul și celălalt știau că nimeni nu-i putea auzi, chiar dacă ar fi strigat. Pentru prima oară metisul se așeză jos. Dar nu se citea nicio undă de triumf sau satisfacție pe chipul lui, care-și păstra aceeași expresie de silă în momentul în care se uită la cel doborât.

— Vreau mai întâi să-ți spun, începu el încet ștergându-și fața, că nu m-am gândit să fac treaba asta în chipul în care am făcut-o. Mă așteptam să am mai mult de luptat cu dumneata și să întâmpin mult mai multe primejdii ca să te scot din bârlogul ăsta și... credeam că voi avea de-a face cu un individ de cu totul alt calibru. Nu credeam că o să-mi faci jocul chiar dumneata... și nu prea mi-a venit la socoteală să profit de treaba asta.

— Cine ești? întrebă maiorul gâfâind.

— Sunt noul șerif din Siskyou!

De sub cămașa murdară scoase o învelitoare de hârtie din care dădu la iveală, cu vârful degetelor lui jengoase, un petec de hârtie curată, împăturită, cu aspect de document oficial.

— Uite împuternicirea mea! Am păstrat-o cât mai curată pentru dumneata. Văd că nu-ți prea arde s-o citești... ai mai văzut una și mai înainte. E la fel cu cea pe care o avea șeriful celălalt... pe care l-ai împușcat!

— Țasta-i planul dumatăle și al mucosului ăluia din fruntea soldaților? întrebă maiorul.

— Nici el, nici soldații n-au avut habar, cum n-ai avut nici dumneata, îi răspunse șeriful, potolit. Mi-am luat slujba de călăuz indian sau cercetaș acum zece zile. Am dezertat cât se poate de firesc și de regulamentar ieri, când am trecut peste creastă. Iar mâine, de pun soldații mâna pe mine, mă trezesc drept în fața curții marțiale, cum te văd și cum mă vezi. Și am pus la cale ca o poteră, sub conducerea ajutorului meu, să vă atragă atenția în altă parte, exact când escorta ajungea pe creastă. Și uite c-am reușit să mă strecur.

— Și nu ești metis?

— N-am nimic de indian atât de trainic în mine încât să nu se spele cu puțină apă. Mi-am făcut eu socoteala, când am pus lucrurile la cale, că un amărât de indian n-o să trezească bănuiala. După cum ai văzut, Dawson nu se prea omoară cu firea după mine. Dar nu m-am gândit că o să-mi cazi la mână așa de repede. Uite, asta mă încurcă pe mine. Probabil că tare mai jinduiai după careva să-ți țină tovărășie atunci când ți-ai ales un om ca mine ca să te spovedești. Nici acum nu știu ce să cred.

Se uită întrebător la prizonierul său, învăluindu-l în aceeași privire uimită. Mai era ceva ce nu putea pricepe și care acum îi sărea în ochi. După primele momente de surpriză, când se luptase din răspuțeri, maiorul nu vădea indignarea omului trădat, ci părea mai degrabă să accepte situația cu un calm care-i lipsea celui care-l luase prizonier. Iar când vorbi, glasul nu-i trădă nici – un fel de emoție:

— Și cam cum te-ai gândit că o să mă scoți de-aici?

— Asta mă privește numai pe mine și nu trebuie să-ți bați capul, dom'le maior. Dar cum și dumneata ai avut mare încredere în mine și mi-ai destăinuit totul, am să-ți spun și eu. Azi-noapte, potera pe care ai speriat-o, doar știi, s-a oprit și a așteptat la răspântie până au trecut soldații. Trebuiau să-i vadă, ca să se încredințeze că am dezertat. Și au să stea aproape de răspântie până au să zărească semnalul meu pe creastă, iar atunci au să se facă din nou că atacă defileul. Oamenii dumitale vor avea de lucru până peste cap, zic eu, ca să nu mai aibă vreme să umble pe urmele dumitale, sau să

bage de seamă trei oameni ai mei care au să se strecoare de-a lungul crestei pe unde au venit ieri soldații, ca să mă ajute să te scot de-aici pe același drum. Vezi, dom'le maior, capcana aia a dumitale din defileu nu intră în jocul ăsta... pentru că suntem de cealaltă parte a ei. Nu sunt eu cine știe ce mare strateg, dar de data asta te-am adus unde am vrut eu. Și nu-i decât meritul dumitale. Eu, adăugă el posomorât, nu mă mândresc prea mult cu ce-am făcut.

— Și nici nu cred că-i cazul, spuse maiorul. Ascultă aici: uite, dublez oferta pe care ți-am făcut-o adineauri. Du-mă așa cum mă aflu pe puntea unui vas de coastă și-ți dau patru mii de dolari. Îți vei păstra toată gloria de a mă fi prins aici și de a-ți fi ținut cuvântul dinaintea puterii dumitale. Dar pe drum poți aranja în așa fel ca să mă faci scăpat, pe undeva prin apropiere de Sacramento.

Fața șerifului se luminează cu adevărat.

— Mulțumesc, dom'le maior. Mi se făcuse cam scârbă de rolul pe care l-am jucat în afacerea asta. Fir-ar să fie! Dar acum m-ai trezit puțin. Să știi că nu-i în toată California aur destul ca să mă îndemne să te fac scăpat. Mă auzi? Așa că las-o baltă. Te-am prins și prins rămâi până ce te predau frumușel la închisoarea din Sacramento. Nu vreau să teucid, deși ți-ai pierdut de zeci de ori dreptul la viață și bănuiesc că nici nu-ți prea pasă de ea, dar de încerci vreo șmecherie, o să fiu nevoit să te altoiesc ca să te fac să mergi mai departe frumușel, fără multă gălăgie. Nu cred că mă omor după treaba asta, dar fie voia dumitale.

— Fă semnalul acela și să punem punct la toată treaba, spuse maiorul scurt.

Șeriful se uită din nou curios la el.

— În viața mea n-am băgat mâna niciodată în buzunarul cuiva, dar acum mărturisesc că o să cam trebuiască să salt pistoalele alea din al dumitale.

Își strecură mâna la brâul maiorului și-i luă armele.

— Trebuie să-ți mai cer acum și centura, spuse desfăcându-i prizonierului centura din mătase împletită. N-o să mai ai nevoie de ea, pentru că n-o să trebuiască să mergi, în schimb în

situația asta mie îmi prinde numai bine.

Se aplecă deasupra lui și-i trecu centura peste piept, de data asta cu mai multă blândețe și grijă decât vădise până atunci și-l legă de copac într-o poziție ceva mai comodă. Apoi, după ce încercă atent nodurile și legăturile, se întoarse și o porni repede la deal. Nu lipsi decât vreo zece minute, dar când se întoarse, maiorul stătea cu ochii pe jumătate închiși; dar nu și cu gura.

— Dacă speri să mă ții așa până sosește potera dumitale, mai bine mi-ai găsi o poziție mai puțin expusă, îi zise el cu răceală. Uite un individ care chiar acum traversează defileul și se îndreaptă spre desișul de sub pădure.

— Vreo șmecherie de-a dumitale, dom'le maior?

— Poți să vezi și singur.

Șeriful aruncă repede o privire la vale. Se vedea destul de limpede un bărbat, cu un topor pe umăr, tăindu-și cale prin desișuri, la nicio sută de iarzi depărtare. În aceeași clipă șeriful acoperi cu palmele gura prizonierului, dar când se uită în ochii acestuia își luă mâinile.

— Da, înțeleg, spuse el încruntat. Nu vrei să strigi, ca să nu-l ademenești în raza revolverului meu.

— Puteam să-l strig în vreme ce erai plecat, îi răspunse maiorul liniștit.

Întunecându-se la față, șeriful îi desfăcu centura cu care-l legase de copac și apoi, săltându-l în brațe, începu să urce încet panta, înfundându-se în adâncul pădurii. Dar urcușul era anevoios, povara grea, iar șeriful se vădi mai mult sprinten decât vânjos. După câteva minute de urcat, fu nevoit să se oprească și să-și așeze povara la rădăcina unui copac. Nici valea, nici individul din desișuri nu se mai vedeau.

— Haide, spuse maiorul, liniștit, desfă-mi legăturile de la picioare și am să merg singur. Așa n-o să ajungi niciodată la capăt.

Șeriful se opri, își șterse mutra murdară cu bluza care era și mai murdară și rămase în picioare uitându-se la prizonier. Apoi glăsui rar:

— Ia ascultă? Ce pui la cale? Al naibii să fiu dacă pricep.

Pentru prima oară maiorul izbucni ca turbat:

— Ducă-se toate naibii! Nu pricepi că, de sunt descoperit aici, în halul ăsta, niciuna din leprele de la Wynyards n-o să creadă că am dat ca orbul în capcana dumitale... niciuna, Dumnezeu! Nimeni n-are să creadă că n-am pus treaba la cale amândoi.

— Sau mai bine zis, continuă șeriful, rar, uitându-se la prizonier, niciunul n-are să mai aibă încredere să-l lase pe maiorul Overstone să conducă șleahta mai departe?

— Poate și asta, răspunse maiorul, indiferent. Dar mă bate gândul că nici unul dintre noi doi n-o să mai aibă trebuință să câștige încrederea cuiva vreodată, în cazul acesta.

Șeriful îl cântări mai departe din ochi, iar chipul i se întunecă și mai mult sub stratul de murdărie.

— Nu-i ăsta motivul, dom'le maior. Viața și moartea nu înseamnă mare lucru nici pentru dumneata, nici pentru mine, de când ne-am prins în jocul ăsta. Știu că de-ai avea prilejul, m-ai uide cât ai zice păs. Că doar știi că te duc drept la spânzurătoare.

— Motivul-i că de fapt vreau să părăsesc haznaua asta de la Wynyards-Bar, spuse maiorul calm. Și chiar și în felul acesta îmi convine.

Șeriful își scoase revolverul din buzunar și-l armă ostentativ. Apoi, aplecându-se, desfăcu legăturile de la genunchii maiorului. O clipă îl încercă speranța nebună că prizonierul, pe care nu-l înțelegea, avea să profite de moment și să-și pună în aplicare adevăratele intenții, să încerce să fugă, să se încaiere, sau să facă vreun gest pe măsura reputației sale de om nesăbuit, dar speranța se dovedi zadarnică. Maiorul spuse doar atât:

— Mulțumesc, Tom! și apoi își întinse mădularele amorțite.

— Ridică-te și haide! spuse șeriful fără prea multă politețe.

Maiorul începu să urce încet panta, cu șeriful în urma lui, uitându-se în toate părțile, nemulțumit, atent la fiecare mișcare. Vreme de câteva minute, această încordare a tuturor simțurilor păru să-l mai înviorze și posomorea i se topi. Dar curând se vădi cât se poate de limpede că prizonierul, având mâinile legate, își pierdea mereu echilibrul și nu se prea putea

descurca pe poteca foarte abruptă, iar o dată sau de două ori se împiedică și se prăvăli în mod periculos într-o parte. Slobozind o înjurătură, șeriful îl prinse și-i smulse de la mâini singurele legături pe care le mai avea.

— Haide, spuse el turbat. Haide, acum suntem pe picior de egalitate!

Fără să-i răspundă, maiorul continuă să urce. Cu cât se apropiau mai mult de creastă, cu atât urcușul era mai anevoios și, în cele din urmă, amândoi se văzură siliți să se târâie în sus, agățându-se de vițe sălbaticice și de tufișuri. Deodată maiorul se opri, făcând un gest ca și cum ar fi ascultat cu atenție. Se auzea limpede un vuiet ciudat ca de vânt sau de ape.

— Și cum le-ai făcut semn oamenilor dumitale? întrebă maiorul deodată.

— Am făcut un foc, ca să vadă fumul, spuse șeriful la fel de brusc.

— Așa mi-am închipuit și eu. Ei bine, ai dat foc pădurii.

Amândoi se repeziră înainte, aproape unul lângă altul, întrecându-se să ajungă mai repede pe creastă, parcă împinși de un singur gând. Simțeau în ochi și în nări fumul înecăcios și usturător. Când, în cele din urmă, ajunseră la loc drept, în fața lor totul era ascuns de o peliculă subțire, cenușie, de ceață albăstruie, care părea să se târască tot mai aproape. Iar deasupra strălucea un cer senin, care se vedea printre ramurile încâlcite. Și, spre surprinderea lor, după ce ieșiseră din valea cu aer stătut, acum îi întâmpină un vânt puternic! Vuietul se auzea și mai tare decât înainte.

— Dacă cei trei oameni n-au sosit până acum, atunci planul dumitale s-a dus de râpă, spuse maiorul liniștit. Vântul bate drept spre creasta dinspre care ar fi trebuit să apară, așa că n-au cum să răzbească prin fum și pârjol.

Era adevărat! În cele douăzeci de minute de când se întorsese șeriful, desigurile uscate și vreascurile pe-o jumătate de milă de-o parte și de alta fuseseră cuprinse de o pătură de fum din care, din când în când, se ridicau limbi înalte de flăcări ca dintr-un furnal, înălțându-se de-a lungul coloanelor copacilor asemănători unor coșuri înalte, în vreme ce coaja copacilor se

zgârcea, plesnea, iar crengi uscate, aprinse cădeau din toate părțile. Toată valea, defileul, așezarea, chiar și coasta de deal de unde veniseră erau ascunse de o perdea de fum înăbușitor, ce se târa aproape de fața pământului fără să se ridice mai sus de înălțimea pieptului, fiind împinsă de un vânt puternic ce mătura zonele mai înalte. Din când în când, vântul amintea de simunul deșerturilor, atât era de încins; câte o pală era atât de fierbinte, încât n-o puteau înfrunta, iar desigurile parcă se zgârceau la atingerea ei și, tremurând, se dădeau în lături formând adevărate tunele. Uriașul schelet al unui copac uscat și putred, care se vedea la nicio sută de iarzi în dreapta lor, izbucni deodată ca un imens foc de artificii, împrăștiind scântei și flăcări în toate părțile.

Șeriful își dădu seama pe deplin de întreaga situație. În ciuda faptului că el era vinovatul – căci nu se gândise ce ar putea stârni – șeriful era mai priceput în ale pădurii decât tovarășul său, așa că văzu de îndată primejdia.

— Haide, îi strigă el iute, trebuie să răzbatem la vreun luminiș, altfel ne ajunge din urmă.

Maiorul îl înțelese greșit și zâmbi.

— Cine să ne mai ajungă aici?

Șeriful arată spre copacul cuprins de flăcări:

— Acela! spuse el. În cinci minute are să stârnească o poteră, care are să ne șteargă pe amândoi de pe fața pământului.

Îl apucă pe maior de mână și se avântă cu el în marea de fum, părând să meargă drept spre miezul pârjolului. Era o căldură înăbușitoare, dar maiorul rămase uimit văzând că, pe măsură ce se apropiau de centrul incendiului, dogoarea și fumul scădeau tot mai mult, iar în cele din urmă focul din fața lor începu să fie mânat înaintea vântului. În câteva momente dinaintea lor se ivi scăparea – terenul pârjolit. Ici și colo, prin zăbranicul de fum, se zăreau tăciunii care acopereau pământul, arzând ca niște puncte fantomatice, asemeni unor miraje. O secundă maiorul șovăi. Șeriful aruncă o privire semnificativă înapoi la lor.

— Ia-a înainte, e singura noastră șansă! spuse el poruncitor.

Țâșniră înainte, abia atingând suprafața înnegrită și arsă

care, din când în când, mai arunca scânteii și flăcări de sub tălpile lor în vreme ce fugeau. Cizmele li se scorojiră și plesniră, zdrențele de haine luară foc, abia de mai puteau respira, până când, în cele din urmă, în mod providențial nimeriră într-o râpă peste care focul trecuse fără s-o atingă și în care se aruncară amândoi orbește, dându-se de-a dura. Urmă un moment de ușurare și de răcoare, în vreme ce se strecurau prin râpa plină de frunze jilave, putrede.

— De ce nu rămânem aici? spuse prizonierul sfârșit de puteri.

— Și să ne coacem ca niște cartofi când s-or aprinde și copacii ăia? i-o întoarse șeriful posomorât. Nu!

Chiar în vreme ce spunea acestea, o ploaie de scânteii se împrăstie printre frunze, căzând dintr-un copac despicat ce fusese cruțat mai înainte, dar acum ardea trosnind sălbatic în bătaia vântului. În aer plutea o spaimă nedeslușită. Incendiul nu părea să mai asculte de nicio lege și se întindea în toate direcțiile. Torța pârjolului trecuse nevăzută peste tot. Se repeziră afară din râpă și din nou țâșniră cu disperare înainte.

Zgâriați, loviți, înnegriți și mânjiți de funingine, aducând mai puțin a ființe omenеști decât animalele care fugiseră de mult de pe creastă, în cele din urmă – reușiră să se arunce într-un pâlă de copaci pe care vântul îl ocolise și focul îl cruțase. Maiorul se prăbuși sleit la pământ. Șeriful se aruncă lângă el. Parcă uitaseră că între ei existau raporturi cu totul aparte și amândoi gândeau și acționau de parcă nu-i mai interesa nimic decât prezentul. Apoi șeriful se ridică și dispăru pentru câteva minute, iar când se întoarse cu pălăria plină de apă de la un izvor destul de departe, pe lângă care trecuseră în vreme ce fugeau, își găsi prizonierul exact unde-l lăsase – neclintit și neschimbat.

Maiorul bău cu recunoștință și, după o pauză, se uită lung la șerif.

— Vreau să-mi faci un serviciu, spuse el rar. Nici măcar n-o să mai încerc să te mituiesc și nici n-o să-ți cer nimic care să te împingă să-ți calci datoria. Acum cred că te-am înțeles, chiar dacă înainte n-am reușit s-o fac. Știi restaurantul lui Briggs din

Sacramento?

Șeriful dădu din cap în semn de încuviințare.

— Ei bine, chiar deasupra restaurantului se află apartamentul meu, cel mai frumos din Sacramento. Nimeni nu știe de el decât Briggs, iar Briggs n-are să scoată o vorbă. De când am plecat, stă închis. Cheia e în buzunarul meu și acum. Când ajungem în Sacramento, în loc să mă duci drept la închisoare, aș vrea să mă ții prizonier acolo doar o zi și o noapte. N-o să fug nicăieri. Poți să-ți iei orice măsuri de siguranță vrei, să înconjori casa cu polițiști, iar dumneata să dormi în anticameră. Nu vreau să distrug nicio hârtie sau mai știu eu ce alt fel de dovadă. Poți să intri și dumneata, înainte și după aceea și să cercetezi totul cu grijă. Nu vreau decât să stau acolo o zi și o noapte. Vreau să fiu în vechiul meu apartament, să gust vechile mele mâncăruri preferate de la restaurant, ca în vremurile bune și să mai dorm o dată în patul meu. Vreau ca o zi să mă simt din nou gentleman, așa cum am fost înainte de a veni aici. Asta-i tot. Nu-ți cer chiar așa de mult, Tom. Poți să te înduri și să spui după aceea că ai procedat astfel pentru a strânge dovezi împotriva mea, sau că ai vrut să cercetezi încăperile.

Expresia de uimire care se ivi pe chipul șerifului, când prizonierul începuse să vorbească, se șterse și apoi se transformă iarăși în vechea lui posomoreală nemulțumită.

— Și doar atâta vrei? spuse el încruntat. Nu poțezi nici prieteni... nici avocat? Fiindcă, trebuie să-ți spun verde, domnule maior, că în clipa în care te înhață legea la Sacramento, nu-ți mai rămâne nicio speranță.

— Doar atât vreau. Ei, ce zici?

Chipul șerifului se întunecă și mai mult. După o vreme răspunse:

— Nu zic ba, dar nu zic nici da. Însă, adăugă încruntat, mă gândesc că mai bine am aștepta să scăpăm din pădurea asta și abia după aceea să te gândești la locuința dumitale din Sacramento.

Maiorul nu răspunse. Ziua era pe sfârșite, dar focul îi înconjura acum din toate părțile și, prin bariera aceea fatală,

nu se putea trece nici într-o parte nici în alta. În jurul lor fumul desişurilor care ardeau mocnit forma o perdea prin care nu se putea vedea nimic. Erau singuri şi părăsiţi, ca nişte marinari naufragiaţi pe o insulă înconjurată de nori din toate părţile.

— Eu cred că am să încerc să dorm puţin, spuse maiorul. Dacă vin oamenii dumitale, trezeşte-mă.

— Şi dacă vin oamenii dumitale? îi replică şeriful, scurt.

— Împuşcă-mă.

Şi, zicând asta, se întinse, închise ochii şi, spre uimirea şerifului, adormi de îndată. Şeriful rămase cu bărbia sprijinită în mâinile murdare şi începu să contemple cum lumina zilei scădea încet, în vreme ce scăpărările incendiului se vedeau înălţându-şi tot mai puternic flăcările lugubre. Chipul prinsului, al criminalului aflat în afara legii, era tulburat de linişte, pe când al omului legii, care-l capturase, avea o înfăţişare sălbatică, sfârşită, nedumerită.

Dar curând chipurile lor suferiră o subită transformare. Cel ce dormea începu să se zbată prin somn, neliniştit, speriat, faţa i se încruntă, buzele i se mişcă.

— Tom! găfâi el deodată. Tom!

Şeriful se aplecă deasupra lui, emoţionat. Maiorul avea ochii închişi, iar pe frunte îi apărură broboane de sudoare.

Visa.

— Tom, şopti el, scoate-mă de-aici, scoate-mă dintre câinii, dintre secăturile astea. Ascultă, Tom, toţi sunt bandiţi din Sydney¹, puşcăriaşi abia eliberaţi, trişori, pungaşi afurisiţi. Nu-i nici un om cumsecade între ei. De toţi mi-e silă şi pe toţi îi urăsc... şi altă dată i-aş fi strivit sub călcâi. Sunt gentleman, Tom, ofiţer şi gentleman. Mi-am slujit ţara în al nouălea regiment de cavalerie. Mânzul acela de la West Point ştie asta şi mă dispreţuieşte, văzându-mă într-o „astfel de tovărăşie”. Ştie şi sergentul, pe care eu l-am recomandat de a primit primul galon şi acum râde de mine, afurisit să fie!

— Haide, trezeşte-te, îi spuse şeriful cu asprime.

Prizonierul nici nu-l luă în seamă. Şeriful îl scutură cu

---

¹ Odată cu goana după aur de la mijlocul secolului trecut, în California s-au pripăşit o mulţime de evadaţi din Australia.

brutalitate, atât de violent încât cămașa și vesta maiorului se desfăcură, dând la iveală lenjeria fină, frumos lucrată și brodată cu fir auriu. La vederea acestei măreții trecute, șeriful se opri și se uită lung la cel adormit din fața lui. Da și părul îi era vopsit; pe la rădăcină era încărunțit, iar pomada începuse să se cam ia de pe mustața subțire și de pe barbișon. În lumina aceea chipul îi părea sălbatic, liniile din jurul gurii și al nasului semănau cu două cicatrice adânci, doar pe jumătate vindecate. Fără nicio îndoială, maiorul era îmbătrânit și sfârșit înainte de vreme.

În cele din urmă, șeriful reuși cu privirea ceea ce nu izbutise cu smuciturile. Cel adormit se mișcă, se trezi de-a binelea și se ridică în capul oaselor.

— Au și venit? Sunt gata, spuse el liniștit.

— Nu, îi răspunse șeriful cu glas tărăgănat. Te-am trezit doar ca să-ți spun că m-am gândit și m-am tot gândit la ceea ce m-ai rugat și, de ajungem la Sacramento teferi și nevătămați, ei bine, am să fac așa cum zici și ai să ai parte de-o zi și-o noapte în vechea dumitale locuință.

— Mulțumesc.

Maiorul îi întinse mâna, șeriful șovăi și apoi îi întinse și el mâna. Măinile lor se împreunară pentru prima oară și se pare că și pentru ultima oară.

Fiindcă mânzul de la West Point era, ca toți mânjii, periculos când ceva îl stârnea. Pentru că i se suflase prada de sub nas – dezertorul – și probabil și pentru că făcuseră haz camarazii când aflaseră că bătuse degeaba drumul până la Wynyards Bar, ofițerul reușise să-și convingă comandantul să-i îngăduie să se întoarcă și să încerce să-l prindă pe dezertor. Și astfel se brodiră lucrurile că, în zori, mergând de-a lungul crestei, pe la marginea zonei devastate de incendiu, inima i se umplu de bucurie când îl văzu pe metis – cu tunica numai zdrențe și curelele raniței încă în spinare, cu o înfățișare de fugar – la nicio sută de iarzi mai departe, dincolo de centura de foc, gonind la vale împreună cu un alt zdrențaros. Comanda de „Stai!” n-a fost însoțită decât de o singură salvă de avertisment care trecu pe deasupra capetelor lor, dar fugarii continuară să

alerge. Atunci mânzul de ofițer smulse o carabină din mâna unuia dintre oamenii lui, răsună o salvă, gloanțele milostivilor soldați trecură prea sus, dar ofițerul și sergentul, îmboldiți de mândria lor rănită, țintiră bine, țintiră cu sânge rece. Metisul căzu și căzu și tovarășul său și, după ce se mai rostogoliră amândoi de câteva ori, rămaseră nemișcați.

Dar între urmăritori și vânatul doborât se ridica un obstacol de netrecut – limbile de foc ale pârjolului și copacii prăbușiți care ardeau. Tânărul ofițer șovăi, apoi ridică din umeri și ordonă oamenilor să se întoarcă, lăsând focului să împlinească ceea ce eventual n-ar fi reușit el.

Dar asta nu schimbă cu nimic istoria acelor vremuri, pentru că o săptămână mai târziu, când cei de la Wynyards Bar îl descoperiră pe maiorul Overstone zăcând alături de cel despre care știau acum cu toții că fusese șeriful din Siskyou, deghizat în metis, se bucurară în fața acestei neîndoielnice dovezi de neîntrecută vitejie a căpeteniei lor. Nu aveau nici o îndoială că acesta omorâse iarăși un șerif și se luptase cu o întreagă poteră, nelăsându-se îngenuncheat decât în clipa când își dăduse sufletul, fapt care-i perpetuă vie memoria în cronica Sierrei, multă vreme după ce până și Wynyards Bar ajunsese de domeniul amintirilor.

Colonelul Starbottle – avocat.

Pentru colonelul Starbottle a fost o zi de triumf. Mai întâi pentru personalitatea lui, întrucât ar fi fost dificil să pui graniță între înfăptuirile și individualitatea lui; în al doilea rând pentru talentele sale oratorice, pentru că pledoaria sa îi atrăsese simpatia auditoriului; iar în al treilea rând pentru funcția lui de principal apărător al *Companiei Eureka Ditch* în procesul intentat statului California.

Prefer să nu vorbesc despre argumentele lui juridice în acest proces. Existau unii care le tăgăduiau, deși juriul le acceptă când văzu atitudinea pe jumătate amuzată pe jumătate cinică a judecătorului. Vreme de un ceas încheiat, cei prezenți au râs alături de colonel, au vărsat lacrimi odată cu el, perioadele lui oratorice pline de pasiune și exaltare le-au stârnit indignarea sau simțămintele patriotice. Ce altceva puteau face decât să pronunțe o sentință în favoarea lui?

Chiar dacă unii mai spuneau că vulturul american, Thomas Jefferson și revoluția de la '98 nu aveau nici în clin nici în mănecă cu pricina stârnită de o companie ce se ocupa cu lucrări de drenaj. Pe marginea unui document legislativ redactat cam confuz, chiar dacă insultele aduse procurorului și vederilor sale politice n-aveau nici cea mai mică legătură cu chestiunile legale ridicate de proces, toată lumea era de părere că partea care pierduse acțiunea ar fi fost deosebit de fericită să-l fi avut pe colonel drept apărător al cauzei sale. Iar colonelul Starbottle știa treaba asta în clipa în care, roșu la față și suflând greu, își încheie nasturii de jos ai redingotei albastre, care se deschiaseră în cursul avânturilor sale oratorice și-și aranjă jaboul de modă veche și neîntinat al cămășii, în așa fel încât să se răsfire peste pieptul redingotei. După care ieși tanțos din sala de judecată, însoțit de aplauzele prietenilor care se înghesuiau să-i strângă mâna.

Și în acest moment se petrecu un fapt fără precedent: colonelul refuză cu tărie invitația de a se răcori cu niște

băutură la salonul *Palmetto*, care era alături și-și arată intenția de a se duce direct la biroul său aflat în apropiere. Cu toate acestea, colonelul părăsi clădirea neînsoțit de nimeni și neînarmat, după câte se putea vedea, neavând la el decât credinciosul baston cu măciulie de aur care îi spânzura ca de obicei de braț. Mulțimea îl urmări cu ochi plini de admirație față de această nouă dovadă de vitejie. Unii își aduseră aminte că la sfârșitul pledoariei, colonelului i se înmânase un bilețel misterios – bineînțeles o provocare la duel din partea procurorului. Era limpede că avocatul apărării – duelgiu cu experiență – se grăbea acasă spre a răspunde provocării.

Dar în privința asta se înșelau. Bilețelul era scris de o mână de femeie și în el expeditoarea îl ruga să-i acorde o întrevedere la biroul său, îndată ce avea să părăsească sala de judecată. Și colonelul – credincios sexului frumos în aceeași măsură ca și codului legislativ – acceptă cu promptitudine invitația. Așa că, în vreme ce se apropia de birou, își scutură câteva fire de praf de pe imaculații pantaloni albi, își șterse cizmele cu batista și își aranjă mai bine cravata neagră și gulerul á la Byron.

Când deschise ușa biroului său particular, rămase totuși surprins văzând că vizitatoarea venise înaintea lui. Se simți și mai șocat descoperind că era vorba de o femeie trecută de crucea vârstei și îmbrăcată cam modest. Colonelul fusese crescut la școala politeții sudice, care era ceva de domeniul antichității în acea epocă republicană, iar plecâciunea pe care o făcu dinaintea ei venea din epoca pieptarelor cu horboțele și a pantalonilor prinși cu curea. Nimeni n-ar fi fost în stare să simtă în purtările lui vreo urmă de dezamăgire, deși frazele îi erau scurte și cam poticnite. Dar în vorbirea colonelului puteau apărea uneori pasaje mai incoerente, care constituiau părți ale unor mai ample reușite oratorice.

— O mie de scuze... pentru... ăăă... pentru c-am făcut o doamnă să aștepte... ăăă. Da... ăăă... felicitările prietenilor... știți... și... ăăă amabilitatea pe care a trebuit să le-o arăt... au intervenit... și bineînțeles au făcut mai prețioasă... plăcerea de a... ăăă!

Colonelul își completează fraza cu un gest curtenitor al mâinii

grăsuțe, dar albe și îngrijite.

— Da! Am venit mânată de discursul pe care l-ați rostit. Eram și eu în sala de judecată. Când v-am văzut cum v-ați dat la cei din juriu, mi-am spus: „Asta-i avocatul de care am nevoie”. Un om care știe să vorbească frumos și convingător. Exact omul nimerit să ia în mâinile lui cazul nostru.

— Ah! Deci e vorba de o chestiune de afaceri, după cum văd, spuse colonelul cu sufletul ușurat, dar fără să exteriorizeze altceva decât o totală indiferență. Și... aș putea să aflu și eu care e... ăăă... natura acestei chestiuni?

— Ei bine, e vorba de un proces de încălcare a făgăduielii de căsătorie, spuse calm vizitatoarea.

Dacă mai înainte colonelul fusese mirat, acum rămase surprins de-a binelea, ba chiar și îngrozit pe deasupra și avu nevoie de toată curtenia ca să mascheze aceste resentimente. Avea o aversiune deosebită pentru speța asta a încălcării făgăduielii. Socotise întotdeauna că era un gen de pricină care putea fi evitată prin uciderea promptă a bărbatului care adusese această jignire – situație în care l-ar fi apărat cu plăcere pe făptaș. Un proces pentru obținere de despăgubiri! Și apoi toate scrisorile acelea de dragoste, citite dinaintea unui juriu și a unui tribunal care râd cu gura până la urechi! Era împotriva firii sale. Instinctul său cavaleresc era ultragiat. Nu prea avea el simțul umorului și, în decursul carierei pierduse unul sau două procese mai importante pentru că juriul vădise pe neașteptate această însușire.

Femeia băgă de seamă ezitarea colonelului, dar nu-i înțelese cauza.

— Nu-i vorba de mine, ci de fi-mea.

Colonelul își recăpătă politețea obișnuită.

— Ah! Sunt într-adevăr cu inima mai ușoară, stimata mea doamnă! N-aș fi putut concepe că poate exista un bărbat într-atât de lipsit de gust ca să arunce pe fereastră un noroc evident... sau într-atât de decăzut încât... să înșele încrederea unei femei... ăăă... plină de maturitate și de experiență în ceea ce privește cavalerismul sexului pe care-l reprezintă!

Femeia zâmbi posomorâtă.

— Da, e fi-mea Zaidée Hooker... așa că puteți să nu vă mai osteniți cu vorbele astea frumoase, ci păstrați-le să i le spuneți ei... în fața juriului.

Colonelul se înfioră ușor gândindu-se la această perspectivă de care se îndoia, dar se abținu și zâmbi.

— Ei! Da!... sigur... în fața juriului. Da'... draga mea doamnă, trebuie să ajungem chiar până acolo? Afacerea asta nu poate fi rezolvată... ăăă... fără judecată? Individul acela nu poate... fi dojenit... nu i se poate spune că trebuie să dea satisfacție... să dea *personal* satisfacție... pentru comportarea lui netrebnică... ăăă... de către o rudă apropiată... sau de un prieten apropiat, de nădejde? Aranjamentele necesare... ăăă... în acest scop le-aș putea întreprinde eu.

Colonelul era destul de sincer și în ochi i se aprinse acea lucire pe care numai o femeie frumoasă sau, o „afacere de onoare” i-o puteau stârni. Vizitatoarea se uită absentă la el și spuse încet:

— Și cu ce ne alegem noi din treaba asta?

— Îl siliți să-și țină promisiunea, spuse colonelul lăsându-se pe spătarul scaunului.

— Să-l îmbrobodim să se țină de cuvânt! exclamă ea cu dispreț. Nu... nu asta dorim noi. Vrem să-l facem să plătească! Daune... și nimic altceva.

Colonelul își mușcă buzele.

— Bănuiesc că aveți și niște dovezi în regulă, începu el încruntat, niște făgăduieli scrise, declarații... de fapt niscaiva scrisori de dragoste?

— Nu... nici urmă de scrisori! Vedeți, asta-i... și atunci intrați dumneavoastră. Trebuie să convingeți juriul doar cu puterea dumneavoastră de convingere. Trebuie să le arătați exact cum stau lucrurile... să le spuneți toată povestea cum vă pricepeți dumneavoastră mai bine. Oh, Doamne, pentru un bărbat ca dumneavoastră e un fleac.

Deși oricare alt avocat în locul lui ar fi sărit în sus aflând că nu avea pe ce se baza, Starbottle se simți ușurat. Îi convenea lipsa oricărei corespondențe care putea stârni hohote de râs, așa cum îi convenea baza ce se pusese numai pe puterea lui de

convingere. Cu un gest ușor de mână înlătură complimentul.

— Bineînțeles, spuse el plin de încredere, că există puternice probe prezumtive și dovezi care le coroborează, nu-i așa? Poate că puteți să-mi oferiți... ăăă... în câteva cuvinte... o prezentare a întregii chestiuni. Da?

— Cred că Zaidă o poate face ea singură destul de bine, spuse femeia. Dar eu altceva vreau să știu mai întâi: vă puteți ocupa de cazul acesta?

Colonelul nu ezită nicio clipă. Era curios.

— Bineînțeles că pot. Nu mă îndoiesc că fiica dumneavoastră îmi va furniza destule fapte și detalii... care să îngăduie ceea ce numim noi... ăăă... material pentru o pledoarie scurtă.

— Știe ea să fie și scurtă și să se și lungească... la nevoie pentru chestia asta, spuse femeia și se ridică.

Colonelul acceptă această subînțeleasă înțelepciune și zâmbi.

— Și când voi avea plăcerea s-o văd? întrebă el politicos.

— Îndată ce reușesc să dau o fugă până afară și s-o-mboldesc încoace. E în stradă și se preumblă... e cam rușinoasă... știți, la început.

Și se îndreptă spre ușă. Colonelul, deși uimit la culme, o însoți politicos până la ieșire și o auzi cum strigă în stradă: „Zaidă!”

În clipa aceea o fată se desprinsese de lângă un copac, unde se îndeletnicea în mod ostentativ cu citirea unui vechi afiș electoral și porni agale spre ușa biroului. La fel ca și mama ei, fata era îmbrăcată foarte modest, dar spre deosebire de ea, avea un chip palid și distins, o gură sfioasă și niște ochi plecați în jos. Cam asta văzu colonelul în vreme ce se înclina adânc în fața ei, deoarece fata primi plecăciunea fără să ridice capul deloc, după care colonelul o luă înainte conducându-le pe amândouă spre birou. Îi oferi plin de politețe un scaun, fata se așeză pe o margine, cu oarecare ceremonie și începu să privească plină de concentrare capătul umbrelei de soare cu care închipuia tot felul de desene pe covor. Un al doilea scaun fu oferit mamei, dar aceasta îl refuză.

— Cred că-i mai bine să vă las singur cu Zaidă, ca să vorbiți în voie, spuse ea.

Apoi, întorcându-se spre fată, îi puse în vedere:

— Trebuie să-i spui totul, Zaidée, așa cum a fost.

Și, înainte ca avocatul să apuce a se ridica, femeia ieși din cameră. În ciuda experienței sale profesionale, Starbottle rămase o clipă descumpănit. Dar fata, fără să ridice ochii din pământ, rupse tăcerea.

— Adoniram K. Hotchkiss, începu ea cu voce monotonă, ca și cum ar fi fost în fața unui public, m-a băgat în seamă prima oară acum vreun an. După asta din când în când...

— Numai o clipă, o întrerupse colonelul uluit. Vrei să spui că-i vorba de Hotchkiss, președintele companiei de drenaj?

Colonelul recunoscuse numele unui cetățean de vază, al unui bărbat cam de vârstă mijlocie, bătos, ascetic și tăcut, ba și diacon al bisericii și, mai mult decât atât, conducătorul companiei pentru care tocmai pledase în calitate de avocat. Părea de neconceput.

— El este, continuă fata, cu privirile fixate mai departe pe umbrela de soare și fără să-și schimbe tonul monoton. De atunci mereu s-a ținut după mine. De cele mai multe ori la biserica baptistă „Libera voință” ... la slujba de dimineață... la reuniunile de rugăciuni și în alte ocazii de astea. Ca și acasă... afară... ăăă... pe drum.

— Și domnul acesta... Adoniram K. Hotchkiss... e cel care... care ți-a făgăduit să te ia de soție! se bâlbâi colonelul Starbottle.

— Da!

Colonelul se foi încurcat pe scaun.

— Nemaipomenit! Fiindcă vezi dumneata, domniță... chestiunea devine... foarte delicată.

— Așa zicea și mama, îi răspunse fata cu simplitate, în vreme ca o urmă de zâmbet începuse să-i apară pe gurița sfioasă.

— Vreau să spun, adăugă colonelul cu un zâmbet mâhnit, dar totuși curtenitor, că domnul cu pricina... ăăă... e de fapt... clientul meu.

— Așa spunea și mama și bineînțeles dacă îl mai și cunoașteți, o să vă vină cu atât mai ușor.

O ușoară roșeață trecu peste obrajii colonelului, care se

răsuci iute și puțin cam țeapăn.

— Din contra... ăăă... asta ar putea face să-mi fie imposibil... ăăă... să acționez în chestiunea asta.

Fata își ridică privirea. Colonelului i se tăie răsuflarea în clipa în care genele lungi se ridicară, dezvăluind ochii ațintiți asupra lui. Chiar și un bărbat obișnuit, dacă ar fi privit-o, ar fi băgat de seamă că această dezvăluire a privirii îi schimba cu totul chipul, de parcă ar fi fost vorba de o vrăjitorie. Dezvălu niște ochi mari, căprui, languroși și cu toate astea plini de un fel de extraordinară putere de pătrundere în sufletul celuiilalt. Erau ochii unei femei cu experiență, de vreo treizeci de ani, care nimeriseră pe un chip de copil. Ce mai văzu în ei colonelul Starbottle numai Dumnezeu știe! Simți deodată că sub privirea aceea cele mai ascunse taine ale sale erau date în vileag... că sufletul întreg îi fusese dezgolit, vanitatea, instinctul războinic, chiar cavalerismul medieval fuseseră pătrunse până în adânc și iluminate de ochii aceia. Iar când pleoapele se lăsară din nou, simți ca și cum o bună parte din ființa lui ar fi fost înghițită de acea privire.

— Vă cer iertare, spuse el în grabă. Vreau să spun că... ăăă... chestiunea poate fi... aranjată... în mod amiabil. Obligațiile pe care le am față de clientul meu... așa cum atât de bine ați spus... faptul că-l cunosc pe... domnul Hotchkiss... poate sluji la... o... un compromis.

— Și despăgubiri, spuse fata adresându-se umbrelei, de parcă n-ar fi ridicat niciodată ochii din podea.

Colonelul tresări.

— Și... fără îndoială... ăăă... unele compensații... dacă nu vreți să-l obligați să-și țină promisiunea. Numai dacă nu cumva, continuă el încercând să se întoarcă la vechiul ton de ușoară galanterie, pe care amintirea ochilor ei îl făcea acum imposibil, dacă nu cumva e o problemă de... afecțiune.

— Poftim? întrebă încet frumoasa lui clientă.

— Dacă poate îl mai iubiți? încercă să explice colonelul, roșindu-se cu adevărat.

Zaidee ridică din nou privirile și din nou colonelului i se tăie suflarea, când văzu ochii aceia care arătau nu numai că

înțelesese pe deplin ceea ce spusese el, dar și ceea ce gândise și nu îndrăznise să spună, adăugând și o subtilă insinuaie în legătură cu ceea ce ar mai fi putut gândi.

— Nici vorbă, răspunse ea și-și lăsă genele în jos.

Colonelul râse aiurea. Apoi dându-și seama că se cam prostise, încercă să adopte măcar o umbră de seriozitate.

— Scuzați-mă, dar am înțeles că nu e vorba de scrisori. Aș putea să știu felul în care v-a făcut declarațiile și promisiunile?

— Prin cartea de rugăciuni.

— Poftim? exclamă încurcat colonelul.

— Cartea de rugăciuni... a însemnat cuvintele cu creionul... și mi-a dat-o apoi mie, continuă Zaidee. Cuvinte ca dragoste, *dragă*, *scumpă*, *dulce* și *binecuvântată*, adăugă ea subliniind fiecare cuvânt cu o lovitură de umbrelă în covor. Uneori însemna câte un vers întreg și cântecele lui Solomon, știți și altele asemenea.

— Vă cred, spuse colonelul indignat, că astea... ăăă... frânturile din sfintele cântece au fost folosite pentru a da glas sentimentelor. Dar în legătură cu promisiunea precisă de căsătorie.. Au mai fost folosite... ăăă... și alte expresii?

— Slujba cununiei din cartea de rugăciuni... cuvinte și fraze din ea... toate însemnate, răspunse Zaidee.

Colonelul dădu din cap cu un aer firesc și aprobator.

— Foarte bine. Mai știa și altcineva de toată povestea asta? A existat vreun martor?

— Bineînțeles că nu, spuse fata. Numai eu și el. De obicei se întâmpla în timpul slujbei sau la întâlnirile de rugăciuni. O dată, când mi-a trecut tava pentru strângerea milelor, mi-a strecurat acolo într-adins ca s-o iau o bomboană de mentă, din acelea pe care scrie „Te iubesc”.

Colonelul tuși ușor.

— Și mai aveți bomboana?

— Nu, am mâncat-o.

— Ah! exclamă colonelul.

După o pauză, adăugă plin de delicatețe:

— Dar aceste atenții s-au limitat numai la... ăăă... lăcașul sfânt? V-a mai întâlnit și altundeva?

— Își făcuse obiceiul să treacă pe lângă casa noastră, îi răspunse fata întorcându-se la recitativul ei monoton și să scoată un semnal.

— Ah, un semnal, repetă colonelul aprobator.

— Da, el făcea „chiur-chiur”, iar eu făceam „chir-chir”, știți, cam așa cum fac păsărelele când ciripesc.

Într-adevăr, când fata ridică glasul imitând chemarea păsărelelor, colonelul socoti că era tare dulce și foarte aproape de realitate. Cel puțin așa cum glăsuia ea. Dar, din câte și-l amintea pe posomorâtul diacon al bisericii, se îndoia ca ciripitul lui să fie cât de cât melodios. Păstrându-și toată gravitatea, o făcu pe fată să mai repete o dată chemarea.

— Și după acel semnal? o îmboldi ei.

— Trecea mai departe.

Colonelul tuși din nou ușor și lovi condeiul de birou.

— A existat vreun semn de afecțiune... ăăă... vreo mângâiere... ăăă... să zicem că v-a luat mâna de exemplu... că v-a apucat de mijloc? Îi sugeră el, făcând un gest galant, dar respectuos, cu mâna albă, înclinându-și în același timp și capul. Să zicem... ăăă... dacă nu v-a strâns ușor degetele când s-au schimbat perechile la dans... vreau să spun... când v-a trecut tava? spuse el corectându-se și tușind în semn de scuză.

— Nu, nu era, așa cum spuneți dumneavoastră, un ibovnic, îi răspunse fata.

— Ah, deci Adoniram K. Hotchkiss nu era un „ibovnic” în sensul obișnuit al cuvântului, observă colonelul cu profesională gravitate.

Fata își ridică din nou spre el ochii tulburători și parcă-i sorbi pe ai lui, apoi spuse:

— Da! Deși ochii ei, cu acea misterioasă putere de a ghici tot ceea ce gândea colonelul, păreau să înlăture nevoia oricărui răspuns.

El zâmbi încurcat. Urmă o lungă tăcere în timpul căreia fata dezlipi încet umbrela de pe motivele covorului și se ridică în picioare.

— Cred că asta-i cam tot, spuse ea.

— Da... ăăă... doar o clipă, începu colonelul.

Ar fi vrut s-o rețină mai mult, dar, cunoscându-i puterea ciudată de a-i ghici gândurile, nu se simți în stare s-o facă să mai stea și nici să-i explice pentru ce motiv voia să mai rămână. Știu din instinct că fata îi relatase totul, iar raționamentul lui de avocat îi spunea că niciodată nu mai auzise de vreun caz mai lipsit de speranțe decât acesta. Faptul nu-l descurajă, ci mai degrabă îl făcu să se simtă încurcat.

— Nu contează, spuse el. Bineînțeles că va trebui să mai stăm de vorbă.

Ochii ei îi răspunseră că se așteptau să-l audă spunând asta, iar gura adăugă cu multă simplitate:

— Când?

— Într-o zi sau două, răspunse el repede. Am să vă trimit vorbă.

Ea se întoarse să plece. În graba de care se simți îmboldit să-i deschidă ușa, colonelul se împiedică de scaunul ei și, plin de o tinerească stânjeneală, aproape că dădu peste fată în hol și scăpă din mână pălăria albă de panama cu boruri late în cursul plecaciunii pline de curtoazie de la urmă. Cu toate astea, atunci când trecu pe dinaintea lui, cu chipul ei micuț, cu pălăria simplă de pai prinsă cu o panglică albastră pe sub bărbie, fata arăta mai copilă ca niciodată.

Colonelul își petrecu după-amiaza cu tot felul de investigații diplomatice. Descoperi că tânăra lui clientă era fiica unei văduve care avea o mică fermă la răscrucea de lângă biserica baptistă „Libera voință” – adevărata scenă a acestei idile. Duceau o viață retrasă, fata fiind foarte puțin cunoscută în oraș, iar frumusețea și fascinația ei încă nu ajunseseră să fie recunoscute. Aflând acestea, colonelul încercă un sentiment de plăcere și ușurare, precum și o satisfacție generală pe care nu și le putea explica. Cele câteva investigații asupra domnului Hotchkiss nu făcură decât să-i confirme impresiile de dinainte asupra pretinsului ibovnic – un om cu preocupări serioase, cufundat în gândurile lui, care nu frecventa societatea tineretului și ultimul om care putea fi bănuț de înclinații spre ușoare aventuri amoroase sau flirturi serioase. Colonelul se simțea cam încurcat, dar era un om hotărât de felul lui,

indiferent care era scopul pe care îl urmărea.

A doua zi, la aceeași oră, se afla la birou. Era singur ca de obicei, biroul fiind de fapt o cameră rezervată pentru consultații, una din încăperile care dădeau una într-alta în apartamentul în care locuia. Nu avea nici un funcționar, hârtiile și dosarele lui fiind duse de servitorul și fostul lui sclav, Jim, la o altă firmă care-i făcea oficiul de a-i executa lucrările de birou și asta de când murise maiorul Stryker, singurul tovarăș pe care-l avusese vreodată colonelul și care căzuse răpus în duel cu câțiva ani mai înainte. Dând dovadă de o rară statornicie, colonelul mai păstra și acum numele asociatului său pe firma de la intrare și mințile superstițioase pretindeau că manii care plutiseră în jurul celui plâns și temut atât de multă vreme îi dădeau colonelului și acum un fel de invincibilitate.

Colonelul își consultă ceasul, pe capacul de aur al căruia se mai vedea încă urma providențială a întâlnirii cu un glonte destinat de fapt stăpânului său. Suflând din greu, colonelul puse cu oarecare dificultate ceasul la loc în buzunarul care-i era sortit. În aceeași clipă auzi zgomot de pași în hol și ușa se deschise dinaintea lui Adoniram K. Hotchkiss. Colonelul se simți impresionat – avea respectul duelistului față de punctualitate.

Omul intră salutând ușor cu o înclinație a capului și-i aruncă o privire nerăbdătoare de om cu multe ocupații. În clipa în care îi trecu pragul sacru al biroului, colonelul deveni politețea întruchipată. Îi aduse musafirului un scaun, îi luă pălăria pe care Hotchkiss o ținea în mână și de care nu prea voia să se despartă. Apoi deschise un dulăpior și scoase o sticlă de whisky și două pahare.

— Să ne... înviorăm puțin, domnule Hotchkiss, spuse el curtenitor.

— Nu beau niciodată, răspunse Hotchkiss cu severitatea unui abstinent desăvârșit.

— Ah. Nici chiar... ăăă... din cel mai bun bourbon, ales pentru mine de un prieten din Kentucky? Nu? Scuzați-mă? Un trabuc atunci... cea mai moale havană!

— Nu obișnuiesc nici tutun, nici cafea sub nicio formă, repetă Hotchkiss cu un aer ascetic. Nu am niciuna dintre slăbiciunile astea aiurite.

Ochii umezi, rotunzi ai colonelului trecură în tăcere peste chipul palid al musafirului. Colonelul se lăsă mai confortabil pe spătarul scaunului și, închizând pe jumătate ochii de parcă ar fi rememorat visător niște amintiri, spuse rar:

— Răspunsul dumneavoastră, domnule Hotchkiss, îmi aduce aminte de o... împrejurare... ăăă... care s-a petrecut de fapt la hotelul St. Charles, în New Orleans. Pinkey Hornblower... un prieten personal de-al meu... l-a invitat pe senatorul Doolittle să ciocnească prietenește un pahar cu el. Destul de ciudat, dar a primit un răspuns la fel cu al dumneavoastră. „Nu beți, nu fumați?” s-a mirat Pinkey. „Oh. Doamne, trebuie să vă placă tare mult femeile.” Ha! Ha!

Colonelul făcu o pauză destul de lungă, pentru a îngădui roșetii care se arătase pe chipul musafirului să dispară și apoi continuă închizând din nou ochii pe jumătate:

— „Nu îngădui nimănui să discute obiceiurile mele personale, domnule”, l-a pus la punct senatorul Doolittle bătos. „Atunci, bănuiesc că trasul cu pistolul face parte din obiceiurile dumneavoastră”, îi spuse Pinkey cu răceală. A doua zi dimineață cei doi bărbați s-au îndreptat pe Shell Road spre spatele cimitirului. De la doisprezece pași, Pinkey i-a trimis senatorului un glonte drept în tâmplă. Sărmanul Doo, de atunci n-a mai deschis gura. A lăsat în urma lui trei văduve, șapte copii, între care se zice că erau și doi mai tuciuiri.

— Am primit în dimineața asta o notă de la dumneavoastră, îl întrerupse Hotchkiss cu o nerăbdare foarte prost mascată. Bănuiesc că-i vorba de cazul nostru. Bănuiesc că ați obținut sentința.

Fără să răspundă, colonelul își turnă încet într-un pahar niște whisky și puțin apă. Ținu o clipă, visător, paharul dinaintea ochilor, ca și cum ar fi fost încă năpădit de amintirile pe care i le trezise tocmai împlinirea aceluia ritual. Apoi dădu băutura pe gât, se șterse la gură cu o batistă mare, albă și, lăsându-se pe spătarul scaunului, spuse făcând un gest cu

mâna:

— Întrevederea pe care v-am cerut-o, domnule Hotchkiss, privește o problemă... care aş zice că deocamdată nu e de... notorietate publică sau de domeniul afacerilor... deşi mai târziu ar putea deveni... ăăă... şi una şi alta. E o treabă oarecum... delicată.

Colonelul făcu o pauză şi domnul Hotchkiss îl măsură cu sporită nerăbdare. Colonelul continuă totuşi cu acelaşi glas târâgănat:

— Treaba priveşte... ăăă... o tânără fată... o fiinţă minunată, cu un suflet neprihănit, domnule, care în afară de drăgălăşenia ei personală... ăăă... aş putea spune că face parte dintr-una din primele familii din Missouri şi... ăăă... prin alianţă e rudă cu... ăăă... unul dintre cei mai dragi prieteni ai mei din copilărie.

Trebuie să mărturisesc cu regret că ultima afirmaţie era pură invenţie de-a colonelului, un adaos oratoric la informaţiile destul de precare pe care le obţinuse cu o zi înainte..

— Tânăra domnişoară, continuă el politicos, se mai bucură şi: de faptul de a fi fost obiectul atenţiilor dumneavoastră, ceea ce face ca această discuţie... ăăă... să fie cu adevărat... o chestiune confidenţială... ăăă... între prieteni... şi rude fie prezente, fie viitoare. Nu mai e nevoie să spun că domnişoara în chestiune este Zaidee Hooker, singura fiică a doamnei Almira Ann Hooker, văduva lui Jefferson Brown Hooker, venit din ținutul Boone, Kentucky, unde sosise din... ținutul Pike, Missouri.

Culoarea feței domnului Hotchkiss trecu de la paloarea ascetică de la început la o nuanță lividă și apoi la una verzuie, pentru ca să se oprească în cele din urmă la un roșu mohorât.

— Ce-i cu toată povestea asta? întrebă el cu glas dur.

În privirile colonelului Starbottle se aprinse o ușoară pâlpâire războinică, dar politețea lui reținută nu se schimbă cu nimic.

— Cred, spuse el manierat, că am fost destul de limpede ca... ăăă... între gentlemen... dar probabil nu la fel de limpede cum aş fi... ăăă... dinaintea unui juriu.

Domnul Hotchkiss fu evident izbit de semnificația celor spuse de avocat.

— Nu pricep, începu el cu o voce mai reținută și mai prudentă, ce vreți să spuneți prin „atenții” acordate de mine cuiva, sau în ce măsură acestea vă privesc pe dumneavoastră. N-am schimbat nici măcar zece cuvinte cu persoana... despre care ați pomenit... nu i-am scris niciodată nici un rând... nu i-am făcut niciodată vreo vizită acasă.

Se ridică în picioare, cu un aer voit detașat, își trase jiletca în jos, își încheie haina și-și luă pălăria. Colonelul nu se clinti.

— Cred că am arătat ce vreau să spun prin cuvântul „atenții”, vorbi curtenitor colonelul și v-am spus și care sunt motivele mele... ăăă... în calitate de prieten comun. Iar în ceea ce privește relațiile dumneavoastră cu domnișoara Hooker, aș putea să spun că acestea sunt pe deplin coroborate de dezvoltările făcute de tânăra în cauză chiar în acest birou, ieri.

— Atunci, ce înseamnă toată aiureala asta impertinentă? De ce am fost chemat aici? întrebă Hotchkiss furios.

— Pentru că, începu colonelul târăgănat, aceste dezvoltări sunt infamante... da, acuzatoare și vă discreditează, domnule!

În această clipă domnul Hotchkiss fu apucat de una din furiile acelea neputincioase și lipsite de sens care-l trădează de obicei pe omul prevenitor și timid. Apucă bastonul colonelului, care se afla pe masă și în aceeași clipă colonelul, fără un efort vizibil, apucă bastonul de mâner. Spre uimirea domnului Hotchkiss, bastonul se desfăcu în două, iar în mâna colonelului rămase mânerul dimpreună cu o lamă îngustă de oțel, sclipitoare, de vreo două picioare. Omul de afaceri se trase înapoi, lăsând să-i scape din mână bucata de lemn nefolositoare. Colonelul o culese de jos, băgă lama strălucitoare înăuntru, făcu resortul să țacăne și apoi, ridicându-se în picioare, cu un aer de om politicos, dar lăsând să i se vadă pe chip o suferință adevărată, spuse grav, cu o ușoară tremurare în glas:

— Domnule Hotchkiss, vă datorez o mie de scuze pentru că... ăăă... am fost silit să scot din teacă arma asta... chiar dacă am făcut-o din cauza unui gest nesocotit din partea dumneavoastră... tocmai când vă aflați sub protecția sacră a acoperișului meu... și asta asupra unui om neînarmat. Vă cer

iertare, domnule și, mai mult, îmi retrag cuvintele care v-au împins la comiterea acestui gest imprudent. Dar aceste scuze nu vă împiedică să mă socotiți *răspunzător... personal răspunzător...* oriunde în altă parte... pentru indiscreția comisă în interesul unei domnișoare care este... clienta mea.

— Clienta dumneavoastră? Vreți să spuneți că ați acceptat cazul ei? Dumneavoastră, consilierul companiei de drenaj? îl întrebă domnul Hotchkiss tremurând de indignare.

— Deși am pledat și am câștigat cazul dumneavoastră, domnule, răspunse colonelul cu răceală, uzanțele meseriei de avocat nu mă împiedică să accept să apăr cauza celor slabi și lipsiți de apărare.

— Vom vedea, domnule, spuse Hotchkiss apucând clanța și retrăgându-se cu spatele spre ieșire. Mai există și alți avocați care...

— Îngăduiți-mi să vă conduc până la ieșire, îl întrerupse colonelul ridicându-se politicos de pe scaun.

— ... sunt gata să reziste oricărui atac și șantaj, continuă Hotchkiss retrăgându-se mai departe spre ieșire.

— ... iar atunci o să aveți ocazia de a-mi repeta cuvintele de mai înainte în stradă, încheie colonelul, făcând o plecăciune dinaintea musafirului său în vreme ce continua să-l însoțească spre ușă.

Dar când ajunsese la ușă, domnul Hotchkiss o închise repede în urma lui și porni grăbit mai departe. Colonelul se întoarse în birou, se așeză pe scaun, luă o bucată de hârtie care purta antetul „Starbottle și Stryker, avocați și consilieri” și scrisese următoarele:

Hooker contra Hotchkiss.

Stimată domnișoară, în urma vizitei pârâtului mai sus menționat, v-am fi foarte îndatorați dacă ne veți oferi prilejul de a avea o convorbire cu dumneavoastră la ora două după-amiază, în cursul zilei de mâine.

Slujitorii dumneavoastră devotați,

Sigilă scrisoarea, o expedie prin credinciosul său servitor și apoi se lăsă câteva momente pradă gândurilor. Colonelul avea obiceiul să acționeze mai întâi și abia apoi să-și justifice acțiunile. Știa că Hotchkiss va încredința cazul unui avocat rival. Știa că acesta avea să-l sfătuiască, neapărat că domnișoara Hooker nu era un „caz”, că ea va fi obligată să-și retragă plângerea din cauza lipsei de dovezi, așa că el nu trebuia să accepte nici un compromis, ci mai degrabă să fie gata să se prezinte dinaintea tribunalului. Dar socotea că Hotchkiss se temea de o dezvăluire și, deși la început colonelul nu fusese în favoarea unei astfel de soluționări, acum din instinct era în favoarea ei. Își aduse aminte de puterea pe care o avea asupra juriului, iar vanitatea și spiritul lui cavaleresc aprobau și ele această metodă eroică. De data asta nu era îngrădit de fapte prozaice, avea el propria lui teorie asupra cazului și existența unor dovezi banale nu-l putea contraria. Iar sugestia doamnei Hooker, cum că nu-i rămânea decât să relateze toată povestea așa cum o vedea el, îi apărui colonelului ca o inspirație profetică.

Poate că la asta mai contribuise și altceva, poate chiar ochii minunați ai fetei, la care se gândise. Destul de mult. Nu simplitatea feței îl impresionase, ci din contra puterea minții ei de a citi caracterul nevolnicului ibovnic... ba chiar și pe al lui! Dintre toate legăturile sentimentale serioase sau mai puțin serioase ale colonelului, niciuna nu-l flatase în felul acesta. Acest motiv, cât și respectul față de relațiile profesionale dintre ei, îl împiedicau să încerce s-o cunoască mai îndeaproape pe clienta sa, punându-i o serie de întrebări pe un ton foarte serios, sau cu un aer de curtenitoare glumă. Nu sunt sigur nici dacă nu cumva i se părea foarte atrăgătoare și perspectiva de a avea drept clientă o rustică *femme incomprise*.²

Nimic nu putea depăși respectul cu care o întâmpină pe fată în clipa când intră în biroul lui a doua zi. Se prefăcu chiar a nu băga de seamă că își pusese cu acea ocazie cea mai frumoasă

---

² Femeie neînțeleasă (în franceză, în original).

toaletă și apăru – el nu se îndoia deloc de asta – la fel ca atunci când atrăsese asupra ei pentru prima dată atențiile mature, dar necredincioase ale diaconului Hotchkiss în incinta sfântului locaș.

Trupul ei zvelt era înveșmântat într-o muselină de un alb neprihănit, prinsă în talie cu o cingătoare albastră, iar pălăria de pai era legată cu o panglică de aceeași culoare, care-i încadra ovalul obrazului. Avea picioare mici cum se întâlnesc de obicei la fetele din sud, ciorapi albi și sandale ca de copil. Stătea pe scaun, plină de afectare, picior peste picior, sprijinindu-se în credincioasa umbrelă înfiptă bine în podea. Împrăștia în jur o mireasmă ușoară de pădure și, destul de ciudat, acest parfum trezi în sufletul colonelului amintirile îndepărtate ale unei școli duminicale ce se ținea la poalele unei păduri pe un deal din Georgia și ale primei lui iubiri, în vârstă de zece ani, îmbrăcată într-o rochiță foarte scrobită. Probabil că tot acea amintire trezi-și ceva din stângăcia pe care o încercase atunci.

În orice caz, reuși să zâmbească puțin cam vag, se așeză pe scaun, tuși încurcat și-și împreună degetele.

— Am avut... ăăă... o discuție cu domnul Hotchkiss, dar... ăăă... regret că trebuie să vă spun... se pare că... ăăă... nu există nicio perspectivă de compromis.

Se opri și, spre surprinderea lui, fața de o „aleasă” nepăsare a fetei se luminează de un zâmbet adorabil.

— Bineînțeles că nu! Încolțiți-! exclamă ea. S-a înfuriat rău de tot când i-ați spus?

Își apropie genunchii ca să se așeze mai confortabil și se aplecă înainte să audă mai bine răspunsul. Dar nici cu niște cai sălbatici n-ar fi putut cineva să-i smulgă colonelului vreo mărturisire despre mânia lui Hotchkiss.

— Și-a manifestat intenția de a angaja un avocat... și de a se apăra împotriva unei chemări în judecată, îi răspunse amabil colonelul, încălzindu-se ca la un soare la căldura zâmbetului ei.

Fata își trase scaunul mai aproape de birou.

— Atunci, o să vă luptați împotriva lui cu ghearele și cu dinții? îl întreabă ea nerăbdătoare. O să-l învățați minte? O să

relatați povestea așa cum știți dumneavoastră? O să-l faceți să turbeze? Și să plătească? Precis? întrebă ea pe nerăsuflăte.

— Eu... ăăă... da! răspunse colonelul, pierindu-i și lui suflarea.

Fata apucă mâna lui albă și durdulie, care odihnea pe birou, între mâinile ei și i-o duse la buze. Colonelul simți căldura moale a degetelor ei prin mânușile din fir d'Ecosse pe care le avea pe mâini, ca și dogoarea ușor umedă a buzelor. Simți cum roșește... dar nu fu în stare să rupă tăcerea sau să facă vreo mișcare. În clipa următoare, fata se trăsese înapoi cu scaun cu tot, pe vechea poziție.

— Eu... ăăă... am să fac tot ce-mi stă-n puteri, se bâlbâi colonelul, încercând vitejește să-și recâștige vechea demnitate și stăpânire de sine.

— E destul! Veți reuși! spuse ea entuziasmată. Oh, Doamnel! Pledați pentru mine așa cum ați pledat pentru compania ceea învechită a lui și o să-l doborâți... de fiecare dată! Ah! Aproape că mi-am pierdut suflarea alaltăieri când ați făcut juriul să se ridice în picioare... când v-ați pornit să vorbiți despre steagul american care flutură la fel deasupra drepturilor oamenilor cinstiți care se întrec laolaltă, într-o pașnică concurență comercială, ca și deasupra cetății oribilahiei...

— Oligarhiei, murmură colonelul, curtenitor.

— ... oligarhiei oficiale. Atunci i-am zis eu mamei: „Așa-i că-i grozav la orice?” Așa i-am zis, să mor de nu! Și la urmă când ați dat drumul la toate alea... fără să pierdeți un cuvânt (nici n-ați avut nevoie să le subliniați din vreo carte cu lecții din astea, pentru că aveți pe buze toate cuvintele, la îndemână), am ieșit afară... Ei bine, nici nu mai știam unde mi-era capul, ci-mi venea să dau buzna și să vă sărut acolo, de față cu toată lumea aia de la tribunal!

Fata râse, chipul îi strălucea de bucurie, deși își ținea ochii în pământ. Și chipul colonelului, vai, se roși de asemenea! El își pironise ochii pe birou. În fața oricărei alte femei, colonelul ar fi răspuns cu câteva banale replici galante, cum că aștepta și acum cu nerăbdare acea răsplată, dar de data asta cuvintele nu-i ajunseră pe buze. Râse, tuși încurcat, iar când ridică ochii

din nou, fata își reluase vechea atitudine adoptată la prima vizită, cu umbrela de soare proptită în podea.

— Sunt nevoit să solicit memoria dumneavoastră... ăăă... asupra altui punct: ruperea acelei... ăăă... făgăduieli. V-a mărturisit vreun... ăăă... motiv pentru asta? A invocat cauză?

— Nu, n-a spus niciodată nimic, îi răspunse fata.

— Nici măcar în felul lui? Adică... ăăă... cu vreun reproș din cartea de rugăciuni? Sau din cărțile sfinte?

— Nu. M-a părăsit pur și simplu.

— Adică... ăăă... și-a încetat atențiile, spuse colonelul cu gravitate. Dar dumneavoastră ați fost, bineînțeles... ăăă... conștientă de motivul pentru care se purta astfel?

Fata își aținti asupra lui privirea ei uimitoare cu un aer atât de pătrunzător, încât deși nu scoase o vorbă, colonelul se grăbi să spună:

— Da, am priceput. Nu știți care ar putea fi.

La aceste vorbe fata se ridică în picioare și colonelul se ridică și el.

— Vom începe acțiunea de îndată. Trebuie totuși să vă previn să nu răspundeți la nicio întrebare și să nu discutați cu nimeni nimic, până în momentul când veți ajunge dinaintea tribunalului.

Fata îi răspunse la această rugămintă cu o privire care arăta că înțelesese și cu un semn din cap. O însoți până la ușă. Luă mâna pe care fata i-o întinse și duse la buze, după ritualul vechii curtoazii, degetele înmănușate. Acest gest parcă-i spălă păcatele și stângăcia de mai înainte în așa măsură, încât deveni același dintotdeauna, își încheie cu grijă redingota, își răsfireă jaboul cămășii și se îndreptă cu pas sprinten și falnic spre birou.

După o zi sau două, tot târgul știa că Zaidee Hooker îl chemase în judecată pe Adoniram Hotchkiss pentru false făgăduieli de căsătorie și că daunele fuseseră fixate la cinci mii de dolari, în vremurile bune de odinioară, presa ținea seama de cenzura revolverului, așa că în paginile ziarelor se păstra o anumită prudență când era vorba de notele critice, iar bârfele se mărgineau doar la câteva aluzii – ba chiar și atunci

vorbărețul își asuma un mare risc.

Cu toate acestea, cazul stârni cea mai mare curiozitate. Chiar și colonelul fu iscodit... dar numai până când se văzu obligat să declare că va socoti orice insistență de a-i afla secretele profesionale drept o *jignire personală*, ceea ce reteză orice încercare de acest gen. Setea de cunoaștere a obștii rămase numai în seama declarațiilor pline de ifose ale apărătorilor pârâtului și anume domnii Kitcham și Bilser, care afirmau că era vorba de un caz „ridicol” și „fără nicio bază”, că pârâtul nu va putea fi chemat în fața instanței și că Starbottle, cel care scotea foc și pară pe nări, va avea ocazia să învețe și el o dată că legea nu poate fi „intimidată” și, pe deasupra, se mai făceau și niște aluzii păcătoase.

Se lăsa chiar să se înțeleagă că acest caz era un act de răzbunare și urmarea absurdă a refuzului lui Hotchkiss de a-i plăti lui Starbottle o sumă exorbitantă pentru serviciile aduse mai înainte companiei de drenaj. Nu mai e nevoie să spunem că aceste vorbe n-au ajuns niciodată la urechile colonelului. Totuși subiectul nu putea fi cântărit cu tot calmul necesar și cu etica ce se cuvenea pentru că, din nefericire, biserica era de partea lui Hotchkiss, ceea ce stârni o reacție similară de adeziune față de cauza reclamantei și a lui Starbottle din partea celor ce nu prea mergeau la biserică și care păreau și mai numeroși. Aceștia din urmă se arătau cât se poate de încântați să vadă dată în vileag slăbiciunea educației făcute de biserică.

— Totdeauna m-au încercat bănuielile când am văzut întâlnirile acelea la lumina luminărilor, de colo, de la prăvălia unde se predică scriptura, spuse unul dintre critici. Și mă bate gândul că diaconul Hotchkiss nu ademenea el fetele acolo chiar numai așa, ca să le cânte psalmi!

— Da de unde! Lui îi place să se ridice de la masă și s-o șteargă înainte de a se termina jocul, spuse altul. Și asta numesc ei religie!

Deci nu e de mirare că trei săptămâni mai târziu, sala tribunalului era plină ochi de o mulțime de curioși și partizani fie ai unei părți, fie ai celeilalte. Frumoasa reclamantă și mama ei veniseră devreme și așteptau, iar, potrivit sfatului avocatului,

fata se îmbrăcase la fel de modest ca prima dată când venise la biroul lui. Ținuta și purtarea ei sobră și modestă au dezamăgit la început mulțimea, care se aștepta la o frumusețe uluitoare, la o Circe care să-l fi ademenit pe asceticul, mohorâtul pârât ce stătea lângă avocatul lui.

Și deodată, toate privirile se ațintiră asupra colonelului ce compensa, prin prestața lui, toate neajunsurile clienței. Avea o ținută maiestuoasă și își pusese un frac albastru, cu nasturi de alamă, o jiletcă gălbuie ce îngăduia jaboului de la cămașă să se reverse în afară, o cravată de satin negru care înconjura un guler tinerește lăsat în jos, scoțând în evidență gâtul puternic și niște pantaloni imaculați de doc, strânși peste cizmele lustruite.

Un murmur făcu ocolul mulțimii din sală.

— Bătrânul „îmi asum răspunderea” și-a pus culorile războiului!

— Mărtoaga năbădăioasă adulmecă praf de pușcă.

Cam acestea erau comentariile care se vânturau în șoaptă. Dar cu toate acestea, chiar și cei mai lipsiți de respect recunoșteau vag în acea personalitate bizară ceva din trecutul demn de cinste al istoriei pământului lor și poate că unii au simțit chiar și farmecul vechilor isprăvi și vechilor nume care în copilărie le încingeau sângele.

Noul judecător al districtului răspunse salutului și plecaciunii de o perfectă pedanterie a colonelului. Colonelul era urmat de servitorul său negru, care ducea un pachet de cărți de cântece bisericești și biblie și, cu o politețe în care se vedea că încerca să-și imite stăpânul, așeză un exemplar pe pupitrul din fața avocatului părții adverse. După ce aruncă o privire curioasă, avocatul dădu cartea deoparte cu dispreț. Dar când mai apoi, Jim începu să așeze cu același aer politicos câte un exemplar dinaintea membrilor juriului, avocatul părții adverse sări în picioare.

— Vreau să atrag atenția onoratului tribunal asupra acestei încercări fără precedent de a corupe juriul, prin prezentarea unor elemente neavenite și fără nicio legătură cu speța în cauză.

Judecătorul îi aruncă o privire întrebătoare colonelului Starbottle.

— Rog curtea să asculte, răspunse colonelul plin de demnitate. Avocatul pârâtului poate băga de seamă că aceleași elemente i-au fost oferite și dumnealui, dar, îmi pare rău că trebuie s-o spun, a tratat cartea sfântă în prezența acestui tribunal și a clientului său – diacon al bisericii – cu... ăăă... mult dispreț. Când am să vă spun că acestea sunt cărți de rugăciuni și exemplare ale sfintei scripturi și că sunt aduse pentru ca juriul să aibă posibilitatea să se edifice, deoarece am să mă refer la ele în cursul pledoariei mele de început, o să înțelegeți că m-am menținut în cadrul drepturilor mele.

— Acest act este cu adevărat fără precedent, spuse judecătorul cu răceală și nu socot prezența lor drept neavenită, decât în cazul în care avocatul reclamantei va avea pretenția ca juriul să cânte după ele, așa că nu aprob obiecțiunea ridicată aici. Întrucât și avocatului pârâtului i s-au pus la dispoziție exemplarele necesare, nu se poate aduce învinuirea că partea adversă a fost luată prin surprindere prin introducerea unor noi elemente și întrucât avocatul reclamantei solicită atenția juriului pentru pledoaria sa, nu vedem cum ar putea fi tocmai el cel care s-o tulbure.

După o pauză adăugă, adresându-se colonelului, care rămăsese mai departe în picioare:

— Curtea vă ascultă, domnule. Aveți cuvântul.

Dar colonelul rămase mai departe nemișcat, cu o înfățișare statuară, cu brațele încrucișate la piept.

— Am respins obiecția, repetă judecătorul. Aveți cuvântul.

— Înălțimea voastră, aștept ca avocatul pârâtului să-și retragă... ăăă... cuvintele „a corupe” care se referă la mine și „neavenit” care se referă la sfintele cărți.

— Cererea este îndreptățită și nu am nicio îndoială că. Va fi satisfăcută, răspunse judecătorul liniștit.

Avocatul pârâtului se ridică în picioare și mormăi câteva cuvinte de scuză, iar incidentul fu închis. Dar toată lumea simți că avocatul reclamantei marcase puncte, iar dacă dorința lui fusese de a atrage atenția asupra cărților, atunci își atinsese pe

deplin ținta. Dar, nepăsător față de această victorie, colonelul își umflă pieptul, ținându-și mai departe mâna înfiptă în reverul hainei și-și începu pledoaria. Chipul lui, de obicei mult mai îmbujorat, păli ușor, dar pupilele ochilor aveau scăpărări de oțel. Fata se aplecă înainte absorbită, uitând aproape să mai respire, vădind o emoție atât de puternică și o admirație atât de sinceră și inconștientă, că întreaga asistență își concentrează atenția asupra ei ca și asupra celui care pleda. În sală domnea zăpușeală, era îmbulzeală și oamenii mai că se sufocau, iar prin geamurile deschise se vedea înghesuiala chipurilor celor de afară care sorbeau cuvintele colonelului.

Acesta aminti juriului că, numai cu câteva săptămâni în urmă, el se ridicase tot acolo, în aceeași sală, ca avocat al puternicei companii reprezentate atunci de actualul pârât. Și în acea împrejurare vorbise ca apărător al dreptății stricte și împotriva abuzurilor legii. Cu nu mai puțină tărie, avea să fie de data asta apărătorul unei ființe lipsite de sprijin și de apărare – dacă nu se ține seama de acea putere de neînving care înconjoară frumusețea și nevinovăția – chiar dacă reclamantul de odinioară era pârâtul de acum.

În timp ce se apropia de tribunal cu câteva momente mai înainte, ridicase ochii și zărise steagul înstelat fluturând deasupra acestui locaș și înțelesese că această glorioasă flamură era simbolul deplinei egalități în fața constituției – și a celor avuți și a celor sărmani și a celor puternici și a celor nevolnici – egalitate care-i făcea pe simplul cetățean ce-și lăsa plugul în brazdă, sau pe cel ce abandona cazmaua din mână la terenul lui aurifer, sau pe cel ce venea din spatele tejghelei dintr-un oraș de mineri – așa cum erau toți cei ce formau juriul de față – în aceeași măsură apărători ai justiției, care slujea în cel mai înalt grad legalitatea și pe care toată lumea era mândră să o salute în persoana celor ce ocupau banca juriului în acele clipe.

Colonelul se opri și făcu o elegantă plecăciune în fața impasibilului judecător. Aceste gânduri continuă el, i-au ridicat moralul în vreme ce se apropia de tribunal. Și cu toate astea, pătrunsese înăuntru cu un pas nesigur, ar fi putut spune chiar

timid. De ce? Își dăduse seama, domnilor, că era pe cale să preia o profundă, da! O sacră răspundere! Acele sfinte scripturi și cărți de rugăciune nu fuseseră înmânate juriului, așa cum presupusese înălțimea sa, pentru a da posibilitatea domnilor jurați să se distreze cu câteva exerciții preliminare de cor. Putea chiar să spună cu tărie: „Din păcate, nu!”

Acele scrieri constituiau dovada incriminantă, de necontestat a perfidiei pârâtului, fiind un avertisment la fel de cumplit pentru el ca și cuvintele fatale de pe zidul lui Baltazar. Cuvintele produsese o puternică senzație. Hotchkiss se făcu galben-verzui. Avocații lui arborară un zâmbet indiferent.

Era de datoria lui să le arate că nu se aflau în fața unui obișnuit caz de încălcare a făgăduielii, care provoca atât de des o veselie grosolană și o indecentă neseriozitate în sala tribunalului. De data asta juriul nu va asista la ceva similar. De data asta nu era vorba de scrisori de amor pline de tot felul de epitete șăgalnice și nici de cruciulițe mistice și cifre, despre care fusese informat de oameni demni de crezare că ascundeau cu nevinovăție acel schimb de mângâieri reciproce, cunoscute sub numele de săruturi. De data asta nu era vorba să se sfâșie fără milă vălul care ascunde sacra intimitate a sentimentelor umane. De data asta nu se dădeau în vileag, în gura mare, în fața instanței drăgăstoasele confidențe destinate numai unei singure ființe!

Dar, cu mâhnire trebuia să spună, era vorba de o nouă formă de sacrilegiu. Glăsciorul nevolnic al lui Cupidon se amesteca laolaltă cu glasurile din corul sfinților; caracterul sfânt al acelui templu cunoscut drept casă de rugăciuni fusese pângărit de niște obiceiuri potrivite mai degrabă cu altarul Venerei și până și sfintele scripturi inspirate de Dumnezeu fuseseră folosite în scopul unei legături amoroase și ușurate de către pârât, care avea și sacra funcție de diacon în acel lăcaș.

După această furtunoasă dezvoltare, colonelul se opri dramatic. Juriul se întoarse cu nerăbdare la foile cărților sfinte, dar privirile celorlalți rămaseră ațintite asupra avocatului și asupra fetei, care era ca în transă, mută de admirație față de

perioadele lui oratorice. După ce se ceru să se facă tăcere, colonelul continuă pe un ton mai coborât și mai îndurerat:

— Probabil că printre noi se află destul de puțini – cu excepția pârâtului – care să se poată lăuda cu virtutea de a fi niște credincioși ce frecventează cu regularitate sfântul lăcaș, familiarizați cu menirea întâlnirilor din casa de rugăciuni, a școlii duminicale, sau a lecțiilor privind sfintele scripturi. Dar, continuă el cu glas și mai solemn, în adâncul inimilor noastre nutrim convingerea neclintită a păcatelor și neajunsurilor noastre și o lăudabilă dorință ca măcar ceilalți să profite de învățăturile pe care noi le nesocotim. Probabil, urmă el visător închizând ochii, că nu există om în sala asta care să nu-și aducă aminte de fericitele zile ale copilăriei, de turla clopotniței din sat și de lecțiile pe care le-a ascultat laolaltă cu vreo simplă fețișoară de țară, alături de care, mână-n mână, a pornit după aceea țopăind prin pădure, în vreme ce de pe buze își luau zborul versurile:

*„Ai grijă mereu și devreme te școală
Să n-ajungi vreodată să-ntârzii la școală.”*

Colonelul evocă apoi petrecerile de la iarbă verde, sărbătoarea bine venită de sfârșit de an și peste tot mirosul de turtă dulce.

— Cam ce sentimente ar fi încercat ei dacă ar fi aflat că acele sfinte amintiri sunt pângărite de dezvăluirea că pârâtul a fost în stare să se folosească de astfel de prilejuri pentru intențiile lui amoroase față de tinerele fete sau față de profesoare, în vreme ce ceilalți participanți – oameni mai simpli – erau cu totul nevinovați și nu știau nimic de faptul că slujeau – și rog curtea să mă ierte că sunt nevoit să folosesc o expresie despre care mi s-a spus fără putință de îndoială că este uzuală prin partea locului – drept inocente momii de paie?

Pe chipurile mulțimii care asculta trecu o umbră de zâmbet și colonelul tresări ușor. Dar se stăpâni imediat și continuă:

— Clienta mea – singura fată a unei văduve care ani de zile a stat pavază valurilor de nenorociri care s-au abătut rând pe

rând asupra ei și nu s-a clintit din mahalaua de apus a târgului – se află acum dinaintea dumneavoastră, gătită numai cu propria ei inocență. Nu poartă... ăăă... podoabe prețioase dăruite de necredinciosul ei ibovnic, nu e gătită cu... ăăă... tot felul de bijuterii, inele și nici altfel de zorzoane, așa cum le place îndrăgostiților să spânzure la altarul dragostei lor. Ea nu are gloria de a fi fost dăruită precum regina din Saba de către regele Solomon, deși pârâțul – așa cum voi arăta mai apoi – a dăruit-o cu florile nu mai puțin prețioase ale regelui poet. Nu, domnilor, de data asta pârâțul a vădit o mare cumpătare când a fost vorba de... ăăă... investiții bănești, ceea ce, sunt gata să recunosc, e un lucru lăudabil pentru clasa din care face parte. Darurile sale sunt caracteristice deopotrivă pentru metodele folosite ca și pentru spiritul de economie de care a dat dovadă. Am înțeles că există în biserică o practică religioasă nu lipsită de importanță care se cheamă „strângerea milei”. Când îi revenea sarcina aceasta, pârâțul prezenta fără o vorbă tava acoperită cu postav și solicita o contribuție bănească din partea credincioșilor. Când se apropia de reclamantă, de obicei strecura pe tavă un fel de cadou și îl împingea spre ea. De fapt, cadoul era o bomboană, un disc din acela mic, cred eu, în care se pune mentă și zahăr și care are scris pe partea de dedesubt câteva cuvinte simple: „Te iubesc”. De când am aflat acest amănunt, m-am interesat și am descoperit că aceste discuri se vând cu cinci cenți duzina... adică mai puțin de jumătate de cent bucata! Da, domnilor, „Te iubesc”, cea mai veche inscripție dintre toate, refrenul la „Atunci când stele cântă-mpreună”, i-a fost dăruită reclamantei prin intermediul unui cadou atât de insignifiant, încât din fericire republica n-a bătut monedă atât de mărunță încât să poată reprezenta valoarea acestuia.

Apoi colonelul scoase din buzunarul de la frac o biblie și spuse cu un aer solemn:

— Domnilor membri ai juriului, am să vă dovedesc că în decursul ultimelor douăsprezece luni, pârâțul a întreținut o corespondență amoroasă cu reclamanta prin intermediul unor cuvinte subliniate în sfânta scriptură și în cărțile de rugăciuni, cum ar fi: *iubită, cea mai scumpă*, uneori folosindu-se de câte

un întreg pasaj care părea să redea tandrele lui sentimente. Am să vă rețin atenția asupra unuia dintre ele. Pârâtul – în vreme ce se mândrește a fi un total abstinent, adică un om care, după câte cunosc eu, refuză orice băutură alcoolică socotind-o drept o necumpătată slăbiciune a trupului – cu o nerușinată ipocrizie subliniază cu condeiul următorul pasaj și-l oferă reclamantei. Domnii jurați vor găsi pasajul în Cântecele lui Solomon, pagina 548, capitolul II, versetul 5.

După o pauză în timpul căreia dinspre banca juriului nu se auzi decât foșnetul grăbit al paginilor, colonelul Starbottle recită cu o voce puternică și rugătoare:

— „Întinde-mi pocalele să-mi sting... setea, adu-mi mângâierea unui... măr... fiindcă sunt bolnav de dragoste!” Da, domnilor, da, vă puteți ridica privirile de pe paginile acuzatoare și vă puteți uita la acest om cu două fețe – pârâtul. El voiește a i se „stinge setea”. Nici acum nu prea știu ce fel de băutură se servește la acele întâlniri religioase, după care reclamantul tânjea cu atâta însetare. Dar, după încheierea acestui proces, va fi de datoria mea să descopăr despre ce e vorba, chiar de va fi să chem dinaintea instanței pe fiecare barman din district! Deocamdată am să vă atrag atenția numai asupra cantității. Pârâtul nu solicită numai un pahar, un pahar de vin ușor și generos ca să petreacă cu aleasă inimii, ci o seamă de *pocale* sau recipiente încăpătoare, fiecare conținând nu mai puțin de jumătate de litru! Și asta numai pentru el singur!

Zâmbetul asistenței se transformă în râs. Judecătorul își ridică privirea în semn de avertizare și-l surprinse pe avocatul apărării tresărind, în fața acestui acces de veselie. Îl măsură cu o privire gravă. Avocatul domnului Hotchkiss se alătură și el veseliei celorlalți și răsă plin de afectare. În schimb domnul Hotchkiss stătea nemișcat și se făcuse palid-cenușiu. De asemenea se stârni zarvă și pe banca juriului, unde jurații începură să răsfoiască sfintele scripturi și să poarte discuții aprinse.

— Domnilor jurați, interveni judecătorul cu oficială severitate, vă rog să păstrați liniștea și să urmăriți doar pledoaria avocatului. Orice alte discuții aici sunt nepotrivite și

premature, acestea trebuie păstrate pentru camera de deliberare a juriului, după ce domnii jurați se vor retrage acolo.

Primul jurat se ridică brusc în picioare. Era un bărbat zdravăn, cu o figură de bonom și, în ciuda poreclei nefericite de „Frânge-Oase”, omul avea o fire blândă, simplă și oarecum emotivă. Cu toate astea părea să se chinuie sub imperiul unei puternice indignări.

— Putem să punem și noi o întrebare? se interesă el plin de respect, deși vocea lui păstra o notă de neconfundat din temperamentul vestului american, ca și cum nici nu i-ar fi trecut prin cap că nu se adresa unor oameni egali cu el.

— Da, răspunse judecătorul înveselit.

— Am dat de tărășenia asta, din care tocmai a citit colonelul, peste niște cuvinte mai oarecum – și drept să spun mie și tovarășilor mei aici de față ni se par prea deocheate ca să se îngăduie a fi citite dinaintea unei tinere fete aflate la tribunal și am vrea să știm și noi... și să ne spuneți dumneavoastră – om cu minte cuprinzătoare și nepărtinitor – dacă astea-s cărțile obișnuite care se pun în mâna fetelor și copiilor, acolo la ei, în casa de rugăciuni.

— Juriul este rugat să urmărească pledoaria avocatului fără nici un comentariu, spuse scurt judecătorul, deplin conștient că avocatul pârâtului avea să sară în picioare, ceea ce acesta și făcu.

— Curtea să ne îngăduie să arătăm acestor domni că limbajul în chestiune, față de care domniile lor par să aibă obiecții, a fost acceptat de cei mai mari teologi ai ultimului mileniu drept formule pur mistice. Așa cum am să arăt mai târziu, acestea sunt numai simboluri ale bisericii...

— Ale cui? îl întreabă primul jurat, cu adânc dispreț.

— Ale bisericii!

— Pe dumneata nu te-a poftit nimeni la vorbă, așa că răspunsul dumitale nu ne interesează, spuse primul jurat așezându-se brusc jos.

— Trebuie să insist, interveni judecătorul cu severitate, ca avocatul reclamantei să fie lăsat să-și continue pledoaria fără a fi întrerupt. Iar dumneavoastră, se adresa el avocatului

pârâtului, veți avea prilejul de a răspunde mai târziu.

Avocatul se lăsă jos cu amara convingere că juriul era pe față împotriva lui, iar cazul mai mult ca pierdut. Dar chipul său nu era nici pe departe atât de tulburat ca al clientului care, foarte agitat, începu să se certe cu el prins de mânie și se vedea limpede că voia să-l facă să accepte un punct de vedere față de care avocatul se opunea cu vehemență. Privind cu ochi scăpărători sala, rămase mai departe în picioare, cu mâna vârată pe după reverul hainei.

— Am să vă arăt, domnilor, atunci când avocatul pârâtului se va abține să mă mai întrerupă și se va mulțumi doar să răspundă la întrebările ce i se pun, că nefericita mea clientă nu are dreptul la acțiune juridică – nici la reparații din partea legii – pentru că nu s-a rostit nici un cuvânt de dragoste. Dar, domnilor, depinde numai de dumneavoastră să spuneți ce este și ce nu este expresia adevărată a sentimentelor de dragoste. Cu toții știm că animalele aflate pe o treaptă mai de jos, alături de care poate veți fi siliți să-l clasificați și pe pârât, scot anumite semnale mai mult sau mai puțin armonioase, după cum e cazul. Măgarul rage, calul nechează, oaia behăie, iar înaripații locuitori ai pădurii își cheamă perechea scoțând sunete mult mai muzicale. Acestea sunt fapte recunoscute de toată lumea, domnilor, pe care și dumneavoastră, ca oameni ai acestor plaiuri minunate, le cunoașteți cu toții. Sunt fapte pe care nimeni nu va putea să le nege și... am avea o părere foarte proastă despre măgarul care... în... astfel de momente supreme... ar spune că aceste răgete ale lui n-au nicio menire și nicio semnificație. Dar, domnilor, am să vă dovedesc că acesta a fost modul zănatic, care-l acuză pe deplin, al pârâtului de a-și manifesta sentimentele. Cu mare greutate și după ce m-am luptat destul de mult... cu feciorelnica pudoare a clienței mele, am reușit să obțin de la ea mărturisirea plină de nevinovăție că pârâtul a silit-o să ia legătura cu el în acest chip. Imaginați-vă, domnilor, lucind în bătaia lunii drumul singuratic ce trece pe lângă modesta casă a văduvei. E o noapte frumoasă, parcă anume făcută pentru dragoste, iar neprihănită fată stă rezemată de fereastră. Deodată pe drum vede cum se apropie

pe furiș o siluetă – pârâțul – care se îndreaptă spre biserică. Credincioasă indicațiilor pe care pârâțul i le-a dat, fata deschide gura și (aici colonelul imită cu voce slabă, într-un ușor falseto, vocea frumoasei lui cliente) se aude chemarea „Chiiir!” Deodată noaptea răsună de un răspuns plin de pasiune „Chiuuuur!” (aici colonelul dă drumul cu putere unor note grave). Din nou la trecerea lui se aude un glas blând „Chiiir!”, iar în vreme ce silueta lui se pierde în depărtare, se aude un adânc „Chiuuuur!”

Toată sala izbucni într-un hohot de râs puternic, prelung, de nestăpânit și, înainte ca judecătorul să fie în stare să-și recompună o mină serioasă și să-și ia batista de la gură, dintr-un ungher întunecat al sălii se auzi un slab „Chiiir!” urmat de un puternic „Chiuuuur!” ce răsună din celălalt capăt.

— Șeriful să evacueze sala! spuse cu severitate judecătorul.

Dar, vai! În vreme ce oamenii legii alergau încurcați și pufnind de râs de colo-colo, de la una din ferestre se auzi un blând „Chiiir!” scos de spectatorii aflați afară, semnal la care, spectatorii care umpleau cadrul ferestrei opuse răspunseră în cor „Chiuuuur!”. Din nou izbucniră hohote de râs din toate părțile și chiar și frumoasa reclamantă se zguduia, cu batista la gură.

Numai silueta colonelului Starbottle rămase dreaptă, neclintită și albă. Și atunci, ridicându-și ochii, judecătorul văzu ceea ce nimeni altcineva din sală nu fusese în stare să vadă și anume că avocatul era sincer și de bună credință, că ceea ce socotise judecătorul până atunci a fi o pledoarie bine jucată și plină de ironie era, de fapt, expresia celor mai adânci și mai serioase convingeri ale unui om care n-avea nicio umbră de simț al umorului. Tocmai respectul față de aceste convingeri îl făcu pe judecător să-i spună cu glas domol:

— Puteți continua, domnule colonel Starbottle.

— Vă mulțumesc, înălțimea voastră, spuse colonelul rar, că ați făcut tot ceea ce vă stă în puteri ca să nu fiu întrerupt, lucru ce nu mi s-a întâmplat în treizeci de ani de când sunt avocat fără ca cei care au instigat la această întrerupere să fie socotiți răspunzători, *personal răspunzător* de aceasta. Probabil

că e vina mea că n-am fost în stare să redau domnilor jurați deplina semnificație a semnalelor pârâtului. Sunt conștient că numai vocea mea e de vină că n-am reușit să reproduc tonurile suave ale clienței mele, sau vehemența pasionată a răspunsului pârâtului. Am să încerc din nou, continuă colonelul cu un aer de oboseală, dar prins de-o oarbă demență care-l făcu să nu ia în seamă graba cu care se încruntă judecătorul și nici privirile pline de înțeles ale acestuia. Cliența mea scotea niște sunete cam așa (și colonelul ridică vocea până la cel mai acut falseto): „Chiiir!”, iar răspunsul era „Chiuuuur!” (aici vocea colonelului mai să dărâme clădirea).

Un nou val de hohote de râs urmă după această temerară încercare, dar veselia fu întreruptă de un neașteptat incident. Pârâtul se ridică deodată în picioare și, smulgându-se din mâinile avocatului și în ciuda protestelor acestuia, o luă la fugă, ieșind din sala tribunalului. Apariția sa afară fu salută de un cor prelungit de „Chiuuuur!”, scos de tot felul de gură cască, chemare care-l urmări până se pierdu în depărtare.

În scurtul răgaz de liniște care urmă se auzi din nou vocea colonelului:

— Ne oprim aici, înălțimea voastră! După care se așeză jos.

Nu mai puțin palidă, dar mult mai tulburată, era fața avocatului pârâtului care se ridică în aceeași clipă.

— Din motive inexplicabile, clientul meu dorește suspendarea acțiunii, înălțimea voastră, în vederea unei pașnice înțelegeri cu reclamanta. Deoarece este un om cu situație și cu avere, e dornic să acopere daunele care se cuvin. Întrucât, în calitate de avocat al său, sunt convins încă și acum că nu poate fi tras la răspundere în fața legii pentru nimic în cazul de față, deoarece a socotit cu cale să renunțe în fața tuturor la drepturile sale, nu-mi revine decât sarcina de a vă cere permisiunea, înălțimea voastră, de a suspenda procesul până când voi avea posibilitatea să mă consult cu avocatul reclamantei, colonelul Starbottle.

— În măsura în care am putut înțelege cuvintele celor doi apărători, spuse judecătorul cu gravitate, cazul de față nu mai constituie pricină de judecată și aprob întrutotul poziția

adoptată de pârât și, în același timp, îndemn din toată inima pe reclamantă să accepte acest punct de vedere.

Colonelul Starbottle se aplecă spre frumoasa lui clientă, dar imediat după aceea se ridică în picioare, fără să arate schimbat în vreun fel și păstrându-și aceleași gesturi.

— Înălțimea voastră, mă supun dorințelor clientei mele... dorințelor unei domnișoare. Acceptăm.

Încă înainte de a se întrerupe dezbaterile din acea zi, în tot târgul se știa că Adoniram K. Hotchkiss reușise să pună capăt procesului în schimbul sumei de patru mii de dolari, plus cheltuielile de judecată.

În vremea asta, colonelul Starbottle își recăpătase deplina stăpânire de sine și pornise țăntoș, cu pas degajat, spre biroul său unde urma s-o întâlnească pe frumoasa lui clientă. Fu surprins când o găsi acolo, ba încă și însoțită de un tânăr. Cu o înfățișare cam bleagă. Chiar dacă în situația respectivă colonelul încercă vreun sentiment de dezamăgire dând peste un al treilea la acea convorbire, politețea sa de modă veche nu-i îngădui să-și dea sentimentele pe față. Se înclină plin de curtenie și-i invită politicos pe amândoi să ia loc.

— M-am gândit să-l aduc și pe Hiram încoace cu mine, spuse fata, ridicându-și după o mică pauză ochii ei sfredelitori spre colonel. Deși săracul de el e rușinos nevoie mare și-mi tot zicea că nici nu l-ați văzut. În viața dumneavoastră și că nici măcar prin cap nu v-a trecut că mai exista și el pe lume. Dar eu i-am spus: „Uite, chiar aici greșești, Hiram și un bărbat deștept cum e colonelul Starbottle știe totul... am citit eu asta în ochii lui”. Oh, Doamne! Continuă fata răsând și rezemându-se mai departe în umbrela de soare, în vreme ce ochii ei îi căutau pe ai colonelului, nu vă aduceți aminte că m-ați întrebat dacă-l iubesc pe bătrânul Hotchkiss, iar eu v-am răspuns „nici vorbă”? Și v-ați uitat la mine, oh Doamne! Și am știut atunci că bănuiți că pe undeva există și un Hiram și mi-ați arătat asta atât de limpede de parcă mi-ați fi spus-o cu gura dumneavoastră. Uite acum, Hiram, ia scoală-te tu în picioare și strânge mâna domnului colonel. Că de n-ar fi fost el, puterea lui de pătrundere și puterea cuvintelor lui, n-aș fi reușit să scot

patru mii de dolari de la zănaticul acela amorezat de Hotchkiss – bani buni și destui pentru a cumpăra o fermă, așa ca eu și cu tine să ne putem căsători. Și toate astea i le datorezi numai dumnealui. Nu sta acolo proțăpît ca un năuc și nu te mai holba așa la el! N-are să te mănânce, deși a omorât el și alții mai breji decât tine. Haide! Sau poate că numai eu trebuie să-l sărut?

E demn de consemnat felul în care colonelul se înclină politicos și adânc, încât reuși nu numai să se eschiveze de mîna întinsă a timidului Hiram, ci să atingă doar ușor mîna întinsă cu mai mult franchețe și impulsivitate de gingașa Zaidée.

— Eu... vă transmit felicitările mele... ăăă... deși cred că supraestimați puterea mea de... ăăă... pătrundere. Din nefericire, o obligație urgentă, care mă silește să părăsesc orașul încă în noaptea asta, mă împiedică să vă spun mai multe. Am lăsat... ăăă... rezolvarea acestui... ăăă... caz în mâinile avocaților care-mi execută lucrările de birou și care au să vă arate toate considerația. Iar acum, îngăduiți-mi să vă spun bună ziua.

Cu toate acestea, colonelul se întoarse în iatacul său privat și aproape se lăsase întunericul când credinciosul său servitor Jim intră înăuntru și-l găsi stînd gînditor la birou.

— Pen' numele lui Dumnezeu, don' colonel! Mă bate gîndul că nu s-a-ntîmplat nicio nenorocire, dar arătați așa de supărat! Nu v-am mai văzut așa, don' colonel, din ziua în care a fost adus acasă sărmanul don' Stryker, cu un glonte în cap.

— Ia dă-mi sticla aia de whisky, Jim, spuse colonelul ridicându-se încet.

Înseninat negrul dădu fuga la dulap și scoase sticla. Colonelul își turnă un pahar de băutură și-l dădu pe gât cu vechea lui tărăgăneală.

— Ai dreptate, Jim, spuse el așezînd paharul pe birou. Dar... știi... încep să îmbătrînesc și... ăăă... să simt că-mi cam lipsește amarnic sărmanul Stryker.

Un episod din viața domnului John Oakhurst

Totdeauna s-a gândit că numai soarta a fost de vină. În mod cert, nimic nu era mai contrar obiceiurilor sale decât să se afle în piațeta orașului, la ora șapte, în dimineața aceea de miez de vară. Era lucru rar să-i zărești chipul palid prin Sacramento la acea vreme a anului și, lucru nemaiauzit, să-l vezi, indiferent în care anotimp sau în care loc, arătându-se în public înainte de ora două după-amiază. În anii care au urmat, întorcându-se cu gândul înapoi și privind clipa aceea, în lumina vieții lui desfășurate sub semnul norocului, ajunse la concluzia, pe baza filosofiei proprii îndeletnicirii sale, că numai soarta fusese de vină.

Faptul că se afla acolo în acea dimineață se datora unui motiv foarte simplu. Exact la ora șase și jumătate, când pe masă era un pot de vreo douăzeci de mii de dolari, se ridică de la partida de faro, cedă locul unui tovarăș priceput și se retrase în liniște, fără ca vreunul dintre cei care-și aplecaseră muți fețele încordate spre masă să-i arunce măcar o privire. Însă când intră în dormitorul său elegant, aflat de cealaltă parte a coridorului, rămase oarecum contrariat descoperind că soarele se strecura înăuntru printr-un geam al cărui oblon nu fusese bine închis. Ceva din frumusețea nemaîntâlnită a acelei dimineți, poate chiar noutatea gândului care-i trecu prin minte, îl izbi în momentul în care era pe cale să închidă obloanele și-l făcu să șovăie. Apoi, luându-și pălăria de pe masă, coborî pe o scară mai ferită și ieși în stradă.

Cei care mișunau pe-afară la un ceas atât de matinal făceau parte dintr-o lume aproape necunoscută domnului Oakhurst. Foiau lăptari și precupeți care-și împărțeau marfa, negustorași care-și desfăceau tarabele, servitoare măturând treptele de la intrarea caselor și, din când în când, câte un copil. Domnul Oakhurst cântări toate acestea cu un fel de curiozitate rece,

aproape lipsită de disprețul cinic cu care-i măsura pe ceilalți, mai modești decât cei din tagma oamenilor cu care avea obiceiul să se întâlnească.

Într-adevăr, cred că nu-i displăceau deloc privirile pline de admirație pe care femeile modeste le aruncau spre chipul plăcut și spre statura lui și asta evident într-o țară plină de bărbați arătoși. Și pe acest înrăit vântură-lume, orgolios în izolarea lui socială, care ar fi primit probabil cu rece indiferență avansurile unei doamne elegante, o fetișcană, într-un veșmânt, ca vai de lume, care grăbi pasul plină de admirație ca să meargă alături de el, izbuti totuși să-i aducă sângele în obraji ofiliți. În cele din urmă scăpă de ea, dar nu înainte ca fata să descopere.

— Așa cum au descoperit întotdeauna femeile cu sufletul larg și cu mult discernământ – că domnul Oakhurst era o adevărată mână spartă cu banii lui și că – lucru pe care probabil nicio altă femeie nu-l. Remarcase – ochii sfidători ai acelui bărbat chipeș erau de fapt de un cenușiu ce bă tea într-un căprui destul de blajin.

Atenția domnului Oakhurst fu atrasă de o grădiniță aflată în fața unei căsuțe văruite în alb, de pe o stradă laterală. Grădina era plină de trandafiri, heliotropi și verbine -- flori care-i erau cunoscute doar sub formă de buchete ce costau destul de mult, dar niciodată parcă nu-i păruseră atât de minunate. Și asta poate pentru că erau pline de rouă, poate pentru că nu fuseseră tăiate, iar domnul Oakhurst le admira în clipa aceea nu ca pe un posibil viitor tribut oferit fermecătoarei și desăvârșitei domnișoare Ethelinda, ce apărea la varietăți pentru domnul Oakhurst în mod special, după cum îl asigurase ea adeseori, nici măcar ca o atenție pentru răpitoarea domnișoară Montmorrissey, cu care domnul Oakhurst spera să ia masa în seara aceea. Le admira pur și simplu pentru sine și poate și de dragul florilor că-s flori. Cu toate acestea trecu mai departe și ieși în spațiul deschis al pieței unde, găsind o bancă sub un plop, șterse mai întâi locul cu batista și apoi se așeză.

Era o dimineață minunată. Aerul era atât de liniștit încât atunci când dinspre sicomori veni un oftat ușor, parcă înșiși

copacii se porniseră să caște din toți răunchii, iar când crengile începură să fremete domol, parcă aceiași copaci se întindeau dezmoțindu-și mădulele înțepenite. Hăt în zare, munții se proiectau pe un cer atât de depărtat încât nu se putea spune ce culoare avea, atât de depărtat în înalturile sale încât soarele, cuprins de deznădejde, nu mai spera nici el să mai ajungă acolo vreodată, drept care își revărsa fără nicio reținere razele asupra întregii întinderi, până când totul se contura doar din lumină albă și umbre aflate în puternic contrast.

Împins de un impuls rar încercat, domnul Oakhurst își scoase pălăria și se rezemă de bancă, rămânând cu fața îndreptată spre cer. Câteva păsărele, care luaseră o atitudine critică pe-o crenguță de deasupra lui, începură deodată o însuflețită dezbatere asupra posibilelor sale intenții răuvoitoare. Una sau două, încurajate de liniștea care se lăsase, se porniră să țopăie pe jos, la picioarele lui, până când fură alungate de un scrâșnet de roți înaintând pe prundișul aleii.

Uitându-se într-acolo, văzu un bărbat ce se apropia încet de el, împingând un vehicul greu de descris, în care se afla o femeie șezând în capul oaselor și sprijinindu-se de spătar. Fără să știe de ce, domnului Oakhurst îi trecu brusc prin minte că acel vehicul era invenția și creația bărbatului, fie din cauza ciudățeniei instalației, fie datorită mâinii puternice, de om muncitor care apucase minerul, fie din cauza mândriei pline de importanță cu care-l împingea.

Apoi domnul Oakhurst mai băgă de seamă ceva: chipul omului îi era cunoscut. Cu acea facultate suverană de a nu uita niciodată o figură intrată în raza sa profesională, el o identifică îndată, formulându-și astfel gândul: „La Frisco, saloonul Polka. Pierdut salariul pe-o săptămână. Cred că șaptezeci de dolari... pe roșu. N-a mai apărut niciodată”.

Dar nimic din toate acestea nu se putea citi în ochii calmi și pe fața lui netulburată când se întoarse spre străinul care, din contră, se roși, se fistici, șovăi și apoi se opri, cu un gest involuntar care suci căruciorul în așa fel încât domnul Oakhurst și frumoasa ocupantă din vehicul se treziră față în

față.

Pentru rolul pe care îl va deține în această relatare adevărată, i-aș face o nedreptate dacă aș încerca s-o zugrăvesc acum pe doamnă – în cazul că aș putea s-o zugrăvesc. În mod cert, opiniile sunt contradictorii. Regretatul colonel Starbottle – și rămân deosebit de îndatorat vastei sale experiențe în privința sexului frumos, pentru numeroasele idei pe care mi le-a sugerat – îmi pare rău că trebuie să spun, dar nu pune mare preț pe farmecul persoanei în cauză: „O mutră gălbejită de infirmă... fir-ar să fie..., o muiere bolnavă cu niște ochi ca mahonul. Una dintre ființele acelea neterminate și spiritualizate, fără pic de carne pe ciolanele ei, sărmana!”

Pe de altă parte, aceeași doamnă s-a bucurat mai apoi de multe vorbe veninoase din partea celorlalte reprezentante ale sexului ei. Domnișoara Celestina Howard, a doua conducătoare a ansamblului de balet de la varietăți, folosind, ani de zile după aceste evenimente, cu mult năduf aliterația, o numi „năpârcă năpârlită”. Domnișoara Brimborion își amintea că-l prevenise pe „domnul Jack” că femeia aceea avea „să-l otrăvească”. Dar domnul Oakhurst, ale cărui impresii sunt mult mai importante, nu văzu decât o femeie palidă, trasă la față, cu niște ochi adânci, o ființă cu mult superioară tovarășului ei, purificată de îndelungată suferință și singurătate, emanând în felul ei de-a fi o anumită neprihănire. Faldurile pline de prospețime ale veșmântului respirau multă curățenie fizică, iar detaliile sugerau un anumit bun gust, ceea ce, fără să știe exact de ce, îl făcu pe domnul Oakhurst să bănuie că rochia era ideea și creația femeii, așa după cum căruciorul în care stătea era rezultatul strădaniilor tovarășului ei. Iar mâna ei, puțin cam prea uscată, dar frumos modelată, cu degete subțiri, odihnea pe marginea căruciorului, replică feminină a mâinii puternice a soțului ei, iscusite în ale meșteritului.

Vehiculul înainta oarecum cu poticneli, iar domnul Oakhurst făcu un pas înainte ca să de-a o mână de ajutor, în vreme ce roata era trecută peste bordura trotuarului, domnul Oakhurst fu nevoit s-o țină pe femeie de mână și, o clipă, mâna ei subțire, ușorică și rece adăstă în palma sa, iar apoi – după cum i se

păru – se topi ca un fulg de zăpadă. Urmă o pauză și apoi începură să discute, femeia scoțând, timidă, doar din când în când câte un cuvântel.

Reieși că erau soț și soție, că în ultimii doi ani femeia ajunsese invalidă, în stare foarte gravă și, din cauza reumatismului, nu o mai ascultau deloc picioarele, că până nu demult fusese nevoită să stea numai în pat, iar în cele din urmă soțul ei – meșter tâmplar – se gândise să încropească acel cărucior. Dimineăta, înainte de a pleca la lucru, o scotea în mod regulat să ia puțin aer, fiindcă numai atunci avea și el oleacă timp... și... atrăgeau mai puțin atenția. Umblaseră pe la o groază de doctori, dar fără nici un rezultat.

Fuseseră sfătuiți să se ducă la Izvoarele Sulfuroase, dar pentru ei era prea costisitor. Domnul Decker, soțul ei, reușise să adune cu greu vreo optzeci de dolari pentru treaba asta, dar, pe când se afla în San Francisco, fusese vămuit de un hoț de buzunare... domnul Decker era atât de zăpăcit! (Unui cititor inteligent nu mai e nevoie să i se spună că doamna era cea care vorbea). N-au mai fost în stare niciodată să adune laolaltă o sumă atât de mare, așa că au renunțat la ideea aceea. „Era groaznic să fii jefuit în chipul acela. Dumnealui nu gândea la fel?”

Fața soțului se făcu stacojie, dar chipul domnului Oakhurst rămase calm și neclintit în clipa în care încuviință cu gravitate spusele doamnei și merse mai departe alături de ea până ce trecură de grădinița pe care domnul Oakhurst o admirase atât de. Mult. Aici domnul Oakhurst ceru să se facă un popas, se duse până la ușa casei și-l ului pe proprietar, făcându-i o ofertă absurd de generoasă pentru un buchet de flori alese. Apoi se întoarse la cărucior cu brațele pline de trandafiri, heliotropi și verbine și le depuse în poala invalidei. În vreme ce femeia se apleca asupra lor cu o copilărească bucurie, domnul Oakhurst profită de prilej pentru a-l lua pe soț deoparte.

— Poate că-i bine c-ai mințit-o așa cum ai făcut, îi șopti el purtându-se într-un chip care arăta că nu se simțea jignit în nici un fel. Dar ai putea să-i spui că hoțul de buzunare a fost prins acum o zi și că ți-ai recăpătat banii.

Și domnul Oakhurst strecură calm în palma mare a uluitului domn Decker patru monezi de aur de câte douăzeci de dolari fiecare.

— Spune-i așa cum ți-am sugerat... sau, mă rog, tot ce poțtești... numai nu adevărul! Promite-mi că n-ai să-i spui!

Omul fâgădui. Domnul Oakhurst se întoarse liniștit în fața căruciorului. Bolnava era încă ocupată cu florile, dar când ridică privirea spre el, obrații ei ofiliți parcă împrumutaseră puțin din culoarea trandafirilor, iar ochii din roua lor plină de prospețime. În aceeași clipă, domnul Oakhurst își ridică pălăria și, înainte ca femeia să apuce să-i mulțumească, era departe.

Sunt mâhnit că trebuie să vă spun că domnul Decker și-a încălcat fără rușine făgăduiala. În aceeași seară, îmboldit de inima sa virtuoasă și de totala dăruire cu care-și iubea soția, domnul Decker, ca toți soții devotați, se jertfi nu numai pe sine, ci și pe prietenul și binefăcătorul lui, pe altarul familiei. Pentru a fi drepti, trebuie să adăugăm că vorbi cu mare ardoare despre generozitatea domnului Oakhurst și se lansă cu entuziasmul propriu tagmei sale în considerații asupra faimei pline de mistere și a viciilor nemaipomenite ale jucătorului de cărți.

— Și acu', Elsie, dragă, spune-mi că m-ai iertat, se milogi domnul Decker, lăsându-se într-un genunchi lângă patul nevestei sale. Am greșit gândindu-mă cum să fac să iasă mai bine. Pentru tine, scumpo, am mizat banii la joc, în noaptea aia la Frisco. Am crezut c-am să câștig un purcoi de bani, destul ca să te iau de-aici și să-mi rămână și pentru ca să-ți cumpăr o rochie nouă.

Doamna Decker zâmbi și-i strânse mâna.

— Te iert, te iert, dragul meu Joe! spuse ea zâmbind mai departe, dar cu ochii fixați. Visător în tavan. Pentru că m-ai înșelat în felul acesta și pentru că mă faci să vorbesc astfel, ar trebui să fii biciuit, băiat, rău ce ești tu. Hai, să nu mai discutăm despre asta. Dacă de-acum încolo o să fii cuminte și dacă-mi dai uite acum buchetul acela de trandafiri, atunci te iert.

Apucă mănunchiul ușor între degete, ridică trandafirii spre obraz și, de după frunze, exclamă deodată:

- Joe!
- Ce-i, iubita mea?
- Crezi că domnul acela... cum îi zice? Jack Oakhurst, ți-ar fi dat banii înapoi dacă nu i-aș fi vorbit așa cum i-am vorbit?
- Cre' că da!
- Chiar dacă nu m-ar fi văzut deloc?

Domnul Decker își ridică privirea spre ea. Doamna Decker reușise să-și ascundă toată fața în trandafiri, în afara ochilor care străluceau primejdios.

— Nu. Pentru tine, Elsie... numai și numai fiindcă te-a văzut pe tine, a făcut el ce-a făcut.

— O biată femeie bolnavă ca mine?

— O fetiță dulce, micuță și drăguță ca Elsie... nevastica lui Joe! Cum să nu vadă și el!

Doamna Decker își aruncă drăgăstoasă un braț pe după gâtul soțului, în vreme ce cu cealaltă mână ținea mai departe trandafirii la nas. De dinapoia lor, ea începu să îngâne blând și cam nătâng:

— Bătrânul, dragul, bunul meu Joe! Ursul mare al lui Elsie!

Nu socot că misia mea de cronicar al acestor fapte trebuie să mă silească să continui discursul micuței doamne și, din respect pentru burlacii care citesc aceste rânduri, mă opresc aici.

A doua zi dimineată, când ajunsese în piață, doamna Decker vădi o ușoară stare de nervozitate, aparent cam deplasată, exprimându-și deodată dorința ca soțul ei s-o aducă înapoi acasă. Mai mult, se arătă foarte uimită întâlnindu-l pe domnul Oakhurst tocmai când se întorceau și chiar se îndoi dacă era el și-l întrebă și pe soțul ei dacă cel care se apropia de ei era una și aceeași persoană cu străinul din ziua precedentă.

Purtarea ei fu cu totul opusă față de cea a soțului ei, care-l întâmpină cu sufletul deschis. Domnul Oakhurst surprinse îndată această notă: „Soțul i-a destăinuit totul, iar soției îi e silă de mine”, își spuse el, cu acea putere nefastă de a surprinde, doar pe jumătate, motivele unei femei – ceea ce-l face pe bărbatul cu un astfel de ochi critic să dea totdeauna greș. Nu mai adăstă decât atât cât fu nevoie ca să afle adresa unde lucra

soțul și apoi, ridicându-și cu un aer grav pălăria, își văzu de drum fără să se mai uite la doamnă. Cinstitul meșter tâmplar puse pe seama ciudățeniei fermecătoare a caracterului soției sale faptul că, deși întâlnirea fusese neplăcută și stânjenitoare, îndată după aceea femeia se arătă mai bine dispusă.

— Ai fost cam rea cu el... puțin cam rea, Elsie, nu-i așa? Făcu domnul Decker dojenitor. Mi-e teamă să nu-și închipuie că mi-am călcat făgăduiala.

— Da, așa-i! Spuse doamna indiferentă.

Domnul Decker ocoli vehiculul și se opri în fața lui.

— Arăți ca o doamnă prima-ntâi, pornită în preumblare, în trăsurica ei, Elsie, pe Broadway, spuse el. Nu te-am văzut niciodată atât de veselă și de drăguță!

Câteva zile mai târziu, patronul de la Izvoarele Sulfuroase San Isabel primi următoarele rânduri, așternute cu scrisul elegant, binecunoscut, al domnului Oakhurst:

„Dragă Steve,

M-am mai gândit la propunerea ta de a cumpăra partea din acțiunile Nichols și am ajuns la concluzia că mă interesează. Dar nu văd cum poate fi rentabilă toată treaba până ce nu faci mai multe amenajări pe-acolo și pentru cei de prima mână, vreau să zic pentru clienții mei. Ce ne mai trebuie e o anexă la clădirea principală și vreo două-trei cabane ridicate în jur. Trimit un meșter ca să se apuce de treabă de îndată. Vine și cu soția lui, care e bolnavă și sunt sigur că vei avea grijă de ei ca de niște prieteni de-ai noștri.

Poate am să dau și eu o fugă pe-acolo după ce se încheie cursele, ca să văd cum merg treburile. Dar în sezonul ăsta nu stârnesc nici un joc pe-acolo.

Al tău,
John Oakhurst”.

Tocmai ultima propoziție a scrisorii stârni obiecții.

— Nu pot să înțeleg, spuse domnul Hamlin, frate de tagmă

căruia îi fusese arătată scrisoarea domnului Oakhurst. Nu pot să înțeleg de ce intră Jack atât de masiv în afacerea asta și se apucă de construit, fiindcă-i ceva sigur, neîndoielnic, dar poate ajunge la un punct slab cu vremea, dacă se arată pe aici regulat. Ei și-atunci, fir-ar chinta spartă să fie, ceea ce mă dă gata pe mine e că nu iese cu potul încă în sezonul ăsta, ca să încerce să-și scoată o parte din banii pe care-i vântură pentru construit-ul ăsta. Stau și mă-ntreb, se cufundă el în gânduri, ce cacialma pune la cale.

Sezonul se arată deosebit de profitabil pentru domnul Oakhurst și în aceeași măsură dezastruos pentru câțiva oameni ai legii, judecători, colonei și alții, care se bucuraseră dar scurt timp de plăcerea de a fi în anturajul de miez de noapte al domnului Oakhurst. Și cu toate acestea, Sacramento devenise foarte plicticos pentru el. În ultima vreme își crease obiceiul de a se plimba diminețile devreme, obicei atât de neobișnuit și de frapant în ochii prietenilor săi, atât bărbați cât și femei, încât stârni cea mai avidă curiozitate.

Două sau trei persoane din această ultimă categorie au pus iscoade pe urmele lui, dar toată agitația nu reuși să dea la iveală decât că domnul Oakhurst o lua pe jos până în piața orașului, stătea câteva momente pe o anume bancă și apoi se întorcea fără să întâlnească pe nimeni. Așa că teoria după care era vorba de o femeie a fost abandonată. Câțiva domni mai superstițioși care profesau aceeași meserie socoteau că făcea asta pentru a „momi norocul”. Alții, mult mai practici, declarau că ieșeau la aer pentru „a studia diverse ponturi”.

După cursele de la Marysville, domnul Oakhurst se duse la San Francisco; de-acolo se întoarse la Marysville, dar la numai câteva zile fu văzut la San Jose, Santa Cruz și Oakland. Cei care l-au întâlnit declarau că arăta cam nesăbuit și nervos, ceea ce era cu totul neobișnuit pentru felul său flegmatic și calm de-a fi. Colonelul Starbottle scoase în relief faptul că la San Francisco, la club, Jack refuzase să dea cărțile.

— Tremuratul mâinii, dom'le... asta-i buba... n-a stimulat-o destul... fir-ar să fie!

De la San Jose se porni spre Oregon, cu cai și echipament de

tabără în care a băgat o groază de bani, dar ajungând la Stockton se abătu din drum și, patru ceasuri mai târziu, putea fi văzut intrând cu un singur cal în canionul cu izvoare sulfuroase și ape termale de la San Isabel. Era o vale aproximativ triunghiulară, la poalele a trei munți cu un aer întunecat din cauza codrilor mari da pini, părând fantastici datorită desigurilor de manzanita și madrona. Vârâte în coasta muntelui, clădirile hotelului și veranda prelungă din față se zăreau lucind prin frunziș, iar ici și colo scliffea câte o cabană albă, micuță, ca o jucărie. Domnul Oakhurst nu era un admirator al naturii, dar în fața priveliștii încercă aceeași bucurie ca la prima lui plimbare matinală prin Sacramento.

Pe lângă el începură să treacă tot felul de trăsură, în care se arătau femei gătite cu veșminte strălucitoare și liniile austere ale peisajului californian începură să împrumute un fel de căldură și culoare omenească. Apoi se arătă vederii și veranda lungă din fața hotelului, parcă înflorită de mulțimea toaletelor scoase ca la expoziție.

Domnul Oakhurst, bun călăreț după tradiția californiană, nu-și domoli deloc goana când se apropie de destinație, ci se repezi spre hotel în plin galop, făcu bidiviul să se proptească pe picioarele dindărăt când ajunse la un pas de veranda hotelului și apoi se arătă senin din mijlocul norului de praf care ascunsese privirii momentul descălecării.

Indiferent de tulburarea care ar fi putut să-l bântuie pe dinăuntru, în clipa în care păși pe verandă își redobândi desăvârșitul său calm. Cu un reflex format după o îndelungată experiență, se întoarse și înfruntă artileria de ochi cu aceeași rece indiferență cu care înfruntase ani de zile sarcasmul abia pe jumătate ascuns al bărbaților și admirația pe jumătate temătoare a femeilor. Numai o singură persoană îi ieși înainte să-l salute. Și, destul de ciudat, această persoană era Dick Hamilton, probabil singurul din cei de față care prin naștere, educație și poziție socială era în stare să satisfacă cele mai înalte exigențe sociale. Din fericire pentru reputația domnului Oakhurst, acesta era totodată și un bancher destul de avut și o personalitate de vază.

— Dar știți cine-i cel cu care ați vorbit? întrebă tânărul Parker cu o mutră alarmată.

— Da, replică Hamilton cu îndrăzneala-i cunoscută. Omul la care ai pierdut săptămâna trecută o mie de dolari. Eu nu-l cunosc decât așa din societate.

— Dar nu-i cumva un jucător de cărți? se interesă cea mai tânără dintre domnișoarele Smith.

— Da, este, răspunse Hamilton, dar, stimată domnișoară, aș dori ca toți să jucăm la fel de deschis și de cinstit, ca prietenul nostru de colo și să fim la fel de dornici să ne supunem sorților acestui joc ca și el.

Din fericire, domnul Oakhurst era prea departe ca să audă vreun crâmpeli din această discuție; își omora vremea cu nepăsare, dar fără să-i scape nimic, prin holul de la etaj. Pe neașteptate auzi în spate un pas ușor și apoi numele lui rostit de o voce cunoscută, ceea ce făcu să i se ridice de îndată sângele în obraji. Se întoarse și o văzu dinaintea lui. Dar cât de schimbată! După ce am șovăit cu câteva pagini mai înainte să v-o descriu pe înfirma cu ochii duși în fundul capului – nevasta meșterului, atât de ciudat îmbrăcată – acum ce-aș putea spune de această nobilă doamnă, grațioasă, bine făcută? Și pentru toată această metamorfoză, fusese nevoie de numai două luni. Zău că era tare drăguță! Și eu și dumneata am fi băgat de seamă îndată că gropițele fermecătoare nu erau chiar unde trebuia pentru o adevărată frumusețe, că erau prea țepene ca să fie vesele; că liniile abia zărite din jurul nasului acvilin vădeau cruzime și egoism; că mirarea dulce și neprihănită din privirea ei minunată putea fi tot atât de firească în fața farfuriei sau în fața discursului curtenitor al tovarășului de masă; că roșea foarte frumos, dar parcă lucrul acesta o avantaja mai mult pe ea decât pe dumneata.

— Dar nici eu nici dumneata nu suntem îndrăgostiți de ea, pe când domnul Oakhurst este. Și mi-e teamă că acest nefericit vedea acum o neprihănită puritate în faldurile rochiei ei făcute la Paris, cum de altfel același lucru văzuse mai înainte în vestmântul lucrat în casă. Iar în plus avea acum și revelația că femeia putea merge, că avea piciorușe foarte frumoase în

pantofiorii făcuți de un meșter franțuz, gătiți cu niște rozete albastre atât de nostime, purtând pe tocul îngust chiar marca lui Chappel, Rue de Nu-știu-cine sau Nu-știu-care, Paris.

Se repezi spre ea cu mâinile întinse, îmbujorat la față. Dar ea își duse iute mâinile la spate, aruncă o privire de-a lungul coridorului și rămase apoi în fața lui măsurându-l cu o privire care exprima admirație, pe jumătate îndrăzneală, pe jumătate răutăcioasă, în flagrant contrast cu vechea ei rezervă.

— Tare mă bate gândul nici să nu dau mâna cu dumneata. Chiar mai înainte ai trecut pe lângă mine pe verandă și nu mi-ai spus o vorbă, așa că am alergat după dumneata așa cum bănuiesc că au făcut multe alte biete femei.

Domnul Oakhurst îngăimă ceva în legătură cu faptul că era foarte schimbată.

— Un motiv în plus să mă recunoști. Cine m-a făcut să mă schimb? Dumneata! M-ai făcut să renasc. Ai dat de-o biată femeie neajutorată, bolnavă, infirmă, înecată în sărăcie, doar cu un veșmânt la viața ei și acela lucrat tot de mâna ei și i-ai dăruit viață, sănătate, putere și bani. Asta ai făcut și o știi doar bine, domnule! Cum îți place creația dumitale?

Ea își apucă ușor cu degetele rochia și îi făcu în glumă o reverență. Apoi, pe neașteptate, cu un gest de iertare, îi întinse amândouă mâinile. Mi-e teamă că acest discurs, scandalos și total nefeminin, cum cred că-l va socoti și cititorul, i-a plăcut tare mult domnului Oakhurst. Nu se poate spune că nu era obișnuit cu o anumită admirație feminină destul de fățișă. Dar această admirație venea mai ales din culise și nu din sfânta sfintelor, unde continua el s-o așeze pe doamna Decker. Să ți se adreseze în felul acesta o puritană invalidă, o sfântă chinuită de boală, învăluită încă în austeritatea suferinței, o femeie care se duce la biserică de trei ori pe zi și e credincioasă soțului ei – ei bine, gândul acesta îl năuci cu totul, încă o mai ținea de mâini, în vreme ce ea continuă:

— De ce n-ai venit mai înainte? Ce-ai tot făcut în Marysville, San Jose, Oakland? Vezi, te-am urmărit peste tot. Te-am văzut de când veneai prin canion la vale și te-am recunoscut îndată. Am văzut și scrisoarea pe care i-ai trimis-o lui Joseph și am

știut că vii. Mie de ce nu mi-ai scris? Odată tot o să-mi scrii! Bună seara, domnule Hamilton.

Își trase mâinile, dar nu înainte ca domnul Hamilton, care venise pe scări, să ajungă aproape în dreptul lor. Acesta își ridică pălăria în fața ei fără o tresărire, ca un om bine crescut, îl salută cu familiaritate, cu o mișcare a capului pe Oakhurst și trecu mai departe.

După ce intrusul dispăru, doamna Decker ridică din nou ochii spre domnul Oakhurst.

— Într-o bună zi am să-ți cer o mare favoare.

Domnul Oakhurst o imploră ca ziua aceea să fie chiar atunci.

— Nu, nu înainte ca dumneata să ai prilejul de a mă cunoaște mai bine. Atunci, în ziua aceea, s-ar putea să te rog... să-l ucizi pe omul acesta!

Femeia râse, slobozind un hohot atât de cristalin, dădu la iveală niște gropițe atât de ispititoare – deși puțin cam prea rigide în colțul gurii – în ochii căprui îi scăpăra o lucire atât de nevinovată, iar în obraji îi apărură niște bujori atât de încântători, încât domnul Oakhurst, care nu râdea decât rareori, fu silit să râdă și el. Era ca și cum un miel ar fi propus unui lup un raid prin târла oilor din vecini.

Câteva seri după întâmplarea asta, doamna Decker se desprinsese din mijlocul unui fermecător cerc de admiratori aflați pe veranda hotelului, se scuză pentru câteva clipe, refuză răsând o escortă și alergă spre căscioara ei – creație a soțului – care se afla de cealaltă parte a drumului. Probabil că din cauza efortului pe care-l făcu deodată, mai ales că era încă în perioada de convalescență, femeia începu să respire agitat în clipa când intră în iatacul ei, iar o dată sau de două ori fu nevoită să-și ducă mâna la piept. Tresări când, aprinzând lumina, îl zări pe soțul ei întins pe sofa.

— Arăți înfierbântată și tulburată, Elsie, iubito, spuse domnul Decker. Nu ți s-a făcut rău cumva?

Doamna Decker pălise, dar acum se îmbujoră din nou.

— Nu, spuse ea. Doar un mic junghi uite aici, adăugă femeia și duse din nou mâna la decolteu.

— Cu ce te pot ajuta? spuse domnul Decker ridicându-se

plin de afectuoasă îngrijorare.

— Dă o fugă până la hotel și adu niște brandy, iute!

Domnul Decker o luă la fugă. Doamna Decker închise ușa, puse zăvorul și apoi, ducând mâna la piept, dădu la iveală junghiul care o supăraseră.

— Era un plic pătrat și, îmi pare rău că trebuie să spun, pe el se vedea scrisul domnului Oakhurst. Devoră scrisoarea și atât ochii cât și obraji începură să-i ardă. Se auziră pași la ușă. Ascunse scrisoarea iute în sân și trase zăvorul. Când intră soțul ei, duse băutura la buze și declară pe dată că se simțea mai bine.

— Iar te duci dincolo în seara asta? o întrebă domnul Decker smerit.

— Nu, răspunse doamna Decker, cu ochii ațintiți visător în podea.

— Nici eu nu m-aș duce dacă aș fi în locul tău, adăugă domnul Decker cu un oftat de ușurare.

După un moment de tăcere, se așeză pe sofa și, trăgându-și soția mai aproape de el, îi spuse:

— Știi tu ce-mi trecea mie prin cap în clipa când ai intrat în cameră, Elsie?

Doamna Decker își trecu degetele prin părul lui negru și sârmos și nu reuși să ghicească ce-i trecuse soțului ei prin minte.

— Mă gândeam la vremurile de demult, Elsie. Mă gândeam la zilele când ți-am meșterit căruciorul acela, Elsie... când obișnuiam să te scot la plimbare și tot eu eram și căluțul și vizitiul. Și eram niște oameni sărmani pe vremea aia, iar tu erai bolnavă, Elsie, dar eram fericiți. Acum avem bani, ba și o casă, iar tu ești altă femeie. Aș zice chiar, draga mea, că ești într-adevăr cu totul altă femeie. Și tocmai asta-i necazul. Sunt în stare să-ți meșteresc un cărucior, să clădesc o casă, Elsie. Dar puterile mele se opresc aici – pe tine nu te-aș putea face să renaști. Ești sănătoasă și frumoasă, Elsie, proaspătă și cu totul alta. Dar, nu știu cum, nu ești opera mâinilor mele.

Bărbatul tăcu. Doamna Decker puse ușor o mână pe fruntea lui, iar cu cealaltă își apăsă pieptul, de parcă ar fi vrut să simtă

mai bine junghiul acela și-i spuse dulce și consolator:

— Dar e opera mâinilor tale, dragule.

Domnul Decker scutură necăjit din cap.

— Nu, Elsie. Nu a mâinilor mele. Odinioară am avut ocazia asta și am lăsat-o să-mi alunece printre degete... Acum e împlinită, dar nu de mine.

Doamna Decker își ridică, surprinsă, privirile inocente, spre el. El o sărută plin de dragoste și apoi continuă pe un ton ceva mai vesel:

— Dar nu numai la asta mă gândeam, Elsie. Mă mai gândeam că prea mult din timpul tău dăruie domnului Hamilton. Nu că ar fi ceva rău în treaba asta, pentru tine sau pentru el. Dar ceilalți s-ar putea să se apuce să scoată tot felul de vorbe. Ești singura femeie de pe-aici, spuse meșterul dulgher uitându-se cu dragoste la soția lui, despre care n-au ieșit vorbe până acum, ale cărei treburi nu sunt urmărite și nici privite cu reproș de nimeni.

Doamna Decker era bucuroasă că el adusese vorba despre asta. Și ea se gândise la lucrul acesta, dar nu putea fi nepoliticoasă cu domnul Hamilton, care era un gentleman desăvârșit, fără a risca să-și facă un dușman periculos.

— Și totdeauna m-a tratat de parcă aș fi o doamnă înăscută, ca toate celelalte din cercul său de cunoștințe, adăuga micuța doamnă, cu o anumită mândrie care-l făcu pe soțul ei să zâmbescă plin de dragoste. Dar mi-a trecut mie prin minte un plan. Dacă nu voi mai fi eu aici, atunci va pleca și el. Dacă, de exemplu, m-aș duce la San Francisco, să-i fac mamei o vizită vreo câteva zile, când mă voi întoarce el nu va mai fi aici.

Domnul Decker era încântat.

— Bineînțeles, draga mea, insistă el, pleacă chiar mâine. Jack Oakhurst pleacă mâine într-acolo și te dau în grija lui.

Doamna Decker socotea că nu era prea prudent să procedeze astfel.

— Domnul Oakhurst e prietenul nostru, Joseph, dar știi bine ce reputație are!

De fapt, ea nu mai știa dacă era bine să se ducă odată ce

aflase că în aceeași zi pleca și domnul Oakhurst, dar, cu un sărut, domnul Decker îi învinse scrupulele. Ea cedă plină de grație. Într-adevăr, puține femei știau să cedeze cu atâta farmec ca ea.

Rămase la San Francisco o săptămână încheiată. Când se întoarse, era o idee mai slabă și mai palidă decât înainte. Ea puse faptul pe seama efortului prea mare și a emoțiilor.

— Mai toată vremea am fost pe drumuri, așa cum îți poate spune și mama, îi povesti ea soțului și totdeauna singură. Am ajuns cam independentă acum, adăugă veselă. Nu mai vreau nici un fel de escortă de-acum... așa cred, Joey, dragul meu și mă pot descurca chiar și fără tine... Atât de curajoasă am ajuns!

Dar se pare că vizita ei nu se vâdi la fel de fructuoasă în privința motivului care o provocase. Domnul Hamilton nu plecase, ci rămăsese mai departe acolo și chiar în seara aceea le făcu o vizită.

— Mi-a trecut prin minte un alt plan, Joey, dragul meu, spuse doamna Decker soțului ei după plecarea musafirului. Sărmanul domn Oakhurst are o cameră mizerabilă la hotel. Ce-ar fi dacă, după ce se va întoarce de la San Francisco, i-ai propune să stea la noi. Poate locui în camera liberă. Nu cred că în cazul acesta, adăugă ea plină de șiretenie, domnul Hamilton ne va mai vizita așa de des.

Soțul ei râse, îi mărturisi că era o micuță cochetă, o ciupi de obrăjor și se declară de acord.

— Partea ciudată e că o femeie, îi mărturisi el confidențial domnului Oakhurst când se întâlniră, e în stare să adopte planul altuia și să-și ridice pe baza lui o casă care să arate cu totul altfel de cum a fost concepută, dar care să fie pe măsura ei. Și, afurisit să fiu dacă, după asta, mai poți spune că tu ai fost cel care i-ai stabilit dimensiunile sau nu. Uite asta mă minunează pe mine.

Săptămână următoare, domnul Oakhurst era instalat în căsuța familiei Decker. Toată lumea cunoștea relațiile de afaceri care existau între el și soțul ei, iar reputația doamnei era deasupra oricărei bănuieli. Într-adevăr, puține femei se

bucurau de atâta simpatie. Era o femeie de casă, foarte sfioasă, plină de pioșenie. Într-un ținut în care femeile aveau toată libertatea să facă ce vor, ea nu pornea la plimbare, călare sau pe jos, cu nimeni altcineva decât cu soțul ei; într-o vreme când era la modă vorba pe șleau, vorba în doi peri, ea era totdeauna rezervată și foarte precisă în tot ceea ce spunea; în mijlocul unui fast vestimentar ostentativ, nu se afișase niciodată cu vreun diamant, sau cu vreo bijuterie mai de valoare.

Nu-și îngăduise niciodată vreun gest deplasat în public, niciodată nu permisesese familiaritățile obișnuite în societatea californiană. Propovăduia împotriva tonului general de schismă și neîncredere în materie de religie. Cei câțiva care fuseseră de față nu aveau să uite niciodată modul demn, dar aspru, în care-l dojenise pe domnul Hamilton în holul hotelului pentru că se băgase în vorbă tocmai când era discutată o carte ateistă publicată nu cu multă vreme înainte. Iar unii dintre cei de față nu vor uita, asemenea, expresia amuzată de surprindere de pe fața domnului Hamilton, expresie care se transformă într-un fel de seriozitate zeflemitoare pe măsură ce renunța la argumentele lui. Cu siguranță că nu avea să uite întâmplarea nici domnul Oakhurst care, din clipa aceea, începu să nu-l mai sufere pe amicul său, ba chiar mai mult, s-ar putea spune că începu să-i fie *teamă* de el, dacă un astfel de cuvânt s-ar putea folosi în legătură cu vreuna din calitățile morale ale domnului Oakhurst.

Și, în vremea asta, domnul Oakhurst începu să vădească semnele unor schimbări simțitoare în obiceiurile sale. Rareori mai putea fi văzut prin vechile lăcașuri pe care le frecventase înainte: la bar, sau alături de foștii lui acoliți. Bilețele albe și rozalii se strângeau pe masa de toaletă din camera lui din Sacramento. La San Francisco se aflase că era atins de un fel de suferință organică la inimă și că medicul îi recomandase odihnă desăvârșită. Acum citea mai mult, făcea lungi plimbări, își vânduse bidivii cei iuți, se ducea la biserică.

Mi-e vie în memorie amintirea primei lui apariții în sfântul lăcaș. Nu veni odată cu soții Decker și nici nu se duse în strana lor, ci intră după ce slujba începuse și se așeză cuminte pe una

din băncile din fund. Printr-un fel de instinct misterios, prezența lui fu simțită îndată de toți credincioșii aflați de față, dintre care unii fură într-atât de copleșiți de curiozitate, încât uitară unde se aflau, se întoarseră spre el și-i adresară lui răspunsurile care se cuveneau preotului. Înainte de a se încheia slujba, toată lumea înțelese destul de bine că vorbele „nenorociții păcătoși” se refereau de fapt la domnul Oakhurst.

Nici preotul care oficia slujba nu fu scutit de această misterioasă influență și introduse aluzii la înclinațiile și apucăturile domnului Oakhurst în predica lui despre arhitectura templului lui Solomon, dar într-un mod atât de direct și în același timp atât de stângaci, încât cei mai tineri roșiră de indignare. Din fericire, asupra lui Jack predica nu avu nici un efect și mă îndoiesc dacă a auzit vreo vorbă. Fața lui chipeșă, lipsită de culoare – deși arăta o idee cam obosită și gânditoare – era de nepătruns. Numai o singură dată, în timp ce se intona un cântec, la o anumită notă în contralto în ochii lui negri trecu o lucire de tandrețe melancolică, tristețe atât de plină de patimă și de deznădejde, încât cei care-l surprinseră simțiră cum și lor li se umezesc ochii. Și-mi mai amintesc foarte bine momentul când s-a ridicat în picioare ca să primească binecuvântarea, iar gesturile și ținuta lui țeapănă, cu haina aceea strâmtă pe el, încheiată la toți nasturii, îl făceau să arate de parcă avea de gând să înfrunte focul adversarului de la numai zece pași.

După slujbă dispăru la fel de cuminte cum apăruse și, din fericire, fu scutit să mai audă comentariile asupra gestului său îndrăzneț. Prezența lui fusese socotită îndeobște drept o impertinență, pusă doar pe seama unui ciudat capriciu – sau poate a unui pariu. Unul sau doi socotiră că paracliserul nu-și făcuse deloc datoria, pentru că nu-l poftise afară după ce descoperise cine era noul venit, iar un enoriaș de vază declară că, în situația în care el nu mai putea veni împreună cu soția și fiica lui la biserica aceea fără să le expună unei astfel de influențe, avea să caute alt lăcaș unde vor fi mai ferite.

Un altul puse prezența domnului Oakhurst în biserică pe seama tendințelor de liberalizare a bisericii anglicane și-i păru

rău că trebuia să spună dar, în ultima vreme, observase aceste tendințe chiar și la preotul lor. Diaconul Sawyer – a cărui soție, o femeie cu constituție gingașă, bolnăvicioasă, îi dăruise unsprezece copii și-și dăduse obștescul sfârșit în încercarea ambițioasă de a completa duzina – declară că prezența unei persoane de teapa domnului Oakhurst, care-și risipește galanteriile fără alegere, în atâtea direcții, constituia o insultă la adresa memoriei decedatei și că el, ca bărbat, n-o putea îngădui.

Cam pe vremea aceea, domnul Oakhurst, confruntându-se cu lumea plină de convenționalism printre care rareori se amestecase până atunci, deveni conștient că pe chipul lui, în trăsăturile și în ținuta lui, dăinuia ceva deosebit, ceva care, chiar dacă nu-i trăda vechea îndeletnicire, în orice caz vădea o personalitate și o originalitate ce dădeau de bănuat. Încercă să dreagă lucrurile, își rase mustața mătăsoasă și-și netezi cu religiozitate buclele în fiecare dimineată; merse până acolo încât arboră o anumită neglijență în felul de a se îmbrăca și-și ascunse picioarele delicate, mici, cu talpa frumos arcuită în cei mai mari și mai grosolani pantofi.

Circula o poveste cum că s-ar fi dus la croitorul lui din Sacramento și i-ar fi cerut să-i facă un costum de haine ca al oricărui muritor de rând. Croitorul, obișnuit cu pretențiile domnului Oakhurst, nu înțelese ce voia să spună.

— Vreau să spun, replică domnul Oakhurst turbat, ceva respectabil, ceva care...să nu mi se potrivească deloc... știi...

Dar oricum și-ar fi ascuns mădularele bine făcute, în tot felul de veșminte încropite, tot dăinuia ceva în ținuta lui, în felul în care-și purta capul arătos, în prezența bărbătească și puternică, ceva în modul desăvârșit în care își stăpânea fiecare fibră a mușchilor, în calmul deplin al firii sale – calm care nu era atât un rezultat al premeditării, cât un element inerent firii sale – ceva care, oriunde s-ar fi dus, cu oricine s-ar fi dus, l-ar fi făcut totdeauna să iasă în evidență dintre zece mii de bărbați.

Poate că ideea asta nu-i apăru niciodată mai limpede domnului Oakhurst decât atunci când, la sfaturile insistente ale domnului Hamilton și lăsându-se influențat de preocupările

acestui, ajuns agent la bursa din San Francisco. Chiar înainte ca în consiliul de conducere al bursei să se ridice vreo obiecție cu privire la prezența lui acolo – și îmi aduc aminte că obiecția a fost făcută într-un mod deosebit de grăitor de către Watt Sanders, despre care se bănuie că ar fi fost inventatorul sistemului de „înghețare” a prețurilor prin care se descotoroseau de acționarii mai scăpătați și care se bucura și de faima de a fi pricinuit ruina pe Briggs din Tuolumne, împingându-l apoi la sinucidere – deci chiar mai înainte de a se da glas acestui protest oficial al respectabilității împotriva fărâdelegii, chipul și purtările domnului Oakhurst, care sugerau ținuta vulturului, îi gonise în mod prematur pe porumbei, ba mai provocase și o derută destul de mare printre ulii care dădeau târcoale la altitudine mai mică în vreme ce-și țineau prada în gheare.

— Afurisit să fiu dacă nu arată ca și cum e gata-gata să se ia și după noi cu pistolul! spuse Joe Fielding.

Nu mai erau decât vreo câteva zile până la încheierea scurtului sezon de vară la Izvoarele termale de la San Isabel. În rândurile elitei migrația începuse și la reuniunile care mai aveau loc, se simțea un iz de drojdie. Domnul Oakhurst era posomorât. I se sugerase că nici măcar reputația neprihănită de care se bucura doamna Decker nu mai era de ajuns ca s-o ferească de bârfelile stârnite de prezența lui acolo. Pentru a-i face pe deplin dreptate acestei doamne, trebuie să spunem că, după cele câteva săptămâni de calvar, ea începu să arate palidă și înduioșătoare ca o martiră și se îndrepta către cei care cleveau pe seama ei cu aerul de blândețe și iertare al celui ce se încrede nu în onorurile trecătoare ale mulțimii, ci în tăria principiilor care-i sunt mai scumpe decât bunăvoința celorlalți.

— Toată lumea vorbește despre mine și domnul Oakhurst, dragul meu, îi spuse ea unei prietene. Numai Dumnezeu și soțul meu pot răspunde cel mai bine acestor calomnii. Dar nu se va putea spune niciodată că soțul meu a întors spatele unui prieten în momentele în care soarta i-a fost potrivnică, numai pentru că raportul dintre ei s-a schimbat, numai pentru că prietenul a ajuns sărman, iar el e acum bogat.

Aceasta a fost prima dezvăluire că Jack rămăsese fără bani. Pe de altă parte, în general se știa că soții Decker cumpăraseră în ultima vreme câteva proprietăți de valoare la San Francisco.

La câteva seri după întâmplarea asta, se petrecu un incident care contrastă foarte neplăcut cu armonia generală ce domnea întotdeauna în societatea din San Isabel. Era la ora cinei și la un moment dat domnul Oakhurst și domnul Hamilton, care mâncau la o masă separată, fură văzuți ridicându-se deodată, cuprinși de oarecare tulburare. Când ajunseră în hol, printr-o intuiție comună, amândoi intrară într-o încăpere mică folosită pentru micul dejun care în momentul acela era goală și închiseră ușa după ei. Apoi domnul Hamilton se întoarse spre celălalt, cu un zâmbet pe jumătate amuzat, pe jumătate serios și-i spuse:

— Jack Oakhurst, dacă noi doi – tu și cu mine – va fi să ne certăm, în numele a tot ceea ce e ridicol, hai să nu ne certăm pentru o...

Nu știi ce epitet avea de gând să pronunțe. Ori n-a fost rostit niciodată, ori s-a pierdut în vâlmășagul evenimentelor. Pentru că, în aceeași clipă, domnul Oakhurst apucă un pahar de vin de pe masă și-i zvârli domnului Hamilton conținutul în obraz. Când se uitară unul la altul, parcă-și schimbaseră firea. Domnul Oakhurst fierbea de enervare, încât paharul de vin pe care-l puse pe masă îi tremura în mână. Domnul Hamilton rămase încruntat, alb la față, drept și murat. După o pauză spuse cu răceală:

— Fie. Dar ține bine minte! Cearta noastră a început aici! Dacă o să cad răpus de mâna ta, nu-ți este permis să folosești asta pentru a vădi caracterul ei neprihănit; iar de va fi să pieri tu de mâna mea, să știi că nu vei fi socotit un martir. Îmi pare foarte rău că am ajuns la asta, dar de-acum amin! Cu cât mai repede cu atât mai bine!

Se răsuci plin de mândrie, își coborî pleoapele peste ochii albaștri ca oțelul, de parcă ar fi vârât un pumnal în teacă, se înclină și ieși calm afară.

Se întâlniră douăsprezece ceasuri mai târziu într-o mică vâlcea, la vreo două mile de hotel, pe drumul către Stockton. În

clipa în care domnul Oakhurst lua pistolul din mâna colonelului Starbottle, îi spuse acestuia cu glas scăzut:

— Indiferent cum cad sorții, bine sau rău, la hotel nu mă mai întorc. O să găsești instrucțiuni în camera mea. Te duci acolo...

Dar, în clipa aceea, glasul-i deveni nesigur și-și întoarse ochii scăpărători într-o parte, spre nespusa uimire a martorului său.

— Am avut la viața mea cel puțin douăsprezece ieșiri alături de Jack Oakhurst, povesti colonelul Starbottle mai apoi, dar nu l-am văzut niciodată zdruncinat ca atunci. Afurisit să fiu dacă n-am crezut că i s-a cam ofilit vâna. Dar asta numai până când s-a dus să-și ocupe locul.

Cele două detunături au răsunat aproape în același timp. Mâna dreaptă a domnului Oakhurst se lăsă brusc în jos și pistolul i-ar fi căzut din degetele paralizate, de n-ar fi fost îndelungata disciplină și stăpânire a nervilor și mușchilor, așa că reuși să-l mai țină până ce-l prinse cu cealaltă mână, fără să-și clinească poziția cu nimic. Urmă o tăcere care păru nesfârșită, câteva persoane dădură buzna acolo unde încă mai pluteau alene câteva rotocoale de fum, apoi se auzi vocea găfăită, aspră a colonelului Starbottle spunând în grabă:

— E lovit grav... plămânii... trebuie s-o întinzi acum!

Jack își întoarse ochii negri întrebători spre martorul său, dar nu părea să asculte ce i se spunea, ci mai degrabă să audă altă voce în depărtare. Șovăi, apoi făcu un pas înainte spre grupul care se formase ceva mai departe. Se opri din nou, în clipa în care cei adunați acolo se dădură la o parte, iar medicul se îndreptă în grabă spre el.

— Vrea să vorbească numai cu tine o clipă, spuse medicul. Știu că acum nu prea ai timp de pierdut, dar, adăugă el în șoaptă, trebuie să-ți spun că el are și mai puțin.

Pe fața de obicei impasibilă a domnului Oakhurst trecu o expresie de disperare atât de intensă, încât medicul tresări.

— Ești rănit, constată el, aruncând o privire la brațul neajutorat al lui Jack.

— Nu-i nimic, o simplă zgârietură, spuse Jack în grabă. Apoi, slobozind un răs amar, adăugă: Azi nu prea am noroc. Dar hai să mergem. Să vedem ce vrea.

Cu pasul lui mare, nervos, îl depăși pe medic și, în clipa următoare, ajunse lângă muribundul care zăcea ca cei mai mulți muribunzi – cu figură calmă, stăpân pe sine, în mijlocul unui grup de oameni tulburați. Când se lăsă într-un genunchi lângă el și-i luă mâna, domnul Oakhurst era mai puțin calm.

— Vreau să vorbesc numai cu acest gentleman și să fim singuri, spuse Hamilton cu ceva din vechiul lui ton poruncitor, întorcându-se spre cei din preajmă.

Când aceștia se îndepărtară, se uită drept în ochii lui Oakhurst.

— Jack, trebuie să-ți spun ceva.

Avea chipul palid, dar nu chiar atât de palid ca al domnului Oakhurst în clipa în care se aplecă spre el – un chip atât de cadaveric, bătut de îndoieli și de presentimentul unor tragice urmări, un chip atât de vrednic de milă, chinuit și plin de invidie că nu el fusese cel ales de către moarte, încât cel ce era pe cale să-și dea duhul se simți răscolită, chiar în acele clipe de agonie, de un val de compătimire și zâmbetul cinic i se șterse de pe buze.

— Iartă-mă, Jack, murmură el și mai slăbit, pentru ceea ce am să-ți spun. Nu o spun la mânie, ci numai pentru că lucrul acesta trebuie spus. Nu mi-aș putea împlini datoria pe care o am față de tine... n-aș putea muri împăcat dacă nu vei ști totul. În cel mai bun caz e o treabă mizerabilă, de la un capăt la altul. Dar acum nu mai ajută la nimic. Numai că ar fi trebuit să cad răpus de pistolul lui Decker și nu de al tău.

Obrajii lui Jack se aprinseră pe dată ca focul și s-ar fi ridicat în picioare, dar Hamilton îl ținu strâns.

— Ascultă! În buzunarul meu vei găsi două scrisori. Ia-le. Ai să recunoști scrisul. Dar promite-mi că n-ai să le citești decât în momentul în care vei ajunge la loc sigur. Promite-mi.

Jack nu spuse nimic, dar ținea scrisorile în mână de parcă ar fi fost tăciuni aprinși.

— Promite-mi! spuse Hamilton cu glas pierit.

— De ce? întrebă Oakhurst, lăsând cu răceală mâna prietenului său să cadă.

— Pentru că, spuse muribundul zâmbind amar, pentru că...

atunci când le vei citi... te... te... vei întoarce... înapoi... unde... te... pândește... pericolul... să fii prins... și... moartea!

Acestea fură ultimele lui cuvinte. Strânse ușor mâna lui Jack, apoi strânsoarea slăbi și omul căzu pe spate, rămânând doar un cadavru.

Era aproape ora zece noaptea. Doamna Decker stătea întinsă alene pe sofa și ținea în mână un roman, iar în vremea asta soțul ei dezbătea problemele politice ale statului în barul hotelului. Era o noapte caldă, iar ușa de sticlă ce dădea spre un mic balcon era pe jumătate deschisă. Deodată auzi zgomot de pași în balcon și ridică ochii de pe carte cu o ușoară tresărire. În clipa următoare ușa fu deschisă în grabă și intră un bărbat. Doamna Decker sări în picioare, scoțând un strigăt scurt de spaimă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jack, ești nebun? N-a plecat decât pentru scurt timp... se poate întoarce în orice moment. Vino peste o oră... mâine... oricând, îndată ce reușesc să scap de el... dar pleacă acum, imediat, dragule...

Domnul Oakhurst se duse la ușa de la intrare, puse zăvorul și apoi se întoarse spre ea fără să scoată o vorbă. Avea o înfățișare sălbatică, una din mânecile hainei atârna goală deasupra brațului bandajat și plin de sânge. Cu toate astea, în glasul lui nu era nici urmă de șovăială în clipa în care femeia se răsuci din nou spre el.

— Ce s-a-ntâmpat, Jack? Ce cauți aici?

El își descheie haina, scoase două scrisori și i le aruncă în poală.

— Ca să-ți restitui scrisorile ibovnicului dumitale... ca să teucid... și apoi să-mi fac și eu seama, spuse el cu o voce atât de înceată că aproape nici nu se auzi.

Printre numeroasele virtuți ale acestei admirabile femei se număra și un curaj de neînvins. Nici nu leșină, nici nu se porni pe plâns. Se așeză liniștită înapoi pe sofa, își împreună mâinile în poală și spuse calmă:

— Și de ce să n-o faci?

Dacă s-ar fi tras îndărăt, dacă ar fi trădat cât de cât teamă sau remușcare, dacă ar fi încercat să dea vreo explicație sau

să-și ceară iertare, domnul Oakhurst ar fi socotit asta drept o dovadă de vinovăție. Dar curajul recunoștea dintre toate virtuțile în primul rând tot curajul, iar disperarea nu se înclină decât în fața disperării.

Și în clipa aceea, puterea de discernământ a domnului Oakhurst nu era atât de pătrunzătoare încât să-l ajute să nu confunde curajul cu altă însușire de cu totul alt gen. Chiar și în momentul acela de furie, nu se putu împiedica să n-o admire pe acea neînfricată invalidă.

— De ce să n-o faci? repetă ea zâmbind. Doar dumneata mi-ai dat viață, sănătate și fericire, Jack. Mi-ai dăruit și dragostea dumitale. De ce să nu iei înapoi tot ceea ce mi-ai dăruit? Haide! Sunt gata.

Întinse mâinile cu aceeași infinită grație și abandonare ca în prima zi în care se întâlnise cu el la hotel. Jack ridică deodată capul, îi aruncă o privire sălbatică, căzu apoi în genunchi lângă ea și duse poala rochiei ei la buze. Femeia era prea deșteaptă ca să nu vadă în aceeași clipă că era victorioasă, dar cu toată inteligența ei era prea femeie ca să nu profite de ocazie și să nu fructifice victoria până la capăt.

În același moment, ca într-un impuls de femeie jignită, se ridică și, cu un gest imperios, arătă spre ușa de la balcon. Domnul Oakhurst se ridică și el la rândul lui, îi aruncă o privire și, fără un cuvânt, ieși din cercul existenței ei pentru totdeauna.

După plecarea lui, ea închise ușa de la balcon și apoi o zăvorî, se duse la cămin și arse scrisorile, una câte una, la flacăra luminării până nu mai rămase decât cenușă. N-aș vrea ca cititorul să creadă că în timpul acestei operații ea nu vădi nici un semn de tulburare. Mâinile îi tremurau și, nefiind o ființă nesimțitoare, vreme de câteva minute, poate chiar mai mult nu se prea simți în apele ei, iar colțurile buzelor sensibile se lăsară în jos, mahnite. Când se arătă soțul ei, ea alergă în întâmpinarea lui cu bucurie sinceră și se cuibări la pieptul lui larg, încercând un sentiment de siguranță, ceea ce-l mișcă pe cinstitul om până în adâncul sufletului.

— În noaptea asta am auzit niște lucruri groaznice, Elsie!

spuse domnul Decker, după ce schimbară câteva mângâieri.

— Să nu-mi spui nimic groaznic, dragule. În seara asta nu mă simt prea bine, îl imploră ea dulce.

— Dar e în legătură cu domnul Hamilton și domnul Oakhurst!

— Te rog!

Domnul Decker nu putu rezista grațioasei rugăminți a mâinilor albe împreunate și a gurii seducătoare și o luă în brațe. Dar deodată exclamă:

— Ce-i asta?

Arătă cu mâna spre pieptul rochiei albe, unde o atinsese domnul Oakhurst și unde rămăsese o picătură de sânge. Oh, nu era nimic. Se tăiasse puțin la mână când închisese ușa la balcon. Se închidea așa de greu! Dacă domnul Decker și-ar fi adus aminte s-o închidă și s-o zăvorească bine înainte de plecare, ar fi scutit-o pe ea. Observația era plină de atâta sinceră, supărare, încât domnul Decker păru aproape copleșit de remușcări. Dar doamna Decker îl iertă cu acea grație de care s-a mai pomenit în paginile de până acum – și hai să-i părăsim pe amândoi în momentul acesta înconjurați de fericirea deplinei încrederi matrimoniale și iertării și să ne întoarcem la domnul Oakhurst.

Dar nu mai înainte de a fi trecut două săptămâni. La capătul acestui răgaz, el își făcu apariția în apartamentul său din Sacramento și, în vechiul lui stil, se așeză la masa de faro.

— Ce-ți mai face mâna, Jack? îl întreabă un jucător cam imprudent.

Un zâmbet însoți această întrebare, dar zâmbetul îngheță în clipa când Jack își ridică privirea spre partenerul său.

— Îmi mai dă bătaie de cap atunci când împart cărțile, dar cu stânga mânuiesc revolverul la fel de bine.

Jocul continuă în acea liniște cuviincioasă prin care se distinge de obicei masa prezidată de domnul John Oakhurst.

Poștărița din Laurel Run.

Diligența poștei tocmai trecu prin Laurel Run, dar atât de repede încât norul de praf care se învârteji odată cu ea la vale pe coasta abruptă pluti la poalele muntelui multă vreme după ce vehiculul se mistuise în depărtare; apoi, luat de vânt, începu să cearnă din el un praf roșu peste peronul încins al oficiului poștal de la Laurel Run, din acest nor se arătă deodată silueta îngrijită a poștăriței și sacul poștal care-i fusese zvârlit cu îndemănare la picioare de pe imperiala vehiculului ce trecuse. Vreo duzină de pierde-vară întinseră în grabă mâinile ca s-o ajute, dar fură reținuți de vocea unui privitor care glăsui: „După toate canoanele e oprit să pună mâna careva pe el, în afară de ea, băieți!”, ca și de gestul poștăriței, clătinând cochet din cap în semn de dezaprobare, gest mult mai convingător decât orice opreliște.

Sacul nu era prea greu. Laurel Run era o așezare mult prea nouă ca să primească foarte multă corespondență, iar tânăra femeie, după ce se repezi asupra prăzii cu un fel de instinct de felină, apucă sacul și-l târî, nu fără oarecare dificultate, în spatele despărțiturii din incinta oficiului poștal și încuie ușa. Fața ei drăguță, care se zări o clipă prin fereastra ghișeului, arăta roșie de efort, iar șuvițele de păr blond desprinse din pieptănătură erau umede de sudoare, răsucite în cârlionți ademenitori pe frunte. Dar fereastra fu îndată închisă, iar această fermecătoare, însă fugară apariție se retrase pierind din raza vederii publicului care aștepta.

— Guvernul ar trebui să aibă mai multă minte și să nu silească o femeie să ridice saci de poștă din mijlocul drumului, spuse Jo Simmons plin de compasiune. Nu-i asta treaba ei. Guvernul ar trebui să-i dea sacii ca unei doamne, că-i destul de bogat și de nesuferit și așa.

— Pen' asta nu-i de vină guvernul, ci milostenia companiei, îl întrerupse un nou venit. Socoate că-i cine-ș' ce mare lucru dacă droșca aia trece pocnind din bici și zvârlindu-și prafu-n

nasul tuturor și asta pen' că-n înțelegerea lor nu se pomeneste o iotă de nicio oprire aici. Fir-ar să fie, dacă poștașul ăla care-a făcut vânt sacului ar fi avut vreun pic de bun simț că era o doamnă... mai spuse acesta și se opri aici văzând chipurile înveselite ale ascultătorilor.

— Bag seamă că nu prea știi ce simțăminte îl pasc pe poștașul acela, străine, se vâri în vorbă Simmons, cam posomorât. Păi, ar trebui să-l vezi pe sărmanul poștaș cum strânge-n brațe sacul ca pe-un prunc, în vreme ce hodoroaga se pornește la vale într-acoace, cum se saltă-n picioare și apoi zvârle sacul către doamna Baker, de parcă-ar fi un mănunchi de flori de v'o cinci dolari! Se topește după ea! E atât de mort după ea, că ne așteptăm de fiecare dată să uite ce are de făcut mai departe și să-l vedem și pe el pornit prin aer ca să poposească la picioarele ei.

În vremea asta, dincolo, după despărțitură, doamna Baker șterse praful roșietic de pe sacul închis cu lacăt, apoi desfăcu ceva ce arăta a fi un pachet suplimentar, prins de sac cu o sârmă. Când îl deschise, descoperi o frumoasă sticlută de parfum – evident un dar din partea credinciosului poștaș. Puse cadoul deoparte zâmbind ușor și murmurând „trăsneală”. Dar când deschise sacul, văzu că până și interiorul sacru al acestuia fusese profanat de dirigintele oficiului vecin de la Creasta Arsă, care strecurase pe ascuns un pachetel cu o broșă dintr-o pepită de aur și niște bilete pentru circ. Și acesta fu pus deoparte alături de celălalt. Asta dintr-un fel de vanitate și... probabil... din tulburare.

În total, erau șaptesprezece scrisori, din care cinci pentru ea... și totuși în dimineța aceea proporția era mică. Două dintre ele purtau inscripția „Oficial” și fură pe dată puse, cu un tipic discernământ feminin, în altă despărțitură, separat de cea în care se aflau cadourile.

Apoi oblonul se dădu la o parte și începu împărțirea corespondenței. Această operație era însoțită de un anumit ritual, care cu vremea devenise ceva obișnuit la Laurel Run. În timp ce dădea scrisorile una câte una bărbaților care așteptau răbdători în șir indian, tânăra femeie făcea din acest simplu act

un privilegiat, dar limitat, prilej de conversație asupra unor subiecte particulare sau generale, vesele sau serioase, după cum era cazul, sau după cum se cuvenea, în funcție de firea respectivului. E ușor de imaginat că din partea lor discuția avea un caracter curtenitor, dar era totdeauna însoțită de un fel de rezervă delicată și, fie dintr-o înțelegere stabilită cu vremea, fie dintr-un simț al onoarei, această discuție nu depășea niciodată limitele politeții sau ale unui anumit respect.

În consecință, distribuirea corespondenței era mai mult sau mai puțin târăgănată, dar după ce fiecare din cei aflați la rând avea parte de cele trei sau patru minute de conversație cu frumoasa poștăriță – conversație care uneori se poticnea din cauza sfielii ce-și făcea loc doar în sufletul interlocutorului, ce se mărginea adesea numai la un zâmbet vag – acesta făcea loc următorului. Era o primire cu adevărat protocolară, atenuată doar de tactul, de umorul generos și de infinita răbdare a vieții de țară și toată treaba ar fi fost amuzantă dacă. N-ar fi fost totdeauna cât se poate de serioasă, iar uneori chiar emoționantă. Și asta mai mult pentru că era specifică acelui loc și acelei perioade, pentru că avea legătură cu toată viața doamnei Baker.

Fusesse nevasta lui John Baker, supraveghetorul de la „Ultima șansă”, care zăcea mort de un an într-o galerie aflată la vreo jumătate de milă adâncime, acum prăbușită și blocată, la Creasta Arsă. Într-una din zile, în plină amiază, din adâncuri se auzise deodată un strigăt de groază, iar John ieșise din cabană – tânăra lui nevastă tulburată, înnebunită se agățase de el – dar omul dădu să se repeadă spre strigătul disperat al oamenilor săi blocați în mină. Mai exista o ieșire pe care numai el o știa și, în iadul acela de pereți ce se prăbușeau, de grinzi ce trosneau gata să cadă, numai ieșirea aceea putea rezista destul de mult ca să îngăduie oamenilor să ajungă afară. O singură clipă bărbatul acela puternic a șovăit între strigătul disperat al fraților lui și brațele nevestei care-l implora. Dar femeia s-a ridicat deodată, albă la față și i-a spus:

— Du-te! Am să te aștept aici!

El s-a dus, oamenii au fost salvați... și de atunci ea îl tot

așteaptă! Cu toată nenorocirea, cu toate necazurile și sărăcia care s-au abătut asupra taberei ajunse în paragină, ea nu s-a schimbat mai deloc. Bărbații însă au devenit alții. Deși după toate aparențele ea rămăsese aceeași zvăpăiată și frumoasă Betsy Baker care-i tulburase atât de mult pe mai tinerii membri ai coloniei, aceștia la rândul lor păreau să nu se mai lase tulburați de ea în același fel. Părea că pe toți îi pălise un fel de smerenie și venerație, ca și cum spiritul martirizat al lui John Baker ar fi ținut-o încă în brațe. Își opreau suflarea când trecea pe dinaintea lor acea femeie frumoasă, căreia scurta perioadă de doliu parcă nu-i schimbase cu nimic firea veselă, ba chiar năstrușnică. Însă femeia a stat neclintită lângă cabana ei și lângă colonie – singura femeie în tabăra aceea de patruzeci de bărbați – în cele mai negre ceasuri care s-au abătut asupra lor. Îi ajuta pe bărbați să-și gătească, să-și spele, la toate treburile gospodărești, dar cabana ei a rămas sfântă și inviolabilă, de parcă ar fi fost mormântul lui!

Nimeni nu știa exact cum se ajunsese la asta, pentru că era vorba de un instinct tacit: chiar și unul sau doi care nu se prea încurcaseră cu scrupulele și-i făcuseră curte nevastei lui Baker pe când acesta mai era încă în viață, acum se sfiau să arate chiar și o umbră de familiaritate față de femeia care spusese că avea să-l aștepte acolo!

Când colonia cunoscuse și zile mai luminoase și numărul localnicilor spori cu una sau două familii, iar capitalul care se mocăise atâta vreme acum îi dădea zor să scoată la iveală bogățiile zăvorite cu șapte lacăte ale Crestei Arse, în cercurile politice se făcură cunoscute cu atâta tărie nevoile comunității și dorințele văduvei lui John Baker, încât oficiul poștal din Laurel Run fu creat special pentru ea. Fiecare bărbat puse umărul la construirea aceluia arătos și încheșat edificiu – singurul edificiu public din Laurel Run – care se ridica în praful șleaului celui mare, la vreo jumătate de milă de colonie. Acolo rămânea câteva ceasuri pe zi – fiindcă nu putuse fi convinsă, nici în ruptul capului, să părăsească definitiv cabana lui John – unde, bucurându-se de tot respectul cuvenit unui funcționar public, stătea netulburată în singurătatea ei.

Dar venerația oarbă a coloniei față de memoria lui John Baker nu se opri aici. Din exces de zel pentru a convinge autoritățile guvernamentale de necesitatea unui oficiu poștal și pentru a asigura diriginței o slujbă permanentă, s-a ajuns la unele gesturi stânjenitor de exagerate. În prima săptămână vânzarea de timbre la oficiul din Laurei Run a ajuns la cote nemaiaținse în analele departamentului poștelor. Pentru primele emisiuni de timbre s-au stabilit prețuri uimitoare, apoi timbrele au început să se cumpere nebunește, fără noimă, fără nici un profit, cu orice prilej. Toate complimentele de rigoare din fața micului geam de la ghișeu se terminau fără greș cu vorbele:

— Și timbre de un dolar, doamnă Baker!

Se împământenisise obiceiul, ca un semn de înaltă delicatețe, să cumperi timbrele cele mai scumpe, fără nicio legătură cu faptul dacă erau cele care trebuiau sau nu: apoi fiecare începu să ia cât mai multe. Toate scrisorile ce plecau din Laurel Run erau francate mai mult decât se cuvenea și cu supărător de multe timbre față de mărimea și greutatea lor. După ce doamna Baker le arătă cât de nepotrivit era acest lucru și ce impresie proastă putea face din pricina asta Laurel Run în ochii oficiului poștal general, timbrele au fost folosite ca un fel de valută locală sau chiar ca ornament pe oglinzi ori pe pereții cabanelor.

Toată lumea scria scrisori în Laurel Run și era bătător la ochi că numărul celor expediate era caraghios de mare în comparație cu al celor primite. Pentru a mai drege lucrurile, grupuri alese pe sprânceană făceau câte un drum forțat până la Hickory Hill, următorul oficiu poștal, unde depuneau scrisori și înștiințări pe care și le adresau tot lor la Laurel Run. Nu se știe câtă vreme ar mai fi continuat aceste exagerări, dar s-au potolit în momentul când s-a zvonit că, datorită marelui volum de activitate, departamentul ajunsese la concluzia că pentru acest post era mai nimerit un dirigințe decât o dirigință. În cele din urmă s-a ajuns la un compromis cu oficiul poștal general, asigurându-se un salariu permanent poștăriței.

Asta era povestea doamnei Baker care tocmai își terminase recepția de după-amiază și, după ce dădu din cap zâmbitoare și

spuse la revedere ultimului client, închise din nou oblonul. Apoi se opri la propriile ei scrisori, dar înainte de a se apuca să le citească, își aruncă ochii, cuprinsă de o tulburare care-i venea bine, spre cele două scrisori oficiale adresate ei pe care le pusese pe un raft.

În general erau o groază de „noi dispoziții” sau notificări, ori tot felul de chestionare absurde care nu aveau nici în clin nici în mănecă cu Laurel Run și doar îi făceau necazuri și-i dădeau bătaie de cap, așa încât de obicei le expedia dirigintelui vecin de la Hickory Hill, tot un admirator al ei, pentru a-i da explicații, iar acesta i le trimitea înapoi cu câte o scurtă notă: „Fleacuri, nu-ți bate capul”, sau: „Apă de ploaie, las-o să treacă”.

Acum își aduse deodată aminte că vecinul nu i le trimisese înapoi pe ultimele două. Încruntându-și sprâncenele și bosumflându-se ușor, lăsă la o parte propria corespondență și deschise prima scrisoare oficială. Cu concizia tonului oficial, aceasta se referea la o comunicare făcută cu o săptămână înainte la care nu se primise răspuns, ceea ce „făcea necesar să i se reamintească dispoziția 47 din regulament”. Din nou dispozițiile acelea îngrozitoare! O deschise pe cealaltă: se încruntă și mai tare și ramase așa. Era lista unor mandate de bani care se pierduseră pe parcurs și asupra cărora îi trimisese încă dinainte o notificare. O clipă obrajii i se aprinseră. Cum de îndrăzneau! Adică ce voiau să spună cu asta! Borderourile și registrul erau totdeauna în regulă. Știa pe dinafară numele fiecărui bărbat, femeie sau copil din raza oficiului ei. În Laurel Run nu exista nici un nume din cele trecute pe scrisorile dispărute, iar de la oficiul poștal din Laurel Run nu se expdiaseră niciodată scrisori care să se fi rătăcit.

Era o insinuaare josnică! Avea să-și trimită de îndată demisia! Avea ea să-i convingă pe „băieți” să-i adreseze senatorului Slocumb – doamna Baker avea în minte ideea foarte feminină că guvernul era doar o anumită persoană – o scrisoare jignitoare și avea ea să afle cine pusese la cale toată obrăznicia aceea. Nerușinată! Probabil că aici era mâna babei aceleia cu albeață la ochi, a nevastei dirigintelui din Heavy Tree Crossing, care era geloasă pe ea.

Și-i mai pomeneau și de „precedenta comunicare la care nu se răspunsese”, cum să nu! Dar unde o fi comunicarea aceea? Își aminti că o trimisese admiratorului ei de la Hickory Hill. Ciudat că nu-i răspunsese încă! Bineînțeles că știa și el de josnicia asta... ba poate că și el îndrăznise s-o bănuiască! Gândul o făcu să roșească din nou. Acesta, Stanton Green, era un vechi colonist din Laurel Run, prieten de-al lui John, puțin cam „șugubăț” și „îndrăzneț”, dar totuși un vechi și credincios pionier din tabără! De ce nu spusese nimic, măcar el?

Se auzi deodată un tropot înfundat de copite în praful gros al șleaului, apoi zăngănitul pintenilor unui călăreț coborând din șa și niște pași grei pe peronul de la intrare. Fără îndoială că era unul dintre „băieți”, care se întorcea pentru a mai schimba câteva vorbe, sub pretextul cusut cu ață albă că uitase să ia niște timbre. Se mai întâmplase asta și mai înainte și de fiecare dată se supărase pentru că „i se dădeau târcoale”. Dar de data asta ardea de nerăbdare să-și verse amarul dinaintea primului venit. Impulsivă și pusese mâna pe ușa care dădea spre sala de așteptare, când se opri simțind deodată că asta-i știrbea demnitatea. Putea să-și împărtășească necazurile adoratorilor ei? Dar tocmai în acel moment ușa se deschise chiar în nasul ei și intră un străin.

Era un bărbat de vreo cincizeci de ani, zdravăn și clădit dintr-o bucată. De sub buzele subțiri și frumoase pornea în jos o bărbuță pătrată, ușor învrăstată cu fire albe. Avea ochii negri, zâmbitori și, în același timp, scrutători. Dar trăsătura lui distinctivă, care o izbi pe doamna Baker, era acel amestec de degajare orășenească și franchețe de om al frontierei. Se vedea limpede că era un om care văzuse multe orașe, ca și multe așezări de la țară. Purta vestmântul comod și simplu al californianului care bate drumurile călare. Ochii lipsiți de experiență, dar totuși ochi de femeie, ai doamnei Baker surprinseră îndată o anumită notă de respectabilitate în felul îngrijit în care-și înnodase legătoarea la gât. Gâtul unui bărbat din Sierra nu suferea nimic, trebuia să fie liber, neconstrâns în nici un fel.

— Bună dimineața, doamnă Baker, spuse străinul cu o voce

plăcută, în vreme ce-și ținea pălăria în mână. Sunt Harry Home, din San Francisco.

În vreme ce spunea aceste vorbe, se uită cu deplină aprobare la încăperea foarte curată, cu toate hârtiile frumos legate și bine rânduite în compartimente, la vasul cu flori de pe birou, la mantia ei de mătase chinezească și pălăriuța de pai cu panglicuțe atârnată pe perete, apoi își mută privirea la chipul ei roșu ca para, ochii albaștri și luminoși, părul care-i cădea ca niște vrejuri șerpuite și, în cele din urmă, se opri la sacul poștal din piele care încă mai zăcea pe masă. Privirea îi rămase fixată pe nenorocita de sârmă a îndrăgostitului poștaș, care încă mai spânzura de garda încuietorii de alamă și întinse mâna spre ea.

Dar micuța doamnă Baker fu mai iute decât el și luă sacul în brațe. Fusesse prea preocupată și uimită ca să se supere că străinul trecuse dincolo de ghișeu, dar acest din urmă gest de familiaritate față de sacra proprietate oficială... deși goală... puse vârf tuturor necazurilor ei din ziua aceea.

— Cum de îndrăznești să te atingi de el! răbufni ea plină de indignare. Cum de-ai îndrăznit să intri aici! Și, la urma urmei cine ești dumneata? Ieși afară imediat!

Străinul se trase înapoi, cu un gest amuzat de dezaprobare, scuturat de un hohot de râs neauzit.

— Mi-e teamă că de fapt, nu mă cunoașteți, spuse el cu aceeași voce plăcută. Sunt Harry Home, inspector departamental, de la oficiul din San Francisco. Nota cu numărul 201, purtând numele meu pe plic, se pare că s-a rătăcit și ea.

Chiar în starea aceea de teamă și uimire, doamnei Baker îi trecu prin minte că expediasse și acea notă tot la Hickory Hill. Dar odată cu asta, se trezi în ea întregul instinct feminin înclinat spre tăinuire, așa că nu scoase o vorbă.

— Ar fi trebuit să vă spun de la început, continuă bărbatul zâmbind. Dar aveți dreptate, doamnă Baker, adăugă făcând semn cu capul spre sac. După cum bine știți, n-am nici un drept să mă apropiu de el. Mă bucur să văd că știți cum să apărați proprietatea Unchiului Sam, Eram doar mirat și voiam să știu, continuă el arătând spre sârmă, dacă obiectul acela era

legat de sac atunci când v-a fost predat.

Doamna Baker nu văzu nici un motiv, să ascundă adevărul. La urma urmei, acest funcționar era și el bărbat ca toți ceilalți și era cu atât mai bine dacă-și dădea și el seama de puterea ei.

— E isprava zănaticului de poștaș, spuse ea scuturând ușor din cap, cu cochetărie. I se pare că-i cine știe ce dacă leagă tot felul de fleacuri cu sârma de sac, când îl aruncă jos în fața oficiului.

Domnul Home, care nu-și mai desprindea ochii de pe chipul acela drăguț, nu părea să socoată asta drept o greșeală de neiertat, ci un gest cât se poate de omenesc.

— Atâta vreme cât nu umblă la conținutul sacului, cred că trebuie să vă împăcați cu gestul, spuse el râzând.

Deodată ea își aduse aminte cu groază că dirigintele oficiului din Hickory Hill se folosea de interiorul sacului pentru atențiile lui nebunești. Nu se cădea, cu nici un chip, să mărturisească și păcatul ăsta. Pe chipul ei probabil că se citi oarecare agitație, pentru că inspectorul reluă discuția pe un ton pe jumătate părintesc, pe jumătate liniștitor.

— Dar destul cu treburile astea. Doamnă Baker să revenim la motivele care mă aduc aici. Pe scurt, nu vă privesc câtuși de puțin pe dumneavoastră, decât în măsura în care vă pot scuti de o anumită responsabilitate și poate chiar și neliniște, pe dumneavoastră și pe alții pe care departamentul îi cunoaște la fel de bine. Suntem cât se poate de bine informați în ceea ce privește Laurel Run și, adăugă el înclinându-se ușor, cred că știm totul despre dumneavoastră și John Baker. Misiunea mea aici e doar să vă țin locul în seara asta când vine sacul poștal general care, după cum știți, sosește la ora nouă jumătate, nu-i așa?

— Da, domnule, spuse doamna Baker grăbită, dar n-are niciodată nimic pentru noi, decât, adăugă ea stăpânindu-și iute fâstăceala care-o cuprinsese când își aminti de atențiile ocazionale ale dirigintelui Green, decât câte o notificare de la oficiul poștal din Hickory Hill. Pleacă de acolo, continuă ea cu afectată precizie, la opt și jumătate fix și până aici nu-i decât cale de-un ceas, vreo șapte mile pe drumul cel mare.

— Exact, făcu domnul Home. Ei bine, de data asta o să primesc eu sacul, îl deschid și-l expediez din nou. Dacă doriți, puteți să vă luați puțină vacanță.

— Dar cum, începu doamna Baker, amintindu-și că Laurel Run își făcuse un obicei din a fi de față când primea ea poșta de seară, mai ales pentru că se bucura de mai mult răgaz, doar știți că vine multă lume după scrisori!

— Mi s-a părut că ați spus că la poșta asta nu prea vin scrisori, spuse domnul Home iute.

— Nu, dar... dar..., se poticni ea și continuă bâlbâindu-se, ușor tulburată, cu toate astea băieții tot vin!

— Așa, exclamă domnul Home cu răceală.

— Și... Doamne!...

Închipuindu-și spectacolul probabil al dezamăgirii coloniei când avea să dea cu ochii la ghișeu de mutra bărboasă a domnului Home, în locul obrazilor ei plini de prospețime, doamna Baker fu apucată de o puternică tulburare nervoasă și se simți atât de copleșită, încât își trase șorțul cu volănașe pe cap și se lăsă pradă unei crize isterice de râs. Domnul Home așteptă îngăduitor și amuzat să se potolească, iar când își reveni reluă discuția:

— Uitați, acum aș vrea să ne oprim o clipă la prima comunicare pe care v-am făcut-o. O aveți la îndemână?

Doamna Baker se posomori.

— Nu. Am trimis-o domnului Green, de la Hickory Hill, pentru lămuriri.

— Cum?

Îngrozită de tonul brusc grav din vocea bărbatului, diriginta reuși totuși să îndruge că, după cum îi era obiceiul, nu deschidea scrisorile oficiale, ci le trimitea colegului mult mai experimentat, pentru sfaturi și lămuriri, fiindcă ea nu le prea înțelegea, îi dădeau dureri de cap și o împiedicau să-și vadă de celelalte îndatoriri ale ei... Dirigintele vecin le pricepea și-i trimitea vorbă ce să facă. Amintindu-și stilul lui obișnuit de a le caracteriza, poștărița roși din nou.

— Iar el ce v-a răspuns?

— Nimic! Nu mi le-a trimis încă înapoi.

— Firește, făcu domnul Home cu o mutră plină de subînțeleles!

După ce-și mângâie câteva clipe barba în tăcere, se întoarse deodată către femeia speriată.

— Mă obligați, doamnă Baker, să vă vorbesc mult mai pe șleau decât aveam de gând. Ați furnizat fără voie, bănuiesc, informații unuia pe care statul îl bănuie de fraudă. Fără să știți, l-ați prevenit pe dirigintele din Hickory Hill că e bănuie. Și pentru că s-ar putea să fi zădărnicit astfel planurile noastre de a-l da în vileag pe autorul unei serii de delapidări, vă puteți da seama singură că v-ați creat mari greutăți, fiind vecina lui și următoarea persoană responsabilă pentru aceste acte. Ca s-o spun de-a dreptul, am reușit să aflăm că mandatele de bani dispar undeva, la unul din aceste două oficii poștale. Iar acum nu am nicio rețineră să vă mai spun că Laurel Run nu e bănuie și nici n-a fost bănuie vreodată. Chiar și gestul dumneavoastră, deși îl pune în gardă, ne confirmă de fapt bănuielele că el e vinovatul. Cât privește faptul că a fost prevenit, acest act ori nu și-a atins scopul, ori omul a ajuns foarte nechibzuit, pentru că de atunci a mai dispărut un mandat. Cu toate astea, diseară vom împrăști orice îndoială asupra chestiunii. Diseară, când am să deschid sacul exact în acest birou și nu vom găsi un anumit mandat strecurat drept momeală înăuntru, luat în evidență ultima oară la Heavy Tree Crossing. O să știm cu siguranță c-a rămas în stăpânirea lui Green. La Hickory Hill.

Femeia împietri, sprijinită de spătarul scaunului, albă la față și cu suflarea tăiată. El o privi cu bunăvoință și apoi își luă pălăria.

— Haideți, doamnă Baker, nu vă lăsați tulburată de chestiunea asta. Așa cum v-am spus de la început, dumneavoastră nu aveți a vă teme de nimic. Tocmai gestul dumneavoastră necugetat și nesocotirea dispozițiilor au contribuit la dovedirea nevinovăției dumneavoastră. Nimeni nu e destul de înțelept pe lumea asta. Iar noi, cei de la departament, nu facem prea mare publicitate unor treburi de felul ăsta. Nimeni, nici un suflet de om nu știe motivul adevărat al vizitei mele aici. Am să vă las puțin timp singură aici, ca să

înlătur orice bănuială. Diseară o să veniți, ca de obicei, să vă vadă și prietenii dumneavoastră. Eu n-am să apar decât la sosirea sacului, pentru ca să-l deschid. La revedere, doamnă Baker, e o treabă afurisită, dar și asta face parte din meseria noastră. Am văzut lucruri și mai rele și, mulțumesc Domnului, dumneavoastră n-aveți nici un amestec.

Îi auzi pașii în sala de așteptare, tropăitul lor se stinse pe peronul de afară, apoi răsună zăngănitul pintenilor, urmat de tropotul, înfundat al copitelor, care parcă trezeau un ecou mohorât în inima ei și, în cele din urmă, diriginta rămase singură. Încăperea părea foarte liniștită, aerul încins. Putea auzi cum trosneau șindrilele, acum când se mai potolise dogoarea soarelui ce apunea. Ceasul din birou bătu ora șapte. În tăcerea netulburată ce se lăsase, o ciocănitoare își reîncepu ticăitul pe care îl întrerupsese pe acoperiș și parcă îi ciocănea monoton în ureche ultimele cuvinte ale străinului: Stanton Green – hoț!

Stanton Green, unul din băieții pe care John îi ajutase să iasă afară din galeria ce se prăbușea! Stanton Green, căruia maică-sa îi scria tot la Laurel Run, care în câteva ceasuri avea să fie un om stigmatizat și distrus pe toată viața! Își reaminti, așa cum numai o femeie zănatică își aduce aminte, tot felul de povești despre viața lui extravagantă și risipitoare pe care înainte nu le luase în seamă; cu un sentiment de jenă îi veniră în gând și cadourile pe care i le trimisese și abia acum vedea limpede că întreceau cu mult posibilitățile lui. Ce aveau să spună, „băieții”? Ce-ar fi spus John? Ah! Și ce-ar fi făcut oare John?

Deodată sări drept în picioare, albă la față și înghețată, ca în ziua în care se despărțise de John Baker, în fața intrării galeriei. Își puse mantia și pălăria, se îndreptă spre casa de fier din colțul încăperii, o deschise și luă de-acolo toți banii de aur și argint care erau înăuntru. Ajunsese la ușă când îi veni o altă idee și, deschizând biroul, luă toate timbrele pe care le găsi, până la ultima foiță, le făcu sul în grabă și le ascunse sub pelerină. Apoi, după ce aruncă o privire spre ceas și se uită în fugă de pe peronul din față spre drum, sări jos și, într-o clipă, o

înghiți pădurea care părea să stea în așteptare.

Îndată ce se văzu sub umbra binefăcătoare a lungului șir de pini, doamna Baker se aținu printre copaci până ce lăsă Laurel Run departe, în dreapta și ieși pe coasta golașă a Crestei Arse, unde știa ea că paște în tihnă Fulger Albastru, mustangul lui Jo Simmons. Îl mai călărise și în alte rânduri și, după ce-i dezlegă de la căpăstru funia lungă de vreo cincizeci de picioare, calul îi îngădui și celelalte familiarități recunoscute: să-și înfigă degetele în coamă lui albăstruie și să i se salte în spinare. Șopronul de la galeria de pe Creasta Arsă, unde-și ținea Jo totdeauna atârnată șaua și frâul, era doar la câțiva pași.

Ajunse la șopron nevăzută de nimeni și – altă ispravă de pe vremuri! — apucă iute din copacul lui Simmons o șa de damă înaltă și cu mâner și mai luă și o pătură. Apoi, săltându-se în șa, își scoase iute mantia, îi legă mânecile în jurul mijlocului, o trase, în jos și-i lăsă faldurile să cadă pe spinarea calului. În vremea astă prin mintea de cal a lui „Fulger Albastru” trecură niște amintiri care-l făcură să-și ciulească urechile. Doamna Baker scoase un fel de strigăt ciripit de care animalul își aduse aminte și, în clipa următoare, goneau amândoi peste creastă.

Poteca pe care o apucase, deși anevoioasă, prăpăstioasă și primejdioasă în câteva locuri, însemna un câștig clar de două mile bune față de drumul pe care apuca diligența. Iar pericolul de-a fi urmărită sau de-a întâlni pe cineva era mai mic. Canioanele mai adânci erau acum în umbră. Pinii de pe creasta din față se vedeau limpede proiectați, unul câte unul, pe cer, aerul era încă încins și suflarea răcoroasă a înserării, pe care ea o știa destul de bine, nu începuse încă să se scoboare dinspre munte. Dunga mai joasă a Crestei Arse nu era deocamdată prinsă de umbrele furișe ale Înălțimilor mai mari de dinaintea ei.

Fără nici un ceas, ci având în față doar acel cadran mereu și încet schimbător, ea știa cât era ora, minut cu minut. Arătătorul de umbră trecuse de Heavy Tree Hill, o înălțime mai mică în depărtare – șapte și jumătate! Diligența avea să ajungă la Hickory Hill înainte de opt și jumătate. Trebuia să ajungă

mai repede decât ea, dacă se putea – diligența stătea zece minute pentru schimbarea cailor – trebuia să ajungă măcar înainte de plecarea ei!

Până la următoarea creastă erau vreo două mile bune de loc drept. Hai, Fulger Albastru, arată tot ce poți! Și avea ce arăta! Lipită de spinarea calului, cu pălăriuța și panglicile fluturând aproape una cu coama albăstruie a bidiviului, cu mantia curgând pe spinarea animalului, femeia zbura pe întinderea aceea ca o gaiță albastră care abia de atingea pământul. Încă vreo câteva suișuri și coborâșuri, tot ca în zbor de pasăre și începu urcușul lung și chinuitor al crestei.

Emanând un miros iute de sudoare, acoperit cu o crustă de praf, lunecând prin țărâna înșelătoare a drumului, împleticindu-se năuc în acel coșmar de praf roșietic, tușind, fornăind, scuturând din cap, sfârșit deodată, cu mușchii coapselor istoviți, împleticindu-se fără vlagă pe pantele mai dulci sau muncindu-se turbat, cu agilitate unde coasta era mai pieptișă, lui Fulger Albastru începură să-i treacă tot felul de gânduri prin cap și să-și amintească de trecut. Aha! Asta era dracul acela de ciocârlie, ființa care i se ținea acum ușor în spinare, îl mângâia, îi șoptea vorbe dragăstoase, îi gângurea în urechi! Acum își aducea bine aminte de ea! Aha! Atunci foarte bine! Diii!

Și, zvâcnind deodată înainte ca un iepure, făcându-și vânt cu două picioare, silindu-se din greu, călcând mărunț, sărind doar în trei copite și reușind să se adune la loc.

— Așa cum numai un mustang californian e în stare – neînvinsul Fulger Albastru se opri, în cele din urmă, victorios pe creastă. Luceafărul de seară tocmai reușise să răzbată prin pâcla aurie care adăsta pe dunga zării – ora opt! Putea ajunge! Dar tocmai în acel moment o ajunseră și cele dintâi șovăieli.

Își cunoștea calul, știa drumul, se cunoștea și pe sine, dar îl știa oare pe bărbatul spre care se îndrepta acum călare? Un fior rece o străbătu și se zgribuli de frig când o prinse pe neașteptate o pală de vânt. În cele din urmă, noaptea se lăsa dinspre Sierra acum invizibilă și se înstăpânea deplin pretutindeni unde ajungea. Dar până la Hickory Hill nu mai era

decât o coastă lungă de coborât și femeia o porni la vale în zbor, sigură de aripile ei. Chiar în față se vedeau luminile așezării... și de asemenea cele două felinare ale diligenței care aștepta dinaintea oficiului poștal și a hotelului.

Din fericire toți cei care n-aveau treabă se adunaseră în jurul hotelului, așa că putu să se strecoare nevădită de nimeni în oficiu prin ușa din spate. În momentul în care trecu dincolo de despărțitură, singurul om din încăpere – un tânăr bine făcut, cu o mustață roșcovană – se întoarse spre ea și se înroși în fața acestei plăcute surprize. Dar se schimbă la față când zări chipul ei palid. Și hotărât, ochii strălucitori care nu se abătura nicio clipă spre el, ci rămaseră ținuiți asupra unui sac mare care stătea cu gura larg căscată, sprijinit de birou.

— Unde-i mandatul de bani care a sosit odată cu sacul? spuse ea iute.

— Ce... vrei... să zici? se bâlbâie el, deodată mai alb la față decât ea.

— Vreau să spun că-i o momeală și a fost verificat la Heavy Tree Crossing și că domnul Home din San Francisco așteaptă acum în biroul meu ca să afle dacă l-ai luat sau nu!

Hohotul de râs și minciuna pe care încercă la început să le cheme pe buze n-au ajuns niciodată la destinație. Fiindcă impresionat de chipul ei încordat, demn de crezare, se răsuci aproape mecanic spre birou de unde apucă un plic.

— Oh! Doamne! L-ai și deschis! strigă ea arătând spre sigiliul rupt.

Expresia de pe chipul ei, mai mult decât tot ceea ce spusese înainte, îl convinse că știa totul. Începu să se bâlbâie prins de panica pe care o vădea tonul ei plin de disperare.

— Da!... din cauza unor polițe... creditorul aștepta banii aici la mine... și atunci am luat și ceva din plic... da' aveam de gând să-i pun la loc cu poșta următoare... jur că da!

— Cât ai luat?

— Un fleac acolo. Am...

— Cât?

— O sută de dolari!

Ea smulse din buzunar banii pe care-i adusese de la Laurel

Run și, numărându-i, îi puse la loc în plicul deschis. El dădu fuga să aducă ceara de sigilat, dar ea îi făcu semn s-o lase baltă și aruncă plicul în sacul de poștă.

— Nu! Dacă banii sunt găsiți în sac, plicul se putea rupe din întâmplare. Acum ia și unul sau două plicuri din celelalte și rupe-le și pe acelea puțin... așa.

Apucă un pachet cu scrisori și-l boți cu piciorul ei delicat, până când sfoara cu care erau legate slăbi.

— Acum dă-mi ceva mai greu.

Apucă o greutate din alamă de două livre și, cu aceeași febrilă grabă, dar deplin stăpână pe sine, o înveli în niște hârtie, o sigilă, o ștampilă, scrise pe pachet, cu litere mari de tipar, propriul ei nume și adresa ei de la Laurel Hill și-i dădu drumul în sac. Apoi închise sacul și-l încuie cu lacătul. Bărbatul ar fi vrut să-i dea o mână de ajutor, dar ea îi făcu din nou semn să stea deoparte.

— Trimite pe cineva să-l caute pe poștaş și să-i spună să vină aici și deocamdată fă ce știi și nu te încurca în calea mea spuse ea scurt, în sufletul lui locul spaimei de mai înainte fu luat de o stare de nevolnică admirație și pasiune nebună. O asculta cutremurat, dar fără să scoată. Un cuvânt. Doamna Baker își șterse fruntea asudată și buzele și își scutură rochia. Tare trebuie să mai fi tresărit tânărul poștaş când, pe neașteptate, la geamul ghișeului îi apărură ochii aceia scânteietori și gura ce-i zâmbea cu un aer plin de seriozitate.

— Doamna Baker!

Ea își duse iute degetul la buze și făcu să i se citească pe fața năstrușnică o mie de înțelesuri și subînțelesuri tainice și de nerostit.

— La Laurel Run în seara asta îmi ține locul un mare grangure din San Francisco, Charley.

— Da, coniță!

— Și e tare păcat că tocmai acum s-a întâmplat ca sacul poștal general să fie atât de târnosit, de izbit și de scuturat.

— Poftim?

— Spuneam, continuă doamna Baker cu multă gravitate în vreme ce ochii îi jucau în cap, că ar fi groaznic dacă domnul

funcționar de la oraș o să găsească un talmeș-balmeș de lucruri amestecate în toate felurile în sac, tocmai când are să-l deschidă el. Pentru nimic în lume, Charley, n-aș vrea să-i fac vreun necaz.

— Nu! Coniță, nu faceți dumneavoastră așa ceva!

— Deci, pot să mă bizui pe tine că o să ai mare grijă de el, așa de dragul meu!

— Doamnă Baker, spuse Charley cu nespusă seriozitate. De s-o întâmpla ca sacul ăsta să cadă de vreo duzini de ori de aici până la Laurel Hill, o să am mare grijă să mă dau jos și să-l ridic eu cu mâna mea, de fiecare dată.

— Mulțumesc! Dă-mi mâna!

Și i-o strânse prin deschizătura ghișeului.

— Dumneavoastră nu mergeți odată cu noi de vale, doamnă Baker?

— Sigur că nu! Ar fi cu neputință... fiindcă eu nici nu-s aici. Nu vezi?

— Da! Cum să nu!

Ea îi înmână sacul la ușă. Poștașul îl luă cu mare băgare de seamă, dar, în ciuda tuturor măsurilor de prevedere, se împiedică de două ori de el până să ajungă la drum și după cât se înțelegea din exclamațiile și strigătele ce veneau din partea aceea, se pare că de aceeași nenorocire avu parte sărmanul sac și la urcarea lui în lada diligenței. Apoi doamna Baker reveni la birou, iar în clipa în care se auzi hurea roților se aruncă pe un scaun și fără nicio noimă, pentru prima oară se lăsă pradă unui hohot de plâns. Apoi deodată simți că o apucă cineva de mână și-l descoperi pe Green în genunchi dinaintea ei. Ea sări îndată în picioare.

— Stai așa și nu mișca, spuse el apucat de o criză nevolnică de isterie. Ci ascultă-mă, pentru numele lui Dumnezeu! Sunt ruinat, știu, chiar dacă tocmai acum m-ai salvat să nu fiu dat în vileag și făcut de rușine. Am fost zănatic!... nebun de-am putut face ceea ce-am făcut, știu, da' tu nu știi totul... nu știi de ce-am făcut ce-am făcut... nici nu-ți poți închipui ce ispită m-a împins la asta! Ascultă, doamnă Baker. M-am dat de ceasul morții să fac rost de bani, cinstit, necinstit... cu orice

chip... ca să fiu grozav în ochii tăi... să fiu demn de tine... să ajung bogat, să fiu în stare să-ți dau un cămin și să te scot din Laurel Run. Am făcut-o numai pentru tine, am făcut-o numai de dragul tău. Betsy, draga mea! Ascultă-mă!

Plină de mânie, cu simțămintele călcate în picioare, indignată și apucată de nesfârșitul dezgust ce pusese stăpânire în acel moment pe trupul ei mărunțel, doamna Baker probabil să fi părut o zeiță uriașă, poruncitoare, neîndurătoare. Dar Dumnezeu e uneori ironic cu spița chinuită a femeilor. Ea nu fu în stare decât să-și smulgă mâna din strânsoarea lui, zbatându-se ca un copil, nu fu în stare decât să-l străpungă cu niște ochi care erau în același timp și frumoși și îmbietor de strălucitori, nu fu în stare decât să-l pocnească ușurel cu palma catifelată peste mâna care o ținea, iar când îi reveni glasul, acesta era subțirel și pițigăiat. Și nu fu în stare să spună decât atât:

— Lasă-mă în pace, zănaticule! altfel țiș.

Și se ridică scâpând un chicot slab, nedumerit, pe jumătate prefăcătorie nevolnică, pe jumătate mânie adevărată și rușine.

— Atunci, de ce-ai venit călare tocmai până aici? Atunci, de ce te-ai primejduit atât? De ce-ai dat fuga înapoi ca să împărtășești rușinea mea... dacă nu ți-a fost gândul să împărți cu mine și tot restul? De ce-ai venit atunci aici. Dacă nu pentru mine?

— De ce-am venit? articula doamna Baker fără o picătură de sânge în obraji și cu buzele tremurându-i. De ce-am... venit aici? Ei bine, am venit aici de dragul lui John Baker! Al lui John Baker, care s-a așezat între tine și moarte la Creasta Arsă, așa cum m-am pus și eu între tine și condamnarea dumitale, domnule Green! Da, John Baker, care zace cu jumătate din Creasta Arsă deasupra lui, dar care pentru mine, în clipa asta, înseamnă mai mult decât oricare om în viață care se... târăște deasupra lui... și... și..., se bălbăi ea într-un fatal moment culminant și... și are parte de toate bucuriile. De ce-am venit aici? Am venit pentru că-s nevasta lui John Baker, pentru a împlini treaba lui John Baker care-i mort. Da, murdară treabă de data asta, poate, domnule Green! Dar totuși

treaba lui... numai pentru el prețioasă! De asta am venit aici! De asta trăiesc eu! Și doar atât mai aștept... să mă arăt vrednică de el și... de cele făcute de el! Asta-s eu, Betsy Baker!

Bătea încăperea în lung și-n lat, legându-și din nou pălăriuța sub bărbie. Apoi se opri și, scoțându-și punga din piele de căprioară din buzunar, o puse mânioasă pe masă.

— Stanton Green, nu fi nebun! Ieși din mizeria asta și arată-te din nou bărbat în toată firea! Ia-ți din punga aia cât ai nevoie, ca să-ți achiți datoriile față de stat, trimite-ți demisia și păstrează restul ca s-o poți lua de la capăt, oriunde în altă parte și să începi o viață cinstită. Dar cată să nu mai exiști de mâine încolo în Hickory Hill!

Își smulse mantia din cui și deschise ușa.

— Cum, pleci? făcu el cu amărăciune.

— Da!

Fie că mintea ei capricioasă nu rezista să stea prea multă vreme serioasă, fie că, dintr-un tact feminin, încerca să facă despărțirea mult mai ușoară pentru el, adevărul e că pe chipul diriginței de poștă din Laurel Run apăru un zâmbet tulburător.

— Da, am să-l gonesc pe Fulger Albastru ca să-l întrec pe Charley și sacul acela pornit spre Laurel Run și am să bat drumul ăsta mai repede decât a fost bătut vreodată până acum!

Se zice că așa a și făcut. Roate pentru că la întoarcere panta a fost în favoarea ei, poate pentru că a putut evita urcușul lung și ocolit spre creastă pe unde a apucat diligența, sau poate datorită greutateilor nemaipomenite pe care le-a avut de întâmpinat pe drum sacul poștal care a trebuit să fie salvat de două ori de sub roțile vehiculului, însă adevărul e că dirigința intră în biroul poștei din Laurel Run chiar în vreme ce înaintașii de la diligență se arătau urcând dealul la trap. Domnul Home era pe peronul de la intrare.

— Data viitoare, șefule, trebuie să cumpăniți mai bine sacul ăsta, începu Charley cu un aer grav în vreme ce-l mai scăpa din mână încă o dată drept în praful drumului, sau de nu, trebuie să faceți alt contract cu compania diligențelor. În alea cinci mile de la urmă, am pierdut zece minute cu sărăcia asta care nu stă

locului cu nici un chip.

Home nu răspunse, ci-și luă în grabă prada și o târî în biroul poștei, abia băgând-o în seamă pe doamna Baker care stătea lângă el palidă și cu suflarea tăiată. Când se scoase bulonul de la încuietoarea sacului și se dezvălui talmeș-balmeșul dinăuntru, doamna Baker scoase un mic oftat. Home îi aruncă o privire iute, goli sacul jos și apucă plicul cu bani, rupt, abia pe jumătate plin. Apoi adună monezile împrăștiate peste tot și le numără.

— E-n regulă, doamnă Baker, spuse el grav. De data asta a scăpat.

— Mă bucur tare mult! exclamă micuța doamnă Baker, cu un oftat ipocrit de ușurare.

— Și eu! îi răspunse Home cu și mai multă seriozitate, în vreme ce lua monezile. Fiindcă, după câte am reușit să aflu în după-amiaza asta, se pare că era un vechi colonist în Laurel Run, prieten de-al soțului dumneavoastră și-l socot mai degrabă zănatic decât pungaș.

Preț de-o clipă rămase tăcut, lovind monezile una de alta, apoi reluă nepăsător:

— S-a lăsat convins să plece fără prea multă gălăgie, nu-i așa, doamnă Baker?

— Mi se pare că nu prea înțeleg ce vreți să spuneți, replică doamna Baker cu un aer mândru, plină de demnitate, dar pierindu-i puțin culoarea din obraji. Nu văd de unde aș cunoaște eu toate chestiunile astea, sau măcar de ce-ar trebui să plece.

— Păi, încep domnul Home lăsându-și ușor mâna pe umărul văduvei, păi, vedeți, prietenilor lui le-ar fi putut trece prin cap că banii erau însemnați! Fără îndoială că asta-i pricina pentru care o să le asculte sfatul și o să plece. Dar, așa cum am spus și mai înainte, doamnă Baker, dumneavoastră sunteți în regulă, indiferent ce se mai întâmplă... statul e de partea dumneavoastră!

Cartea de vizita a lui Dick Boyle.

În fața stației aștepta diligența de Sage Wood și Dead Flat. Vehiculul de legătură de la Pine Barrens întârzia cu pasagerii lui destul de mult, așa că cei de la stație continuau să aștepte cu nerăbdare. Nici chiar glumele lui Dick Boyle, comis-voiajorul din Chicago – până în momentul acela singurul pasager – care mai învioraseră pe cei ce așteptau nu mai aveau nici un efect, deși veselie glumețului părea să nu se dea învinsă. Rândașii se făcură nevăzuți în grajd, șeful stației și vizitiul diligenței ajunseră să converseze numai în monosilabe mârâite, ca și cum fiecare îl socotea pe celălalt răspunzător de întârziere.

Un indian singuratic, învelit într-o pătură uzată și purtând pe cap o pălărie înaltă aruncată de cine știe cine, stătea ghemuit lângă peretele stației și se uita apatic în gol. Stația aceea, o clădire prelungă, neregulată care, sub un acoperiș ca de hambar, oferea adăpost și animalelor și oamenilor, nu avea nimic atrăgător pentru ochi. Cu atât mai puțin peisajul din jur care, de o parte dăruia privirii două mile de teren arid, până la pinii chirciți din depărtare, loc cunoscut sub numele de Barrens, iar de cealaltă o nesfârșită întindere otova cu rare petece întunecate de tufișuri de salvie, semănând cu urmele lăsate de un incendiu.

Dick Boyle se apropie de indianul acela încremenit, sperând ca măcar el să-i ofere un prilej de destindere.

— Nu pare să-ți pese prea mult dacă lucrurile merg pe făgașul lor sau nu. Așa-i, Lo?

Indianul, care stătea ghemuit cu picioarele aduse sub el, în așa fel încât își arăta tălpile, zvâcni în sus cu o mișcare de sălbăticiune și se ridică în picioare. Boyle apucă un capăt de pătură și o examinează cu un ochi critic.

— Guvernul nu v-a înzestrat cu niște lucruri chiar de mâna-ntâi, Lo! Bănuiești că agentul a cerut vreo patru dolari pentru sărăcia asta. Firma noastră le-ar fi dat cu doi dolari și treizeci și șapte de cenți și pe deasupra ar mai fi pus la bătaie și o cutie

cu mărgelile, cam așa!

Scoase din buzunar o cutie mică în care era un șirag de mărgelile țipătoare și-l vântură pe dinaintea nasului celuiilalt. Indianul, care-l privise, sau care mai degrabă se uitase prin el, în depărtare, cu o indiferență îngăduitoare, ca și cum ar fi avut de-a face cu un animal zburdalnic, acum își schimbă deodată expresia. Fața lui posomorâtă se luminează de dorința aproape copilărească și întinse mâna să apuce fleacul acela.

— Stai oleacă!

Boyle șovăi o clipă, apoi deodată exclamă:

— Bine, ia-l, dar ține și asta!

Și scoase din buzunar o carte de vizită pe care era trecut numele firmei la care lucra și câteva cuvinte de reclamă și i-o înfipse în panglica gioarsei lui de pălărie.

— Așa, frumos, acum s-o arăți și prietenilor tăi și ori de câte ori veți pofti ceva de la noi...

Hohotul de râs ce izbucni de pe capra diligenței întrerupându-i perorațiile părea să fie taman ceea ce aștepta și Boyle, fiindcă se întoarse cu încântare și porni spre diligență.

— Salutare, băieți! L-am gătit pe nobilul indian și steaua imperiului își ia zborul spre vest. Și bănuiesc că firma noastră va fi pentru el darnică precum Marele Părinte și o să-i vândă de toate la jumătate din prețul pe care l-ar fi plătit la Washington.

Dar în clipa aceea, dinspre grajduri se arătară în grabă rândașii.

— Sosește! spuse unul dintre ei. Uite, dincolo de Lone Pine, se vede praful pe care-l ridică și, după cum gonește de repede, mă bate gândul că vine cam goală.

— Așa-i, spuse agentul poștal ridicându-se în picioare pe capra diligenței ca să vadă mai bine. Dar să fiu al naibii de văd vreun pasager pe imperială. Adevărul e că am așteptat degeaba!

Într-adevăr, în clipa când în depărtare se văzură caii ieșind din norul de praf, apăru și vizitiul singur sus, pe capră, îndemnându-și bidiviii. Câteva minute mai târziu, aceștia se opreau la celălalt capăt al stației.

— Mă-ntreb ce s-o fi întâmplat! făcu agentul poștal.

— Nimic! La Pine Barrens s-a-ntins spaima că indienii s-au

pus pe picior de război, spuse unul dintre rânđași. Indienii s-au cam apucat de dansuri de-ale lor, știți din alea și pasagerii au tulit-o toți cu diligența care merge pe partea cealaltă. Cu noi n-a mai venit decât un singur pasager, da' și ăla-i femeie.

— O femeie? exclamă ca un ecou Boyle.

— Taman cum auzi, răspunse vizitiul, uitându-se lung la o fată înaltă, zveltă care, îndepărtând cu un gest al mâinii pe șeful stației ce venise galant să-i ofere ajutor, sări jos din diligență singură. Da, o femeie, ba încă și fata comandantului! Fată curajoasă nu glumă, fac prinsoare... țandără ruptă din bătrănu'. Și unde mai pui că asta înseamnă că o să-i dai locul de pe capră, fiule, taman ei. Domnișoara Julia Cantire nu se mulțumește cu altceva când mă aflu și eu prin preajmă.

Fata pornise dreaptă spre diligența care aștepta și se arăta a fi foarte stăpână pe sine, frumos gătită, cu mânuși, cu încălțări arătoase și bine îmbrăcată cu, o pelerină cu glugă, din lână curată, de culoare cenușie, etalând acea panoplie care trădează gust și bună creștere. Nasul acvilin și destul de mare pentru ca, prin comparație, gura ei frumoasă să arate și mai mică, ochii cenușii care aveau uneori o scăpărare moale, gălbuie, în adâncurile lor, zuluții castanii, în fine totul i se părea lui Boyle minunat, mai ales felul cum erau scoase în relief trăsăturile feței de către voalul gri-argintiu, legat sub bărbie și apoi în jurul gâtului. Nuanțele acelea sobre pe care le purta fata evocau în ochii lui o desăvârșită armonie, chiar și în valul acela nenorocit de praf care domnea în jurul lor. Nu era prea limpede însă ce gândea fata despre el. Îl măsură cu privirea de sus până jos – era cam scund – ba se uită chiar și prin el – părea destul de ușor de pătruns – apoi ochii fetei se opriră asupra vizitiului pe care-l recunosc.

— Bună dimineața, domnule Foster, spuse ea zâmbind.

— 'Neața donșoară! Bănuie că bărbații se simt destul de prost c-au fost umiliți de o donșoară.

— Nu cred c-au bănuie că am să viu totuși, iar unii dintre ei mai erau și cu nevestele, îi răspunse tânăra cu un aer indiferent. Și, în plus, erau din cei de pe coasta de est, care nu-i cunosc pe indieni așa cum îi cunoaștem noi doi, domnule

Foster.

Vizitiul roși de încântare când auzi această alăturare.

— Da, donșoară! râse el. Mă bate gândul că, de-l vedeau chiar și pe Moș Păduche ăla înfofolit în pături de colo, adăugă arătând spre indianul ce se îndepărta de stație cu un aer nepăsător, tot i-ar fi trecut sudorile. Și când colo, săracul duce cu el la pălărie cartea de vizită a acestui domn, Dick Boyle, care călătorește în interesul importantei firme *Fletcher și Compania* din Chicago, aduse el vorba, înălțându-se deodată la stilul politicos al prezentărilor oficiale. Așa că, de-i vorba cumva de vreo scalpare, treburile par să se fi schimbat în defavoarea indienilor... Ha! Ha!

Domnișoara Cantire întâmpină și prezentările și gluma cu o indiferență politicoasă și rece și se urcă sprintenă pe capră, în vreme ce coletele de poștă și un mare număr de bagaje, aparținând evident pasagerilor care renunțaseră să mai vină, erau transferate în grabă în diligența. Însă, de n-ar fi fost frumoasa lui pasageră, probabil că vizitiul ar fi dat frâu liber blestemelor și și-ar fi arătat toată sila, pentru că vehiculul lui ajunsese „o căruță afurisită de cărat bagaje”. Dar, în împrejurările date, doar zâmbi mohorât, strânse hățurile în mână și plesni din bici. Diligența țâșni înainte, în mijlocul norului de praf care se înălță în aceeași clipă în aer, iar la scurt timp vehiculul deveni doar un vârtej de praf în depărtare.

Parte din acest vârtej de praf îl ajunsese din urmă și-l ascunse vederii și pe indianul care o pornise apatic și el la drum, dar când ieși din norul de praf, se văzu că o apucase în cu totul altă parte, cu pas iute și legănat. Mersul lui se vădi cu spor, pentru că în vreo oră omul ajunsese la un teren plin de bolovani și desigur scunde ce nu se zăriseră din cauza denivelărilor câmpiei ce părea otova, iar indianul dispăru printre tufișuri. Norul de praf care indica diligența se pierduse de mult în zare, probabil din cauza acelorași iregularități.

Locul unde dispăruse indianul era de fapt marginea unei depresiuni ascunse cu totul vederii dinspre câmpie și care se întindea în formă de copaie pe mai multe mile, acoperită de copăcei chirciți și de tufărișuri – adăpost natural pentru lupi,

coioți și din când în când și câte un urs, ale cărui urme aproape omenești ar fi putut înșela pe un străin. Dar asta nu-l abătu din drum pe indianul nostru care, mergând mai departe cu același pas iute, îndărătnic, nu se opri decât pentru a cerceta o altfel de urmă – mult mai frecventă – ce dădea în vileag întipăritura, cu degetele adunate înăuntru, a unui picior în mocasin.

Desișul deveni și mai des și mai greu de străbătut pe măsură ce înainta, dar indianul părea să alunece prin vegetație și prin umbra deasă ce domnea acolo, tulburată și de mișcarea altor ființe ce abia se distingeau cam nedeslușit și greu de definit, ca și umbrele pe care le aruncă frunzele tremurate de vânt în bătaia soarelui; dar parcă totuși aduceau oarecum a chipuri omenești.

După ce mai făcu vreo câțiva pași, indianul nostru deveni parte a acestei procesiuni de umbre care, la o mai atentă cercetare, se vădi a fi un șir de indieni ce mergeau unul după altul, cu același pas grăbit și neobosit. Pâlcul de copaci și tufișurile foiau de ei și toți se îndreptau în aceeași parte ca și primul indian, pe un drum ce ducea oarecum paralel cu cel pe care apucase diligența. Din când în când, în câte o rariște, se zărea în fugă câte un mădular vopsit, un smoc de pene, sau vreun petec de pătură, în culori țipătoare – dar numai atât. Și totuși, la numai câteva sute de iarzi mai departe, se întindea câmpia întunecată, tăcută, unde nu se clintea nimic și nu se auzea nici un sunet.

În vremea asta diligența de Sage Wood și Pine Barrens – care după obiceiul tuturor invențiilor omenești era total indiferentă față de orice în afară de menirea sa – își croia drum mai departe în mijlocul norului de praf; apoi părăsi platoul înalt și începu un binecuvântat coborâș printr-un canion împădurit ce constituia de fapt partea cea mai ridicată a depresiunii de care am pomenit mai înainte și de-a lungul căreia înainta încet acea procesiune de umbre, la nu mai mult de o milă în urma diligenței.

Domnișoara Julia Cantire, care înfruntase fără să clipească rafalele de praf ale câmpiei, așa cum se cădea să facă fiica unui

ostaș, când ajunseră aici se ridică în picioare și se scutură – arătându-se ca o zeiță doar cu capul și umerii deasupra unui nor de praf argintiu. Cel puțin așa socotea domnul Boyle ce fusese condamnat să ocupe locul din spate, în vreme ce întreaga atenție a fetei fusese concentrată asupra vizitiului și agentului poștal. La un moment dat, când Boyle îi adresă în glumă vreo câteva cuvinte, acestea fură primite cu o politețe nu prea încurajatoare, ceea ce-l făcu să renunțe la alte încercări. Însă incidentul nu-i umbri buna dispoziție și nici nu-l îndemnă să nutrească resentimente față de ceilalți doi tovarăși, care păreau foarte încântați pentru felul în care i se dăduse peste nas.

Ne este teamă că domnișoara Julia nutrea anumite prejudecăți sociale și s-ar putea să fi socotit că un comis-voiajor, sau un agent comercial era tot atât de nimerit să țină companie unei fete de maior ca un negustor ambulant de rând. Dar e mai probabil că reputația de om glumeț a domnului Boyle, care obișnuia să povestească tot felul de istorii deochete și era un plăcut tovarăș mai ales pentru bărbați – nu putea fi pe măsura idealului mult mai înalt pe care-l visa o femeie. Un bărbat care face pe toți comesenii să se zguduie de râs are toate șansele să fie detestat de sexul opus, ca să nu mai spunem nimic despre celelalte motive evidente pentru care Julietelor nu le plac bărbații de teapa lui Mercutio!

Și cam din aceste motive Dick Boyle era obligat să se amuze cum îl tăia capul de unul singur pe locul din spate, folosindu-se în voie de puterea de observație cu care-l dăruise natura. Când ajunseră la canion, el băgă de seamă drumul ocolit pe care-l bătuseră până acolo și se gândi la un traseu mult mai scurt care pătrundea în depresiune cam prin punctul prin care intrase și indianul (bineînțeles că Boyle nici nu bănuia treaba asta) și închipui prin încâlcitura de vegetație un drum care avea să reducă distanța cu vreo câteva mile bune. Socoti că făcea toată treaba și se gândi că merita. Între timp diligența ieșise din depresiune și începuse să urce o pantă abruptă și destul de grea de cealaltă parte a canionului.

Vehiculul nu mai merse mult și se opri. Dick Boyle se uită în

jur. Domnișoara Cantire coborî căci își exprimase dorința de a parcurge pe jos restul drumului până urcau panta, iar diligența avea s-o aștepte când ajungea pe culme. Foster o implorase să nu se grăbească prea tare, că era vreme destulă! Dick se uită cu jind în urma acelei siluete grațioase care scăpase acum de chinul de a sta țeapănă pe capră și o văzu pășind cu un aer tineresc și dispărând când încoace, când încolo printre copacii de pe margine. I-ar fi plăcut și lui s-o însoțească în preumblarea aceea, dar nici măcar firea lui veselă nu constituia o apărare în fața indiferenței.

La un cot al drumului o pierdură din vedere și, deoarece vizitiul și agentul poștal erau adânciți într-o aprinsă discuție privind niște urme cam nedeslușite de pe drum, Boyle se cufundă tăcut în cercetarea împrejurimilor. Deodată scoase o exclamație și se dădu iute jos prin spatele diligenței care se trudea la deal. Vizitiul prinse mișcarea, puse prompt piciorul pe frână și trase de hățuri.

— Ce s-a mai întâmplat? mârâi el.

Boyle nu răspunse, ci se întoarse în fugă vreo câțiva pași și începu să caute atent în jos.

— Ai pierdut ceva? se interesă Foster.

— Am găsit, îi răspunse Boyle ridicând de jos ceva mărunt. Ia uită-te la asta! Fir-ar să fie, e taman cartea de vizită pe care i-am dat-o indianului acum câteva ceasuri la stația de poștă!

Ridică bucata de carton în sus s-o vadă și ceilalți.

— Ascultă aici, fiule, îi replică Foster cu seriozitate. Dacă ai chef să bați coclaurii și să te fâțai pe lângă donșoara Cantire, de ce nu spui? Povestea asta nu stă-n picioare.

— Da'-i adevărul curat! continuă Boyle tulburat. E aceeași carte de vizită pe care i-am înfipt-o eu în pălărie... uite, are și pata de grăsime la colț. Cum dracu de-a ajuns aici... cum de-a ajuns indianul ăla aici?

— Mai bine l-ai întreba pe el, făcu Foster posomorât dacă dai cumva de el prin preajmă.

— Ascultă-mă, Foster, treaba asta nu-mi miroase a bine! Domnișoara Cantire e singură și...

Dar fu întrerupt de hohotul de râs al vizitiului și agentului

poștal.

— Asta-i! Vezi? spuse Foster. E cel mai bun clenci. Ține-o așa. Spune-i și ei tărășenia. Zi-i că iar s-au pornit indienii, că Moș Păduche, însetat de sânge, a apucat poteca răzbelului, dar că dumneata ai să-ți verși și ultima picătură de sânge ca s-o aperi. Asta are s-o mai moaie, mai ales că nu te-a prea băgat în seamă până acum. Diii!

Caii țâșniră înainte îndemnați de biciul lui Foster, iar Boyle rămase în mijlocul drumului, pe jumătate înclinat să râdă și el de ideile lui, dar îmboldit de un ciudat instinct să se uite mai serios la ceea ce descoperise. Nu era nicio îndoială – avea în mână aceeași carte de vizită pe care o oferise indianului. E drept că acesta putuse s-o dea altcuiva. Și totuși, cine o lăsase să cadă tocmai acolo, ajungând înaintea diligenței care mersese pe același drum și asta fără să-l vadă nimeni?

O clipă îi trecu prin minte ideea năstrușnică de a accepta propunerea lui Foster și de a-i relata domnișoarei Cantire descoperirea lui. Într-o situație obișnuită, ar fi încropit o poveste strașnică și ar fi reușit să amuze pe oricare altă fată, dar de data asta nu voia să se bage nepoftit în sufletul ei și începu să se îndoiască din nou că istoria era motiv de glumă. Iar de era treabă serioasă, de ce s-o mai sperie și pe ea? Se hotărî totuși să rămână pe drum, la distanță respectabilă de fată, până ce avea să se întoarcă la diligență. Nu putea să fie prea departe. Cu acest gând o luă mai departe alene, oprindu-se din când în când ca să se uite înapoi.

În vremea asta diligența își continua urcușul dificil, urcuș ce părea și mai greu din cauza nervozității neobișnuite a cailor care, numai cu multe chinuri și multe sudalme din partea vizitiului, au putut fi împiedicați să nu se abată de la drumul obișnuit.

— Ei, ce le-o fi apucat pe gloabele astea? făcu Foster mânios, strângând hăturile până ce i se păru că reușise să-l silească pe înaintaș să se întoarcă la drumul cel bun.

— Parcă ar fi adulmecat ei ceva... fie urs, fie ponei indian, își dădu cu părerea agentul poștal.

— Ponei indian? repetă Foster cu dispreț.

— Zău! Puneii indienilor scot un cal obișnuit din minți... cam la fel cum fac și caii sălbatici.

— Și de unde, mă rog, puneii indian aici? întrebă Foster neîncrezător.

— De un' să știu eu? răspunse agentul poștal.

În clipa aceea caii se smuciră atât de sălbatic, ferindu-se de un desiş anume de pe marginea drumului, încât diligența aproape că părăsi cu totul drumul bătut, luând-o spre dreapta. Din fericire într-acolo ducea un drum nefolosit, destul de bun, iar Foster lăsă caii să-și facă mendrele, încredințându-se în priceperea lui de a ieși la drumul cel bun când avea să fie cazul. I-au trebuit câteva minute bune pentru a reuși să stăpânească animalele, iar apoi, când spaima le mai trecu pe măsură ce se depărtau de amintitul desiş, vizitiul se hotărî să urmeze drumul acela, care era și mai puțin abrupt, deși ocolea mai mult și avea multe serpentine până ajungea la creastă, unde putea să se abată din nou la drumul cel mare și să-și aștepte acolo pasagerii. După ce manevra reuși, cei doi se ridicară în picioare pe capră și, cuprinși de-o neliniște pe care încercau să și-o ascundă unul față de celălalt, începură să se uite în josul canionului să-i vadă pe călătorii rămași în urmă.

— Sper că donșoara Cantire nu s-a speriat cumva și ea și n-a luat-o pe lângă drum, spuse agentul poștal cu inima îndoită.

— Ea nu! E prea curajoasă și prea isteată ca să facă una ca asta – numai de n-o fi ajuns-o din urmă telalul și nu i-o fi turnat toate poveștile lui cu indienii.

Acestea fură ultimele cuvinte schimbate între cei doi. Fiindcă, din desişul de lângă drum, trosniră două puști și se porniră două gloanțe țintite atât de bine, că cei doi, loviți mortal, se prăbușiră pe locurile unde stăteau, ținându-se scurt timp de marginea din față înainte de a se prăvăli în spinarea cailor. Dar nici acolo nu rămaseră prea multă vreme, deoarece în clipa următoare fură apucați de vreo șase umbre omenești și târați în tufiş cu cai cu tot, după ce fură tăiate hamurile.

Apoi cele șase umbre, după care se arătară vreo duzină, începură să mișune prin jurul diligenței, când înăuntru, când afară și mai veniră și altele drept întărire, până când vehiculul

păru stăpânit, acoperit și înghițit de ele, lăsându-se într-o parte și-n alta, clătinându-se sub greutatea lor, ca un cadavru nenorocit sub o haită de lupi nesătui. Dar chiar în timp ce avea loc viermuiala asta, la un semnal neștiut buluceala se împrăstie, dispăru, lăsând diligența goală și pustiiată de tot ceea ce-i dăduse mai înainte viață, greutate, mișcare și sens – un biet schelet la margine de drum.

Doar vântul după-amiezii bătea prin ușile deschise, prin lăzile și cutiile în dezordine de parcă ar fi fost distruse de săptămâni întregi, nu de câteva minute, iar razele soarelui care scăpătase spre apus băteau în geamuri făcându-le să strălucească, încât la toată distrugerea părea că se adăuga acum și focul. Dar și lucirea aceea păli lăsând diligența părăsită – o arătare neînsuflețită pe câmpia cuprinsă de amurg.

O oră mai târziu se auzi ropot grăbit de copite, scârțâit de harnașamente și, dinspre câmpie, se avântă un pâlț de cavaleriști care se repezi drept spre diligența lăsată de izbeliște. Vreme de câteva minute, noii veniți înconjurară și puseră stăpânire pe vehicul, cam în același chip ca și umbrele dinainte, apoi pătrunseră în desișul din jur. Și, la fel de brusc, la un semnal porniră val-vârtej, cu furie, pe urmele umbrelor devastatoare.

Domnișoara Cantire profită pe deplin de sugestia de a nu se grăbi, adăugând la această recomandare și unele nuanțe feminine. Culese câteva flori sălbaticе și niște fragi de prin desișuri, cercetă câteva cuiburi de păsări cu o sănătoasă curiozitate de om tânăr și își îngădui chiar să-și aranjeze vreo câteva șuvițe de păr mătăsos, folosindu-se de un obiect pe care-l scoase din săculețul ce-i atârna cochet la cingătoare. Trecură vreo douăzeci de minute până să se arate din nou la drumul mare; vehiculul dispăruse, bineînțeles, după vreuna din curbele drumului sinuos, când deodată, chiar în fața ei, apăru individul acela nesuferit, comis-voiajorul din Chicago. Fata nu era plină de fumuri, dar era sigură de data asta că individul pe ea o aștepta. Nu era chip să-l evite, dar tovărășia lui putea fi scurtată. Începu să meargă cu o grabă ostentativă.

Boyle, care simți că îngrijorarea lui față de soarta fetei se mai

domolise, iuți și el pasul luând-o înaintea ei. Fără să se mai uite deloc în jur. Domnișoara Cantire nu se așteptase la asta, mai ales că împrejurările păreau ridicole, de parcă ea ar fi fost cea care alergea după el! Șovăi o clipă, iar când ajunse în dreptul lui, fu silită să meargă mai departe în același pas.

— Mă gândesc că ar fi foarte bine dacă v-ați grăbi puțin, domnișoară Cantire, spuse Boyle în clipa în care fata trecu pe lângă el. De mai multă vreme am pierdut diligența din vedere și aş zice că ne cam așteaptă pe creastă.

Domnișoarei Cantire nici replica asta nu-i plăcu în mod deosebit. Era prea mult să alerge după diligența de să-și dea sufletul alături de individul acela nesuferit, arătând în ochii lumii ca doi plimbăreți îndrăgostiți atât de absorbiți de ei încât rămăseseră în urma celorlalți.

— Poate că ar fi mai bine să dați dumneavoastră o fugă înainte și să le spuneți că vin și eu cât de repede pot, îi propuse ea punându-l la încercare.

— Dacă aş apărea în fața lui Foster fără dumneavoastră, s-ar putea să plătesc cu viața, îi răspunse el râzând. Nu trebuie decât să vă grăbiți doar ceva mai mult.

Dar domnișoarei îi displăcu să fie îmboldită astfel de un telal. Începu să meargă și mai încet, încruntându-și amenințător frumoasele sprâncene.

— Îngăduiți-mi să vă duc eu florile, se oferî Boyle.

Băgase de seamă, că fetei îi venea greu să-și țină și rochia lungă și mănunchiul de flori în același timp.

— Nu! Nu! spuse ea grăbită, cuprinsă de groază la această idee venită din partea însoțitorului ei. Vă mulțumesc foarte mult... dar nu merită să le mai păstrez. Acolo să stea! Adăugă ea aruncându-le nemulțumită în praful drumului.

Dar nu cunoștea firea poznașă a lui Boyle. Idiotul acela blând se aplecă, culese într-adevăr buchetul de pe jos și venea acum după ea!

Fata grăbi și mai mult pasul. De-ar fi putut ajunge la diligență mai repede, fără să-l mai bage în seamă! Dar un individ necioplit ca el bineînțeles că avea să i le ofere, însoțite de cine știe ce glumă! Apoi merse iarăși mai domol: începuse să

simtă oboseala și, pe deasupra, nu vedea nici urmă de diligență. Comis-voiajorul rări și el pasul și rămase în urma ei, la distanță respectabilă, ca un rândaș sau ca unul dintre soldații de sub comanda tatălui ei. Cu toate astea, faptul nu-i însenină fetei deloc gândurile; se opri până ce comis-voiajorul ajunsese în dreptul ei și-i zise supărată:

— Nu văd de ce Foster a găsit de cuviință să trimită pe cineva să mă păzească.

— El n-are nicio vină, răspunse Boyle simplu. Am coborât singur, ca să iau ceva de pe jos.

— Ceva de pe jos? repetă ea neîncrezătoare.

— Da! Asta! îi răspunse el, arătându-i cartea de vizită. E cartea de vizită a firmei noastre.

Domnișoara Cantire zâmbi ironică.

— Într-adevăr, sunteți credincios meseriei dumneavoastră.

— Ei, da! îi răspunse Boyle bine dispus. Vedeți, nu merită să faci nici un lucru pe jumătate. Și orice aș face, am de gând să deschid bine ochii.

În ciuda prejudecăților ei, domnișoara Cantire putu să observe că ochii lui, deși puțin cam îndrăzneți, aveau un aer foarte deschis.

— Da, cred că în general reușesc să văd tot ce e nevoie. Uitați, de exemplu, domnișoară Cantire, pelerina aceea frumoasă de voiaj pe care o purtați nu face parte dintre produsele comercializate de noi, nici de altcineva la vest de Chicago. Provine din Boston sau New York și anume dintr-o serie produsă pe scară restrânsă. Dar pălăria dumneavoastră – și e tare drăguță, mai ales cum ați așezat-o – e dintre mărfurile obișnuite ale firmei Dunstable, pe care noi, la Pine Barrens, le vindem cu patru cenți jumătate bucata. Dar bănuiesc că ați dat aproape douăzeci și cinci de cenți când ați cumpărat-o de la agenție.

E destul de ciudat, dar această rece apreciere a veștmintelor ei n-o supără pe tânăra domnișoară, așa cum ar fi fost cazul. Din contra, din anumite motive oculte, pur feminine, treaba păru s-o amuze și s-o intereseze. Ce poveste strașnică avea să servească ea cercului ei de prieteni despre felul cum înțelegea

să fie galant un comis-voiajor și cum avea să rîdă de proaspeții tineri ofițeri sosiți de la West Point și puși pe aventuri amoroase!

Comis-voiajorul apreciaше exact: maiorul Cantire n-avea nici un alt venit în afară de salariu, așa că domnișoara Cantire fusese obligată să aleagă pălăria din magazinele guvernamentale.

— Aveți totdeauna obiceiul de a furniza astfel de informații doamnelor pe care le întâlniți în drumurile dumneavoastră? îl întrebă ea.

— Ah! Nu! îi răspunse Boyle. Tocmai în asemenea cazuri trebuie să deschizi ochii bine. Celor mai multe nu le face prea mare plăcere să audă astfel de lucruri și n-are nici un rost să superi o eventuală clientă. Dar dumneavoastră nu faceți parte dintre ele.

Domnișoara Cantire rămase tăcută. Știa și ea că nu făcea parte dintre clientele lui, dar n-avea chef să audă justificările lui necioplite. Grăbi pasul și câteva minute merse singură, când deodată el o strigă. Fata se întoarse enervată. Boyle cerceta cu grijă drumul de-o parte și de alta.

— Ori noi am rătăcit drumul, spuse el când ajunse lângă ea, ori diligența a luat-o prin altă parte. Urmele astea sunt vechi și, cum toate duc în aceeași direcție, probabil că au fost făcute de diligența ce a trecut încoace, azi noapte. Nu-s urmele noastre. Mă gândeam eu că e ciudat că până acum n-am văzut diligența.

— Și atunci...? făcu domnișoara Cantire nerăbdătoare.

— Trebuie să ne întoarcem înapoi până dăm din nou de urme.

Tânăra fată se încruntă.

— De ce să nu mergem mai departe pe aici până ajungem sus? spuse ea arțăgoasă. Eu cred că așa voi face.

Dar se opri deodată, când văzu figura lui gravă și ochii pătrunzători, cercetători.

— De ce să nu mergem mai departe pe aici?

— Pentru că suntem așteptați să sosim la diligență, nu. Spre creastă. Acestea sunt ordinele și dumneavoastră știți cum e cu ordinele, că sunteți fiică de militar.

În vreme ce-i spunea lucrurile astea, Boyle râse, dar în felul lui de-a fi se vedea o anumită seriozitate care o impresionă. Iar când, după o pauză, el mai adăugă. „Trebuie s-o luăm înapoi ca să găsim locul unde s-au abătut de la drum”, fata se supuse fără o vorbă.

O vreme au mers grăbiți, căutând cu atenție urmele vehiculului dispărut. Curiozitatea și o nouă încredere în instinctul lui Boyle o făcură să uite supărarea de mai înainte și să se poarte mai firesc. Porni chiar iute înaintea lui, cu un fel de tinerească nerăbdare, cercetând pământul, o luă pe-o pistă falsă cu mare însuflețire și-și mărturisi greșeala cu un răs fermecător și tot ea, după ce bătuseră drumul înapoi cale de vreo zece minute, găsi urmele bune, manifestându-și bucuria cu un strigăt de triumf.

Boyle, care-i urmărise toate mișcările cu același interes cu care îi întâmpină descoperirea, se arătă oarecum îngrijorat când observă urmele adânci lăsate de caii speriați. Domnișoara Cantire citi pe fața lui această schimbare. Cu zece minute mai înainte nici n-ar fi băgat de seamă.

— Bănuiesc că ar trebui să pornim pe noile urme, spuse ea mai mult întrebător, pentru că-l vedea că ezita.

— Bineînțeles, răspunse el iute, ca și cum ar fi ajuns la o bruscă hotărâre. E lucrul cel mai sigur.

— Ce credeți că s-a-ntâmplat? Locul pare tare frământat, spuse fata pe un ton confidențial, la fel de nou pentru ea ca și spiritul de observație cu care-l ghicise mai înainte.

— Probabil să fi alunecat și să fi căzut vreun cal și atunci au apucat-o pe vechiul drum ca fiind mai ușor, răspunse Boyle iute.

Dar în sufletul lui nu credea o iotă din toată povestea. Știa însă că, în eventualitatea în care ar fi plutit o amenințare reală asupra lor, diligența i-ar fi așteptat în drum.

— E un drum ușor și pentru noi, deși puțin mai lung, adăugă el îndată.

— Domnule Boyle, dumneavoastră luați totdeauna lucrurile în glumă, spuse fata după o vreme.

— Așa se fac afacerile, domnișoară Cantire, răspunse el.

Unul care se ocupă de afaceri ca mine trebuie să-și cultive buna dispoziție.

Fata ar fi preferat să nu-l audă răspunzând în felul acela, așa că i-o întoarse cu oarecare cochetărie.

— Dar n-aveți nici un fel de afaceri cu firma ce se ocupă de diligențe și nici cu mine, deși trebuie să recunosc că am de gând să dau o fugă la Dunstable ca să profit de prețurile cu ridicata ale firmei dumneavoastră.

Dar înainte de a putea el să-i răspundă, dinspre creasta de deasupra lor se auziră deodată două împușcături de armă ce se pierdură-n depărtare.

— Ascultă! exclamă domnișoara Cantire tulburată. Ai auzit?

Boyle se întoarse cu fața spre creastă, într-adins ca ea să nu-i vadă ochii. Fata continuă plină de însuflețire:

— E de la diligență... ca să ne arate drumul... așa că să ne grăbim... nu-nțelegi?

— Da! îi răspunse el râzând scurt. Înseamnă: grăbiți-vă... cât puteți de repede... ne-am săturat să vă tot așteptăm... așa că să ne grăbim.

— De ce nu tragi un foc de revolver în semn de răspuns? Îl întrebă fata.

— Fiindcă n-am, răspunse el.

— N-ai? repetă ea cuprinsă de sinceră uimire. Socoteam că bărbații care călătoresc mereu au totdeauna unul la ei. Probabil că nu se potrivește cu biblia umorului pe care o predici dumneata.

— Exact, domnișoară Cantire, răspunse el râzând. Ai nimerit.

— Păi, începu ea șovăielnic, chiar și eu am un... deringer... unul mic de tot, știi, pe care-l port în pungă. Mi l-a dat căpitanul Richards.

Fata își desfăcu punga și-i arătă pistolul mititel cu mâner de fildeș. Expresia de plăcută surpriză de pe fața lui dispăru subit în clipa în care fata armă revolverul și-l ridică în sus. O apucă iute de mână.

— Nu, te rog să nu-l descarci că... s-ar putea să ai nevoie de el... vreau să spun... pocnitura lui nici n-are să se audă prea

departe. E o jucărie foarte folositoare, cu toate astea, dar nu-i bună decât de la mică distanță.

Boyle păstră pistolul la el și porniră mai departe. Domnișoara Cantire băgă de seamă manevra, ca și bucuria lui de la început când văzuse pistolul și îngrijorarea pe care o manifestase când ea fusese gata să tragă în aer fără rost. Era o fată deșteaptă și sinceră cu cei în care avea încredere. Și începuse să aibă încredere în străinul acela. Pe fața ei ovală se ivi un zâmbet fugar.

— Sunt incredințată că ți-e teamă de ceva, domnule Boyle, spuse ea fără să ridice ochii. Ce s-a-ntâmplat? Doar nu te-a pălit și pe dumneata spaima de indieni!

Boyle nu se lăsă prins de o falsă rușine.

— Mi se pare că da, îi răspunse el cu aceeași sinceritate. Vezi, nu prea înțeleg eu firea indienilor așa cum o înțelegi dumneata și cu Foster.

— Ei bine, crede în cuvântul meu și al lui Foster că dinspre partea lor nu-i nici cel mai mic pericol. Cei de pe aici nu-s decât un fel de copii mai mari, cruzi și distrugători ca cei mai mulți copii. Dar până acum au avut prilejul să afle cine le e stăpân, iar vremurile de odinioară cu scalpări au trecut de mult. Singurul nărav de copii ce le-a mai rămas e furțișagul. Dar și atunci nu fură decât ceea ce au ei nevoie: cai, puști, pulbere. O diligență poate trece nevătămată pe acolo pe unde o căruță cu muniții sau un car cu emigranți ar răzbate mai greu. Așa că valiza dumitale cu mostre e în siguranță lângă Foster.

Boyle nu socoti necesar să protesteze. Probabil că se gândea la altceva.

— Mă bate gândul să-ți mai spun ceva, continuă ea timidă. Sinceritate pentru sinceritate. Așa cum dumneata ne-ai dezvăluit secretele dumitale de afaceri, am să-ți spun și eu unul de-al nostru. Înainte de-a pleca de la Pine Barrens, tatăl meu a dat ordin ca o mică escortă de cavaleriști să fie gata să ne însoțească, dacă cercetașii au să găsească de cuviință că e necesar. Așa că vezi, am cam trișat când am vrut să-mi creez reputația de fată curajoasă.

— Treaba nu prea stă-n picioare, spuse el plin de înfocare,

fiindcă tatăl dumitale s-a gândit el că e vreun pericol, altfel n-ar fi luat măsura asta de prevedere.

— Dar nu e vorba de mine, spuse fata iute.

— Nu de dumneata? repetă Boyle.

Domnișoara Cantire se opri deodată, se înroși toată și slobozi un râs adorabil.

— Ca să vezi! Am făcut-o! Așa că mai bine să-ți spun toată povestea. Dar pot să am încredere în dumneata, domnule Boyle?

Fata îl cântări direct, cu ochii ei sinceri, pătrunzători.

— Ei, bine, râse ea din nou, probabil c-ai băgat de seamă că avem o seamă de bagaje care sunt ale pasagerilor ce n-au mai venit? Să știi că pasagerii aceia n-au avut niciodată de gând să pornească la drum și n-au avut nici un fel de bagaje. Înțelegi? Lăzile acelea grele și inofensive sunt pline de carabine și gloanțe pentru Fortul Taylor și se află, în momentul acela fata făcu o plecăciune ironică dinaintea lui Boyle, în seama mea. Și așa precum vezi, adăugă ea bucurându-se de uimirea lui, le-am adus în siguranță până la stație, le-am transferat dintr-un vehicul în altul cu mai puțină gălăgie și tărăboi decât ar fi făcut un transport militar special însoțit de escortă.

— Și erau în diligență? întrebă Boyle cu gândul în altă parte.

— Erau? Sunt! întări domnișoara Cantire.

— Atunci, cu cât ajung mai repede la comoara aceea a dumitale cu atât mai bine, spuse Boyle râzând. Știe și Foster de treaba asta?

— Bineînțeles că nu. Îți închipui că aş mărturisi eu chiar oricui un lucru ca acesta? Doar dacă nu-i vorba cumva de unul străin de locurile astea! Probabil că, la fel ca și dumneata, știu și eu când și cui să dau unele informații, adăugă ea ironică.

Indiferent ce era în mintea lui Boyle, mai avea el acolo destul loc și pentru adâncă admirație și uimire pe care le încerca față de fata aceea. Simplitatea feciorelnică și încrezătoare cu care făcuse acea dezvăluire se potrivea foarte puțin cu impresia pe care i-o lăsase mai înainte aerul ei rezervat și independent, la fel cum mintea și purtările de copilă pe care le vădea acum contrastau în chip plăcut cu statura înaltă, silueta dreaptă și

nasul acvilin. Domnul Boyle, ca toți oamenii scunzi, era înclinat să supraaprecieze importanța înălțimii.

Câteva minute au continuat să meargă în tăcere. Urcușul era mai ușor, dar mai ocolit și Boyle își dădu seama că acest drum avea să le ia ceva mai mult timp până să ajungă la creastă. În cele din urmă, domnișoara Cantire își dezvălui gândurile cu glas tare.

— Mă întreb ce i-a făcut s-o apuce pe drumul ăsta. Iar dacă dumneata n-ai fi fost destul de iscusit să descoperi urmele, cum i-am mai fi găsit pe ceilalți? Dar, adăugă ea cu o adâncă logică feminină, tocmai de aceea au tras cu puștile.

Boyle își aminti că focurile de armă se auziseră din cu totul altă parte, dar nu dori să-i corecteze aceste concluzii greșite. Cu toate astea spuse glumind:

— Poate să-l fi ajuns chiar și pe Foster spaima de indieni.

— Până acum ar fi trebuit să-i cunoască mai bine pe indienii „prietenoși” și pe cei din „rezervațiile guvernamentale”, spuse domnișoara Cantire. Totuși, e ceva la mijloc. Știi, deși nu am agerimea ochilor dumitale, adăugă râzând, totuși sunt dăruită și eu cu un nas foarte fin și o dată sau de două ori mi s-a părut că simt miros de indian... mirosul acela aparte care dăinuie în jurul taberelor lor, care nu poate fi confundat cu nimic altceva și pe care-l simți chiar și la poneii lor. Am băgat de seamă asta pe când obișnuiam să călăresc un ponei și, indiferent cât de bine era țesălat, mirosul tot nu se ducea.

— Mă întreb totuși dacă intensitatea mirosului nu-ți poate da o idee asupra sentimentelor lor de prietenie sau ostilitate, făcu Boyle întunecat.

Deși observația era pe măsura îndoielnicei reputații de umorist a lui Boyle, totuși domnișoara Cantire socoti nimerit să-l încurajeze cu un zâmbet și, drept urmare, Boyle, care avea oarecum inima mai ușoară în ceea ce privea securitatea lor, deocamdată, mai ales că se apropiau de capătul plimbării, dădu drumul unei șarje întregi de glume, iar după un ceas se treziră că ieșiseră din nou la loc neted.

Nu se vedea nici urmă de diligență, dar urmele sale proaspete duceau evident de-a lungul buzei canionului spre

intersecția cu drumul inițial pe care ar fi trebuit să vină și într-acolo o luase fără îndoială diligența. Domnul Boyle respiră adânc. Acum erau în siguranță și la adăpost de orice atac. După vreo zece minute, domnișoara Cantire, care avea avantajul înălțimii, desluși acoperișul diligenței pe deasupra tufișurilor chircite de la intersecție.

— Te superi dacă te rog să arunci florile acelea ofilite? spuse ea uitându-se la comoara din mâna domnului Boyle.

— De ce? se miră el.

— Oh! Sunt atât de ridicole. Te rog!

— Pot să păstrez măcar una? îi ceru el voie și vocea îi trădă prima notă de slăbiciune masculină.

— Dacă-ți face plăcere! îi răspunse fata cu o ușoară răceală.

Boyle alege o rămurică de mirt. Și aruncă ascultător celelalte flori.

— Oh, Doamne, ce caraghios! exclamă ea.

— Ce-i așa de caraghios? se interesă el și, roșindu-se, ridică ochii spre ea.

Dar văzu că fata se uita cu încordare în depărtare.

— Păi, se pare că nu mai e nici un cal la diligență!

Se uită și el într-acolo. Printr-o spărtură în desișul de grozamă, vedea și el acum vehiculul destul de bine: era fără cai, gol, pustiu. Aruncă iute o privire în jur: dintr-o parte câteva stânci îi apărau dinspre tufișurile încălcite de pe creastă, iar de cealaltă se întindea câmpia.

— Stai jos și nu te mișca până ce nu mă întorc, spuse el repede. Ține asta.

Îi puse pistolul în mână și alergă spre diligență. Nu-l înșelaseră ochii: diligența era părăsită, goală, cu hulubele căzute și hamurile tăiate, ceea ce arăta cât se poate de limpede graba plină de spaimă cu care fusese abandonată. Un pas ușor în spatele lui îi făcu să se răsucească. Era domnișoara Cantire, roșie la față și cu sufletul la gură, ținând în mână pistolul gata de tras.

— Ce prostie din partea dumitale... fără nicio armă, gâfâi ea în vreme ce se explica.

Apoi amândoi se zgâiră la diligență, la întinderea pustie și

apoi unul la celălalt. După urcușul acela plictisitor și ocolul lung pe care-l făcuseră, după nerăbdarea cu care așteptaseră să ajungă o dată și curiozitatea de a afla ce se întâmplase, acum iată-i în fața celui vehicul abandonat și nefolositor, care părea într-adins lăsat acolo ca să le pară și mai cumplit sentimentul de părăsire. Instinctiv amândoi reacționară la fel. Deoarece eu scriu adevărul despre natura umană, sunt obligat să spun că amândoi izbucniră într-un hohot de râs, care pe moment înlătură orice altă formă de expresie.

— Ce drăguț din partea lor că ne-au lăsat măcar diligența, spuse domnișoara Cantire abia auzit, în vreme ce-și lua batista de la ochii umezi de atâta veselie. Dar de ce-or fi luat-o la fugă?

Boyle nu răspunse. Cerceta cu atenție diligența. Într-un ceas și jumătate, praful se așternuse din belșug peste tot și acoperise orice pată sau urmă care ar fi putut sugera groaznicul adevăr. Chiar și urmele ușoare ale mocasinilor indienilor erau șterse de urmele de copite ale cailor cavaleriștilor. Tocmai asta îi atrase mai întâi atenția lui Boyle, dar socoti că fuseseră lăsate de caii sloboziți de la diligență. Nu același lucru se întâmplă cu tovarășa lui. Fata cercetă urmele mai îndeaproape și deodată își ridică chipul luminat de însuflețire.

— Uite! spuse ea. Oamenii noștri au trecut pe aici și au și ei un amestec în treaba asta... oricare o fi fost.

— Oamenii noștri? repetă Boyle absent.

— Da! Cavaleriști de la post... escorta de care ți-am vorbit. Sunt urme lăsate de potcoave de cavalerie regulată, nu de caii lui Foster, nici de poneii indienilor, care n-au niciodată nici un fel de potcoave. Nu vezi? Continuă ea plină de însuflețire. Oamenii noștri or fi aflat ei ceva și au dat o fugă înapoi... de-a lungul crestei, vezi, continuă ea arătând urmele de potcoave care veneau dinspre câmpie. Au prevăzut vreun atac indian și au pus totul la adăpost.

— Dar dacă ar fi fost escorta de care spuneai, atunci trebuiau să știe că erai și dumneata aici și... (fusesse gata-gata să spună „și totuși te-au părăsit”, dar se stăpâni la timp, amintindu-și că erau soldații tatălui ei).

— Știau că pot să-mi port și singură de grijă și că n-aș fi stat în calea îndeplinirii misiunii lor, spuse fata, luând-o înaintea lui Boyle și răspunzându-i iute, îmboldită de mândria ei de fiică de militar care părea să se potrivească atât de bine cu nasul acvilin și silueta înaltă. Și dacă știau asta, adăugă mai domol, cu un zâmbet ștrengar, cu siguranță că au aflat că eram apărută de un străin viteaz pentru care a pus chezășie chiar și Foster! Nu! Întări ea cu un fel de încredere oarbă, neclintită, pe care Boyle o remarcă și se încruntă ușor dându-și seama că mai înainte fata nu manifestase un astfel de sentiment. E în regulă, domnule Boyle! Și, „conform ordinelor”, după ce-și vor îndeplini misiunea se vor întoarce.

Dar intuiția masculină a lui Boyle era probabil mai demnă de crezare decât optimismul feminin și disciplina moștenită a domnișoarei Cantire, fiindcă într-o clipă el înțelese întregul adevăr. Primii fuseseră indienii, care jefuiseră diligența și o șterseseră teferi și nevătămați cu prada și cu prizonierii la apropierea escortei; iar acum cavaleriștii bineînțeles că-i urmăreau cu toată furia de care erau în stare, convinși că fiica maiorului Cantire, comandantul lor, era și ea prizonieră. Gândul era îngrozitor, dar simți totuși o ușurare în privința fetei. Să-i spună și ei? Nu! Mai bine să-și păstreze liniștitoarea ei credință în inițiativa promptă a soldaților și în grabnica lor întoarcere.

— Aș zice că ai dreptate, spuse el cu glas vesel. Și să fim mulțumiți că până la întoarcerea lor vei avea cel puțin un adăpost oarecum civilizat. Între timp, am să dau o raită prin jur.

— Merg și eu cu dumneata, spuse fata.

Dar Boyle exprimă cu atâta tărie necesitatea ca fata să rămână acolo să aștepte întoarcerea soldaților, încât ea – fiind și sfârșită de urcușul îndelung de mai înainte – se supuse. Iar el, bănuind adevărul, era convins că jefuitorii nu se vor mai întoarce și că fata se afla în siguranță acolo.

Așa că se îndreptă spre cel mai apropiat tufiș, de unde bănuia pe bună dreptate că fusese pusă la cale ambuscada și încotro se retrăseseră mai întâi jefuitorii cu prada lor. Se

aștepta să găsească urme sau rămășițe din lucrurile furate pe care, în graba lor, să fi fost nevoiți să le arunce. Bănuiala lui fu încununată de succes chiar mai mult decât se așteptase. Câteva pași făcuți în desiş îl puseră față în față cu adevărul celor mai negre intuiții – cadavrul lui Foster! Lângă el se afla cadavrul agentului poștal! Era limpede că amândoi fuseseră târați în desiş, scalpați și apoi lăsați acolo, pe jumătate despuiați. Nu se vedea nicio urmă că s-ar fi dat vreo luptă. Cei doi cu siguranță că erau morți când fuseseră târați acolo. Boyle nu era nici inimă de piatră, dar nici un nevolnic de om sensibil, îndeletnicirea lui îl mânase în calea multor pericole, atât pe uscat cât și pe apă. De multe ori dăduse și el un ajutor prețios altora în cazuri grele și mila nu-l făcuse niciodată să-și piardă dreapta judecată și promptitudinea de acțiune.

Îi era milă de cei doi oameni și, de-ar fi putut, s-ar fi bătut ca să-i salveze. Nu-l bântuiau idei năstrușnice despre moarte. Dar spiritul său ascuțit de observație, care surprindea adevărul, era cutremurat de pozițiile grotești ale cadavrelor, caracteristice victimelor nevinovate ale violenței. Nici urmă de suferință nu se vedea în ochii lipsiți de viață ai celor doi bărbați care zăceau pe spate, părând mai degrabă că se abandonaseră satisfăcuți în brațele beției, impresie care părea întărită și de părul răvășit căzut peste ochi, îmbâcsit de sângele închegat ce începea să-și piardă culoarea.

Nu se gândi decât la fata care stătea liniștită în diligență și nu bănuia nimic, așa că-i apucă pe cei doi și-i târî în grabă mai la adăpost, în tufiș. În vreme ce se îndeletnicea cu asta, descoperi un revolver încărcat și o ploscă cu whisky sub cele două cadavre și puse de îndată stăpânire pe ele. La câțiva pași mai încolo zăceau, goale, cu capacele smulse, jinduitele lăzi de arme și muniții. Zâmbi mohorât când băgă de seamă că până și cutia lui de mostre împărtășise aceeași soartă, dar fu bucuros când descoperi că, deși toate fleacurile strălucitoare stărniseră lăcomia copilărească a indienilor, un șal gros, negru, din lână merinos, ieftin dar foarte bun la nevoie, fusese trecut cu vederea. Avea să prindă bine domnișoarei Cantire ferind-o de vântul nopții care începea să sufle rece peste câmpul pustiu.

Prin minte îi trecu apoi că fata ar putea avea nevoie și de niște apă ca să bea după plimbarea care le uscaseră gâttele, așa că se gândi să caute vreun izvor. În cele din urmă, eforturile lui fură răsplătite de susurul unui firicel de apă care curgea în apropierea locului unde avusese loc ambuscada. Dar n-avea la el decât plosca de whisky pe care o goli și o umplu apoi cu apă curată – un sacrificiu eroic pentru un călător care știe ce înseamnă mângâierea unui gât de licoare întăritoare la drum.

Pomi înapoi și era aproape să iasă din desiș, când privirea-i ageră surprinse o umbră furișându-se pe pământ chiar în față, ceea ce-i făcu sângele încins să-i alerge și mai iute prin vine.

Era silueta unui indian ce se târa pe brânci spre diligență, la nici patruzeci de pași înaintea lui. Pentru prima oară în după-amiaza aceea, o turbare oarbă îi înecă complet umorul calm dintotdeauna. Dar chiar și atunci rămase destul de lucid ca să-și dea seama că un foc de revolver avea să sperie fata, așa că păstră arma drept ultim mijloc de apărare.

Se furișă tăcut și pe nesimțite, ca și indianul și apoi cu un salt se aruncă asupra lui, izbindu-l cu capul și cu umerii de piatra drumului, înainte de a apuca acesta să scoată măcar un sunet. Cuțitul de scalpare pe care indianul îl avea între dinți zbură cât colo. Cu genunchii pe spinarea indianului, Boyle apucă cuțitul, dar trupul trântit la pământ nici nu mai clintea „doar picioarele îi zvâcneau ușor. Izbitura îi frânsese indianului grumazul. Când întoarse cadavrul cu fața în sus, capul se lăsă moale într-o parte. Dar chiar și în străfulgerarea aceea, Boyle îl recunoscuse pe indianul prietenos de la stație, căruia îi încredințase cartea de vizită.

Se ridică amețit în picioare. Tot incidentul durase doar câteva secunde și singura ocupantă a diligenței nu băgase de seamă nimic. Boyle armă instinctiv revolverul, dar omul de sub el nu mai mișca. Dinspre tufișurile din jur nu venea nici un semn să o fi luat cineva la fugă sau urma să se repeadă în ajutorul indianului doborât. Din nou îi fulgeră prin minte tot adevărul: iscoada și trădătorul fusese lăsat în urmă de cei ce puseseră la cale jaful pentru a se întoarce la stație și a înlătura

orice bănuială. Indianul se aținuse prin jur, după plecarea celorlalți, dar neavând armă nu îndrăznise să-i atace pe cei doi.

Boyle avu nevoie de câteva clipe pentru a-și recăpăta obișnuita bună dispoziție. Apoi, deplin stăpân pe sine, se întoarse la firul de apă, se spală pe mâini „de indianul acela”, cum își spusese el singur cu măhnire, își scutură hainele, luă șalul și plosca și se întoarse la diligență. Se făcuse târziu, dar spre apus cerul ardea încă luminând ferestrele vehiculului și liniștea aceea îl umplu pe Boyle de spaimă. Când deschise ușa diligenței, se simți ușurat văzând-o pe domnișoara Cantire stând cu un aer înțepat într-un colț.

— Îmi pare rău că am întârziat așa de mult, spuse el pe un ton de scuză, dar...

— Bănuiesc că nu te-a prea îndemnat inima să vii înapoi, îl întrerupse ea cu o voce care trăda un fel de jignită îngăduință. Nu te condamna prea tare: oriunde e mai plăcut decât în diligența asta sufocantă, unde am stat Dumnezeu știe câtă vreme.

— Am fost să caut niște apă, spuse el smerit și ți-am adus și dumitale.

Îi întinse fetei plosca.

— Și, după câte văd, ai avut plăcerea să te și speli, remarcă ea puțin invidioasă. Cât de dichisit arăți! Dar ce s-a întâmplat cu cravata dumitale?

El își duse iute mâna la gât. Cravata i se desfăcuse și se răsucise într-o parte în timpul înfruntării cu indianul. Se roși atât din jena pe care o încearcă un bărbat deosebit de grijuliu cu ținuta lui, cât și de teamă ca fata să nu descopere adevărul.

— Și acolo ce mai ai? adăugă fata arătând spre șal.

— Una din mostrele mele, pe care în timpul transferului au scos-o din diligență și au uitat-o, spuse el volubil. M-am gândit că s-ar putea să-ți prindă bine dacă se mai răcorește.

Ea se uită cu îndoială la șal și-l puse cu grijă deoparte.

— Doar nu vrei să spui că-ți lași lucrurile așa, la îndemâna oricui! Spuse fata pe un ton cam certăreț.

— Ba da, nu trebuie să pierd ocazia de a face niscaiva vânzări, știi, explică el zâmbind.

— Dar plimbarea asta n-a fost prea profitabilă pentru dumneata, spuse fata tăios. Ești într-adevăr dăruit trup și suflet meseriei dumitale!

După o pauză, fata reluă nemulțumită:

— S-a cam lăsat noaptea. Nu putem rămâne așa în întuneric.

— Putem lua unul din felinarele diligenței și să-l aducem înăuntru. Sunt deocamdată tot la locul lor. Mă gândeam tocmai că, de lăsăm și unul aprins afară, ar putea să-i ajute pe prietenii dumitale să ne găsească mai repede.

Într-adevăr, cumpănise treaba asta de mai înainte și socotise că în felul acesta, mai degrabă avea să-i descurajeze, decât să-i invite, să se învârtă prin preajmă pe indienii care știau de prezența soldaților prin apropiere. Fata se mai însenină și ea când Boyle aduse felinarul înăuntru și-l aprinse. La lumina aceea îl privi plină de curiozitate. Era ușor îmbujorat la față, iar ochii îi scăpărau vioi. Când omori un om, dacă nu ai obișnuința celor de meserie, descoperi că faptul are influențe neplăcute asupra circulației. Domnișoara Cantire simțise că plosca mirosea a whisky. Probabil că bietul om se mai întărise și el puțin după oboseala acelei zile!

— Bănuiesc că întârzierea asta te cam supără, spuse ea ca să-l încerce.

— Cătuși de puțin, răspunse Boyle. Nu vrei să jucăm cărți? Am o pereche în buzunar. Putem folosi banca din mijloc drept masă și legăm felinarul de cordonul de la geam.

De pe banca din spate unde se aciuse, fata încuviință într-o doară. Boyle era pe banca din față, iar între ei banca din mijloc servea foarte bine drept masă. Mai întâi Boyle îi arătă fetei câteva șmecherii care se puteau face cu cărțile și pe moment interesul îi fu stârnit de un valet care când apărea în mod misterios, când dispărea din nou. Apoi se apucară să joace un fel de whist, în timpul căruia domnișoara Cantire începu să trișeze adorabil, iar domnul Boyle pierdu fără rușine o partidă după alta. O dată sau de două ori, domnișoara Cantire se văzu silită să ducă pe furiș cărțile la gură ca să-și ascundă căscatul, iar pleoapele albăstrui începură să i se îngreuneze. Drept urmare, domnul Boyle îi sugeră să se așeze cât mai confortabil

în colțul diligenței, folosind cum voia pernele vehiculului, ba și disprețuitul șal pe deasupra, în vreme ce el se va duce să mai ia puțin aer de noapte, plimbându-se în jurul diligenței și pândind întoarcerea cetii de soldați. Se conformară acestui plan și Boyle fu încântat când, după un tur sau două, o găsi pe fată dormind, așa că se întoarse mulțumit la misiunea lui de santinelă.

Se afla la oarecare distanță de diligență când, din desiș, se auzi deodată un mârâit adânc ce deveni apoi urlet prelung, trezind răspunsuri asemănătoare dinspre câmpia întunecată. Recunoscând îndată glasul lupilor și își dădu seama care era motivul nefericit al acestor urlete: adulmecaseră cadavrele. Acum Boyle regretă că lăsase trupul indianului atât de aproape de diligență.

Se grăbi într-acolo când, dinspre vehicul, se auzi un țipăt omenesc, care tocmai de aceea păru mult mai groaznic. Se repezi în direcția aceea, la timp ca să vadă ușa dându-se în lături și pe domnișoara Cantire repezindu-se spre el. Nu avea pic de sânge în obraz, ochii i se măriseră de groază și tot trupul înalt și zvelt al fetei tremura ca varga în clipa când se prinse deznădăjduită de reverele hainei lui, ca și cum ar fi vrut să se ascundă după ele. Șopti pierită:

— Ce-a fost asta? Domnule Boyle, salvează-mă.

— Sunt lupi, spuse el în grabă. Dar nu-i nicio primejdie. N-au să te atace niciodată. În diligență erai în siguranță. Hai să te duc înapoi.

Dar fata parcă prinsese rădăcini și nu se clintea din loc, agățându-se mai departe cu disperare de haina lui.

— Nu! Nu! îngăimă ea. Nu-ndrăznesc să mă-ntorc. Am auzit urletele acelea în somn. M-am uitat afară și am văzut... o ființă îngrozitoare, cu niște ochi galbeni și cu o limbă ce-i atârna din gură. Iar în urmă a lăsat o duhoare grețoasă când a fugit sub roți, drept pe sub mine. Ah! Ce-i asta? țipă ea și din nou groaza o făcu să se lipească de el.

Boyle o cuprinse de mijloc cu fermitate, cu o mână de stăpân. Ea păru să simtă de îndată că se afla la adăpost și se abandonă în voia lui, doar din când în când lăsând să-i scape

câte un suspin.

— Nu-i nici un pericol, repetă el cu glas voios. Lupii nu-s prea frumoși când te uiți la ei, știu, dar nu ți-ar fi făcut nici un rău. Fiara a adulmecat vreun cadavru prin câmpie și probabil că s-a speriat de dumneata mai tare decât te-ai speriat dumneata de ea. Reazemă-te de minel! continuă el să-i spună, în vreme ce ea mergea împiedicându-se. În diligență ai să te simți în siguranță.

— Dar de data asta nu mă mai lași singură, da? spuse ea șovăind îngrozită.

— Nu!

O conduse până la diligență, cu un aer serios, blând – stăpân pe ea, dar și mai stăpân pe sine. Părul minunat al fetei se despletise, îl atingea pe obraz și i se revărsa pe umăr, mireasma lui îi pătrundea nările, în vreme ce tot trupul ei mlădios, desăvârșit se lipise de al lui. O ajută să se urce din nou în diligență, încropi din pernele vehiculului și din șal un fel de sofa pe bancheta din spate, și apoi își relua liniștit vechiul loc. Încetul cu încetul, fetei îi veni din nou culoarea în obraji... sau cel puțin în partea care se vedea de după batistă.

Apoi, dinspre bancheta din spate, un glas tremurător pe jumătate înăbușit începu să-și ceară iertare:

— Mi-e așa de rușine, domnule Boyle, dar... n-am putut să mă stăpânesc! A venit așa deodată... și a fost atât de cumplit... Nu m-aș fi speriat atât de tare de-ar fi fost vreun indian cu un cuțit de scalpat în mână... în locul fiarei aceleia! Nu știu ce m-a apucat... dar eram atât de singură... și mi se părea că murisem... și dumneata erai mort... iar fiarele veneau să mă sfâșie! Doar așa fac ele, mai înainte ai spus chiar dumneata! Poate că visam. Nu știu ce-ți închipui acum despre mine... dar n-am crezut că pot să fiu atât de fricoasă!

Boyle protestă plin de indignare. Era convins că, de-ar fi fost el adormit în locul ei și de n-ar fi știut de dinainte de lupi, ar fi fost și el la fel de înspăimântat. Trebuia să încerce să doarmă din nou... era convins că fata putea... iar el n-avea să se clintească din diligență până se va trezi sau vor veni prietenii ei.

Deodată fata se liniști, își luă batista de la gura pe care

înflori un zâmbet, deși buzele încă tot îi mai tremurau. Veni și reacția, iar nervii obosiți cedară și-i aduseră liniște și somn. Boyle urmări cum genele i se făcură tot mai grele, până ce rămaseră nemișcate, iar obrajii prinseră ușor culoare, aburind de somn. Buzele i se desfăcură ușor, iar respirația iute de mai înainte se transformă în răsufierea regulată a celui adormit.

Fata dormea astfel mai departe, iar el, neclintit în fața ei, începu să viseze – vechiul vis căre-i bântuie pe cei mai mulți bărbați cumsecade măcar o dată în viața lor. Aproape că nu se mișcă deloc până ce zorii începură să poleiască în opal câmpia dezolantă, dezvăluind din nou linia orizontului și fața zilei; iar el se dezmetici oftând din visul pe care-l visa, apoi răsă încet. Ciuli urechile să prindă, mai bine ropotul unor copite în depărtare și, auzindu-le mai limpede, se strecură fără zgomot din diligență. O ceată compactă de cavaleriști se îndrepta spre ei. Porni în întâmpinarea lor și ridică mâinile spre ei, făcându-i să se oprească la oarecare distanță de diligență. Ceata compactă de călăreți se răzleți, lăsând să se distingă vreo duzină de cavaleriști conduși de un tânăr ofițer foarte dichisit, cu aer de elev de școală militară.

— Dacă o căutați pe domnișoara Cantire, spuse Boyle pe un ton calm, indiferent, să știți că e în diligență, în siguranță și doarme. Deocamdată nu știe nimic din cele întâmplate și crede că dumneavoastră ați luat totul din vehicul, din motive de securitate în eventualitatea unui atac din partea indienilor. A avut o noapte destul de grea și din cauza oboselii și din cauza lupilor care au speriat-o, așa că am socotit că e mai bine să nu afle adevărul cât mai multă vreme. De aceea mi-aș permite să vă sfătuiesc să nu-i dezvăluiți totul dintr-o dată.

Apoi le relată pe scurt pătaniile de care avuseseră parte, lăsând deoparte numai întâlnirea lui cu indianul. Un nou sentiment de mândrie, pe care-l încerca acum după o noapte întreagă de veghe, îl împiedica să dezvăluie chiar totul.

Tânărul ofițer îl măsură cu toată politețea pe care și-o putea permite față de un civil ce se amestecă într-o operație militară.

— Sunt sigur că maiorul Cantire vă va rămâne recunoscător când va afla toate astea, spuse el curtenitor. Și cum avem de

gând să punem de îndată caii la diligență și să ducem vehiculul înapoi la stația de la Sage Wood, o să aveți posibilitatea să-i povestiți singur.

— Eu nu mă întorc înapoi cu diligența la Sage Wood, răspunse Boyle rar. Am pierdut și așa vreo douăsprezece ore... ca și lada cu mostre, la petrecerea asta în aer liber. Dar cred că maiorul Cantire ar putea să-mi facă hatârul de a-mi împrumuta unul din caii dumneavoastră până la următoarea stație de poștă, ca să ajung la vreme și să prind diligența ce merge în direcția cealaltă. Aș putea s-o mai prind dacă aș porni imediat.

Boyle își auzi numele, rostit de un sergent de intendență pe care-l recunoscuse pentru că-l întâlnise la o agenție a firmei, adăugându-se și cuvintele „telalul din Chicago” și un zâmbet grăitor se întinse molipsitor pe chipurile tuturor celor din ceată.

— Prea bine, domnule, spuse ofițerul cu o familiaritate parcă o idee mai lipsită de respect decât înainte. Puteți lua calul și cred că la vremea asta indienii și-au împărțit mostrele dumneavoastră. Sergent, dă-i un cal.

Cei doi bărbați se îndreptară spre diligență. Boyle întârzie o clipă la fereastră, ca să-i arate ofițerului pe domnișoara Cantire ce dormea încă între pernele vehiculului și apoi se îndepărtă liniștit. O clipă mai târziu gonea peste câmpia pustie pe unul din caii soldaților.

Domnișoara Cantire se trezi auzind o voce cunoscută și imediat văzu în jur chipuri pe care le știa. Dar primele cuvinte ale tânărului ofițer – care-i relată cu fereală cum îi urmăriseră pe indieni și recuperaseră armele, fără să pomenească o vorbă de uciderea lui Foster și a agentului poștal – produsese o schimbare totală pe chipul iluminat al fetei, care încruntă îndată sprâncenele.

— Dar domnul Boyle nu mi-a pomenit nimic din toate astea, spuse ea ridicându-se. Unde-i?

— Gonește spre următoarea stație de poștă să prindă diligența care merge la vale, ca să-și aducă o nouă cutie cu mostre, îmi închipui, pentru că vajnicii indieni s-au cam servit cu generozitate cu panglicile și horboțelele lui. Mi-a spus că a

pierdut destulă vreme cu petrecerea asta în aer liber, răspunse ofițerul zâmbind. Un tip isteț în afacerile lui. Dar sper că nu v-a plictisit prea mult, nu?

Domnișoara Cantire simți cum se roșește și-si mușcă buzele.

— Îl socotesc un om deosebit de amabil și de atent, domnule Ashford, spuse fata cu răceală. Probabil că s-a gândit că escorta ar fi putut sosi ceva mai devreme, ca să ne scutească da toate aceste necazuri. Dar era prea gentleman ca să-mi spună așa ceva, adăugă ea înțepată, ridicându-și oarecum nasul acvilin în vânt.

Dar cu toate astea, simți că ultimele cuvinte ale lui Boyle o dureau adânc. Să plece așa în grabă, fără să spună măcar o vorbă de rămas bun, sau măcar s-o întrebe cum dormise! Fără îndoială că pierduse destulă vreme și se săturase de tovărășia ei. Și se gândise mai mult la prețioasele lui mostre decât la ea! La urma urmei, acesta era felul lui de a alerga după comenzi!

Mai că era înclinată să-l cheme înapoi pe tânărul ofițer și să-i spună cum îi criticase Boyle costumele de călătorie. Dar domnul Ashford era în vremea asta foarte ocupat cu oamenii lui în jurul, unui colț de stâncă, printre tufișuri, ceva mai departe de diligență, dar nu atât de departe ca fata să nu audă ce vorbeau.

— Po' să jur că nu era urmă de indian mort când am trecut noi pe-aici ieri! Am răscolit tot locul în jur... pe lumină... să găsim vreo urmă. Indianului i-a făcut seama cineva azi noapte. Dom'le locotenent, asta-i treaba lui Dick Boyle, că numai el e-n stare de una ca asta și să nu scoată o vorbă ca să n-o sperie pe donșoara. Știe el când trebuie să-și țină gura... și când s-o deschidă!

Domnișoara Cantire se trase și mai mult în colțul ei când tânărul ofițer se întoarse și se apropie de diligență. În minte îi fulgerară iar evenimentele din noaptea precedentă... lunga absență a lui Boyle, felul cum se întorsese roșu la față, cu cravata strâmbă și cu un aer de veselie silită. Era zguduită, uluită, încurcată și... plină de admirație. Și eroul acela stătuse dinaintea ei fără să scoată o vorbă toată noaptea!

— V-a spus domnul Boyle ceva despre vreun atac al indienilor noaptea trecută? întrebă Ashford. Ați auzit cumva

ceva?

— Numai lupii urlând, răspunse domnișoara Cantire: Domnul Boyle a părăsit de două ori diligența.

Fata era acum ciudat de puțin înclinată să vorbească... imitându-l, în semn de omagiu, pe eroul dispărut.

— E acolo un indian mort care se pare că a fost ucis, începu Ashford.

— Oh, te rog, nu-mi mai spune nimic, domnule Ashford, îl întrerupse fata. Și, hai să plecăm mai repede din locurile astea groaznice. Puneți caii la diligență. Nu mai pot suporta.

Dar caii fuseseră înhămați și soldații încălecaseră pe ei ca la poștalion. Diligența era gata de plecare, când domnișoara Cantire strigă:

— Stați! În clipa în care Ashford se arătă la fereastră, domnișoara se lăsase pe podeaua diligenței, căutând ceva.

— Oh, am pierdut ceva. S-ar putea să-mi fi căzut pe drum, spuse ea roșindu-se și respirând agitat. Trebuie să mai așteptați puțin, până mă duc s-o caut. N-o să-mi ia multă vreme. Și doar știi că acum nu mai e nici un zor în vreme ce domnul Ashford se uita uluit la ea, fata se strecură ca o școlăriță din diligență și o luă iute la picior, pe poteca pe care venise împreună cu Boyle cu o seară înainte. Nu merse prea mult și dădu de florile vestejite pe care Boyle le aruncase din porunca ei.

— Pe aici pe undeva trebuie să fie! murmură ea.

Deodată scoase un strigăt de bucurie și ridică de jos cartea de vizita pe care i-o arătase Boyle. Apoi se uită pe furiș în jur. Și, alegând o crenguță de mirt dintre florile aruncate, le ascunse pe amândouă sub pelerină și porni în fugă înapoi, strălucind de încântare.

— Mulțumesc, totu-i în regulă. Am găsit ce căutam, îi strigă ea lui Ashford, cu un zâmbet amețitor, după care sări în diligență.

Diligența porni și domnișoara Cantire, singură în ascunzătoarea ei, scoase de sub pelerină crenguța de mirt și, îndoind-o cu grijă în batistă, o puse în punguța ei. Scoase și cartea de vizită, citi de mai multe ori la rând cuvintele acelea

concise care dădeau relații despre firmă, cercetă marginile murdărite, le șterse cu grijă și apoi ținu câteva clipe cartonașul în mână fără să clipească, cu privirea pierdută în depărtare. Apoi îl duse încet la buze, îl răsuci sul și, desfăcându-și o copcă, îl băgă în sân.

Iar Dick Boyle, care gonea călare spre îndepărtata stație de poștă, nici nu bănuia că primul pas spre împlinirea visului lui nebunesc fusese făcut!

Neprihănita din Sierra.

Când diligența porni val-vârtej prin semiobscuritatea do pe Creasta Fugarului, toți am rămas cu sufletul la gură. Vehiculul nu era nici el decât o imensă umbră masivă; felinarele laterale fuseseră stinse cu mare grijă, iar Yuba Bill tocmai smulsese cu multă politețe trabucul din gura unui pasager de pe imperială, dornic să-și arate în felul acesta totala nepăsare. Se auzise că banda de tâlhari a lui Ramon Martinez avea de gând să ne taie calea la cel de-al doilea urcuș și, ca să ne poată ieși înainte taman la vreme, când aveam să intrăm în codrul ce începea în partea cealaltă, urma să se ia după luminile noastre la trecerea peste Creasta Fugarului. Dacă puteam depăși creasta fără să fim zăriți și astfel să ieșim din pădure înainte de a ajunge și ei acolo, atunci eram scăpați. De se lua după noi, avea să urmeze o goană nebună, dar atunci balanța înclina în favoarea noastră.

Hodoroaga aceea imensă se legăna dintr-o parte în alta, se hurduca, sălta prin gropi, se arunca înainte, însă Bill ținea drumul de parcă, așa cum spusese în șoaptă omul cu poșta, ar fi fost în stare să pipăie și să adulmece șleaul pe care nu-l mai putea vedea. Știam că uneori ne aplecam primejdios de mult peste marginea prăpăstiilor ce se prăvăleau câte o mie de picioare bune până în vârful pinilor californieni din vale, dar știam că și Bill știa treaba asta. Capetele abia zărite ale cailor, vârâte unul în celălalt din cauza hățurilor strânse fără milă, păreau să despice întunericul ca lama unui plug pe care nu-l slăbea o clipă din mână. Chiar și ropotul copitelor celor șase bidivii se auzea ca un zvon monoton, îndepărtat, nedeslușit.

Apoi am trecut creasta și ne-am avântat în bezna și mai adâncă a codrului. Acum părea că nu noi ne mișcăm, ci doar noaptea fantomatică gonea pe lângă noi. Caili se scufundaseră în apele repezi ale râului Lethe; deasupra lor nu se zărea decât partea de sus a diligenței și silueta țepănană a lui Yuba Bill. Dar

nici în acele momente groaznice goana n-a slăbit. Părea că Bill nu-și mai bătea capul să conducă bidivii, ci se mulțumea doar să-i îndemne la fugă, ca și cum drumul harabalei imense era ales de cu totul altă mână. Un vorbăreț imprudent întrebă în șoaptă ce-ar fi fost dacă ne întâlneam cu vreo altă diligență, lucru care ne îngheță sângele în vine. Spre uimirea noastră, Bill auzi totul. Și am fost și mai uimiți când l-am auzit și răspunzând.

— N-ar fi decât o goană grumaz lângă grumaz care mai întâi ne-ar duce-n iad, făcu el liniștit.

Dar am respirat ușurați – Bill glăsui! Aproape îndată drumul se lărgi și începu să se ghicească un șleau cât de cât vizibil înaintea noastră. Copacii care mărgineau drumul rupseră rândurile și se dădură deoparte, unul după altul; ieșisem la larg, pe un platou, scăpasem fără să fim zăriți sau urmăriți, după câte se părea.

Cu toate acestea, în timpul discuțiilor care se stârniră odată cu aprinderea felinarelor, în cursul comentariilor, firitisirilor și impresiilor pe care le schimbau acum fără nicio reținere călătorii între ei, Yuba Bill păstră o tăcere nemulțumită și chiar bosumflată. Cele mai grozave laude aduse priceperii și curajului său nu treziră nicio replică.

— Bănuî că pe bătrân îl cam mâncau palmele a încăierare și acum e dezamăgit, spuse un călător.

Dar cei care știau că Bill nutrea disprețul adevăratului bărbat de acțiune pentru orice încăierare fără sens, doar de dragul încăierării, erau mai mult sau mai puțin îngrijorați și nu-l slăbeau deloc din ochi. Bill continuă să mâne caii mai departe în același galop încă vreo patru-cinci minute, încruntat și gânditor, dar lucindu-și ochii scrutători pe sub pălăria trasă pe sprâncene și abia după aceea își mai muie atitudinea țeapănă și începu să se miște nerăbdător.

— Te necăjește cumva ceva, Bill? îl iscodi poștașul în taină.

Bill își ridică privirea cu o uimire ușor disprețuitoare.

— Nu pen' ce mi se poate-ntâmpla de-acu-ncolo. Nu prea mă dumiresc eu ce s-a petrecut până aici. Văz că banda lui Ramon a ieșit la vânat și, dac-a ieșit, nu văz pen' ce nu s-a luat după

noi.

— Simplu ca bună ziua, pen' c-am fost mai isteți ca ei și i-am păcălit, se băgă în vorbă un pasager de pe imperială. Au tot zăbovit degeaba să vadă felinarele diligenței pe creastă, nu le-au văzut, ne-au pierdut de clienți și am trecut. Cam așa mă bate pe mine gândul.

— Bănuî că șuguiești, așa-i? întrebă Bill plin de politețe.

— Nu.

— Fiindcă-i un jurnal de ăla hazliu la Frisco, ce plătește parale bune pen' chestii de-astea, ș-am văzut eu acolo lucruri și mai proaste.

— Haide, Bill, n-o lua nici chiar așa, spuse călătorul ușor întărit de chicoteala celorlalți tovarăși. Atunci, de ce-ai mai stins felinarele?

— Păi, făcu Bill posomorât, poat' pen' că n-aveam poftă să vă văz trăgând ca apucații în primul tufan care s-ar fi întâmplat să vi se năzărească, de spaimă, că se mișcă, ca să-i faceți să ne ia ei pe noi la cătare.

Această explicație, deși nesatisfăcătoare, nu era chiar atât de absurdă, așa că ne-am hotărât s-o acceptăm răsând. Cu toate astea, Bill își relua atitudinea visătoare de mai înainte.

— Cin' s-a urcat la Culme? îl întrebă el deodată pe neașteptate pe poștaş.

— Derrick și Simpson de la Izvorul Rece și unul din băieții de la „Excelsior”, răspunse poștaşul.

— Și fetița aceea de prin ținutul Pike, care s-a suit la Teșitura lui Dow cu toate calabalăcurile ei. N-o trece cu vederea, adăugă ironic de pe imperială un alt pasager.

— O știe careva din cei de-aici? continuă Bill trecând cu vederea ironia.

— Mai bine l-ai întreba pe judecătorul Thompson. A fost atât de atent cu ea, că i-a făcut rost de un loc taman lângă fereastră și a avut grijă de toate boccelele ei.

— I-a făcut rost de un loc la fereastră? repetă Bill.

— Da, că cică voia zor nevoie să vadă dumneaei totul, iar de pușcături zicea că nici că-i pasă.

— Da, se băgă în vorbă al treilea pasager și i-a purtat de grijă

atât de-al dracului, că atunci când i-a căzut fetei inelul prin paie, a aprins și un chibrit în ciuda poruncilor tale, știi și l-a ținut așa, aprins, ca să-și găsească fata inelul. Și asta taman când treceam prin pădure. Am văzut eu toată tărășenia pe geam, că mă aplecasem spre roți cu arma în mână gata de tras. Și judecătorul Thompson n-are nicio vină că nu ne-am dat de gol din cauza chestiei ăsteia afurisite și nu ne-am ales cu câteva gloanțe din partea bandiților.

Bill mârâi scurt, dar continuă să mâne caii mai departe, fără să mai comenteze sau măcar să arunce o privire celui care vorbise. Eram la mai bine de jumătate de milă de stația de poștă de la răscruce unde urma să schimbăm caii. În depărtare se vedeau licărind lămpile stației, iar pe culmile din răsărit se bănuia o părere de lumină care vestea zorile. Am intrat într-un brâu de pădure când, deodată, de pe o potecă care părea să meargă paralel cu noi ieși în galop întins un călăreț. Toți am tresărit; numai Yuba Bill își păstră calmul acela posomorât al lui.

— Noroc! făcu el.

Străinul își abătu calul spre noi, în vreme ce Bill mai slăbi goana. Părea să fie unul din cei care cărau poveri cu calul sau vreun catârgiu.

— Nu te-a buzunărit nimeni când ai trecut creasta? îl întrebă Bill înveselit.

— Nu prea, i-o întoarse căraușul râzând și el. Nu duc cu mine nicio comoară. Dar văz c-ați scăpat și voi cu bine. V-am zărit când treceați Creasta Fugarului.

— Ne-ai zărit? făcu Bill scurt. Doar stinsesem toate luminile.

— Da, da' atârna ceva alb la fereastră, o batistă sau o basma de femeie, bănuie. Era ca un punct mișcător pe coasta muntelui și fiindcă mă tot uitam într-acolo să vă văd, după basmaua aia m-am dumirit că voi erați.

Noapte bună.

Și porni departe în trap grăbit. Ne-am uitat unii la alții și apoi am încercat să zărim în întuneric chipul lui Bill, dar el nu scoase o vorbă și nici nu clinti până când nu zvârli hățurile din mână în clipa în care ne-am oprit dinaintea stației. Pasagerii de

pe imperială au coborât în grabă, iar poștașul era pe cale să-î urmeze, când Bill îl apucă de mânecă.

— 'Nainte de-a pleca, am eu așa un gând să cercetez dimpreună cu tine mai de aproape stația asta și călătorii.

— Da' de ce? Ce s-a-ntâmpat?

— Păi, făcu Bill scoțându-și alene una dintre mânușile acelea enorme ale lui, când ne-am pornit noi să dansăm prin pădure colo sus, am zărit un bărbat, cum te văz și cum mă vezi, ridicându-se din desiș. Am crezut că ne-a sunat ceasul și că bandiții aveau să înceapă balul, când văz deodată că se trage cumva înapoi, face un semn, iar noi ne strecurăm pe lângă el nevătămați.

— Și?

— Și asta-nseamnă, răspunse Bill, că diligența a fost făcută scăpată-n noaptea asta.

— Bănuî că n-ai nimic împotriva la treaba asta, nu-i așa? Socot c-am fost a' dracului de norocoși.

Bill își scoase alene și cealaltă mânușă.

— De trei ori pe săptămână îmi pun pielea la bătaie; pe afurisita asta de creastă, spuse el cu prefăcută umilință și mulțumesc, totdeauna când sunt păsuî cât de cât. Da' nu-mi prea vine la socoteală, adăugă posomorât, când un individ de hoț de cai mă face scăpat. Nu, dom'le, nu-mi vine la socoteală!

Pasagerii au primit cu sentimente cam amestecate vestea. Că Bill cel mohorât poruncise ca diligența să mai întârzie vreun sfert de ceas, pentru a se mai strânge niște șuruburi. Unii erau nerăbdători să-și ia micul dejun la „Pinul Californian”, încă alții nu se împotriveau să mai adaste până se mai lumina de ziuă, ceea ce însemna mai multă siguranță pe drum. Poștașului, care știa adevărata cauză a întârzierii poruncite de Bill, îi venea greu să priceapă ce haz avea toată treaba asta. Toți pasagerii erau figuri bine cunoscute și orice bănuială că aceștia ar fi putut avea legături cu tâlharii era cu desăvârșire neîntemeiată. Și nebunească; și chiar de-ar fi fost printre ei un acolit de-al bandiților, prezenta acestuia, din contra, ar fi precipitat lucrurile, nu le-ar fi împiedicat. Și apoi descoperirea acestui fârtat al tâlharilor – căruia îi datorau într-adevăr faptul că

scăpaseră – și arestarea lui ar fi fost împotriva simțului dreptății, așa cum era el înțeles în California, dacă nu chiar ilegală. Era evident că sentimentul de donquijotească onoare, pe care-l încerca acum Bill, îl făcea să bată câmpii.

Stația de poștă era compusă dintr-un grajd, un șopron pentru căruțe și o clădire cu trei încăperi. În cea dintâi erau încropite un fel de paturi sau locuri de dormit pentru angajații stației; în cea de-a doua era bucătăria, iar cea de-a treia, cea mai mare, era sufrageria sau sala de mese și se folosea ca sală de așteptare pentru călători. Nu era o stație „de ajustare”, așa că nu avea bar. Dar o tainică poruncă a atotputernicului Bill făcu să apară o damigeană de whisky, din care-i omeni cu generozitate și pe ceilalți.

Dar înșelătoarea influență a băuturii dezlegă limba curtenitorului judecător Thompson. Recunoscu îndată că aprinsese un chibrit pentru a o ajuta pe frumoasa din Pike să-și găsească inelul care, de altfel, se vădi că ajunsese drept în poala ei. Fata era „o tânără minunată și sănătoasă – adevăratul tip de femeie din Far West, dom’le – în adevăr o floare a preriei! Simplă și neprihănită ca un prunc”. Se ducea la Marysville, bănuia el, „deși spera să se întâlnească mai apoi cu prieteni, de fapt cu un prieten”. Era prima ei vizită într-un oraș mai mare... de fapt într-un centru mai civilizat... de când traversase preria, în urmă cu trei ani. Curiozitatea ei de fetișcană era într-adevăr emoționantă, iar inocența irezistibilă.

De fapt, pentru un ținut în care tendința era de a cultiva „la tinere ușurința și îndrăzneala”, el o socotea o persoană „foarte deosebită”. Chiar în clipa aceea se afla în ocol, urmărind cum erau înhămați caii, „preferind să se, lase pradă unei sănătoase curiozități tinerești, lesne de iertat, decât să asculte osanalele găunoase ale mai tinerilor călători”.

Persoana pe care o zări Bill prinsă de această preocupare, fără să aibă ceva cu totul deosebit, părea să justifice într-adevăr părerea judecătorului. Arăta ca o fată de la țară, destul de bine coaptă, ai cărei ochi cenușii, neprihăniți și gura largă și mereu zâmbitoare exprimau o sănătoasă și nestrămutată dragoste de viață, de tot ceea ce-o înconjura. În clipa aceea

urmărea cum se puneau la loc bagajele diligenței. Deodată avu o tresărire foarte feminină când unul din cuferele ei fu zvârlit cu ceva mai puțină ceremonie pe acoperișul diligenței, ceea ce-i oferi lui Bill un bun prilej de a interveni.

— Încet, măi, mârâi el către cel care ajuta la încărcat, doar nu zvârli bolovani. Ia fii mai cu băgare de seamă, auzi? Îs lucrurile 'mneatale, donșorică? adăugă cu o amabilitate cam aspră, întorcându-se spre ea. Par exemplu, ăla-i cufărul 'mneatale?

Fata zâmbi în semn de încuviințare, iar Bill, după ce-l dădu la o parte pe hamal, apucă în brațe un cufăr imens. Dar fie din exces de zel, fie dintr-un accident nenorocit, lui Bill îi alunecă piciorul și se prăbuși cu tot cu cufăr, izbându-l cu un colț de pământ, desfăcându-l astfel din toate încheieturile și legăturile. Era un cufăr ieftin, obișnuit, dar când se căscă, prin deschizătură lăsă să se vadă o grămadă de veșminte femeiești, de foarte bună calitate, albe, cu danteluțe pe margini.

Tânăra scoase un strigăt și se apropie repede de locul accidentului, dar Bill făcu adevărată risipă de scuze și legă chiar el cu mâna lui cufărul cu o chingă și-și exprimă hotărârea de a pune compania să compenseze acest necaz, oferindu-i un cufăr nou. Apoi, cu un aer firesc, o întovărăși până în ușa sălii de așteptare, intră înăuntru. Îi găsi un loc dinaintea focului, luându-l pur și simplu de guler pe cel mai apropiat și mai tinerel pasager și săltându-l de pe scaun și, după ce o instală frumușel pe fată și mătrăși pe un altul care se proțăpise dinaintea vetrei, se înființă cât era de lung – vreo șase picioare – în fața ei, o măsură de sus pe frumoasa pasageră și scoase din buzunar lista de călători.

— 'Mneata ești trecută colea cu numele de donșoara Mullins, așa-i? întrebă el.

Ea ridică ochii, își dădu seama deodată că ea și cel care o întreba erau acum centrul atenției întregului cerc de călători și, roșindu-se ușor, răspunse:

— Da.

— Ei bine, donșoară Mullins, am a-ți pune și eu niște întrebări. Și am să le zic și eu de-a dreptul, fără ocol, dinaintea

oamenilor ăstora. E dreptul meu să te iau deoparte și să te iscodesc, dar nu-mi stă-n fire. Nu-s polițai. Aș putea să nu te-ntreb chiar deloc, ci să fac așa ca și cum aș ști dinainte răspunsul, sau aș putea lăsa pe ceilalți să te-ntrebe. Da' dacă nu-ți vine la-ndemână, poți să nu răspunzi. Ți-ai și câștigat un prieten, cel de colo... judele Thompson... care, fie că ești de treabă sau nu, ți-e prieten, ca dealtminteri toți ceilalți aici de față... de parcă ți-ai fi ales singură cu mâna 'mneatale juriul. Ei bine, am o simplă întrebare de pus, asta: ai făcut sau n-ai făcut semne cuiva când am trecut acum vreo oră pe Creasta Fugarului?

În acel moment cu toții am socotit că îndrăzneala lui Bill depășise orice margini. Era un gest aproape necugetat să acuzi fățiș, în public, dinaintea unui grup de californieni trăiți în cultul cavalerismului, o femeie care, pe deasupra, mai e și atrăgătoare și tânără. Se stârni o vizibilă mișcare de simpatie față de frumoasa necunoscută, în dreapta ei se auzi un ușor murmur, dar tocmai acea nemaipomenită îndrăzneală îi făcu pe toți să rămână împietriți de uimire.

Judecătorul Thompson, cu un zâmbet împăciuitor, începu:

— Zău, Bill, ar trebui să protestez în numele acestei tinere...

Dar, spre consternarea tuturor, frumoasa împricinată, ridicând ochii spre cel ce-o acuzase, răspunse cu acea ezitare ușoară ce pare izvorâtă dintr-o sinceră sficiune:

— Am făcut!

— Hm, făcu judecătorul Thompson iute – adică... ăăă... ai scos batista pe geam, din nebăgare de seamă, am văzut și eu... s-ar putea spune chiar că-n joacă... dar asta fără să însemne ceva anume...

Fata, măsurându-l pe cel care încerca s-o scuze astfel cu o privire în care se împletea în mod ciudat mândria și enervarea, răspunse scurt.

— Nu, am făcut semne cuiva!

— Cui? o întrebă Bill grav.

— Tânărului cu care urmează să mă căsătoresc.

Privirea severă a lui Bill reteză pe dată agitația și chicoteala care se stârni printre cei mai tineri pasageri.

— De ce i-ai făcut semne? continuă el s-o întrebe.

— Ca să-i dau de știre că-s aici și că totu-i în regulă, îi răspunse tânăra, roșindu-se treptat și mai tare și vădind tot mai multă mândrie.

— Și ce anume-i în regulă? întrebă Bill.

— Că n-am fost urmărită și că ne putem deci întâlni pe drum, dincolo de stația lui Cass de pe creastă.

Ea ezită o clipă și apoi cu și mai multă mândrie și un fel de tinerească cutezanță, urmă:

— Am fugit de-acasă ca să mă mărit cu el. Și am de gând s-o fac. Nimeni nu mă poate împiedica. Tatei nu-i place fiindcă-i cam scăpătat, iar tata are ceva hani. El ar vrea să mă mărit cu un bărbat pe care nu-l pot suferi și a venit cu o groază de haine și tot felul de alte lucruri ca să mă ademenească.

— Și 'mneata le-ai luat și le-ai pus în cufăr să te duci cu ele la bărbatul celălalt? făcu Bill posomorât.

— Da, fiindcă el e sărman, i-o întoarse fata cu îndrăzneală.

— Și numele tatălui 'mneatale-i tot Mullins? continuă Bill.

— Nu-i Mullins. Numele acela mi l-am luat eu, spuse ea șovăind cu aceeași sfiiciune.

— Da' atunci care-i?

— Eli Hemmings.

Un zâmbet de ușurare plin de înțeles trecu de la unul la altul. Faima de zgârie-brânză și cămătar a lui Eli Hemmings, poreclit Jupuitorul, trecuse dincolo de Creasta Fugarului.

— Pasul pe care-l faceți acum, domnișoară Mullins, e deosebit de grav, lucru pe care cred că nu mai trebuie să vi-l spun eu, interveni judecătorul Thompson, cu un aer serios, oarecum părintesc, în care noi am fost deosebit de încântați să detectăm și o nepotolită afecțiune. Bănuî că dumneata și logodnicul dumitale ați cântărit bine lucrurile. Departe de mine gândul să mă amestec în viața a doi tineri sau să le pun sentimentele firești la îndoială. Dar aș putea, oare să întreb și eu... ăăă... ce știi dumneata despre... tânărul pentru care sacrifici acum atât de mult și, poate, îți pui în joc tot viitorul? De-o pildă, îl știi de multă vreme?

Aerul ușor încurcat, de om care se străduie să priceapă,

aducând foarte mult a uimire copilărească, ce se întipărise pe chipul domnișoarei Mullins la începutul acestui discurs, se transformă într-un zâmbet plin de ușurare și înțelegere și ea răspunse iute:

— Da, cum să nu, de un an încheiat.

— Și apoi, continuă judecătorul zâmbind și el, are vreo înclinație... se ocupă de afaceri...?

— Da, cum să nu, e încasator, răspunse fata.

— Încasator?

— Da, adună bancnote... știți... bani, continuă ea, cu o copilărească nerăbdare. Nu, nu pentru el... că el, sărmanul Charley, n-are bani niciodată... Pentru firma la care lucrează. Și-i o muncă tare, tare cumplită. Zile și nopți în șir trebuie să alerge pe drumuri proaste și pe vreme nenorocită. Uneori, când se strecura pe la fermă de dragul meu, era atât de trudit că de-abia mai putea să se țină în șa, nicidecum să mai stea în picioare. Și pe deasupra mai trebuie să se și primejduiască foarte mult. Uneori oamenii sunt crânceni și nu vor să-i dea banii, o dată au tras și cu pușca în el rănindu-l la o mână și s-a târât sărmanul până la mine și l-am îngrijit de s-a vindecat. Dar el nu pune toate astea la inimă. E tare viteaz... și e tot atât de bun.

Laudele ei sunau atât de sincer, încât ne-a tulburat și ne-a câștigat simpatia tuturor.

— Și pentru care firmă adună el banii? întrebă judecătorul cu blândețe.

— Nu știu exact... că n-a vrut să-mi spună. Dar bănuiesc că-i vorba de firma unui spaniol. Vedeți, făcu ea câștigându-ne încrederea cu zâmbetul ei neprihănit, dar oarecum viclean și răutăcios, știu fiindcă mi-am aruncat o dată ochii pe o scrisoare primită de el din partea firmei, în care i se spunea să-i dea bătaie și să fie gata de drum a doua zi. Mi se pare că numele era Martinez... da, da, Ramon Martinez.

În tăcerea mormântală care se lăsă – o tăcere atât de adâncă de se auzea cum își scuturau hamurile caii din ocolul aliat destul de departe – unul dintre băieții mai necopți de la „Excelsior” izbucni în hohote isterice de râs, însă asupra lui se

abātu privirea cruntă a lui Yuba Bill care-i luă piuitul și-i îngheță rânjetul pe față. Fata păru să nu bage de seamă nimic. Continuă furată de amintiri, cu entuziasmul îndrăgostitei:

— Da, e-o treabă tare grea, dar mi-a spus să nu-mi pese că, îndată ce ne căsătorim, o s-o lase baltă. Ar fi putut să se scuture de slujba asta și mai înainte, dar de la mine n-a vrut să ia bani, nici măcar ceea ce i-am spus că pot scoate de la tata. Nu e felul lui. E tare mândru... chiar de-i sărac... ăsta-i Charley. Păi, nu voiam să iau decât banii mamei, pe care mi i-a lăsat ea la Banca Savin... fiindcă aveam dreptul... și să-i dau lui, dar el nici să nu audă! Dac-ar ști, n-ar suferi să iau cu mine nimic din ce-am adus. Și cum vă spuneam, toată ziua-i călare, când încoace, când încolo și-i tot mai istovit și mai amărât, ba tot mai jigărit și palid, ca o arătare și mereu îngrijorat de treburile lui. Și când ne întâlneam mai departe prin crângul de miazăzi, sau în vreo poiană mai ferită, una două îl vedeam sărind în picioare și-l auzeam: „Acum, Polly, trebuie să mă cam duc”. Dar, când era cu mine, totdeauna încerca să se arate vesel și bine dispus. Păi, socot că pentru ca să poată veni în pădure, la poalele Crestei Fugarului, să vegheze asupra mea, cred că trebuie să fi alergat călare mile și mile la șir și numai ca să vadă că eram în siguranță. Și, martor mi-e Dumnezeu, că i-aș fi pus semnalul și aș fi aprins o lumină chiar dacă ar fi fost să mor în clipa următoare... Asta-i. Vedeți câte știu eu despre Charley... de-asta am fugit de-acasă... de-asta alerg să ajung la el și nu-mi pasă dacă știe cineva sau nu. Și nu vreau decât s-o fi făcut mai dinainte... și aș fi făcut-o dacă... dacă...mi-ar fi cerut-o. Acum știți totul!

Se poticni, rămase cu sufletul la gură. Și amuți. Apoi chipul ei zâmbitor, plin de neastâmpăr, suferi una din acele prefaceri născute dintr-o tinerească emoție: se întunecă copilăresc de iute, o fulgerătoare tremurare trecu peste el și veni... ploaia!

Cred că gestul acesta puse capac stării generale de descurajare. Ne-am uitat zâmbind cam strâmb unii la alții și ne-am luat acea poză de superioritate masculină pe care și-o iau bărbații când simt al naibii de tare cât sunt de neajutorați în astfel de momente. Am început să ne uităm pe fereastră, să

ne suflăm nasul și să îngăimăm unii către alții: „Auzi-colo”, „Ca să vezi” și ne-am simțit tare ușurați, deși aparent oarecum mirați, când Yuba Bill – care se întorsese cu spatele la frumoasa fată și se tot chinuia să dea cu piciorul în buștenii din vatră – s-a repezit deodată la noi și ne-a expediat pe toți afară, în mijlocul drumului, lăsând-o pe domnișoara Mullins singură.

Apoi o porni alături de judecătorul Thompson și rămase cu el câteva minute; se întoarse la noi, ne ceru tuturor pe tonul lui tiranic o desăvârșită discreție față de subiectul aflat în discuție, intră din nou în clădirea stației, apăru alături de fată, reteză scurt ușoara noastră izbucnire de veselie idioată la vederea chipului ei nevinovat, din nou luminos și îmbujorat, se urcă pe capră și, în clipa următoare, porneam la drum.

— Deci, ea habar n-are cu ce se ocupă drăguțul ei, așa-i? întrebă plin de nerăbdare poștașul.

— Nu!

— Ești sigur că face parte din bandă?

— Nu se poate ști precis. S-ar putea să fie vreun tip de prin Yalo care-o fi dat de bucluc la Sacramento, l-or fi curățat ăia și-o fi rămas lefter și-o fi ales banda drept loc de scăpare. Se vorbește că în ziua aceea la Kelley s-a arătat și-o mutră nouă... vânat pe cinste și cum în distracția aia s-au mai slobozit și niște plumbi mai mari, poa' că și-a încasat și el porția și asta se lovește taman cu ce ne spunea fata despre mâna lui. Știi, dacă el e omul, atunci mi-a ajuns mie la ureche că-i feciorul unui grangure de predicator, flăcău din tagma celor greu de stăpânit, care și-a făcut de cap în Frisco până n-a mai rămas nici cămașă pe el. Țștia-s din soiul cel mai afurisit, greu de dat pe brazdă când au apucat o dată să calce strâmb. Ca să am un tovarăș la locul lui, cumsecade, adăugă Bill gânditor. Dă-mi mie pe feciorul unuia care-a fost spânzurat!

— Și acum ce-ai de gând să faci?

— Asta depinde de individul care-i iese fetei înainte.

— Bănuî că nu ai de gând să pui mâna pe el, nu-i așa? Ar însemna să ne purtăm destul de urât cu amândoi.

— Nu-ți mai răci gura de pomană, Jimmy! Numai eu și judele

o să ne chinuim cu duhul pungașului ăluia tânăr și vesel, când s-o abate după fata asta... și-o să-i dăm noi niște învățături pe cînste. Dacă s-arată c-a înțeles ce-i păcatul și are de gând s-o apuce pe cărările Domnului, atunci pe el și pe fată-i nuntim zor nevoie, la prima stație de poștă, iar judele-o să le facă serviciul ăsta pe degeaba. Și atunci toată tărășenia cu fugitul de-acasă s-aranjează cum trebuie și lista noastră de călători va fi și ea în regulă... pun prinsoare.

— Și chiar îți închipui că el are să se lase așa pe mîna dumitale?

— Polly o să-i facă semne că totu-i în ordine.

— Aha! făcu poștașul.

Cu toate astea, în câteva minute cei doi oameni parcă-și schimbară starea sufletească. Poștașul privea înainte cuprins de îndoieli și cu o mutră dezaprobatoare și chiar cinică, pe când încordarea de pe chipul lui Bill se mai muie și se putea vedea chiar ceva ce aducea a zâmbet palid în vreme ce mîna plin de încredere, fără șovăire, caii mai departe. Deși acum se revărsa deplină și radioasă asupra culmilor, lumina zilei era încă sfioasă și tulbure în văile prin care treceam. În cabane și pe la cele câteva ferme care arătau că locurile erau tot mai populate, era încă aprinsă lumina. Întunericul părea și mai adânc în crângul în care ajunseserăm și unde, din partea judecătorului Thompson, aflat înăuntru în diligență, lui Bill i se înmînă o hîrtie, iar acesta începu îndată să-și strunească bidiviii. Apoi diligența se opri la o întretăiere cu un drumeag.

În aceeași clipă, domnișoara Mullins cobori ușurel din vehicul și, după ce-i făcu semn de rămas bun judecătorului care o ajutase să coboare pe treptele scării, o luă spre întretăiere și dispăru în semiîntunericul ce mai domnea încă acolo. Spre surprinderea noastră, diligența rămase pe loc în așteptare, Bill ținând nepăsător hățurile în mîna. Trecură cinci minute... o veșnicie când aștepți... și până și pe chipul lui Bill, care nu te prea îndemna să pui întrebări fără rost, se putu citi că liniștea începea să-l apese. Tăcerea fu ruptă deodată de o voce necunoscută, care răsună din spatele diligenței, de pe drum:

— Luați-o înainte... venim și noi.

Diligența porni. De îndată auzirăm zgomot de roți înapoia noastră. Ne-am răsucit cu toții gâturile înapoi să deslușim și noi cât de cât despre cine era vorba, dar în lumina care abia începea să se limpezească, n-am putut vedea decât o șaretă ce venea la oarecare distanță în urma noastră, iar în șaretă două siluete. Bineînțeles, Polly și drăguțul ei! Am sperat că vor trece pe lângă noi ca s-o ia înainte. Dar vehiculul, deși tras de un fugar iute, se menținea mereu la aceeași distanță și era limpede că cel care mîna caii nu avea de gând să ne satisfacă deloc curiozitatea. Poștașul se întoarse în cele din urmă spre Bill.

— Țsta-i omul de care spuneați? întrebă el plin de nerăbdare.

— Așa bănuți, făcu Bill laconic.

— D'acum ce-i împiedică s-o șteargă frumușel amândoi? continuă poștașul revenind la vechea lui neîncredere.

Bill făcu semn spre lada diligenței și zâmbi cam întunecat.

— Calabalăcurile.

— Aha! făcu poștașul.

— Asta-i, adăugă Bill. Și-o să ne agățăm și noi de danteluțele și fleacurile alea până isprăvim treaba și se face balul, taman cum am face de-am fi tat-su. Și, asculta la mine, flăcăule, adăugă deodată întorcându-se spre poștaș, ba mai mult decât atât, ai să expediezi cuferele fetei mai departe, la Sacramento și o să le lipești etichetele firmei tale și-o să-i dai doar recipisele și hârtiile, tocmai ca să nu poată pune prea repede mîna pe zestre. Asta o să-l țină pe dumnealui departe de ispită, iar lucrurile n-or să prea fie la îndemîna bandei, până ce s-or vedea copiii scăpați la liman, printre oameni așezați. Atîta vreme cât tat-tu mare, cu păr alb, sau, ca să fiu mai bine priceput, bătrîna sugativă îmbibată de whisky cunoscută sub numele de Yuba Bill, o să stea pe capra asta, continuă el făcînd cu ochiul în mod diabolic către poștaș și-o să se bage-n horă ca să căpătuiască o pereche aflată la începutul vieții, n-ai să poți spune vreodată că n-a fost salon, își plătește polițele de fiecare dată! Unde-i el cu mîna, e și Domnul cu mila.

Cînd, la o bătaie de pușcă, se iviră pe platoul hotelului stației de poștă de la „Pinul Californian” și cele cîteva locuințe

împrăștiate ici și colo, care se vedeau acum destul de bine în lumina tot mai puternică a dimineții, șareta o zbughi deodată pe lângă noi – dar atât de repede încât chipurile celor doi dinăuntru abia s-au putut distinge în trecere – și păstră continuu o distanță de vreo douăsprezece lungimi până ajunse la ușa hotelului. Fata și însoțitorul ei au sărit iute jos și, până să ajungem noi, au dispărut înăuntru. Era limpede că nu voiau să ne satisfacă și nouă curiozitatea și au reușit pe deplin.

Pofta de mâncare a călătorilor, stărnită și de aerul tare de munte, s-a dovedit mai puternică decât curiozitatea și, în clipa când se opri diligența, cei mai mulți dădură buzna în salon îndată ce se auzi clopoțelul pentru masă și se îmbulziră să ocupe un loc, fără să se mai gândească la perechea ce dispăruse, nici la judecătorul Thompson și la Yuba Bill, care și ei se făcuseră nevăzuți.

Cealaltă diligență, către Marysville și Sacramente, aștepta și ea, fiindcă „Pinul Californian” marca limita parohiei lui Bill, așa că diligența cu care veniserăm până aici nu mergea mai departe. Dar, după vreo douăzeci de minute, în hol și pe verandă se stârni o zarvă sărbătorească și-și făcură apariția Yuba Bill și judecătorul. Acesta din urmă, cu o subliniată grijă și atenție, o conducea pe domnișoara Mullins, iar Yuba Bill îl însoțea pe tovarășul ei spre șaretă.

Ne-am repezit cu toții la geam să-l vedem mai bine pe misteriosul necunoscut și probabil ex-tâlhar, a cărui viață avea să fie legată de cea a frumoasei noastre tovarășe de călătorie. Dar mi-e teamă că am încercat cu toții aceleași sentimente de dezamăgire și îndoială. Era arătos și chiar destul de șlefuit, iar în plus mai era și tânăr și vânos. Dar în înfățișarea lui dăinuia ceva pe jumătate sfios și pe jumătate sfidător și arăta marcat de un fel de neliniște pânditoare, care nu era nici prea plăcută și nici nu stătea bine unui mire cu o astfel de mireasă. Chipul deschis, vesel, neprihănit al fetei, ce radia în jur o încredere plină de fericire, de simplitate, reuși până la urmă să ne înmoaie din nou inimile și să compenseze defectele tânărului ei partener. Am început să le facem semne cu mâna și cred că, de nu se abăteau asupra noastră ochii atâtevăzătorului Yuba Bill,

i-am fi petrecut și cu trei rânduri de urale. Era mai bine așa, pentru că în clipa următoare am fost chemați dinaintea celui tiran slab de inger. L-am aflat într-un salonaș separat, unde stătea împreună cu judecătorul lângă o masă pe care erau o carafă și câteva pahare. După ce ne-am strecurat înăuntru unul după altul plini de nerăbdare și s-a închis ușa, el ne învălui pe toți cu o privire în care se citea că nu era încă sigur dacă să ne ierte sau nu.

— Dom'lor, făcu el târăgănat, în dimineța asta ați fost cu toții față la o mică tărașenie, iar judele de colo spune că acum, fiindcă s-a isprăvit, să nu vă lăsăm în neștiință. Nu prea văd eu să fie asta treaba voastră, fir-ar să fie, dacă-i vorba să vorbim. Da' fiindcă judele socoate că toți sunteți părtași la povestea asta, v-am poftit înăuntru să luați, acum la despărțire, un pahar în sănătatea domnului și doamnei Charley Byng... căre-au și pornit în călătoria lor de nuntă. Și nu-i treaba nimănui ce știți sau ce bănuiți despre individul ăla, iar eu, din partea mea, nu dau pe toată tărașenia o ceapă degerată, însă judele ține morțiș ca toți să vă jurați chiar acum că nu o să suflați o vorbă. Asta-i părerea lui. Dacă ar fi după mine însă, continuă Bill cu și mai multă miere în voce și aparentă bunăvoință, apai atunci n-aș zice decât așa în treacăt, fără multe fasoane, că de prind cumva pe vreun neisprăvit uitat de Dumnezeu, mai greu de cap, pe care l-o împinge nevoia să-și scape gura la vale...

— Numai o clipă, Bill, interveni judecătorul Thompson, zâmbind cu gravitate, lasă-mă să le explic eu. Cred că înțelegeți cu toții, domnilor, făcu el întorcându-se spre noi, strădaniile emoționante depuse până acum de prietenul nostru aici de față, pentru a se ajunge la ceea ce socotim noi a fi un fericit sfârșit al chestiunii. Vreau, de asemenea, să-mi exprim, ca om de meserie, părerea că nu există nimic care să vă împiedice, ca buni cetățeni ce sunteți și cu frica legii, să-i împliniți rugămintea. Mai vreau să vă spun că nu știrbiți cu nimic legea, deoarece nu există nicio dovadă că domnul Byng ar fi comis vreo nelegiuire în trecut, decât ceea ce ați aflat de pe buzele neprihănite ale logodnicei sale, pe care legea acestui pământ le-a pecetluit pentru totdeauna, acum fiind de fapt gura soției

sale, iar, în plus, ceea ce știm noi acum despre actele sale îl absolvă de orice vină, dacă nu cumva chiar și acestea sunt în afara oricărei blamări... Pe scurt, în baza unor astfel de dovezi nu ar putea fi acuzat de nici un judecător și nici un juriu nu l-ar putea condamna. Și dacă mai adaug că mireasa este majoră, că nu există nicio dovadă că ar fi fost influențată de către mire s-o apuce pe căi greșite, ba mai degrabă din contra, că eu, ca om al, legii, am fost onorat să împlinesc ceremonia căsătoriei, socot că veți, încuviința și veți face promisiunea cerută „de dragul miresei” și veți bea un pahar, urându-le la amândoi o viață fericită.

Nu mai trebuie să spun că ne-am supus cu bucurie și chiar am reușit să-i smulgem lui Bill un mormăit de mulțumire. Cei mai mulți din acel grup, care urmau să pornească mai departe cu diligența spre Sacramento și-au luat rămas bun, iar când i-am însoțit pe verandă, am văzut cum erau puse în celălalt vehicul cuferele domnișoarei Polly Mullins, care se aflau sub protecția pecetilor și a etichetelor atotputernicei companii a poștelor. Apoi biciul pocni, diligența se puse în mișcare și ultima urmă a acelei aventuroase perechi dispăru în norul roșiatic de praf, stârnit de roți.

Însă pe chipul lui Bill continuă să dăinuie neofilit zâmbetul plin de morocănoasă satisfacție pentru sfârșitul fericit al acestei povești. Își încălca până și obișnuita lui măsură în ceea ce privea băutura și, stând comod cu spatele spre mijlocul încăperii părăsite de ceilalți, se vădi nemaipomenit de vorbăreț față de poștaș.

— Vezi 'mneata, începu el să-și depene prietenos aducerile aminte, când moș-tu cel bătrân, Bill, se înhamă la o treabă ca asta, apoi nu se mai oprește până nu o vede împlinită. Da', fătul meu, a fost și o clipă când mi s-a părut că m-am împotmolit! Când ne-am pus noi în gând să-l facem pe flăcău să-i mărturisească pe loc fetei ce hram poartă. Dacă fața s-ar fi tras înapoi sau ar fi zvârlit speriată ca un cal năvălaș, sau măcar ar fi șovăit o clipă, i-am fi lăsat individului numai cinci minute, cum scrie la carte, să se scoale, să-și ia rămas bun de la fată și să spele putina, iar apoi am fi luat-o și pe ea și

calabalăcurile ei și le-am fi dus plocon înapoi lui tat-su. Da' când colo, sărmana n-a scos decât un strigăt subțirel, a sărit în sus și s-a aruncat la pieptul lui, lăsându-se pradă tuturor năbădăilor, acu' râzând, acu' plângând și toată vremea bolborosind că nimic nu-i poate despărți. Oh! Doamne! Zău că mi s-a năzărit că el era și mai lovit de toată tărășenia asta. O clipă a părut că, după câte se întâmplaseră, n-avea acum să se mai însoare cu ea, da' a trecut și asta și apoi i-am căsătorit zdravăn, cum scrie la carte... pariu! Cred că i-a ajuns și lui câte nopți a tot pierdut pe coclauri până acum. Și chiar dacă cei pe unde s-or așeza ei nu s-or procopsi cu cine știe ce concetățean de vază, în schimb banda lui Ramon Martinez s-a mai împuținat cu unu'.

— Ce-i cu banda lui Ramon Martinez? se auzi o voce puternică și calmă.

Bill se întoarse iute. Era vocea șefului districtual al companiei poștelor – om de o neobișnuită tărie de caracter și unul dintre puținii pe care Bill îi recunoștea drept egali – care tocmai intra în bar. După haina și pălăria lui moale, pline de praf, se vedea că tocmai în dimineața aceea se întorcea dintr-o inspecție.

— Nu te deranja, Bill, spuse el mergând spre bar ca răspuns la gestul de invitație al lui Bill. Pe drum e puțină zarvă. Și ce spuneai despre banda lui Ramon Martinez? Doar n-ai dat peste vreunul din ei, nu-i așa?

— Nu, răspunse Bill, clipind ușor din ochi, în vreme ce ridica ostentativ paharul în dreptul luminii.

— Și nici n-o să ai norocul să mai dai de vreunul, adăugă șeful sorbindu-și pe îndelete băutura, pentru simplul motiv că banda e pe ducă. Și nu fiindcă ar duce lipsă de ocupație, că mai au ei ce face din când în când, ci pentru că le vine tot mai greu să se scuture de dobânda muncii lor. De când au intrat în vigoare noile instrucțiuni către toți agenții de schimb, de a afla de unde provine aurul, fie că-i praf sau lingouri, după cum vezi nu prea mai pot scăpa de pradă. Toți membrii bandei sunt cunoscuți ca niște cai breji la toate oficiile și i-ar costa mult prea mult să năimească un om de paie sau un intermediar mai

ca lumea. Tot aurul acela de râu, în solzi, pe care l-au săltat de la compania „Excelsior” poate fi identificat de parcă ar purta marca firmei. Singuri nu-l pot topi, nu-i pot momi nici pe alții să facă asta, nici nu-l pot expedia spre oficiile *Mint* sau *Assay* din Marysville și Frisco, fiindcă acolo nu-l primesc fără certificatele și peceteile noastre. Iar noi nu luăm nicio încărcătură nedeclarată de pe traseele din zona lor de operații, decât de la persoane și agenți cunoscuți. Dar știi și tu toate poveștile astea cât se poate de bine, Bill. Ca și dumneata de altfel, nu-i așa? se adresă el brusc poștașului.

Probabil că din cauză că fusese luat prea repede și pe nepregătite, poștașul înghiți prost, așa că fu apucat de o criză de tuse și, în vreme ce punea paharul pe masă începu să se bâlbâie:

— Da... sigur... domnule... fără-ndoială...

— Așa că vezi, reluă vesel șeful, sunt cam la mare ananghie. Și cea mai bună dovadă e faptul că în ultima vreme n-au mai jefuit decât cuferele obișnuite ale pasagerilor. Într-una din zilele trecute, au jefuit un transport lângă Teșitura lui Dow și au săltat o groază de bagaje. A trebuit să mă duc și eu acolo să văd despre ce era vorba. Afurisit să fiu dacă n-au luat o mulțime de farafastăcuri de haine muieresti de nuntă de la perechea aia de bogătani care s-au căsătorit nu de mult la Marysville! Pare că au scăpătat tare, au ajuns destul de jos, nu-i așa? Au ajuns la steril, la piatră goală. Ce ziceți?

Poștașul se întoarse neliniștit spre Bill care, după ce înghiți pe nerăsuflăte ce mai rămăsese în pahar, rămase nemișcat uitându-se țintă pe fereastră. Apoi își trase alene una din mânușile lui mari.

— Când ai fost pe-acolo, începu el târăgănat, dar cu mare grijă de a articula cuvintele, l-ai cunoscut cumva din întâmplare pe bătrânul Șapte-piei, pe Hemmings?

— Da, cum să nu.

— Și pe fiica lui?

— N-are nicio fată!

— Niciun fel de neprihănită copilă blândă a naturii? insistă Bill, galben la față, țeapăn ca un mort, începând să aibă o

bănuială diabolică.

— Nu. Așa cum ți-am spus, n-are nicio fată. Bătrânul Hemmings e un burlac înrăit. E prea josnic ca să mai sufere pe altcineva prin preajma lui.

— Da' nu cumva știi și pe câțiva din bandiți? continuă Bill cu și mai multă tărăgăneală în voce.

— Cum să nu. Știu câțiva. Pe Pete Franțuzul, Bob Indianul, Joe Hawaianul, Stillson Chiorul, Brown cel Blând, Jack Spaniolul și vreo doi-trei mexicani.

— Și n-ai cunoscut cumva un individ cu numele de Charley Byng?

— Nu, îi răspunse șeful, cu un ușor aer de oboseală, aruncând o privire nerăbdătoare spre ușă.

— Un individ negricios, dichisit, cu niște ochi negri, lunecoși și mustață întoarsă? continuă Bill cu o încăpățănare rece, fără nicio inflexiune în voce.

— Nu. Ascultă, Bill, mă cam grăbesc... dar bag seamă că vrei să-ți închei distracția înainte de a ne despărți. Ia spune-mi, ce-i cu gluma asta?

— Adică, ce vrei să spui? întrebă deodată iute Bill.

— Ce vreau să spun? Păi bine, bătrâne, doar știi la fel de bine ca și mine. Mi l-ai zugrăvit pe Ramon Martinez în carne și oase, ha-ha-ha! De data asta, Bill, nu mă păcălești tu pe mine. Ești isteț și șugubăț, da' de data asta nu ți-ai găsit omul.

Dădu din cap și se îndepărtă râzând, plin de veselie. Bill se întoarse cu fața împietrită spre poștaş. Deodată o lucire poznașă îi scăpără în privirea aspră. Se aplecă spre tânăr și-i spuse în șoaptă cu vocea lui răgușită, chicotind:

— Da', la urma urmei, știu că i-am făcut-o și eu.

— Cum?

— L-am potcovit bine de tot, de nu mai scapă el, cu diavolița aia mică, mincinoasă și afurisită.

Soții doamnei Skaggs.

Lumina soarelui se arată în cele din urmă și la poalele munților. Dar, la răsărit de Angel, masele întunecate ale Sierrei au fost timp de o oră conturate cu foc și pară și, după obiceiul locului, dimineața a venit cu două ore mai devreme, odată cu sosirea diligenței care coborâse dinspre Placerville. Noaptea rece, uscată, fără picătură de rouă, obișnuită în California, încă mai adăsta prin canioane și prin râpele de la poalele Muntelui Table. Chiar și pe munte aerul era încă tăios, de unde și imperioasa nevoie a unui remediu pentru a alunga frigul adunat de-a lungul întregului drum, care-i dădu brânci barmanului de la stație, încă chior de somn, să pornească printre butelcile și paharele lui de vin.

De fapt, s-ar putea spune că primul semn de viață s-a stârnit în încăperea barului. În sicomorii de pe marginea drumului s-au pornit pe sfadă vreo câteva păsărele, dar cu mult înainte de asta s-a auzit în salonul din „Mansion House” clinchetul paharelor și gălgăitul sticlelor, încă și acum încăperea mai era luminată de o amărâtă de lampă spânzurată de tavan și arătând, bineînțeles și mai jalnică după ce arsese toată noaptea gazul, precum unul dintre cheflii din Angel cu care semăna uimitor de mult și care abia mai pâlpâia și mai sfârâia și el, ținut în scaunul aflat taman sub lampă, asemenea atât de, bătătoare la ochi încât atunci când primele raze ale soarelui reușiră să răzbată prin fereastră, barmanul, dintr-un sentiment de consecvență compasiune, i-a scos la aerisit pe amândoi o dată.

Apoi, soarele se ridică mândru. Îndată ce trecu de piscurile dinspre răsărit, începu, după cum îi era obiceiul, să-și trimită nemilos razele peste Angel, făcând termometrul să urce douăzeci de grade în tot atâtea minute, alungând catării către umbra săracă a gardurilor și îngrăditurilor, încingând țărâna roșiatică și reîncepându-și atacul neobosit asupra ieșindurilor

ascuțite ale scutului convex de pini care apărau Muntele Table. Către ora nouă, într-acolo se retrase toată răcoarea, iar cei ce se aflau pe imperială își cufundară fețele încinse în umbra lor înmiresmată ca într-o apă.

Vizitiul de pe diligența Wingdam avea boala să șfichiuiască bine caii, ca să intre în Angel în goana aceea nebună pe care o ilustrau pentru ochii omenirii naive gravurile în lemn din barul hotelului, încercând astfel să o convingă că acela ar fi fost mersul obișnuit al respectivului vehicul. Expresia rezervată și disprețuitoare a vizitiului, ca și încruntătura foarte oficială și mișcările domoale pe care le afișa când stătea pe capră, apăreau și mai subliniate în momentul când în jurul diligenței se înghesuiau tot felul de gură-cască, încât numai cei mai cutezători îndrăzneau să-i adreseze vreo vorbă. De data asta însă distinsul judecător Beeswinger, membru al adunării naționale, se bizui, poate că puțin cam în pripă, pe puterea poziției sale oficiale.

— Aduci vreo noutate politică de pe unde vii, Bill? întrebă el, în vreme ce acesta din urmă cobora alene din înaltele sale sfere, fără ca expresia sau manierele sale să sufere vreo modificare.

— Nu mare lucru, răspunse Bill cu subliniată gravitate. Președintele Statelor Unite nu și-a venit nici pân-acu-n fire de când ai dat bir cu fugiții și n-ai catadicsit să primești locul ăla de ministru. În toate cercurile de politică e mare întristare pe chestia-asta.

Ironia, chiar și trântită în felul acesta supărător, era ceva prea obișnuit în Angel ca să mai stârnească un zâmbet sau o încruntare. Bill intră alene în bar, întâmpinat de o liniște seacă, mormântală, în care nu supraviețuia decât o timidă undă de entuziasm.

— Ni' de rândul ăsta nu l-ai repezit încoa' pe aghantul ăla al lui Rotsehikl? se interesă barmanul într-o doară, aducându-și și el astfel contribuția la tonul general al conversației.

— Nu, răspunse Bill scurt după adâncă chibzuință. Mi-a zis că nu-și îngăduie să cântărească mai de-aproape concesiunea aia a lui Johnson, fără ca mai întâi să întrebe și Banca Angliei.

Acest, domn Johnson, la care se face referire aici, fiind de

față taman în persoana sfârșitului chefliu pe care barmanul îl vânturase afară nu de mult și cum era binecunoscut că pretinsa concesiune nu prezenta nici un interes pentru nici un acționar, toată lumea se aștepta ca această evidentă provocare să stârnească un răspuns. Și omul răspunse declarând pur și simplu că el în pahar are să-și mai pună „și ceva mai dulce”, așa că o porni cam nesigur spre bar, de parcă ar fi acceptat o invitație oficială în acest sens. Spre onoarea lui Bill, trebuie pomenit că el nu făcu nici un efort pentru a corecta această greșeală. Ci din contra ciocni plin de gravitate un pahar cu el, îi aruncă într-o doară: „încă un cui în coșciugul tău!” – veselă urare la care se raliară în glumă și ceilalți cu: „Să s-aleagă oale și ulcele”, după care omul dădu pe gât băutura cu o singură mișcare abilă din cot și din cap și se simți mai întremat.

— Ce faci, șefule? făcu Bill deodată punând paharul jos. Acolo-mi ești?

Era vorba de un băietan care se fistici când înțelese că rangul acesta lui îi fusese acordat; se retrase pieziș către ușă și, oprindu-se acolo, începu să-și lovească pălăria de tocul ușii, afișând o nepăsare pe care o contraziceau ochii destul de poznași lăsați în jos și obraji roșii ca focul. Poate că de vină era statura, poate o anume notă angelică a trăsăturilor sau expresia feței care inspira încredere, dar băiatul nu arăta a avea nici pe jumătate vârsta pe care o avea de fapt, adică paisprezece ani.

Toți cei din Angel îl cunoșteau. Era o prezență familiară în acea așezare și subiect de discuții sau de dojană, fie că i se acorda titlul folosit de Bill, fie că i se spunea Tom Islington, după numele tatălui său adoptiv. Adeseori încăpățânarea, lenea și inexplicabilele sale prietășuguri fuseseră obiect de discuții aprinse. Cei mai mulți dintre oamenii de seamă îl socoteau predestinat spânzurătorii, o minoritate nu prea de soi se bucura de prezența lui fără să-și bată prea mult capul cu viitorul care-l aștepta, iar pentru unul sau doi întunecatele prorociri ale majorității nu erau nici lucru prea nou, nici motiv de îngrijorare.

— Ai ceva pentru mine, Bill? îl întrebă puștiul mai mult din

obișnuință, cu aerul că repeta o formulă glumeață pe care Bill o înțelegea perfect.

— Ceva pentru tine! se auzi ca un ecou vocea lui Bill cu o prefăcută severitate, de asemenea bine înțeleasă de Tommy. Ceva pentru tine? Nu! Și, după cât mă duce pe mine capul, n-o să fie nimic pentru tine atâta vreme cât te ații prin baruri și-ți părăduiești timpul tău prețios cu tot felul de târâie-brâu și bețivani. Șterge-o!

Acest reproș fu însoțit de un gest la fel de categoric – Bill apucă o carafă în mână – în fața căruia băiatul se retrase, fără să-și piardă deloc buna dispoziție. Bill se duse după el până la ușă.

— Al naibii să fiu de nu s-a pornit cu bețivul ăla de Johnson, adăugă el după ce se uită pe drum.

— Și mă rog, ce tot așteaptă el, Bill? îl întrebă barmanul.

— Carte de la mătușă-sa. După mintea mea, cam trebuie să-și scoată din cap gândul ăsta. Îmi miroase mie că vor să se cam scuture de el.

— Aici trăiește mai mult degeaba și s-a dat la trândăvie, se băgă în vorbă membrul adunării naționale.

— Păi, începu Bill care nu suferea ca nimeni altul decât el să-i persecute protejatul, văzând 'mnealui că n-are a se aștepta la vreo slujbuliță din partea unui prea luminat membru al adunării, cre' și eu că s-a dat la trai leneș.

După ce-i trimise această săgeată de despărțire, făcând coarda arcului să zbârnâie fără vreun rost anume, ci numai pentru a-i arăta puterea ofensivă, Bill făcu cu ochiul barmanului, își puse alene o pereche de imense mănuși de piele, care lăsau impresia că ar avea degetele rănite și bandajate, se îndreptă spre ușă fără să se uite la nimeni, strigă: „Toată lumea sus!” cu un aer neglijent de supremă indiferență, fără să se uite dacă se dăduse sau nu curs acestei invitații, se săltă pe capră și arse bice cailor, luând-o din loc cu totală nepăsare.

Și poate că a făcut bine să plece, pentru că de îndată discuția luă un curs cu totul lipsit de respect față de Tom și rudele lui. Nu se mai făceau aluzii, ci se spunea pe șleau că pretinsa

mătușă nu era alta decât propria lui mamă și asta în vreme ce se amintea că pretinsul unchi nu avea la această înrudire o prea mare contribuție, după cum socotea moral și necesar târgul acela plin de nazuri. Mintea târgului socotea de asemenea că Islington, tatăl adoptiv, care primea o sumă oarecare, după câte se spunea pentru creșterea băiatului, îi păstra ca pe un fel de răsplată pentru discreția dovedită de el față de aceste fapte.

— Nu. Se prea omoară el cheltuind banii cu Tom, întări barmanul care părea să aibă știință de starea cheltuielilor lui Islington.

Numai că la vremea aceea, o anumită lânzezeală îi cuprinsese pe cei care luau parte la discuție, așa că barmanul se întoarse de la trâncăneala aceea ușuratică la mult mai serioasele lui îndatoriri profesionale. Era mai bine că Bill plecase, fiindcă altfel înclinațiile sale didactice de moment ar fi fost stărnite și mai mult de comportarea protejatului său. Fiindcă Tom în vremea asta ajunsese la ocolul de cai de lângă „Mansion House”, după ce-l dusese mai mult în spinare pe Johnson, care se dovedise cam nesigur pe picioare și pe deasupra îl mai și apucase un chef ciudat de a se repezi din când în când să treacă de partea cealaltă a drumului încins de soare. În cel mai depărtat colț al ocolului era o pompă și o adăpătoare pentru cai. Într-acolo își duse Tom tovarășul, fără să spună o vorbă, dar dând, se pare, ascultare unui vechi ritual. Ajutat de băiat, Johnson își scoase haina și legătura de la gât, își băgă gulerul cămășii înăuntru și-și puse cu seriozitate capul sub gura pompei. Cu același aer serios și preocupat, Tom își luă locul la mânerul pompei. O vreme, liniștea solemnă și comică nu fu tulburată decât de clipocitul apei și de scârțâitul regulat al pompei. Apoi, urmă o pauză, în care Johnson își duse mâna la cap – cu apa șiroind pe el – îl pipăi cu un aer critic de parcă ar fi aparținut altcuiva și își ridică ochii spre tovarășul său.

— Ar trebui să se ducă, spuse Tom ca răspuns la acea privire.

— Iar de nu-i venim ăsteia de hac nici așa, răspunse

Johnson cu îndărătnicie, ca și cum s-ar fi scuturat de orice răspundere în această privință, atunci asta-i, altceva nu-i de făcut!

Ăsteia se referea la o anumită schimbare în fizionomia lui Johnson și-i venise de hac tocmai îndeletnicirea de care s-a pomenit. Sub jetul de apă fusese băgată ditamai căpățâna, acoperită cu o claie de păr de culoare nedefinită, niște obraji aprinși, buhăiți, o față fără expresie și niște ochi holbați și injectați. De sub jet apăru un cap mult mai mic și de cu totul altă formă, un păr negru, lins, lucios, o față palidă, cu obrajii scobiți și niște ochi vii și neliniștiți. În ascetul tras la față, plin de nerv care se ridică de la adăpătoarea cailor, nu mai rămăsese aproape nici urmă din Bachusul care îngenunchease acolo cu câteva clipe mai înainte. Oricât era Tom de obișnuit cu acest spectacol, nu se putu stăpâni să nu se uite întrebător la adăpătoare, ca și cum s-ar fi așteptat să mai vadă în băltoacele acelea cu apă puțină măcar o urmă cât de mică din fostul Johnson.

Un brâu îngust de sălcii, arini și castan porcesc – doar un biet franj al mantiei verzi care îmbrăca umerii Muntelui Table – înconjura ocolul. Cu destulă iuțeală, cei doi se traseră într-acolo, ca să profite chiar și de bruma aceea de umbră și să se ferească de soarele necruțător. Nu ajunseră prea departe când deodată Johnson, care mergea repede înainte, se opri, își îndreptă umerii și se întoarse spre tovarășul său cu un interogativ „Hâm!”

— N-am scos o vorbă, îi răspunse Tommy liniștit.

— Cine-a zis c-ai scos? replică Johnson aruncându-i iute o privire șmecheră. Cum să nu, ni' tu n-ai zis nimic, ni' eu. N-a vorbit nime'. Cum ți-a cășunat c-ai vorbit? continuă el, uitându-se curios în ochii lui Tommy.

Zâmbetul care plutea de obicei în privirea lui Tommy se șterse îndată, băiatul se apropie iute de tovarășul său și-l luă de braț, fără o vorbă.

— Cum să nu, ni' n-ai scos o vorbă, Tommy, spuse Johnson cu un aer dezaprobator. Nu ești tu băiatu' ăla care să-și râdă de-o bătrână sugativă ca mine. D-aia țin eu la tine. Asta-m

văzut eu în tine încă de la-nceput. Mi-am zis: „Iaca un băiat care n-are să râdă de tine, Johnson! Po' să te lași cu toată nădejdea în el, chiar la vremea când nu mai po' să ai încredere ni' măcar într-un barman”. Io-te asta mi-am zis eu. Hm?

De data asta Tommy, prudent, se făcu a nu băga de seamă întrebarea, așa că Johnson continuă:

— Da' de-ar fi să te iscodesc eu altă întrebare, ai să-ți râzi de mine sau nu, Tommy?

— Nu, răspunse băiatul.

— De-ar fi să te-ntreb, îi dădu Johnson mai departe fără să-i pese de răspunsul de mai înainte, în vreme ce în ochi i se aprinse o lucire neliniștită, iar buzele începură să fie stăpânite de un tremur nervos, de-ar fi să te-ntreb, de-o pildă, dacă ăl de-a trecut e iepure... ei? ... ai să zici c-a fost sau n-a fost, după cum îi și cazul. Și n-ai să-ți râzi de bătrân din pricina asta, nu-i așa?

— Nu, răspunse Tommy încet, a fost un iepure.

— Da' de-o fi să te-ntreb, făcu mai departe Johnson, de nu cumva avea, să zicem de-o pildă, o pălărie verde cu pan'lică galbenă, n-o să râzi de mine și să zici că avea, adăugă el luându-și un aer și mai șmecher, de nu cumva chiar avea, așa-i?

— Nu, răspunse Tommy, sigur că n-aș zice. Da' vezi, chiar așa a fost.

— Așa a fost?

— Așa! repetă Tommy cu tărie. O pălărie verde cu panglică galbenă... și... și o rozetă roșie.

— Eu n-am reușit să văd ro... rozeta, spuse Johnson chibzuind încet și adânc, dar cu un oarecare aer de ușurare. Da' asta nu-nseamnă că n-a avut, știi! Hm?

Tommy se uită calm la tovarășul său. Pe fruntea lui cenușie apăruseră broboane mari de sudoare, ca și pe la rădăcina părului lins. Mâna de care-l ținea se scutura spasmodic și o simțea rece și umedă, iar cealaltă, care era liberă, făcea niște mișcări vagi, fără rost, dezarticulate, ca și cum ar fi fost atașată la un mecanism stricat. Fără să pară că dă vreo atenție acestor manifestări, Tommy se opri și, așezându-se pe un buștean. Îl

făcu pe tovarășul sau să stea alături. Johnson se supuse fără o vorbă. Deși părea ceva fără importanță, probabil că nici un alt incident al acestei ciudate tovărășii nu trăda mai bine modul cum acest puștan pe jumătate efeminat, cam nepăsător, însă foarte calm, reușea să-l stăpânească pe bărbatul îndărătnic, nefiresc de agitat.

— Da' nu se prea cuvine, făcu Johnson după o pauză, slobozind un hohot de râs care nu sună nici vesel, nici muzical, ci sperie doar o șopârlă care se uita cu sufletul la gură la cei doi, nu se prea cuvine ca un iepure să umble cu pălărie, Tommy... nu-i așa?

— Păi, răspunse Tommy fără să-i tresară un mușchi pe față, uneori poartă, alteori nu poartă. Jivinele astea-s ființe tare ciudate.

Și apoi Tommy se avântă plin de însuflețire, dar mi-e teamă că foarte departe de adevăr și de crezare, să vorbească despre obiceiurile faunei din California și o ținu așa până-l întrerupse Johnson.

— Da' de șerpi, Tommy, ce zici, ei? spuse bărbatul uitându-se țință spre pământ cu o privire pierdută.

— Îs și șerpi, reluă băiatul, da' ei nu mușcă... cei puțin nu ăia pe care-i vezi tu. Uite-!... Nu mișca!... Unchiule Ben, nu mișca! Acu' a plecat. Zic că-i vremea să-ți iei doctoria.

Johnson se ridică iute ca și cum ar fi vrut să sară pe buștean, dar Tommy la fel de iute îl apucă de braț cu o mână, scoțând în același timp cu cealaltă o sticlă din buzunar. Johnson se opri și aruncă o ochire la sticlă.

— De zici tu așa, fiule, glăsui el cam poticnit, în timp ce degetele-i nervoase apucau sticla, atunci spune tu gata!

Duse sticla la gură și trase o dușcă bună, în timp ce băiatul îl urmărea cu o privire critică.

— Gata! făcu Tommy deodată.

Johnson tresări, se roși la față, dar înapoie sticla îndată. Culoarea care-i apăruse în obraji nu se ofili, ochii îi deveniră mai puțin neliniștiți, iar când porniră amândoi mai departe, mâna care se odihnea pe umărul lui Tommy era mai fermă.

Drumul lor trecea pe la poalele Muntelui Table – o potecă ce

șerpuia printr-o pustietate sălbatică ce-ar fi putut părea virgină și necălcată de om de n-ar fi fost cele câteva cutii de stridii, tinichele de la praful de copt, sticle goale, evident lăsate la „mal” de refluxul primului val de coloniști. În coaja crestată de vreme a trunchiului unui enorm pin atârnavu câteva smocuri de păr cenușiu, smulse în trecere vreunui grizzly, dar printr-o ciudată alăturare la picioarele copacului odihnea o sticlă goală în care fusese un bitter nemaipomenit – capodopera unei civilizații foarte igienice, împodobită cu blazonul unei atotvindecătoare republici. Un șarpe cu clopoței scoase capul dintr-o cutie în care fusese tutun și pe care strălucea încă silueta viu colorată a unei dansatoare foarte la modă. Iar puțin mai încolo pământul era crăpat, brăzdat – domnea un talmeș-balmeș de copaci doborâți, se vedeau urmele unui stăvilărisipit, o grămadă de pământ amestecat cu pietriș, o cabană primitivă și terenul concesionat de Johnson.

Cabana era un adăpost destul de rudimentar împotriva ploii și a frigului și se deosebea foarte puțin de natura sălbatică și primitivă din jur. Avea naturalețea unei vizuini de sălbăticiune, dar fără să ofere același confort și fără să fie la fel de pitorească. Chiar și păsările care bântuiau pe-acolo după mâncare trebuie să se fi socotit arhitecți mai pricepuți. Era neînchipuit de murdară și nu arăta a se mai putea face ceva în plus în sensul acesta. Emană un miros greu, de lucru învechit, în dădă faptului că materialul din care era făcută părea destul de nou. Când stătea în umbră, avea un aer nespălat de posomorât, iar soarele o vizita numai îndurerat, din întâmplare, fără nicio tragere de inimă, ca și cum i-ar fi fost lehamite de atâtea încercări zadarnice câte făcuse ca să-i mai îndulcească conturul sau măcar să-i mai dea un pic de culoare.

Terenul concesionat pe care-l lucra Johnson în perioadele când era treaz prezenta acum vreo șase galerii primitiv săpate în coasta muntelui și la gura fiecăreia odihnea câte o grămadă de rocă spartă și de pietriș. Toate vădeau prea puțină pricepere în ale meșteșugului, niște intenții de organizare nu prea limpezi și nu făceau decât să arate că cel care le începuse, le și abandonase pe rând ca pe niște vagi încercări. Acum slujeau la

cu totul alto ceva, fiindcă atunci când soarele încinse cabana aceea neîncăpătoare până aproape de punctul de – aprindere, făcând şindriile lungi, dogite de căldură, să se zbârlească în sus, iar grinzile verzi de pin să verse lacrimi îmbălsămate, Tommy îl duse, pe Johnson la una din gurile mai largi şi, cu un aer plin de satisfacţie, se trânti gâfâind pe podeaua de piatră. Ici şi colo, umezeala binecuvântată ce domnea înăuntru era condensată în ochiuri liniştite de apă şi se auzeau picăturile căzând monoton, liniştitor de pe piatra de deasupra. Afară te ţintuia un soare fără culoare, sublimat, necruţător. Răstimp de câteva clipe, cei doi au rămas întinşi, rezemaţi în coate, contemplând fericiţi cuptorul din care tocmai scăpaseră.

— Ce-ai zice, începu Johnson tărăgănat, fără să se uite la tovarăşul său, ci adresându-se absent priveliştii de-afară, ce-ai zice de două jocuri cinstite, pe câte o mie de dolari?

— Saltă-le la cinci mii, răspunse Tommy gânditor aceleiaşi privelişti şi mă bag şi eu.

— Pân-acu' cu cât trebuie să-ţi viu? spuse Johnson după o lungă tăcere.

— O sută şap's' cinci de mii două sute cin'j' de dolari, răspunse Tommy cu un aer grav de om de afaceri.

— Păi, eu zic, continuă Johnson după ce cântări importanţa tranzacţiei, că de câştigi şi salţi banii, atunci să fie o sută ob'j'de mii, sumă rotundă. Unde-s cărţile?

Erau dosite într-o cutie veche de tablă vârată într-o crăpătură a stâncii, deasupra capului. Arătau slinoase şi roase de prea îndelungată folosinţă. Johnson începu să împartă cărţile, deşi mâna dreaptă îi era cam nesigură şi, după ce dădea o carte, rătăcea cu ea fără rost în jurul lui Tommy, încât numai cu un mare efort nervos reuşea s-o aducă la loc. Cu toate acestea, în ciuda neputinţei de a mânui cărţile ca lumea, domnul Johnson trase pe furiş cu atâta neruşinată stângăcie un valet de la fundul pachetului, încât Tommy fu obligat să tuşească şi să se uite în altă parte ca să-şi ascundă stânjeneala. Probabil că din acelaşi motiv tânărul partener fu obligat la rândul lui, pentru a face dreptate, să mai ia şi el o carte importantă, faţă de numărul celor din mână la care avea

dreptul. Cu toate acestea jocul decurgea fără emoții, destul de monoton. Câștigă Johnson. El însemnă partida și potul cu un ciot de creion pe care-l plimba cu degete tremurătoare, desenând tot felul de hieroglife într-un carnetel de buzunar. Urmă un lung răgaz, după care Johnson scoase ceva din buzunar și-i arătă tovarășului său. După câte se părea era o bucată de rocă de un roșu stins.

— Să zicem că ți se ntâmplă să dai de-o buca' de rocă d-asta, spuse Johnson trăgănat, în ochi cu vechea lui lucire de șiretenie. Ce-ai zice tu, Tommy, că-i?

— Nu prea știu, răspunse Tommy.

— Te-ar bate gândul să zici că-i aur sau argint? continuă Johnson cu prudență.

— Niciuna nici alta! replică Tommy prompt.

— Ai zice poate că-i argint viu? Da' de-ai avea un prieten care-ar dibaci un' să te duci să scoți câte zece tone d-astea pe zi și fiecare tonă să țină două mii de dolari, ai zice-atunci, de-ai vorbi cum nu vorbești, că asta-i o prostie, mare prostie...?

— Da' știi un' se află? Ai dat dumneata, unchiule Ben, de filon? întrebă de-a dreptul băiatul.

Johnson se uită cu grijă în jur.

— Am dat, Tommy. Ascultă. Știu unde-i, da' numai înc-o bucată ca asta mai există deasupra pământului – perechea ăsteia – și aia-i la Frisco. Și în vreo zi, două, o să s-arate un aghent să dibuie despre ce-i vorba. Am trimis după el. Ce zici?

Acum își pironise ochii strălucitori, neliniștiți pe chipul lui Tommy, dar băiatul nu se arătă nici surprins nici curios. Și cu atât mai puțin vădi că-și amintea că adevărul acestei părți a relatării fusese întărit de afirmațiile gratuite și ironice ale lui Bill.

— Nimeni nu știe nimic de asta, continuă Johnson șoptind înfrigorat, nimeni nu știe nimic decât tu și aghentul ăla din Frisco. Băieții ăia care-și tot caută de treabă pe-aici trece și-l vede pe bătrân scurmând pământul, da' nu s-arată nici urmă mai bălțată, nici măcar cuarț din cel mâncat, iar băieții care trândăvește pe la „Mansion House” – îl mai vede și ei pe bătrân cum taie frunză la c'ini prin baruri toată vremea și ei râde și

zice: „îi terminat” și nu bănuiește nimic. Poa’ te bate gândul că acu bănuiește ceva? îl iscodi deodată. Johnson, aruncându-i iute o privire tăioasă și bănuitoare.

Tommy îl privi drept în ochi, clătină din cap, aruncă cu o piatră după un iepure ce se nimerise pe-acolo, dar nu răspunse.

— Cân’ te-am zărit eu întâiași dată, Tommy, continuă Johnson oarecum liniștit, întâiași dată cân’ ai venit și ai tras la pompă pentru mine, tu un străin, da’ străin de tot și pe care nu-l îmbrâncea nimic să facă treaba asta, mi-am zis eu în sinea mea: „Johnson, Johnson”, mi-am zis, „uite-un puști de nădejde. Uite-un băiat care n-o să-și rădă de tine, un tovarăș curat și drept”... curat și drept, Tommy, chiar cu vorbele astea am vorbit.

Făcu o pauză apoi continuă tainic, în șoaptă:

— „Johnson, ai nevoie de capital”, mi-am mai zis, „ca să dai brânci la toată afacerea și-ți mai trebuie și-un tovarăș. Capital n-ai decât să ceri, da’ tovarășul tău, Johnson, tovarășul tău uite-l dinaintea ochilor. Iar numele lui e Tommy Islington.” Taman vorbele astea le-am vorbit.

Se opri și își frecă palmele lipicioase de genunchi.

— Acu-s șase luni de când te-am luat tovarăș. De-atunci n-am mai stârnit nicio treabă, n-am spălat o mână de țărână, n-am mai întors o lopată de piatră, da’ m-am tot gândit la tine. „O să-mpart pe din două”, mi-am zis. Când i-am scris aghentului, i-am zis juma-juma cu tovarășul meu Tommy Islington și el n-are de-un’ să știe de insu-i băiat sau om în toată firea.

Se trase mai aproape de băiat și-ar fi vrut poate să-și lase mâna pe el a mângâiere, dar până și în această dragoste declarată sălășluia o puternică sfială, ba chiar și teamă, ceva nedeslușit îl oprea să facă depline confidențe. O vagă impresie că exista o barieră ce nu putea fi trecută. S-ar putea ca uneori să fi fost oarecum conștient că, în privirea pe care Tommy o îndrepta spre el, putea citi deplină apreciere față de capacitatea lui mintală, un fel de bunăvoință critică, o slăbiciune aproape feminină. Dar nimic altceva. Starea lui de enervare fu stârnită și mai mult tocmai de această stânjeneală; încercă mai apoi să

se stăpânească, iar buzele albite de efort porniră să-i tremure, degetele i se crispau nesigure, dând acestei încercări o nuanță patetică și grotescă.

— La bancă-i un act de vânzare... după toate chițibușurile legii... asupra a jumătate din partea mea, iar socoteala se ridică la vreo două sute cin’j’ de mii de dolari... datorii la cărți... datoria mea față de tine, Tommy... pricepi? spuse el și în clipa aceea în ochi i se aprinse o lucire de viclenie de o intensitate stranie. Și-apoi, mai e și testamentul..

— Testament? făcu Tommy surprins și amuzat.

Johnson se uită la el speriat.

— Hmm? mormăi el în grabă. Ce testament? Cine-a zis ceva de testament, Tommy?

— Nime’, răspunse Tommy calm, fără să roșească vreun pic.

Johnson își trecu palma peste fruntea rece, își răsuci pe degete câteva fire jilave de păr și o ținu mai departe:

— Câteodată, când m-apucă rău ca azi, ăștia de pe-aici zice... poa’ și tu zici așa, Tommy... că mi se trage de la whisky. Da’ nu-i așa, Tommy. E blestemele... blestemele argintului viu. Asta-i buba cu mine. Săturat! Sunt săturat cu argint-viu. Auzisem eu de asta și mai’nainte, continuă el, încercând să-l câștige pe băiat, încă pe când citeam cărți rușinoase ca puștan, poa’ că și tu ai auzit. Cei ce-au de-a face cu chinovarul până la urmă ajung săturați, mai iute sau mai încet. Neapărat că-i ajunge o dată și-o dată. Săturat de argint-viu.

— Și ce-ai de gând să faci atunci? îl întrebă Tommy.

— Cân’ s-arată aghentul și încep și eu să-mi mai umplu teșchereaua la mina asta, spuse Johnson gânditor, mă zvârl pân’ la New York. Și-i zic barmanului de la otel: „Ia află-mi-l pe cel mai mare doctor de prin împrejurimi”. Mi-l arată. Și-i zic tipului: „Săturat cu-argint-viu.., numa’ de-un an... cât mă ține afacerea?” Și-mi zice el mie apoi: „Cinci miare și ia două hapuri d-astea cân’ te culci și tot atât din prafurile astea la mese și arată-te la mine din nou peste-o săptămână”. Și peste-o săptămână mă înfățișez dinaintea lui sănătos tun și semnez o poliță cum ne-am înțeles.

Încurajat de o lucire de interes apărută în ochii lui Tommy,

își continuă spusele.

— Și iaca așa mă-nzdrăvenesc. Și mă-c la barman și-i șoptesc: „Ia nimereste-mi mie cea mai prima casă care-i de vânzare pe coclaurii ăștia”. Și el îmi zice: „Cea mai dichisită-i a lu’ John Jacob Astor, firește”. Și atunci îi zic: „Ia arată-mi-l pe tip” și mi-l arată. Și-i zic omului: „Cam la cât ții ’mneata hardughia aia?” Și omul se uită la mine de sus și-mi zice: „Cată-ți de drum, moșule, că mi se pare că nu ești prea zdravăn”. Și-i mierlesc una peste ochiul stâng și-și cere omu’ iertare și-i dau pe hardughie cât cere el. Și umplu casa numa’ cu mobilă de mahon și cu bucate și acolo hălăduim noi... tu și cu mine, Tommy, numa’ tu și cu mine.

Soarele nu mai dogorea acum coastele muntelui. Umbrele pinilor începură să se furișeze spre terenul lui Johnson, iar aerul în văgăună se făcu tot mai rece. În obscuritatea care se îngroșa tot mai mult, ochii lui străluceau tot mai tare. Reluă firul:

— Și vine apoi și ziua aceea cân’ facem un chiolhan pe cinste. Și poftim guvernatori, oameni din congres, fețe alese și tot de-alde ăștia și-ntre ei, îl poftesc și pe un grangure cu nasul foarte pe sus, un grangure pe care l-am cunoscut eu de mult. Da’ el nu știe că eu îl știu, nici în vis nu-și aduce aminte de mine. Și uite-l cum vine și se așează taman dinaintea mea și eu mă tot uit la el. Și-i voios nevoie mare și turuie într-una grangurele ăsta și se șterge la gură c-o năframă albă și zâmbește și mi se uită drept în ochi. Și glăsuiește ’mnealui: „Un pahar și cu mine, dom’le Johnson”. El își umple paharul, eu mi-l umplu pe-al meu. Și ne ridicăm amândoi în picioare. Și-i trântesc vinul și paharul drept în mutra aia a lui zâmbăreață. Și se-aruncă individul la mine... că-i tare îndrăzneț, tare îndrăzneț grangurele ăsta... da’ cineva îl priponește. Și-l auzi că zice: „Cine-oi mai fi și tu?” Iar eu îi zic: „Skaggs! Fir-ai afurisit să fii, Skaggs! Uită-te la mine! Ia dă-mi ’napoi nevasta și pruncul, dă-mi banii pe care mi i-ai furat, dă-mi ’napoi numele meu de om cumsecade pe care mi l-ai furat, dă-mi ’napoi sănătatea măcinată, dă-mi ’napoi ăștia doișpe ani din urmă. Dă-mi-i ’napoi, afurisit să fii, hat iute până nu-ți scot

măruntaiele afară!” Iar el, Tommy firește’ nu poa’ să mi-i dea ’napoi și-i scot măruntaiele, băiete. Îi scot măruntaiele.

Turbarea bestială din ochii lui se prefăcu deodată în lucire de viclenie.

— Și poa’ te bate gândul că pentru asta o să mă atârne-n ștreang? Da’ n-o s-o facă ei. N-o să le dea mâna. Am să mă duc la cel mai mare avocat de pe-acolo ș-am să-i zic: „Săturat cu argint-viu... mă auzi... săturat cu argint-viu”. Și el îmi face cu ochiul și apoi se duce la jude și-i zice: „Uite, dom’le, omul ăsta nenorocit nu-i răspunzător, îi săturat cu argint-viu”. Și-aduce și martori. Vii tu, Tommy și le zici cum m-apucau câteodată năbădăile și vine și doctorul și zice și el cum m-a văzut și cât de groaznic arătam și juriul, fără să mai catadicsească să se salte de pe scaune, hotărăște că-i vorba de o zdruncinare firească a minții – săturat cu argint-viu.

În tulburarea acelui moment culminant, el se ridicase în picioare și s-ar fi prăbușit, de nu-l prindea Tommy care-l ajută să iasă la aer curat. În lumina necruțătoare de-afară se vedea că se petrecuse o mare schimbare pe chipul lui palid-gălbui, schimbare care-l făcu pe Tommy să-l apuce iute și zdravăn și să-l ducă spre cabană, mai sprijinindu-l, mai târându-l. Când ajunseră la cabană, Tommy îl așeză pe un pat rudimentar, un fel de prici și o clipă rămase așa, privindu-l cu îngrijorare pe omul apucat de tremurături de dinaintea sa. Apoi deodată spuse dintr-o suflare:

— Ascultă, unchiule Ben, dau o fugă până-n târg... până-n târg, pricepi..., după doctor. Să nu te ridici și să nu te miști de-aici, cu nici un chip, până mă întorc. Mă auzi?

Johnson dădu din cap în semn de încuviințare.

— În două ceasuri îs înapoi.

În clipa următoare era plecat.

Timp de vreo oră Johnson își ținu făgăduiala. Apoi deodată se ridică în capul oaselor și începu să se uite țintă într-un colț al cabanei. Tot privind începu să zâmbească, de la zâmbet trecu la vorbă, de la vorbă la țipăt, de la țipăt ajunse la blesteme și apoi se porni să plângă în hohote sălbatice. După aceea rămase o vreme întins liniștit. Stătea atât de nemișcat – încât pentru

un ochi omenesc ar fi părut ori adormit, ori mort. Însă o veveriță care, îmboldită de liniștea aceea, se arătase printr-o gaură din acoperiș, se opri brusc pe o grindă deasupra priciului, fiindcă văzuse că un picior al omului de dedesubt se mișca încet, cu băgare de seamă, spre podea, iar ochii lui erau la fel de atenți și de pânditori ca și ai ei. Deodată, fără zgomot, amândouă picioarele fură pe podea. Apoi priciul trosni și veverița o zbughi pe jgheabul streășinei. Când trase cu ochiul înapoi, totul era din nou liniștit și nici urmă de om.

O oră mai târziu, doi catârgii aflați pe drumul dinspre Placerville trecură pe lângă un bărbat cu părul vâlvoi, cu ochi injectați, cu hainele sfâșiate prin rugi de mure, mânjit de pământul roșiatic al muntelui. Îi luară urma, când deodată urmăritul se întoarse amenințător spre cel care se apropiase mai mult, reuși să-i smulgă din mână un pistol și apoi iar le scăpă. Mult mai târziu, cam la ceasul când soarele scăpătase dincolo de Creasta lui Payne, prin desišul de pe coasta Pădurii Doborâte, vreascurile trosniră sub o călcătură furișă care se apropia mereu. Era după cât se pare vreo jivină a cărei siluetă, nu prea deslușită, se vedea mișcându-se înapoi și încolo în întunericul care se lăsa tot mai mult. Numai jivină putea fi după mormăitul fără noimă, mereu același, pe care-l scotea continuu. Totuși când zgomotul se auzi mai aproape, iar mărăcinișul se dădu la o parte, se ivi o arătare aducând a om și omul nu era altul decât Johnson.

În afară de hămăitul haitei închipuite de câini care-l urmărea, gonindu-l mereu înainte, fără îndurare și fără răgaz, în afară de plesnetul unui fantasmagoric bici care i se încolăcea în jurul mădulelor, răsunându-i mereu în urechi și mânându-l mai departe, în afară de urletele duhurilor necurate care colcăiau în jurul lui, Johnson nu mai era în stare să distingă decât un singur sunet adevărat: murmurul apei curgând, râul Stanislaus!

Râul își purta apele galbene de mâl la vreo mie de picioare mai jos. În rățăcirile minții sale zdruncinate, omul se agățase de o singură idee: să ajungă la râu, să intre în apă, să înoate la nevoie, numai să-l pună stavilă între el și ființele care-l

hărțuiau, să înece pentru totdeauna, în adâncurile sale tulburi haita aceea de duhuri, să-și spele în apele gălbui toate petele și urmele trecutului.

Și iată-l sărind din stei în stei, de pe o buturugă înnegrită de vreme pe alta, de la un tufiș numai noduri și crengi răsucite la altul, prins pentru o clipă și imobilizat de vițele agățătoare, sau prăbușindu-se în văgăuni pline de praf, până când, mai căzând, mai venind de-a dura, alunecând sau împiedicându-se, ajunsese pe malul râului, unde se prăvăli, se ridică, merse împleticindu-se înainte și în cele din urmă se prăbuși cu brațele întinse în lături pe o stâncă ce ținea piept curentului iute al apei. Rămase lat acolo ca mort.

Deasupra coastei Pădurii Doborâte se arătară timid câteva stele. Un vânt rece, care se stârnise odată cu amurgul, le ațâță jarul făcându-le o clipă să strălucească și mai tare, mătură coastele încinse ale muntelui și încreți fața apei. Acolo unde zăcea omul acela, râul făcea un cot brusc, așa încât, în întunericul tot mai adânc, apa ce curgea pe alături părea să țâșnească drept din bezna care apoi le înghițea înapoi. Bucăți de putregaiuri luate de ape, trunchiuri de copaci, frânturi de stăvilare – tot ce spălase râul pe multe mile în sus – apăreau o clipă mânate la vale și apoi dispăreau îndată. Tot ce putea fi gunoi, resturi, sfărâmături îngrămădite în lungul șir de tabere de mineri sau de așezări omenești, tot ce aruncă o civilizație cam primitivă și fără noimă – toate acestea se arătau o clipă, erau mânate iute mai departe, ca apoi să dispară. Nu e de mirare că atunci când vântul se arunca asupra apei măloase, valurile păreau să întindă brațe soioase spre stânca pe care zăcea omul, ca și cum ar fi vrut să-l apuce și pe el și să-l măture de-acolo și să-l poarte spre mare.

Era o liniște adâncă. În atmosfera aceea limpede, se auzi perfect sunetul unei sirene. Pe râu răsună clar zăngănitul unor pintoni și apoi se auzi un hohot de râs dinspre Creasta lui Payne. Un ropot de copite și zăngănitul hamurilor vestiră cu multe minute înainte apropierea diligenței de Wingdam, care, în cele din urmă, trecu, fulgerându-și felinarele la câțiva pași de stâncă. Apoi, vreme de vreun ceas, totul rămase învăluit în

tăcere. Deodată, deasupra crestelor, se ridică luna plină, oglindindu-se în râu. La început, scâfârlia golașă a gorganului Pădurii Doborâte străluci albă ca un craniu. Apoi, umbrele pe care Creasta lui Payne le arunca asupra coastei se traseră încet înapoi, vopsind în negru și argintiu cioatele diforme, crăpăturile mâncate și toate ieșindurile coastei Pădurii Doborâte. Alungind încet umbrele mai departe în vale, lumina lunii polei malul și stânca și apoi se risipi în mii de luciri pe fața apei. Stânca era goală, omul dispăruse, iar râul se grăbea mai departe spre mare.

— E ceva pentru mine? se interesă Tommy Islington o săptămână mai târziu, când diligența se opri la „Mansion House” și Bill se arătă alene în încăpere.

Bill nu răspunse, dar, întorcându-se spre un străin care intrase odată cu el, îl arătă cu o mișcare de deget pe băiat. Străinul se întoarse cu un aer pe jumătate curios, pe jumătate preocupat, ca un om de afaceri ce era și-l măsură cu un ochi critic pe Tommy.

— E ceva pentru mine? întrebă din nou Tommy, puțin cam nedumerit de acea tăcere și de privirea străinului.

Bill se îndreptă alene spre bar și, rezemându-se cu spatele la tejghea, se uită la Tommy cu o privire plină de stăpânită bucurie.

— Dacă, începu el alene, o sută de miare bani gheață, taman acu și un milion după aia înseamnă ceva, atunci, șefule, asta-i ce-aștepți!

Era caracteristic pentru Angel ca dispariția lui Johnson și faptul că-și lăsase toată averea moștenire lui Tommy să stârnească oarecare zarvă, dar asta fu nimic în comparație cu tulburarea ce se produse când se descoperi că Johnson avusese ce lăsa moștenire. Vestea găsirii unui filon de chinovar la Angel înecă toate celelalte fapte și amănunte secundare. Prospectorii din taberele învecinate dădură buzna asupra așezării; pe vreo milă de-o parte și de alta a concesiunii lui Johnson terenul a fost ocupat și marcat cu țărushi; comerțul se învioră deodată și,

după cum suna tonul retoric din *Însemnările săptămânii* „la Angel a început o nouă eră”. „Joia trecută, adăuga publicația, la barul de la «Mansion House» s-au vânturat peste cinci sute de dolari”.

Despre soarta lui Johnson nu mai dănuia nicio îndoială. Ultima oară fusese văzut de pasagerii de pe imperiala diligenței de noapte din Wingdam zăcând pe un bolovan de pe malul râului. Iar, după ce Finn, de la Podu Umblător al lui Robinson, recunoscuse că slobozise trei focuri de revolver spre o namilă neagră ce se zbătea în apă aproape de pod, pe care el o bănuise a fi urs, problema păru să fie încheiată. Dacă perspicacitatea minții sale era îndoielnică, agerimea sa de țințaș nu putea fi pusă la îndoială. Părerea generală era că, după ce smulsese catărgiului revolverul din mână, Johnson o luase probabil razna, fapt care împrumută întregii povești o anume morală, ceea ce o făcu pe deplin acceptabilă pentru cei din tabără.

Era, de asemenea, caracteristic pentru Angel că nu se stârni nici un sentiment de invidie sau de împotrivire față de norocul lui Tommy Islington. Totuși, părerea majorității era bine stabilită: știuse de la început, cu exactitate, totul despre descoperirea lui Johnson, îi acordase atenție din interes, pentru că era calculat și afacerist; și, în mod cât se poate de curios, această convingere trezi pentru întâia oară, printre cei din tabără, sentimente sincere de respect față de Tommy.

— Nu-i el chiar așa de zănatic. Yuba Bill a mirosit asta dintr-o ochire, spuse barmanul.

Yuba Bill fusese cel care ceruse să fie tutorele lui Tommy după ce acesta devenise moștenitorul concesiunii lui Johnson, iar pe hârtiile lui de garanție apăreau numele celor mai avuți oameni din – Calaveras. Tot Yuba Bill a fost cel care, atunci când Tommy a fost trimis în est să-și completeze educația, l-a însoțit până la San Francisco și, înainte de a se despărți de el pe puntea vaporului, l-a luat deoparte și i-a spus:

— De ți s-o-ntâmpla vreodată să ai o nevoie de parale, Tommy, mai mult decât ți se cuvine, n-ai decât să-mi scrii. Da’ de vrei s-ascuți sfatul meu, continuă el apucat, de o bruscă răgușeală care-i mai îmblânzi asprimea vocii, nici să nu-ți

aduci aminte c-ai văzut în viața ta vreun șontorog de bețivan bătrân, jegos și șubrezit, cam din cei ce-ai întâlnit mai toată vremea prin Angel... de niciunul. Tommy... de niciunul! Și, băiete... acum... vezi. Ai grijă de tine... și... Domnul cu tine, iar pe mine, mai cu osebire, să mă bată ca pe-un zăbăuc primantâi!

După acest discurs Yuba Bill, aruncă o privire turbată în jur, o porni la vale pe apuntamento plin de lume, scoțându-și agresiv un umăr înainte, se luă la harță cu birjarul care-l aștepta și, după ce-i făcu vânt acestui slujbaș în propriu-i vehicul, apucă chiar el hățurile și mână caii într-o goană turbată până la hotelul la care stătea.

— Treaba asta m-a ținut, spunea Bill povestind întâmplarea ceva mai târziu la Angel, treaba m-a costat un fleac de v'o douj' de dolari numărați a doua zi dis-de-dimineată, dinaintea judei. Da' fac prinsoare pe cât vreți că le-am arătat eu tipilor din Frisco cam cum se mână caii. Vreme de v'o zece minute, pe strada Montgomery a fost un bâlci de să te ții, zău de nu!

Și încetul cu încetul, primii descoperitori ai marelui Filon de Chinovar s-au șters din amintirea târgului Angel. Iar Calaveras n-a mai știut de ei. După cinci ani, până și numele lor a fost uitat, după șapte chiar și numele târgului s-a schimbat, după zece așezarea s-a mutat cu totul pe coastă, iar coșurile înalte ale Topitoriilor Unite aruncau noaptea niște scăpărări ca luminile amăgitoare din cimitire, chiar pe locul cabanei lui Johnson, iar ziua otrăveau mireasma curată a pinilor. Și numai scăfârlia golașă a Pădurii Doborâte se înfîgea ca și odinioară în albastrul cerului, iar la poalele ei, tot la fel ca odinioară, murmura, bolborosea neobosit și fără odihnă râul Stanislaus care, apoi, se îndrepta grăbit spre ocean.

Zorii unei zile de miez de vară se arătau leneși asupra Atlanticului. Nu bătea destul vânt ca să miște aburii de pe fața încețoșată a mării, dar când întinderea aceea nedeslușită începu să se limpezească lăsând să se vadă un cer liliachiu, mai întâi se iviră niște palide dungi roșietice care deveniră tot mai luminoase și deodată se arătară a fi stele. Curând stâncile

întunecate de la Greyport se iviră cu o ușoară geană de lumină și apoi zorii inundară toată linia cenușie a coastei pustii, iar scâpărările farului se stinseră una câte una. Apoi, din zarea de pe care se ștergea ceața, o sută de pânze, mai înainte invizibile, se porniră spre țarm. Era într-adevăr dimineață. Și câțiva din cea mai aleasă societate a Greyportului, pentru că petrecuseră toată noaptea în picioare, s-au gândit că venise vremea să se ducă la culcare. Iar când cerul se luminează de-a binelea, strălucirea sa scapără deodată pe acoperișurile roșii, țuguiate ale unei pitorești locuințe ridicate lângă plajă care, printre zăbrelele ferestrelor și de pe balcon, își trimisese toată noaptea asupra țărmului lumina lămpilor și muzica. Lumina zilei fulgeră pe întinderea de geamuri a unei mari sere care dădea spre o pajiște foarte îngrijită, unde întreaga noapte s-au amestecat sub lumina lunii miresmele oceanului cu ale țărmului. Dimineața stârni panică printre lampioanele colorate de pe lunga verandă și-i îmboldi pe mai mulți bărbați și femei, care se îndepărtau de geamul de la salon, să se întoarcă și să privească afară. Lumina era atât de scrutătoare și atât de necruțător de sinceră încât, atunci când cupeul domnișoarei Gillyflower, frumoasa între frumoase, o porni din loc, iar tânăra fără pereche își aruncă ochii în oglinda ovală și-și zări chipul, ea trase brusc în jos perdeaua de la fereastră și, rezemându-și umărul – cel mai alb din Greyport – de perna purpurie, se lăsă cuprinsă de somn.

— Ce trasă la față mai e lumea asta! Rose, dragă, arăți aproape ca o intelectuală, spuse Blanche Masterman.

— Sper că nu! răspunse Rose, simplu. Răsăriturile astea de soare sunt tare supărătoare. Ia uite cum roșeața asta o face pe domnișoara Brown-Robinson să pălească de-a binelea, cu părul ei cu tot.

— Probabil că îngerilor le vine cam greu să se descurce în probleme de toaletă, cu combinațiile astea celeste, sugeră contele de Nugat, făcând un gest plin de politețe către cer.

— În alb se descurcă ei, mai greu e când trebuie să pozeze pentru tablourile din Veneția, adăugă Blanche. Dar cât de proaspăt arată domnul Islington! E aproape jignitor pentru noi.

— Bănuiesc că soarele nu vede în mine nici un rival, răspunse tânărul cu oarecare rezervă. Am trăit multă vreme în aer liber și n-am nevoie de prea mult somn.

— Ce minunat! exclamă doamna Brown-Robinson, cu o voce joasă și emoționată, într-un fel anumit care îmbina primejdios entuziasmul nereținut de la șaisprezece ani cu experiența a treizeci și doi. Ce minunat, într-adevăr! Ce răsărituri de soare trebuie să fi văzut și încă în ce locuri sălbătice și romantice! Cât de mult vă invidiez. Nepotul meu v-a fost coleg de clasă și adesea mi-a povestit acele fermecătoare istorii pe care le-ați relatat despre aventurile trăite de dumneavoastră. Nu vreți să ne spuneți și nouă vreuna? Haideti! Cât de sătul trebuie să fiți de noi toți la un loc și de viața artificială pe care o ducem aici, atât de groaznic de artificială, doar știți..., sublinie ea pe un ton confidențial. Și când te gândești la vremurile când colindați vestul sălbatic, plin de indieni, de bizoni și urși grizzly! Precis că ați văzut bizoni și urși grizzly, nu-i așa?

— Sigur c-a văzut, draga mea, se băgă în vorbă Blanche puțin cam țăfnoasă, aruncându-și pelerina pe umeri și apucând de braț pe îngerul ei păzitor. Încă de mic copil a fost legănat de bizoni, iar urșii grizzly i-au fost tovarăși de joacă în pruncie. Hai, vino cu mine și-ți povestesc eu totul despre asta. Ce drăguț din partea ta, îi spuse sotto vocea lui Islington în vreme ce stătea lângă cupeu, ce minunat de drăguț din partea ta că ești la fel ca ființele acelea, de care ne tot povestești și nu-ți cunoști puterile. Ia gândește-te, cu experiența și creditul care ți se acordă ce povești minunate ai putea istorisi. Ai de gând să mergi pe jos? Atunci, noapte bună!

Pe fereastră apăru de îndată o mână fină, înmănușată și în clipa următoare cupeul se puse în mișcare.

— Nu ți se pare că, în cazul ăsta, Islington dă cu piciorul norocului? se întrebă căpitanul Merwin care rămăsese pe verandă.

— Poate că nu prea suportă și prezența scumpei mele mătuși pe deasupra. Dar, dacă-i vorba, el e invitat aici de tatăl lui Blanche și așa zice că se întâlnesc ei destul de des și așa..

— Dar treaba asta nu ți se pare oarecum primejdioasă?

— Poate pentru el, deși, dacă-i vorba, e destul de mărișor și tare ciudat. Cât o privește pe ea, care, cu experiența ei, îi are la degetul cel mic pe bărbații din ambele emisfere, în frunte cu Nugat cel de acolo, aș zice că un bărbat mai mult sau mai puțin tot n-o tulbură prea tare. Sigur adăugă el, astea-s vorbe stârnite de amărăciune. Dar povestea asta a mea e de anul trecut.

Poate că Islington n-a auzit aceste vorbe, iar de-ar fi auzit, criticile nu erau ceva nou pentru el. Se îndepărtă indiferent și o porni alene pe drumul către ocean. Acolo o luă prin nisipuri către stânci; întâlnind în cale o piedică un – gard – sări pe deasupra cu deosebită agilitate, cu o ușurință și o îndemânare de puștan și tăie de-a dreptul peste o pajiște către stânci. Societatea bună din Greypport nu făcea parte dintre cei care se trezesc devreme, așa încât spectacolul unui bărbat în haine de seară umblând pe un domeniu particular nu stârni decât indignarea rândașilor ce trândăveau pe la grajduri și a servitoarelor curățele de pe verandele largi care, după arhitectura de la Greypport, dau toate, fără excepție, spre ocean.

Numai când trecu fruntariile de la Cliffwood Lodge, faimoasa reședință a lui Renwyck Masterman, deveni conștient că e urmărit de un ochi bănuitor, dar silueta deșelată care se topi iute în conac nu-l împiedică în nici un fel să-și vadă de drum. Evitând să apuce pe drumul care ducea la reședință, Islington merse mai departe pe lângă stânci, până ce ajunse la un mic promontoriu pe care era ridicat un pavilion rustic, se așeză jos și începu să se uite spre ocean. Imediat asupra lui se pogorî o pace infinită. În afară de locul unde valurile clipoceau leneș, spărgându-se de stâncile de la poalele falezei, în rest întreagă acea nesfârșită întindere nu era încrețită de nici un talaz, ci se ridica și se lăsa în mari mase de apă, ritmic, de parcă ar fi dormit încă. În aer domnea o ușoară ceață luminoasă, care voala razele directe ale soarelui. În acea adâncă împăcare ce învăluia marea, lui Islington i se părea ca toată simțirea culturii, toată fascinația bogăției și vraja lumii rafinate, care de ani și ani modela acest țărm binecuvântat, își revărsaseră influența binefăcătoare chiar și asupra acelor întinderi. Cât de

răsfățat și de mângâiat era bătrânul ocean! Și adăsta lingușit, răzgâiat, sărbătorit!

Pe dinaintea ochilor îi trecu amintirea stranie a apelor tulburi ale râului Stanislaus, alergând grăbite pe lângă pinii sihastru, a liniei posomorâte a Pădurii Doborâte, amintire care, prin contrast, făcură să-i pară aproape tropicală priveliștea pajiștii catifelate, de un galben verzui și a delicatei vegetații ornamentale. Iar când își ridică privirea, la numai câțiva pași mai încolo, zări deodată silueta înaltă a unei fete care se uita țintă spre ocean: Blanche Masterman.

Culesese de pe undeva o frunză imensă în formă de evantai, pe care o ținea acum ca pe-o umbrelă, ferindu-și de soare părul blond și bogat și ascunzându-și înapoia ei ochii cenușii. Își schimbase ținuta de petrecere, încărcată generos cu tot felul de volane și cu trenă și-și luase un veșmânt de inspirație oarecum antică, mai strâns pe corp, îmbrăcăminte care, prin sobrietatea sa, ar fi fost nepotrivită pentru niște picioare și niște brațe nu atât de frumos conturate ca ale ei dar care sublinia acum delicatețea și grația liniilor acestei zeițe din Greypont. Când Islington se ridică în picioare, ea se apropie de el și-i întinse mâna cu multă franchețe, fără nicio stânjeneală. Oare îl văzuse ea mai întâi? Nu știu.

Se așezară amândoi pe o bancă rustică, domnișoara Blanche continuând să privească spre ocean și să-și umbrească ochii cu frunza.

— Am și uitat de câtă vreme stau aici, începu Islington, sau de nu cumva m-a prins și somnul și am visat. Era o dimineață prea minunată ca să merg la culcare. Dar dumneata ce-ai făcut?

După cum mărturisii domnișoara Blanche de după frunză, se pare că, după ce se retrăsese în iatacul ei, fusese urmărită de o insectă scârboasă cu patru aripi care sfidase și eforturile ei și ale cameristei de a o da afară. Apoi pe Odin, câinele spitz, îl pâlise ambiția de a zgâria cu încăpățănare la ușă. Iar dacă se apuca de dormit dimineața, i se roșeau ochii. Și mai avea și o vizită de făcut în dimineața asta. Iar oceanul arăta atât de minunat!

— Mă bucur să te întâlnesc aici, oricare ar fi cauza, spuse Islington de-a dreptul, cu vechea lui sinceritate. După cum știi, e ultima mea zi la Greyport și e mult mai plăcut să ne spunem la revedere sub cerul acesta albastru, decât lângă frescele tatălui dumitale. Și, în plus, vreau să mi te amintesc ca pe o părticică din această frumoasă priveliște care-i a tuturor, decât să mi te închipui în ambianța reședinței cuiva anume.

— Și eu sunt convinsă de asta. Casele sunt un cusur al civilizației, răspunse ea la fel de sincer, dar cred că n-am auzit niciodată această idee exprimată mai elegant ca acum. Unde pleci?

— Nu prea știu bine. Am mai multe proiecte. S-ar putea să mă duc spre America de Sud și să devin președintele uneia dintre republicile de acolo... n-am preferință pentru vreuna. Sunt bogat, dar în partea asta a Americii care începe dincolo de Greyport domnește prejudecata că fiecare om trebuie să muncească și el cât de cât ceva. Prietenii mei socot că ar trebui să-mi aleg un Ideal, cu I mare, în viață. Dar m-am născut vagabond și probabil că tot vagabond o să mor.

— Nu cunosc pe nimeni în America de Sud, spuse Blanche visătoare. În sezonul trecut au fost pe aici două fete de prin părțile acelea da' nu prea obișnuiau să poarte corset în casă și nici n-aveau rochiile scrobite ca lumea. Dar dacă ajungi prin America de Sud, trebuie să-mi scrii neapărat.

— Așa am să fac. Poți să-mi spui și mie numele acestei flori pe care am găsit-o în sera dumitale? Seamănă tare mult cu liliacul californian.

— Poate că-i chiar liliac californian. Tata l-a cumpărat de la un bătrân pe jumătate nebun care s-a nimerit pe-aici într-una din zile. Îl cunoști?

Islington începu să râdă:

— Mi-e teamă că nu. Dar îngăduie-mi să ți-l dăruiesc într-un chip mai puțin oficial.

— Mulțumesc. Adu-mi aminte să-ți ofer la rândul meu unul înainte de plecarea dumitale... sau poate ți-l alegi singur?

Amândoi se ridicară deodată, împinși parcă de același impuls.

— La revedere!

Mâna ei rece, ca o floare, odihni o clipă în mâna lui.

— Vrei să-mi faci favoarea ca, înainte de a ne despărți, să dai o clipă frunza aceea din fața ochilor.

— Dar mi-s ochii roșii și arăt ca o sperietoare.

Totuși, după o lungă ezitare, frunza căzu la pământ și privirea lui întâlni niște ochi minunați care, pe deasupra, mai erau și foarte limpezi și dojenitori. Islington fu nevoit să se uite în altă parte, Când își întoarse din nou privirea, fata plecase.

— Dom'le Islington... stăpâne!

Era Chalker, rândușul englez, care se arătă deodată cu sufletul la gură de atâta alergătură.

— Dac-am văzut c-ați rămas singur... stăpâne... vă cer iertare... stăpâne, da' e un personaj...

— Un personaj? Ce dracu vrei să spui? Vorbește englezește... nu, fir-ar să fie, adică nu mai vorbi atât de englezește, se repezi la el Islington.

— Am spus un personaj, stăpâne. Vă cer iertare... n-am vrut... adică... să spun un domn, stăpâne. În bibliotecă!

Oarecum amuzat, deși cât se poate de nemulțumit de sine. Ca și de nedeslușita singurătate care se abătu asupra lui, Islington îl iscodi în vreme ce se îndreptau spre conac.

— Și de ce, mă rog, nu-i un domn?

— Nu-i domn... iertat să-mi fie... stăpâne... că nu și-ar râde de un biet servitor. M-a apucat-așa de mâini, stăpâne și mi-a zis: „Bagă-le-n buzunare, tinere, sau poa' c-aștepți vrun tâlhar de stai cu mâinile-n sus de le ții așa-crucișate? Ai mare grijă cum te-ndoi, să nu-ți frângi bunătate de coajă”, a mai zis. Și-apoi a întrebat de 'mneavoastră, stăpâne. Pe aici, stăpâne.

Intrară în conac. Islington o luă grăbit prin lungul hol gotic și deschise ușa bibliotecii. Pe un fotoliu în mijlocul încăperii stătea un bărbat care părea să contemple o pălărie mare, bătoasă și galbenă, cu niște boruri enorme, așezată pe podea dinaintea lui. Mâinile îi odihneau lăsate ușor între genunchi, dar ținea un picior tras într-un chip aparte lângă fotoliu. La prima ochire, această atitudine îi sugeră lui Islington fără greș, în mod ciudat, ideea de frână. În clipa următoare se repezi spre

mijlocul încăperii și, întinzând amândouă mâinile, exclamă:

— Yuba Bill!

Omul se ridică în picioare, îl prinse pe Islington de umeri, îl învârti o dată, îl strânse în brațe, îi încercă oasele ca un căpcăun de treabă, îi scutură mâinile cu putere, începu să râdă și apoi' spuse oarecum mahnit:

— Și zi așa, tot mă mai cunoști?

Văzând că Yuba Bill se socotea a fi în mare ținută, Islington pufni în răs și făcu aluzia că parcă se născuse în veșmintele acelea.

— Da' ui' la tine! făcu Bill ținându-l la o lungime de braț și privindu-l dojenitor. Ui'... și cân' te gândești... cân' te gândești că nu erai decât un țânc, nu mai mare de-o călcătură de cal, un mucos pe care-l măturam din drum plesnind din biciușcă, un puști care n-avea pe el destule veșminte ca să poți spune că-s veșminte și acum a ajuns de se-mpopoțonează de râde lumea de el!

Pe Islington îl trecu un fior ridicol de spaimă când își aminti că era încă în hainele de seară.

— Ajuns, continuă Yuba Bill cu severitate, ajuns ca un băiat de restoran... ca un chelner. Hei! Alfons, ia adu-mi un patty de foy grass și o omletă, fir-ar să fie!

— Bătrânul și scumpul meu prieten, începu Islington râzând și încercând să-i astupe gura bărboasă cu mâna. Dar nici tu, nici tu nu prea ești în apele tale! Ce ai? Nu te simți bine?

Și într-adevăr, când se întoarse spre lumină, se văzu că Bill avea ochii duși în fundul capului, iar părul și barba bine încărunțite.

— De vină poa' că-i numa hamurile astea, replică el ușor neliniștit. Când mai agăț la harnașament și zăbala, spuse el arătând spre un lanț de aur masiv pentru ceas cu niște ochiuri enorme și mai brodesc și „luceafărul ăsta de dimineață” – și arătă spre un ac mare cu briliante care părea că-i bășicase tot pieptul cămășii, astea toate cam atârnă greu pe mine, Tommy, băiete. Da' altfel sunt sănătos tun, băiete... tun!

Dar se feri de ochii scrutători ai lui Islington și se întoarse cu spatele la lumină.

— Voiai să-mi spui ceva, Bill, făcu Islington deodată fără ocol. Dă-i drumul!

Bill nu spuse nimic, dar se îndreptă încet spre pălărie.

— Doar n-ai bătut trei mii de mile, fără să spui o vorbă că vii, numai așa ca să-mi îndrugi verzi și uscate despre vremurile de altădată, continuă Islington ceva mai blând, deși aș fi fost atât de bucuros să te văd oricum. Nu-i ăsta tipul tău și-o știi și tu destul de bine. Aici nu ne deranjează nimeni, adăugă ca răspuns la privirea întrebătoare a lui Bill îndreptată spre ușă. Iar eu sunt gata să te ascult.

— Atunci, mai întâi și mai întâi să-mi răspunzi la o întrebare pe care ți-o fac, Tommy, dar cinstit și pe șleau.

— Dă-i drumul spuse Islington zâmbind ușor.

— De ți-aș zice, să spunem, Tommy, de ți-aș zice acu, taman aici, că-i musai să vii cu mine... că-i musai să lași meleagurile astea pentru o lună, un an, doi ani... sau poa' pentru totdeauna... e vreo piedică pe-aici care te-ar încurca... ceva care nu te lasă să pleci?

— Nu, răspunse Tommy încet. Aici sunt doar în vizită. Chiar azi aveam de gând să plec din Greyport.

— Da' de ți-aș zice, Tommy, hai cu mine într-o plimbare spre Chitai, Japonia, spre America de Sud, mă-ntreb oare ai putea merge?

— Da, răspunse Islington după o ușoară ezitare.

— Ș-așa, continuă Bill trăgându-se puțin mai aproape și coborându-și vocea cu un aer confidențial, zici că nu-i nimic, vreo fetișcană... pricepi tu, Tommy... care să nu te lase să pleci? Că pe-aici fetele e tare mândre și de-i omu' tânăr sau bătrân, Tommy, totdeauna se găsește câte-o fustă care să fie ori piedică, ori bici pentru sârmanul bărbat.

Fiind el însuși prins de un fel de mâhnită tulburare în timp ce dădea drumul acestor vorbe, Bill nu băgă de seamă că tânărul roșise ușor când răspunsese: „Nu”.

— Atunci, Tommy, ascultă-mă. Acu-s șapte ani de când mă trudeam pe una din diligențele firmei *Pionierul* de colo, de la Muntele de Aur. Taman când mă-ntâmplasem eu prin fața stației de poștă, văd că șeriful ținutului o cotește spre mine și-

mi zice: „Bill” îmi zice el, „m-am procopsit cu un zănatic care mi-a fost dat în seamă și-i nevoie să-l reped la balamucul din Stockton. E cuminte și la locu' lui, da' pare-se că pe dinăuntru-i cam șubrezit din balamale. Te supără dacă ai să-l salți pe capră lângă tine și să-l duci într-acolo?” I-am zis omului: „Nu, dă-i brânci încoace”. Când m-am întors la hodoroagă să pornim și m-am săltat pe capră, ei bine, Tommy..., omu' care ședea acolo cuminte și-mpăcat era... Johnson! Nu m-a cunoscut, Tommy, băiete, continuă Yuba Bill ridicându-se și punându-i mâinile pe umăr. Nu m-a cunoscut. Nu te mai cunoștea nici pe tine, nici Angelul, nici nimic de filonul de argint viu, nici măcar de numele lui nu-și mai aducea aminte. Zicea că-l cheamă Skaggs, da' eu știam precis că-i Johnson. Ș-am trăit clipe când puteai să mă dai jos de pe capră lovindu-mă cu-o pană, iar alteori de s-ar fi trezit cei douj' șapte de călători din hodoroagă înotând în râul American, la vreo cin' sute de picioare mai la vale de drum, în prăpastie și de-aș fi fost întrebat ce s-antâmplat, nu cre' c-aș fi putut da socoteală în fața companiei, nu cre'. Șeriful mi-a zis, continuă el în grabă, parcă silindu-se să nu fie întrerupt de tânărul său prieten, șeriful mi-a zis că omu' se-arătase în tabăra lui Murphy cu vreo trei ani mai înainte și apa curgea șiroaie pe el și era cam în neorânduială. Și băieții l-a îngrijit cum s-a priceput. Apoi i-am zis șerifului că eu îmi știu omu' și i-am zis că poa' să-l lase fără grijă în seama mea. Și l-am adus la Frisco, Tommy, la Frisco și l-am dat pe mâna celor mai buni doctori de prin partea locului și-am plătit din buzunarul meu. Tot ce i-a poftit inima a avut. Și nu te uita așa la mine, Tommy, băiete, pentru numele lui Dumnezeu, nu te mai uita așa!

— Oh! Bill, exclamă Islington ridicându-se în picioare și pornind-o împleticit către fereastră. Mie de ce mi-ai ascuns toate astea?

— De ce? se răsti Bill răsucindu-se furios spre el. De ce? Pentru că eu nu-s nebun. Pe-o parte erai tu care trebuia să-ți faci un căpătâi acolo, la școala aia și apoi să-ți croiești un drum în viață și nu chiar ca fitecine. Iar dincoace era un bețivan bătrân, ce pentru lume era ca și mort... de multă vreme trebuia

să-și fi dat duhul, un om ce n-ar fi zis ni' el că nu-i mort. Da' tu totdeauna l-ai îndrăgit pe el mai mult ca pe mine, adăugă Bill cu amărăciune.

— Iartă-mă, Bill, exclamă tânărul apucându-l de amândouă mâinile. Știu că ai făcut așa ca să fie cât mai bine! Dar spune mai departe.

— N-a mai rămas mare lucru de zis și ni' n-are vreun chichirez să lungesc povestea, după cum văd eu, reveni Bill mohorât. Doftorii au zis că bine el nu se mai face, fiindcă are ceva la care-i spuneau „monomania”, că nu vorbea de altceva decât de nevastă-sa și de fiică-sa pe care nu-ș' cine i le-a răpit acu' nu-ș' câți ani și pune la cale tot felul de răzbunări împotriva ăluia. Iar acum șase luni a întins-o. I-am luat urma pân' la Carson, la Salt Lake City, în Omaha, la Chicago, la New York și apoi... aici!

— Aici!

— Aici! Și de-asta am ajuns și eu prin partea locului. Nu-ș' de-i nebun de legat ori zdravăn, de-i pornit pe urmele' tale sau ale ăluia, da' oricum trebuie să dispari de pe-aici. Nu trebuie să dai față cu el. Eu și cu tine, Tommy, o s-o pornim frumușel într-o preumblare. În trei-patru ani, omu' ori o mierlește ori dispăre și atunci ne întoarcem și noi 'napoi. Haide! mai spuse Bill și se ridică în picioare.

— Bill! îl strigă Islington care se ridicase de asemenea în picioare, apucând mâna prietenului său cu aceeași îndărătnicie liniștită care odinioară câștigase dragostea lui Bill. Oriunde o fi, aici sau aiurea, zdravăn sau nebun, trebuie să-l caut și să-l gădesc. Fiecare dolar pe care l-am dobândit e al lui, fiecare dolar pe care l-am cheltuit trebuie să i-l dau înapoi. Mulțumesc Domnului, sunt tânăr și pot munci. Iar de există o cale de ieșire din toată tărăsenia asta, am s-o gădesc eu!

— Știam eu, făcu Bill cu o mâhnire care nu reușea să-i ascundă admirația vizibilă pe care i-o trezise chipul acela liniștit de dinaintea sa. Știam eu bine cam cu cine-am de-a face. Cu un zănatic ca tine și eu mă așteptam ca lucrurile să iasă mai bine. Atunci, rămâi cu bine... Oh, Dumnezeule! Cine-i asta?

O pornise spre ușa de sticlă, dar se trase iute înapoi, alb la față, fără pic de sânge în obraji și cu ochii holbați. Islington alergă la ușă și se uită afară. După colțul verandei dispărea o rochie albă. Când se întoarse, văzu că Bill se lăsase să cadă pe un scaun.

— Cred c-a fost domnișoara Masterman. Dar ce s-a-ntâmpat?

— Nimic, răspunse Bill pierit. Ai cumva niște whisky la-ndemână?

Islington scoase o carafă și, după ce turnă niște băutură tare, îi întinse paharul lui Bill. Acesta îl sorbi dintr-o înghițitură și apoi spuse:

— Cine-i domnișoara Masterman?

— Fiica domnului Masterman. De fapt, mi se pare că-i fiica lui adoptivă.

— Cum o chema?

— Zău că nu știu, răspunse Islington arțăgos, mult mai tulburat de această întrebare decât voia să recunoască...

Yuba Bill se ridică în picioare și se duse la fereastră, o închise, se îndreptă apoi spre ușă, se uită la Islington, șovăi, după care se întoarse la loc pe scaun.

— Ți-am pomenit eu v' odată c-am fost însurat? Ți-am zis? întrebă el brusc, cătând spre fața lui Islington în vreme ce încerca, fără succes, să râdă cu indiferență.

— Nu, răspunse Islington, mai tulburat de felul cum îi vorbea decât de cuvintele în sine.

— Da-i adevărul adevărat, spuse Yuba Bill. Acu' trei ani!

Se uită la Islington atât de pornit încât acesta, simțind că Bill aștepta câteva cuvinte din partea lui, întrebă șovăielnic:

— Cu cine te-ai însurat?

— Asta-i, nici eu nu-s în stare să-ți spun precis. Da' tot un drac de muiere, dacă-i vorba pe-așa, adică nevasta a încă jumătate de duzină de bărbați, așa în general!

Obişnuit probabil ca nefericirile lui conjugale să fie subiect de distracție în rândul celorlalți și nevăzând nici urmă de amuzament pe fața lui Islington, atitudinea lui țepănă, bătaioasă se mai îmblânzi și, trăgându-și scaunul mai aproape

de Islington, Bill continuă:

— Uite-așa s-a pornit totul. Într-o seară veneam la vale pe coasta de la Watson destul de reperor, când poștașul se întoarce spre mine și-mi zice: „înăuntru s-a stârnit o ciorovăială. Fă bine și strunește caii”. Eu trag hățurile, opresc caii și țuști! Mai întâi o muiere și apoi v’o doi, trei inși care blestemau de mama focului și se sileau să-l târâie afară pe un altul. Apoi se arată și individul, care nu era altul decât bărbatul muierii, beat mort, căruia ăștia voiau să-i facă seama fiindcă o cam târnosise și o pocnise pe muiere înăuntru diligenței. Și de n-aș fi fost și eu pe-acolo, măi băiete, l-ar fi lăsat lat în mijlocul drumului. Da’ eu am pus rânduială, am luat femeia pe capră lângă mine și am pornit m-ai departe. Era albă, albă, Tommy... și fiindcă veni vorba... era una din femeile alea albe, albe, la care nu li se urcă niciodată sângele în obraji... da’ nici n-am auzit-o să se miorlăie. Cre’ că multe femei plâng de felul lor în împrejurări de-astea. Da’ ea nu. Tare ciudat. La asta mă gândeam eu atunci. Era înaltă, avea un păr luminos care-i șerpuia pe spate, lung cât un șfichi de bici din piele de căprioară și cam la fel la culoare. Și niște ochi care te trăsneau de la cinj’ de iarzi și niște mâini și niște picioare... să nu mai vorbim! Iar când s-a mai muiat oleacă și s-a mai potolit și s-a mai încălzit și a început să ciripească, oh! Dumnezeuule! Era frumoasă dom’le, asta era!

Roșind încurcat de propriul lui entuziasm, Bill se opri puțin și apoi reluă cu nepăsare:

— S-au dat jos la Murphy.

— Așa! făcu Islington.

— Așa și după aia mi-am făcut obicei s-o văd adesea și, când era singură, totdeauna se sălta pe capră lângă mine. Mi-a cam împărtășit mai toate necazurile ei, cum se-mbăta bărbatu-su și o târnosea. Pe el nu l-am prea văzut, fiindcă după tărășenia aia a plecat la Frisco. Da’ între mine și ea... Tommy... nu s-a petrecut nimic necinstit. Da’ mă-mpingea păcatul cam des într-acolo și într-o zi mi-am zis: „Bill, treaba asta nu-i de tine” și-am făcut eu ce-am făcut ș-am fost trecut pe altă rută. Ai auzit vreodată de Jakson Filltree, Tommy? spuse Bill schimbând

vorba deodată.

— Nu.

— Da poa' c-ai auzit de el.

— Nu, răspunse Islington nerăbdător.

— Jackson Filltree mână diligența de poștă de la White până hăt pe creastă și de-acolo peste Izvorul de Nord al pâraului Yuba. Și-ntr-una din zile, omu' vine la mine și-mi spune: „Bill, e o trecătoare afurisită rău la Izvorul de Nord”. Iar eu îi zic: „Te cre' și eu, Jackson”. „Într-o bună zi o să-mi vină de hac, cum te văd și cum mă vezi, Bill”, îmi zice el. „De ce n-o iei prin trecătoarea de jos?” „Nu-ș de ce ni' eu, da' nu pot!” zice el. Și tot așa de câte ori ne-ntâlneam îmi zicea: „Izvorul de Nord încă nu mi-a venit de hac”. Într-una din zile eram la Sacramento și numai ce mă pomenesc cu Filltree. Și-mi zice: „M-am descotorosit de treaba cu diligența poștei din pricina Izvorului de Nord, da' încă tot mi-e teamă să nu-mi facă pocinogul, Bill, zău că da”, mi-a zis el și apoi a râs. La v'o două săptămâni i-au găsit leșul mai la vale de trecătoarea aia, pe unde a încercat să treacă venind din sus, de pe drumul de creastă. Oamenii zic că era nebun. Da' eu, Tommy, zic că asta a fost soarta omului! A doua zi după ce-am fost mutat pe drumul spre Placerville, văd că femeia iese din hotelul de din sus de stația de poștă. Mi-a zis că bărbat-su zace bolnav la Placerville. Ea așa mi-a zis. Da' eu zic că-i tot soarta. La vreo trei luni după aia, bărbat-su ia o porție de morfină mai mare, pentru că avea delirium tremens și moare. Sunt unii care zic că ea i-a dat doftoria, da' eu tot zic că-i soarta. La un an după aia m-am însurat cu ea. Soarta, Tommy, asta-i! Soarta! Am stat cu ea taman trei luni, nu mai mult, reluă el firul poveștii după ce răsuflă adânc. Trei luni! Pentru un om fericit, nu-i chiar așa de multă vreme. La viața mea am cunoscut eu multe greutăți, da' în alea trei luni au fost zile mai lungi decât oricare zi din viața mea de dinainte... zile, Tommy, cân' a lipsit doar un fir de păr ori s-o omor eu pe ea, ori ea pe mine. Da' ducă-se, atât mi-a fost. Da' tu, Tommy, ești încă tânăr și eu, bătrân cum îs, n-am să-ți mai îndrug istorii pe care acu' trei ani nu le-aș fi crezut nici în ruptul capului că mi se pot întâmpla.

Când, în cele din urmă, se întoarse spre fereastră cu o mutră amărâtă și se așeză pe scaun, cu pumnii încleștați pe genunchi, Islington îl întrebă unde se afla acum nevastă-sa.

— Mai mult nu mă-ntreba, Tommy, băiete... nu mă-ntreba. Tot ce-am avut de zis am zis.

Făcând un gest de parcă ar fi aruncat la o parte hățurile din mână, Bill se ridică și se îndreptă spre fereastră.

— Acu' po' să-nțelegi de ce o mică preumblare prin lume mi-ar prinde tare bine. De poți veni și tu cu mine, bine. Da' eu trebuie s-o iau din loc.

— Nu înainte de a lua masa, sper, se auzi o voce dulce și Blanche Masterman se arătă deodată în fața lor. Tata nu m-ar ierta niciodată dacă, în absența lui, aș îngădui ca unul din prietenii domnului Islington să plece de aici în acest fel. O să rămâneți, nu-i așa? Vă rog! Iar acum, o să-mi dați brațul dumneavoastră, iar când domnul Islington va obosi să se mai uite așa țință, o să vină și el după noi în sufragerie și o să facă și prezentările.

— Aproape că m-am îndrăgostit de prietenul tău, spuse domnișoara Blanche, după ce se întoarseră în salon, unde rămaseră în picioare uitându-se la Bill care, cu pipa lui scurtă înfiptă în gură, dispărea cu pași mari printre tufele din depărtare. Dar pune întrebări cam ciudate. Voia să știe care este numele de fată al mamei.

— E un om dintr-o bucată, spuse Islington cu un aer grav.

— Ești tare mâhnit. Nici nu-mi mulțumești, mi se pare, pentru că te-am reținut împreună cu prietenul tău aici. Dar până nu se întoarce tata, știi, nu poți pleca.

Islington zâmbi, dar nu prea vesel.

— Atunci, socot că-i mult mai bine pentru noi să ne despărțim aici, sub aceste fresce, nu-i așa? La revedere.

Ea îi întinsese o mână fină, lungă.

— Acolo, afară, în plin soare, unde mi se-nroșiseră ochii, țineai foarte mult să mă vezi, adăugă ea pe un ton încărcat de primejdii.

Islington își ridică privirea mâhnită spre ea. În colțul genelor ei minunate străluci ceva, care tremură ușor și apoi căzu.

— Blanche!

De data asta era îmbujorată, voi să-și retragă mâna, dar Islington i-o ținu strâns. Fata nu era prea sigură dacă nu cumva chiar și mijlocul îi era în primejdie. Dar nu se putu stăpâni să nu spună:

— Și zi așa, nu-i nimic, vreo fetișcană care să nu te lase să pleci?

— Blanche! exclamă Islington îngrozit, pe un ton de reproș.

— Dacă bărbații au să continue să-și strige secretele în gura mare chiar în fața geamului, tocmai când o tânără stă întinsă pe sofa de pe verandă, citind un roman franțuzesc de duzină, atunci să nu se mire dacă fata e nevoită să le dea mai multă atenție decât cărții din fața ei.

— Atunci, înseamnă că ai auzit totul, Blanche?

— Acum știi, începu Blanche, să vedem, acum știi... ăăă... cât de zănatic ai putut fi de felul tău și nu mă aștept să fii mai cumsecade nici de acum încolo. La revedere!

Și, lunecând din mâna lui ca un minunat și neprihănit șarpe domestic, fata se depărta.

Luna galbenă a miezului de vară se ridică din nou deasupra Greyportului, pentru a asculta din nou murmurul plăcut al valurilor, sunetele muzicii și voci vesele. Luna privi spre îngrămădirea informă de stânci și tufișuri, spre întinderile pajiștilor și plajei, spre fața strălucitoare a oceanului. Lumina sa scotea, ici și colo, câte un obiect în relief – o pânză albă care se îndrepta spre țărm, un glob de sticlă pe o pajiște – și fulgeră pe ceva ținut în dinți de un bărbat ce stătea ghemuit pe zidul scund al conacului Cliffwood. Apoi, în clipa în care un bărbat și o femeie ieșiră de sub întunericul copacilor în plină bătaie a lunii, pe poteca grădinii, cel de pe zid sări jos și rămase în picioare așteptând în întuneric. Era un bătrân, cu niște ochi ce i se roteau în cap, iar în mâna care-i tremura strângea un cuțit lung... Chipul era mai degrabă demn de milă decât nemilos, mai mult patetic decât groaznic. În clipa următoare cuțitu-i fu smuls din mână și bărbatul începu să se zbată în strânsoarea fermă a altui bărbat care parcă țâșnise din zid lângă el.

— Afurisit să fii, Masterman, strigă bătrânul cu glas răgușit. Ai curajul de joacă cinstit, că tot am să te omor!

— Da' pe mine mă cheamă Yuba Bill, făcu Bill liniștit și-a cam venit vremea să isprăvim cu trăsneala asta afurisită.

Bătrânul se holbă la Bill cu o privire sălbatică.

— La' că te știu eu. Ești unu' din prietenii lui Masterman, fir-ai afurisit să fii... și dă-mi drumul... să-i spintec inima! Dă-mi drumul! Unde-i Mary a mea? Unde-i nevastă-mea? Acolo-i! ... Acolo-i! Acolo! Mary!

Ar mai fi răcnit de nu i-ar fi închis Bill gura cu palma lui grea, după care se întoarse să se uite în direcția în care privea bătrânul. În bătaia lunii, se vedeau limpede pe cărare două siluete – Islington și Blanche – ținându-se de mână.

— Dă-mi nevasta înapoi! mârâi răgușit bătrânul printre degetele lui Bill. Unde mi-i nevasta?

Pe chipul lui Bill trecu o furie subită.

— Unde ți-i nevasta? Glăsui el ca un ecou și-l lipi pe bătrân de zidul grădinii ținându-l strâns ca într-o menghină. Unde ți-i nevasta? repetă el vârandu-se cu falca lui satanică și ochii sălbatici drept în obrazul bătrânului înspăimântat. Da' unde-i nevasta lui Jack Adams? Unde-i nevasta mea, atunci? Unde-i diavolul acela de femeie care pe unul l-a înnebunit, pe altul l-a făcut să se ducă drept în iad de propria lui mână și pe mine m-a nenorocit pentru totdeauna? Unde? Unde? Întrebi unde? În pușcăria din Sacramento! În pușcărie! Auzi? În pușcărie, pentru crimă, Johnson! Pentru crimă!

Bătrânului i se tăie suflarea, se înțepeni și apoi, muindu-se, se prăbuși deodată la picioarele lui Bill ca o grămadă neînsuflețită. Bill suferi o transformare subită și, lăsându-se jos lângă el, îl ridică în brațe cu duioșie și-i șopti:

— Deschide ochii, bătrâne Johnson! Deschide ochii, pentru Dumnezeu. Eu îs... Yuba Bill! Iar acolo-i fiica ta și... Tommy... nu-l mai ții minte... Tommy, puștiul, Tommy Islington?

Johnson deschise încet ochii. Murmură:

— Tommy! Da, Tommy! Stai lângă mine, Tommy. Da' nu așa de aproape de mal. Nu vezi că apele râului se ridică și-mi fac semne să vin și fierb și viuesc peste stâncă? Acum au crescut și

mai mult... ține-mă, Tommy... ține-mă... ține-mă și nu-mi da încă drumul... o să trăim să-i... dăm inima afară... o să...

Capul i se prăvăli, iar râul vijelios, nevăzut pentru toți ceilalți ochi în afară de ai lui, se aruncă din beznă spre el și-l luă purtându-l de data asta nu în beznă, ci, prin beznă, spre oceanul care strălucea pașnic în depărtare.

Trăsnitul de la Cinci Pâraie.

Își ducea zilele singur cuc. Nu cred că această ciudățenie se născuse din dorința de a-și feri trăsneala de ochii celorlalți din tabără, așa cum nu e nici de crezut că înțelepciunea tuturor celorlalți de la Cinci Pâraie, luată la un loc, era atât de copleșitoare încât să-l fi obligat la surghiun. Părerea mea e că trăia singur pentru că așa hotărâse, hotărâre luată cu mult înainte ca tabăra să se apuce să bârfească pe seama capacității lui mintale. De felul lui era mai degrabă tăcut și posomorât și, deși la prima vedere arăta a fi om în putere, mereu se plângea că-l supăra ceva. Iar una din teorii susținea chiar că această izolare îi îngăduia să-și ia în liniște medicamentele de care în mod obișnuit cam abuza.

Cinci Pâraie i-a dibuit primele simptome ale trăsnelii prin intermediul ghișeului de la poștă. Multă vreme a fost singurul din întreaga tabără care scria acasă trimițând o scrisoare cu fiecare expediție și de fiecare dată scrisorile erau adresate uneia și aceleiași persoane – o femeie. Pe atunci lucrurile stăteau în așa fel încât grosul corespondenței îl formau scrisorile care veneau la Cinci Pâraie. Se primeau multe scrisori... cele mai multe fiind scrise de mâini de femeie... dar puține erau răspunsurile.

Bărbații le primeau cu indiferență, sau ca pe ceva cu totul firesc. Doar câțiva le deschideau pe loc, arborând un zâmbet plin de sine abia mascat și cam tot atâția își aruncau ochii peste ele în fugă, neobosindu-se să-și mai ascundă nerăbdarea. Unele scrisori începeau cu „Dragul meu soț”. Iar o seamă de alte scrisori n-au fost niciodată cerute de nimeni.

În cele din urmă ajunse de notorietate publică faptul că singurele scrisori expediate cu regularitate din Cinci Pâraie nu primeau nici un răspuns. Așa încât e cât se poate de firesc că se stârni multă zarvă atunci când sosi o scrisoare cu ștampila „Oficiului de scrisori returnate” adresată trăsnitului, purtând

pe plic numele lui în varianta oarecum mai oficială de „Cyrus Hawkins”. Nu știu cum a răsuflat secretul, dar, în cele din urmă, toată tabăra știa că plicul conținea scrisorile lui Hawkins, care-i fuseseră întoarse înapoi. Acesta a fost primul simptom de șubrezenie: orice bărbat care scrie mereu unei femei ce nu-i răspunde niciodată trebuie să fie cel puțin trăsnit. Gândesc că Hawkins a bănuir că țicneala lui era acum cunoscută în tabără, dar omul se ascunse după paravanul simptomelor unei neașteptate răceli cu fierbințeală și înghiți trei sticle de fiertură indiană din cactus și două cutii de pastile. În orice caz, la capătul unei săptămâni, apucă din nou condeiul – mai bățos după atâtea întăritoare – vădindu-și toată vechea lui îndărătnicie epistolară.

Acum însă scrisorile purtau o nouă adresă.

În vremea aceea, pe la minele de aur își făcu loc credința că norocul îi paște mai cu osebite pe cei zănatici și pe ageamii. Așa încât, atunci când Hawkins dădu de un „buzunar³” pe coasta muntelui, lângă singuratica lui cabană, nimeni nu se arătă mirat. Părerea generală era că „ce-i de haram de haram se duce”, profeție făcută datorită modului obișnuit în care scăpau de agoniseală cei care aveau câte un „noroc porcesc”.

Spre uimirea tuturor, Hawkins, după ce scoase cam vreo opt mii de dolari istovind „buzunarul”, nu s-a apucat să prospecteze în căutarea altuia. Atunci tabăra a început să aștepte în liniște să vadă ce avea să facă omul cu banii. Bănuiala mea e că numai cu mare greutate s-au putut stăpâni ca indignarea lor să nu ia forma unui atac personal, atunci când s-a aflat că a completat un cec de opt mii de dolari în favoarea „acelei femei”. Ba mai mult, pe la colțuri se șoptea că cecul îi fusese returnat, ca și scrisorile de altfel, iar omului îi era rușine să-și ceară banii înapoi la oficiul poștal.

— N-ar fi o afacere chiar atât de proastă să dea o fugă în est să pună laba pe vreo nurlie care pentru un sutar să se înțolească și ea ca lumea și să vină să se dea drept „cotoroața” aia, ca să nu lase să-i scape din mână alea opt miare, propuse

---

³ În vorbirea căutătorilor de aur, termenul desemnează un depozit natural de grăuncioare sau pepite de aur.

un om de afaceri cu vederi largi.

Aici trebuie să spun că noi, de obicei când vorbeam de frumoasa necunoscută a lui Hawkins, îi ziceam „cotoroața”, fără să avem de fapt nici un motiv pentru o astfel de poreclă. Părea un lucru cât se poate de cuminte și la locul lui ca trăsnetul să joace cărți. Nu părea ceva nefiresc și imposibil, după aceeași teorie, împărtășită de cei de care am pomenit puțin mai înainte, ca din când în când trăsnetul să mai și câștige câte o sumă mai mare. Dar era de necrezut ca zănaticul să spargă banca de faro pe care o pusese în mișcare domnul Jack Hamlin la Cinci Păraie, să salte o sumă apreciată cam între zece și douăsprezece mii de dolari și să nu se întoarcă a doua zi înapoi ca să piardă toți banii la aceeași masă.. Și totuși așa s-a întâmplat. A trecut o zi, au trecut chiar două, fără să iasă la lumină nici un semn asupra felului cum și-a investit Hawkins capitalul recent dobândit.

— De-o să-i treacă prin scâfârlie să-i scape banii din mână tot spre „cotoroața” aia, sugeră un cetățean de vază, nu mai e de stat cu mâinile-n sân! S-ar duce de răpă faima acestei tabere... cu zvârlitul ăsta de capital în niște alea care ni' nu-s de pe-aici și ni' măcar nu cer treaba asta.

— E-o pildă proastă de mână spartă, se băgă în vorbă altul. E-aproape pungășie curată. Cre' că-s mai mult de cinci indivizi în tabăra asta care de-aud că Hawkins a făcut vânt la opt miare, atât așteaptă ca să se apuce și ei să-și trimită acasă banii câștigați cu atâta truda. Și cân' te gândești c-ăia opt mii nu-s decât o cacialma și ei așteaptă, săracii, frumușel să fie ridicați de la Banca Adams și Compania! Păi, zic că-n treaba asta ar cam trebui să-și vâre nasul și vreun comitet de vigilență din alea, știi!

Când s-a văzut că nu era nicio teamă ca nebunia lui Hawkins să se mai repete, curiozitatea de a afla ce făcuse într-adevăr cu banii deveni și mai mare. În cele din urmă, un comitet de patru bărbați, format cu de la sine putere, pică pe capul omului, chiar în sihăstria lui, făcându-și drum într-acolo cu atât meșteșug, încât pentru un ochi din afară părea o vizită întâmplătoare. După ce-au schimbat câteva politețuri între ei și

au blestemat și o parte și cealaltă sezonul nenorocit, Tom Wingate abordă subiectul:

— L-ai cam scuturat bine pe Jack Hamlin, în noaptea aia, nu-i așa? Se plânge că, nu i-ai dat prilej să-și ia revanșa. Eu mi-am dat cu presupusul că ești al dracului de deștept că n-o faci. Nu-i așa, Dick, c-așa am zis? continuă el cu abilitate, luându-l de martor pe unul din fărtați.

— Cum să nu, întări Dick prompt. Chiar ai și zis că nu se cade să zvârle nimeni douj' de miare pe geam. Chiar ai și zis că știe el, Cyrus, ce-nvârte cu paralele lui, întări Dick, mințind fără rușine. Da' nu-mi mai aduc aminte exact cum anume ziceai tu că are de gând să-și investească paralele, continuă el, adresându-se fârtatului său cu deplină detașare și indiferență.

Bineînțeles că Wingate nu-i răspunse nimic, dar se uită drept la zănatec, iar acesta făcu o mutră încurcată în vreme ce-și freca încet picioarele unul de altul. După o pauză se întoarse cu o figură chinuită spre oaspeții săi:

— L-a pălit pe careva din voi vreodată așa, un fel de tremurici în picioare... un fel de bâțâială de la genunchi în jos? Ceva care-ncepe cu un fel de frig, da' nu-i frig, continuă el luminându-se ușor la față pe măsură ce vorbea. Ca un fel de sfârșeală coala și parcă acu' ți-a sunat ceasul? Iar taman atunci pilulele Wright n-au nicio putere și chinina nu te poate ajuta deloc.

— Nu! replică Wingate scurt, răspunzând cu un aer autoritar în numele tovarășilor săi. Nu, n-am mai pomenit o treabă ca asta. Da' vorbeai de investiția ta.

— Și-n vremea asta burta își face mereu de cap, continuă Hawkins, roșind sub privirea lui Wingate și se agăță cu disperare de acest subiect, ca un marinar naufragiat de o scândură.

Wingate nu răspunse, însă se uită cu înțeles la tovarășii săi. Hawkins pricepu și el semnele pe care și le făceau, în acest fel certificând de fapt starea lui de tulburare mintală, așa că spuse ca și cum și-ar fi cerut iertare:

— Spuneți ceva de investițiile mele?

— Da, se repezi Wingate atât de brusc încât aproape să-i ia

piuitul lui Hawkins, de investiția aia cu...

— Cu canalul Rafferty! spuse zănatecul cu sfială.

O vreme musafirii nu fură în stare decât să se holbeze unii la alții. „Canalul Rafferty”! Faimosul faliment de la Cinci Pâraie! Plan total nerealist al unui om total lipsit de simț practic! Canalul Rafferty, proiectul caraghios de a procura apă dintr-un lac de unde nu se putea aduce, pentru un loc unde nu era nevoie de ea! Canalul Rafferty care înghițise în adâncurile sale mocirloase averea lui Rafferty și a încă douăzeci de nenorociți de acționari!

— Așa stă treaba, deci! Așa! făcu încruntat Wingate după o pauză. Deci așa! Acu’ am priceput, băieți. Deci asta-i chichirezul că rufosul de Pat Rafferty a întins-o ieri la San Francisco și s-a proțăpit taman într-o prăvălie de haine, iar femeia lui și cei patru țânci s-au pornit cu trăsura la Sacramento. D-aia ai zece lucrători ai lui, care n-aveau para chioară, de le chiorăiau buzunarele, s-au distrat azi noapte toată vremea la biliard și s-au tratat cu stridii. De-acolo vin banii... sutarul, ăla... cu care s-a tocmit ditamai anunțul cu noile acțiuni „Ditch” în *Times*, ieri. Și tot așa se face că s-au pripășit ai șase venetici la hotelul Magnolia, tot taman ieri. N-ai priceput că la mijloc îs tot banii ăștia și tot zănaticul ăsta?!

Zănaticul stătea tăcut. Musafirii se ridicară fără o vorbă.

— N-a luat niciunul dintre voi vreodată hapuri de alea indiene din buruieni? îl întrebă cu sfială Hawkins pe Wingate.

— Nu, urlă Wingate în vreme ce deschidea ușa.

— Mi s-a spus că luate cu „Miracol” – da’ cân’ m-am dus eu la spițerie săptămână trecută n-aveau – mi s-a spus că luate cu „Miracol” vindecă la sigur!

În vremea asta, însă, Wingate și tovarășii săi, toți cu niște mutre scârbite, ieșiseră trântind ușa și-l lăsaseră în plata Domnului pe zănatic și toate metehnele lui.

Cu toate astea, în șase luni de zile toată tărașenia a fost dată uitării, banii s-au dus, „Canalul” a fost cumpărat de o companie a unor capitaliști din Boston, îmboldiți de descrierea fulminantă a unui turist de pe coasta de est, care făcuse o noapte de beție la Cinci Pâraie. Și cred că până și starea

mentală a lui Hawkins ar fi fost scutită de orice critică, de n-ar fi intervenit un incident deosebit.

În timpul unei fierbinți campanii politice, când spiritele ajunseseră la o temperatură foarte înaltă, țănosul căpitan McFadden din Sacramento ajunse și la Cinci Pâraie. În timpul unei aprinse discuții în saloonul „Trandafirul de Prerie”, între căpitan și onorabilul Calhoun Bungstarter s-a stârnit un schimb de cuvinte care s-a terminat cu o provocare la duel. Căpitanul avea faima nefericită de a fi un duelgiu notoriu și un țințaș fără greș; era o figură cu totul nepopulară. Se bănuia că fusese trimis de opoziție cu scopuri criminale, iar pe deasupra nici nu era de prin partea locului. Îmi pare rău că trebuie să spun, dar la Cinci Pâraie ultima calitate nu era de natură să trezească un cât de mic semn de respect sau de venerație, cum se întâmplă de obicei printre alte grupuri de nomazi. Așa încât a existat un moment de oarecare codeală atunci când căpitanul s-a întors spre mulțime și a invitat pe careva să se ofere a-i sluji de prieten și intermediar. Dar, spre uimirea tuturor și indignarea multora, zănaticul făcu un pas înainte și se oferî el în această calitate. Nu știu dacă McFadden l-ar fi ales de bunăvoie, dar acum era silit, în absența altuia mai bun. Să-i accepte serviciile.

Duelul n-a avut însă loc! Toate preparativele au fost rezolvate, locul ales, oamenii s-au prezentat împreună cu martorii lor, nu s-a amestecat nimeni din afară, n-a avut loc nicio explicație, n-au fost prezentate scuze... și totuși duelul n-a avut loc. E lesne de înțeles că aceste evenimente, cunoscute tuturor celor din Cinci Pâraie, stârniră în cel mai înalt grad curiozitatea obștii. Arbitrii, medicul și unul dintre martori au părăsit așezarea a doua zi. N-a rămas decât trăsnițul! Acesta a rezistat tuturor asalturilor de întrebări... spunând că-și dăduse cuvântul de onoare să nu sufle o vorbă... Și, pe scurt, s-a purtat cu aceeași consecvență exasperantă ce caracterizează pe orice zănatic. A fost nevoie de șase luni pentru ca, într-un moment de slăbiciune, provocat de câteva pahare în plus într-o aleasă societate, colonelul Starbottle, martorul lui Calhoun Bungstarter, să catadicsească să dea explicații. Ar însemna să

nedreptătesc părțile dacă n-aș reda aceste explicații chiar cu vorbele colonelului. În treacăt am să spun că sentimentul de demnitate al colonelului era totdeauna subliniat de unele „stimulente” și că, în urma acestui proces, orice simț al umorului dispărea la el.

— Cu convingerea că mă adresez confidențial unor oameni de onoare, începu colonelul umflându-și pieptul deasupra tejghelei barului de la saloonul „Trandafirul de Prerie”, am toată încrederea că nu trebuie să iau măsuri pentru a mă apăra împotriva flecăreliei, așa cum am fost nevoit să fac în Sacramento singura dată când mi-am îngăduit să intru în amănuntele acestei delicate afaceri, când am fost silit să-i cer... ăăă... individului să dea *personal* socoteală...! Nu cred, adăugă colonelul vânturând ușor paharul cu băutură în aer, cu un gest de politicos protest, ca în acest caz să fie nevoie de o astfel de măsură... cunoscându-i pe cei aici de față așa cum îi cunosc. Cu siguranță că nu... domnilor... în casa domnului Hawkins, ... ăăă... gentlemanul care-l reprezenta pe domnul McFadden și a cărui purtare, da, domnilor, e demnă de laudă, fir-ar să fie!

Satisfăcut, după cum se vedea, de atenția respectuoasă și de seriozitatea cu care era ascultat, colonelul Starbottle zâmbi puțin mai imblânzit și mai dulce, închise visător ochii pe jumătate, ca și cum și-ar fi adunat gândurile rătăcitoare și începu:

— Cum locul ales pentru înfruntare se afla în apropierea locuinței domnului Hawkins, ne-am înțeles ca părțile să se întâlnească la pomenita locuință. Și așa am și făcut, sosind cu punctualitate la ora șase și jumătate. Fiind o dimineață cam rece, domnul Hawkins a făcut onorurile casei, oferind o sticlă de whisky Bourbon... din care s-au împărtășit cu toții în afară de mine. Motivul acestei excepții bănuiesc că e bine cunoscut. Obiceiul meu de neclintit e să rad un brandy... cam un pahar de vin, plin, turnat într-o cană de cafea tare, îndată după sculare. Asta stimulează toate funcțiile, domnilor, fără să producă nicio tulburare a nervilor.

Barmanul, căruia colonelul îi făcea cu amabilitate această mărturisire ca unui expert, dădu din cap în semn de aprobare,

iar colonelul, în mijlocul unei liniști netulburate nici măcar de suflarea celorlalți, continuă.

— Erau cam douăzeci de minute de mers până la locul cu pricina. Terenul a fost măsurat, armele încărcate când, deodată, domnul Bungstarter îmi încredința vestea că nu se simțea bine și că suferea îngrozitor. Consultându-mă cu domnul Hawkins, reieși că principalul său martor suferea și el groaznic într-un colț mai depărtat al terenului. Simptomele erau de așa natură, încât un doctor ar fi spus că putea fi vorba de holera. Am zis „ar fi spus”, fiindcă, cercetând noi lucrurile, am descoperit că medicul nostru era și el... ăăă... în mare suferință și, îmi pare rău că trebuie să spun, dar pornise să folosească niște cuvinte cam nepotrivite în acea situație. După părerea lui, era vorba de vreun drog foarte puternic. Întrebându-l pe domnul Hawkins, el își aminti că în sticla de whisky ce fusese consumată pusese un leac pe care îl luase el mai demult, dar care nu avusese nici un efect asupra lui, așa că își închipuise că în general nu avea nici un rezultat. Drept care uitase de el. Graba cu care a luat întreaga răspundere asupra sa față de fiecare din cele două părți, îngrijorarea sinceră pe care a dovedit-o pentru urmările dezastruoase ale acestei greșeli, plus spaima pe care a încercat-o în legătură cu starea propriului său organism care... ăăă... nu reacționase în nici un fel la însușirile... deosebite ale leacului, au vădit că erau pe măsura unui om de onoare, a unui gentleman! După un răstimp de vreun ceas, ambii martori principali fiind cu totul epuizați și părăsiți de către medicul care era și el nejustificat de îngrijorat de propria lui stare, domnul Hawkins și cu mine ne-am înțeles să ne ducem oamenii la Markleville. Acolo, după ce m-am consultat din nou cu domnul Hawkins, s-a căzut de acord asupra unei prietenești aplanări a tuturor dificultăților, onorabilă pentru toate părțile și pecetluită de cea mai mare taină. Cred, adăugă colonelul uitându-se în jur în vreme ce-și punea paharul jos, că până acum nimeni nu s-a arătat nemulțumit de rezultatul acestei înțelegeri.

Indiferent care a fost părerea celor Cinci Pâraie în privința istețimii dovedite de domnul Hawkins în această afacere, la

vremea aceea nu s-au prea auzit critici pe față, poate că și din cauza felului de a prezenta lucrurile al colonelului. După câteva săptămâni, toată istoria a fost dată uitării, pomenindu-se doar ca un exemplu pe răbojul – destup de lung – de negliobii al lui Hawkins. Apoi alte câteva trăsnaî au venit să umbrească trecutul, până ce, un an mai târziu, în galeria „Steaua strălucitoare” din coasta dealului unde sălășluia el se descoperi un filon foarte bogat și i se oferî o mare sumă de bani pentru o parte din terenul pe care-l deținea pe culmea dealului. Deși târgul era obișnuit cu trăsnaile lui, cu mare uimire s-a aflat că refuzase cu hotărâre această ofertă. Iar motivul pe care-l invocă fu și mai de mirare: taman acolo voia să construiască o casă!

Să ridici o casă pe un teren bun de minerit era o aiureală; să te mai apuci să-ți construiești o casă când ai un acoperiș deasupra era o extravaganță; iar să construiești o casă asemeni celei pe care se hotărâse să și-o ridice el era curată nebunie!

Dar așa stăteau faptele. Planurile fuseseră făcute, cheresteaua pentru noua construcție era adusă, în vreme ce galeria „Steaua strălucitoare” se afunda tot mai adânc pe dedesubt. Locul era într-adevăr foarte pitoresc, iar construcția însăși durată într-un stil și de o trăinicie nemaivăzute până atunci la Cinci Pâraie. Localnicii, la început cam sceptici, își căutau drum, prin partea locului în momentele lor de răgaz, când n-aveau altceva mai bun de făcut și tare se mirau. Cu fiecare zi, în acel climat prielnic în care toate creșteau foarte repede, construcția, cunoscută în jargonul de la Cinci Pâraie sub numele plăcut de „Balamucul zănaticului”, se înălța mereu alături de stejarii veșnic verzi și de pâlcurile de pini de pe Dealul lui Hawkins, de parcă ar fi făcut parte dintre creațiile firii. În cele din urmă fu terminată. Apoi domnul Hawkins se apucă s-o mobileze, zvârlind banii într-o risipă de necrezut, exact pe măsura celorlalte negliobii ale sale. Covoare, sofale, oglinzi și, în cele din urmă, chiar și un pian – singurul care s-a pomenit vreodată în tot ținutul, adus cu mare cheltuială tocmai de la Sacramento – puseră pe jăratîc curiozitatea tuturor. Ba mai mult, apărură și niște farafastăcuri pe care doar experții căsătoriți reușiră să le identifice ca fiind trebuitoare numai

femeilor. Când se termină și cu mobilatul casei – care ținuse trează timp de două luni încheiate atenția plină de curiozitate a târgului și stârnise tot felul de presupuneri – domnul Hawkins închise ușa din față, puse cheia în buzunar și se retrase liniștit sub mult mai modestul său acoperiș de mai înainte, aflat mai la vale, pe coasta dealului.

Am socotit că pentru un cititor inteligent nu mai e nevoie să amintesc toate teoriile care au circulat la Cinci Pâraie pe vremea când se înălța construcția. Unele sunt lesne de închipuit. Bineînțeles că de cea mai largă audiență s-a bucurat părerea că, în cele din urmă, „cotoroața”, prin prefăcută sfiiciune și continuă tăcere, reușise să-l înrobească pe zănic cu totul, iar casa era sortită a sluji drept alcov de nuntă pentru nefericita (socotită dinainte) pereche. Dar când, după ce se scurse un rezonabil răstimp, casa rămase tot neocupată, în mintea tuturor își făcu loc convingerea supărătoare că trăsnitul fusese dus cu preșul pentru a treia oară. După ce trecură două luni încheiate și nu se arătară nici un fel de semne că în noua casă se va instala vreo stăpână, indignarea publică ajunse atât de puternică încât, după părerea mea, chiar dacă până la urmă „cotoroața” ar fi sosit, desfășurarea căsătoriei ar fi fost împiedicată de mulțime.

Dar nu se ivi nimeni care să corespundă imaginii unei persoane dispuse a locui acolo, iar toate strădaniile de a afla de la domnul Hawkins pentru ce construisese o casă pe care nici n-o închiria și în care nici nu locuia s-au dovedit cu totul zadarnice, nereușind să aducă nicio geană de lumină. Toată lumea a simțit că pretextele invocate de el nu erau nici prea limpezi, nici mulțumitoare, ci încercări de a ocoli un răspuns. Zicea că nu-l zorea nimic să se mute așa de repede în casă, că o să se mute atunci când o să fie gata și nu era deloc de mirare că omul voia să se mute într-o casă în care toate să fie puse la locul lor gata să-l primească. Vara, spre seară, era văzut adeseori fumându-și trabucul pe verandă. Se zice că într-o noapte toată casa a fost luminată, din pod până-n beci, iar un vecin care a băgat de seamă tărașenia s-a strecurat furiș până lângă un geam deschis de la sufragerie și, aruncându-și ochii

înăuntru, l-a văzut pe zănatic îmbrăcat în haine de seară, tolănit pe o sofa din salon, cu aerul degajat al unuia care petrece într-o numeroasă societate. Dar, după cum au declarat unii martori mai târziu, în afară de proprietar în seara aceea în casă nu era țipenie de om. Prima dată când s-a răspândit povestea asta, câțiva oameni mai cu picioarele pe pământ au avansat ideea că domnul Hawkins nu făcea decât să se exerseze în arta complicată a ospitalității, în vederea unui probabil eveniment din viața sa. Unora li se năzări să creadă că locuința era bântuită de duhuri. Redactorul plin de imaginație de la „Cronica” celor Cinci Pâraie, dădu la iveală din adâncurile științei sale profesionale o poveste întreagă, sugerând că iubita lui Hawkins murise, iar el se întâlnea regulat cu spiritul ei în mausoleul acela frumos mobilat. Spectacolul pe care-l oferea din când în când Hawkins preumblându-se, cu silueta lui înaltă, pe verandă în câte o noapte cu lună dădu și mai mult apă la moară acestei povești, până când o întâmplare neașteptată schimbă cursul tuturor speculațiilor pe altă albie.

Cam în vremea aceea, o vale sălbatică, primitivă din apropiere de Cinci Pâraie își câștigă faima de regiune deosebit de pitorească. Tot felul de călători au poposit pe acolo și au declarat că nicăieri n-au întâlnit vreodată mai mulți metri cubi de stâncă neprimitoare la un loc și o cascadă mai înaltă. Tot felul de ziariști au așternut pe hârtie relatări de genul acesta, folosind o retorică cam fără măsură și niște citate poetice care exagerau mult lucrurile. Tot felul de bărbați și femei, care în viața lor nu s-au bucurat de un răsărit de soare, de un copac sau de o floare, care n-au admirat frumusețea și semnificațiile luminii aurii a soarelui ce-și revărsase tonurile pe ușa casei lor, sau gingășia unei nopți de vară când se plimbau sub clar, de lună în veșminte ușoare și rochii de tul – deci toți aceștia veneau acum de la mii de mile depărtare ca să măsoare înălțimea stâncii de colo, adâncimea hăului de dincolo, să comenteze înălțimea nemaipomenită a cutărui copac și să-și închipuie, cu o mulțumire de sine greu de descris, că au admirat cu adevărat natura. Și așa s-a făcut că cele mai bătătoare la ochi și mai de seamă puncte ale văii au fost numite

după gusturile și slăbiciunile unuia și altuia, apărând astfel „Cascada Batistei de Dantelă”, „Cataracta Lacrimilor de Dragoste”, precum și un distins „Pisc al Oratorului”, alți câțiva munți ai diferitelor personalități de vază în viață sau decedate, apoi un „Punct al Exclamației” și în fine o „Vale a Iubirii Mute”. Și astfel cu timpul, la picioarele cascadei apărură sticle goale de apă gazoasă, iar pe rădăcinile pline de praf ale gigantilor pădurii odihneau ziare soioase și resturi de sandvișuri cu șuncă. Odată cu asta, pe singura uliță mai lungă din Cinci Pâraie au început să fie văzuți destul de des bărbați proaspăt bărbieriți, cu cravata bine strânsă la gât și femei gingașe, sau vreun cârd de catări care fugeau de mâncau pământul sau, din când în când, câte o procesiune de cavaleriști prăfuiți cu cămăși cafenii.

La vreun an după terminarea „Balamucului lui Hawkins”, într-una din zile prin vâlcea se abătu o cavalcadă gălăgioasă de cuconițe de școală, adică profesoare de la școli publice din San Francisco, pornite în vacanță. Și nu era vorba de niște Minerve severe cu ochelari, nici de Atene caste, cu platoșe și arme, ci teamă mi-e pentru securitatea târgului că aduceau a ființe foarte omenеști, fiind niște tinere fermecătoare și nurlii. Sau cel puțin așa socoteau bărbații care lucrau la săpatul canalelor și galeriilor în coasta muntelui. Iar când, în numele științei și dezvoltării psihice a „tinerelor vlăstare”, s-a stabilit în cele din urmă că musafirele aveau să mai adaste la Cinci Pâraie încă vreo două, trei zile pentru a vizita diferite mine și în special galeria „Steaua strălucitoare”, se stârni panică în rândul populației masculine. Articolele de îmbrăcăminte au început să fie la mare căutare, vestmintele vechi și târnosite au suferit cârpeli deznădăjduite, a apărut nevoia unor „cămăși ghilite” și a bărbierului.

În vremea asta, cu îndrăzneala nemaipomenită și totala lipsă de jenă pe care o vădesc reprezentantele sexului frumos atunci când merg în cârd, cuconițele profesoare băteau călare tot târgul, arătându-și deschis admirația față de chipurile și siluetele bărbătești ce se ridicau să le privească de prin șanțurile pe care le săpau sau se șteau din spatele vagonetelor

cu minereu de la gura galeriilor. Umbla vorba că Jenny Forester, stârnită și susținută de alte vreo șapte domnișoare la fel de îndrăznețe, își vânturase, de față cu toată lumea, batista spre înfloritorul Hercule al celor Cinci Pâraie, un anume Tomm Flynn, venit de prin Virginia, lăsându-l pe acest cumsecade, dar nu prea sclipitor uriaș cu gura căscată, făcându-l să-și smulgă mustața blondă, rușinat și plin de uimire.

Într-o plăcută după-amiază de iunie, domnișoara Nelly Arnot, șefa secției primare la una din școlile publice din San Francisco, după ce scăpă de tovarășele ei, se hotărî să-și pună în aplicare planul care i se năzărise nu de mult în mintea-i îndrăzneată, înclinată spre șotii. Cu acel uimitor și tainic instinct pe care nu-l au decât femeile, față de care nu se poate păstra nicio taină sentimentală și dinaintea cărora se deschid toate inimile, ea reuși să afle povestea trăsnaieii lui Hawkins ca și de existența „Balamucului”. Trezindu-se singură pe Dealul lui Hawkins, se hotărî să-i încalce sihăstria. Trecu pe lângă desișurile din vale, reuși să pună între ea și galeriea „Steaua strălucitoare” de la poale o perdea deasă de copaci care o ferea să fie văzută și dinspre cabana lui Hawkins, aflată la jumătatea pantei și apoi pe un drum ocolit ajunse neobservată, în cele din urmă, în vârf. Dinaintea ei se ridica tăcută, întunecată și neclintită ținta strădaniilor ei. Aici curajul o părăsi și dovedi pe deplin lipsa de consecvență caracteristică femeilor. Timp de-o clipă, cum avea ea să povestească mai apoi, socoti că avea să-și „dea duhul” chiar acolo. Stăpânită de această convingere, adună grămadă trei bolovani zdraveni, pe care abia de-i putu urni, cu gând să-i arunce de la mare distanță, de va fi nevoie; își puse în gură două ace de păr și-și aranjă două șuvițe de păr frumos negru-albăstrui care se desprinseseră de la locul lor în vreme ce aduna bolovanii. Apoi își pipăi buzunarele hainei de călătorie în căutarea portvizitului, batistei, cărții de buzunar, sticlutei cu săruri și, găsind toate la locul lor, își luă deodată un aer indiferent și degajat de mare doamnă, urcă treptele verandei, trase cu îndrăzneală de clopoțelul de la ușa din față, știind bine că n-avea să-i răspundă nimeni.

După cuvenita așteptare, dădu ocol casei luând-o pe veranda

care înconjura clădirea și încercă obloanele închise de pe la uși, până găsi unul care cedă îndată. Acolo se opri din nou ca să-și aranjeze pălăria cochetă în geamul mare, glisant, care lucea ca o oglindă și-i reflecta silueta frumoasă. Apoi împinse ușa și intră înăuntru.

Deși zăvorâtă de multă vreme, în casă dăinuia un miros de lucru proaspăt, de vopsea nouă, cu totul deosebit de mucezeala care domnește într-o locuință bântuită de stafii. Covoarele frumoase, pereții veseli, mușamaua strălucitor de curată nu se prea potriveau cu ideea stafiilor. Plină de o curiozitate copilărească, începu să cerceteze casa aceea învăluită în tăcere, la început cu oarecare frică – deschizând ușile brusc, cu un gest violent, după care se ferea din prag ca să-și asigure o eventuală cale de retragere – iar apoi cu tot mai multă îndrăzneală, pe măsură ce se convingea că era absolut singură și în siguranță. Într-una din încăperi, cea mai mare, în vază se aflau flori proaspete, adunate evident în dimineața aceea, dar și mai uimitor părea faptul că până și în căni era apă proaspătă. Aceasta o obligă pe domnișoara Nelly să bage de seamă și un alt amănunt și anume că în casă nu era fir de praf – cel mai nepoftit și mai băgăreț musafir de la Cinci Pâraie. Podelele și covoarele fuseseră măturate nu de mult, iar scaunele și mobila șterse de praf cu grijă. De era bântuită de duhuri, atunci în acea casă stăpânea o stafie care nu vădea indiferența obișnuită a stafiilor față de paragină și mucegaiuri. Cu toate astea se vedea limpede că în paturi nu dormise până atunci nimeni și chiar și arcurile scaunului pe care se așeză scârțâiră de noi ce erau, ușa de la cămară se deschise cu greu din cauza vopselii proaspete și, în ciuda aerului vesel, a căldurii și curățeniei mobilei și zugrăvelii, lipsea atmosfera firească a unei case în care se locuiește în mod obișnuit. După cum mărturisi domnișoara Nelly mai apoi, îi venea să dea iama prin lucruri și să le mai arunce și pe jos, iar când ajunse din nou în sufragerie sau salon, numai cu greu rezistă acestei porniri. Fu ispitită mai ales de un pian închis care stătea tăcut, lângă perete. S-a gândit să ridice capacul doar ca să vadă numele fabricantului. După asta i s-a părut că nu era nimic rău dacă atingea clapele,

să-i audă tonalitatea. Făcu și asta, apăsând cu un picioruș pe pedala care amortiza sunetele. Domnișoara Nelly era însă o interpretă prea bună și o muziciană prea entuziastă ca să se mulțumească numai cu jumătăți de măsură. Mai încercă o dată clapele, dar acum cu atâta râvnă, încât parcă toată casa se porni să cânte. Apoi se opri și trase cu urechea. Nicio replică: încăperile pustii recăzuseră parcă în vechea lor muțenie. Ieși pe verandă: pe un copac din preajmă o ciocănitoare își reluă îndeletnicirea, iar de pe drumul numai pietre din vale se auzi slab hodorogitul depărtat al unui car. Nu se zărea țipenie de om fie pe aproape, fie mai departe. Încredințată că toate erau în regulă, domnișoara Nelly se întoarse la pian. Își trecu din nou degetele peste clape... zăbovi puțin, prinse o melodie care-i trecea prin minte, o cântă la pian într-o doară și apoi lăsă la o parte orice prudență. Nu trecuseră nici cinci minute și domnișoara Nelly, cu haina aruncată, la o parte, pălăria zvârlită pe pian, cu brațele albe dezgolite și pe umăr cu o șuviță de păr desprinsă din coșitele negre, uitase cu totul de sine și se lăsase luată de valurile muzicii care-i revenise în memorie.

Cânta de vreo jumătate de oră, tocmai încheiase o complicată partitură și se odihnea cu mâinile pe claviatură, când auzi deodată, limpede, fără putință de îndoială, răsunând de afară aplauze. Într-o secundă obrajii i se aprinseră de focul rușinii și al indignării, se ridică iute de la pian și alergă la fereastră, ajungând la timp ca să vadă vreo duzină de siluete cu cămăși de flanel roșii și albastre mistuindu-se în grabă printre copacii din vale.

Într-o clipită domnișoara Nelly se hotărî. Cred că am pomenit mai înainte că, sub imperiul tulburării, ea nu era chiar lipsită de curaj, iar când își luă calmă pălăria, mănușile și haina nu arăta a fi tocmai tinerica pe care s-o întâlnească fără nici un pericol un reprezentant mai timid și mai lipsit de experiență al sexului meu. Lăsă în jos capacul pianului, iar după ce închise cu grijă la loc toate ferestrele și ușile și readuse casa la vechea ei atmosferă de părăsire, fata păși pe verandă și o porni drept spre cabana modestului Hawkins, cabană care se vedea ridicându-și coșul deasupra unui pâlț de copaci la vreun sfert

de milă mai la vale.

Ca răspuns la ciocăniturile ei impulsive, ușa se deschise deodată și dinaintea ei se arătă zănaticul de la Cinci Pâraie. Domnișoara Nelly nu-l mai zărise niciodată pe cel care purta o poreclă atât de nefericită și, când acesta se trase înapoi, pe jumătate din politețe, pe jumătate de uimire, fata rămase o clipă încurcată. Era înalt, bine făcut, cu o barbă neagră. Avea obraji cam scofâlciți de griji și de boală și niște ochi mari, căprui deschiși, care iradiau un aer de blândețe, dar într-un fel plin de mâhnire. Cu siguranță că nu un astfel de bărbat se aștepta Domnișoara Nelly să întâlnească. După ce-i trecu prima clipă de stânjeneală – destul de ciudat, dar tocmai această împrejurare făcu să-i sporească indignarea și-i stârni și mai mult mândria rănită. Cu toate astea, acel monument de ipocrizie își schimbă tactica pe loc, cu intuiția promptă a sexului ei.

— Am venit, începu ea cu un zâmbet amețitor, cu mult mai primejdios decât severitatea plină de demnitate de mai înainte, am venit să vă cer iertare pentru îndrăzneala pe care mi-am permis-o. Bănuiesc că locuința aceea de pe deal mai sus vă aparține. Exteriorul ei m-a încântat într-atât, încât mi-am părăsit tovarășele pentru un scurt răgaz, continuă ea cu multă abilitate, mișcând dintr-o mână ca și cum ar fi indicat o ceață de amazoane neînfricate care ar fi așteptat afară să răzbune orice umbră de jignire adusă uneia dintre ele și am îndrăznit să intru înăuntru. Văzând că nu e nimeni acolo, după cum mi se spusese, mi-e teamă că am avut curajul să mă așez la pian și să mă amuz câteva minute cântând în vreme ce-mi așteptam prietenele.

Hawkins își ridică ochii lui frumoși spre ea. Văzu o fată foarte drăguță, cu niște ochi cenușii și sinceri care străluceau plini de emoție, cu doi obrăjori îmbujorați pe care se zăreau câțiva pistrui minunați, cu o guriță mică și roșie, cu buza superioară răsucită ușor în sus ca o petală de trandafir, lăsând să se vadă un șir de dinți albi, în vreme ce respira agitată din cauza emoției. Văzu totul cu niște ochi calmi, liniștiți și, în afară de faptul că se simțea puțin cam stânjenie, ca orice om

timid, nimic nu-i făcu pulsul să bată mai iute.

— Știu, spuse el simplu. V-am auzit când m-am dus până sus.

Domnișoara Nelly se trezi că era furioasă pe felul lui de a vorbi, pe stilul lui dialectal, pe răceala lui, sentiment care spori și mai mult când îi trecu prin minte bănuiala că și el făcuse parte dintre spectatorii aceia nevăzuți.

— Ah! exclamă ea, zâmbind mai departe. Atunci mi se pare că v-am auzit.

— Mi-e teamă că nu, o întrerupse el serios. N-am stat prea mult. Am văzut că băieții se cam adunaseră pe afară și lănceput mi-a trecut prin minte să intru și să vă spun, dar ei mi-au fâgăduit că aveau să fie de treabă. Iar dumneavoastră arătați atunci atât de prinsă de muzică și păreați să vă simțiți atât de bine, că n-am avut inima să vă tulbur și am plecat. Am mare încredere, adăugă el grijuliu, că nu și-au dat băieții arama pe față când v-au auzit. Nu-s băieți răi, ăștia de la „Steaua strălucitoare” – deși câteodată sunt mai nestăpâniți. Dar n-ar face rău unei fete ca dumneavoastră mai mult decât unei... ăăă... mâțe! continuă domnul Hawkins, roșindu-se când își dădu seama cât de puțin elegantă fusese comparația lui.

— Nu! Nu! spuse domnișoara Nelly, mâniindu-se deodată foarte tare pe ea însăși, pe zănic și pe întreaga populație masculină de la Cinci Pâraie. Nu! Bănuiesc că m-am purtat ca o zănică... și dacă și ei ar fi făcut la fel, asta mi-ar fi servit drept lecție. Vreau să vă cer iertare. O să găsiți toate la locul lor așa cum le-ați lăsat. Bună ziua!

Fata se întoarse și dădu să plece. Domnul Hawkins se simți încurcat.

— Aș fi vrut să vă poftesc să luați loc, dacă ar fi fost un loc potrivit pentru o domnișoară. Ar fi trebuit s-o fac, oricum. Nici nu știu cum de-am uitat. Dar nu sunt om rău, domnișoară. Uneori mă pălește un fel de năuceală, știți, care mi se trage de la truda aceea la galerii, gândesc eu, domnișoară și câteodată parcă nu mi-ar fi toate mințile acasă.

În aceeași clipă, domnișoara Arnot simți numai simpatie pentru el, iar inima ei de femeie tresaltă tulburată.

— Aș putea... se poate face ceva? întrebă ea mult mai timidă decât înainte.

— Nu!... Numai dacă nu cumva vă amintiți cum se iau pastilele astea. Și dădu la iveală o cutie în care mai erau vreo șase pastile. Am uitat cum se iau... nu prea mă mai ajută capul să-mi aduc aminte acum. Îs „Extract Vegetal Jones”. Dacă ați luat vreodată din astea, poate că vă aduceți aminte care-i doza obișnuită. Aici nu mai am decât vreo șase. Mi se pare mie că n-ați luat niciodată, se scuză el în grabă.

— Nu! răspunse domnișoara Nelly scurt.

De obicei avea un ascuțit simț al ridicolului, dar ciudățenia domnului Hawkins o făcea să sufere.

— Îmi îngăduiți să vă conduc până în vale? întrebă el, după o altă pauză stânjenitoare.

Domnișoara Arnot simți de îndată că în ochii celorlalți aceasta va face să i se ierte faptul de a fi încălcat un domeniu străin. S-ar fi putut să întâlnească pe vreunul dintre admiratorii ei invizibili, sau chiar pe una din tovarășele ei și, în ciuda acceselor ei impulsive, era totuși femeie și nu disprețuia întru totul convențiile. Zâmbi dulce și consimți, iar în clipa următoare se pierdură amândoi în întunericul pădurii.

Ca multe alte gesturi aparent banale din viața obișnuită și acesta a fost decisiv. Așa cum anticipase fata, se întâlniră cu doi sau trei dintre cei ce aplaudaseră, care, așa i se păru ei, arătau timizi și încurcați. Se întâlniră de asemenea cu tovarășele ei, care porniseră alarmate s-o caute și părură mirate la vederea celui ce-o însoțea, ba chiar puțin invidioase pentru succesul pe care-l repurtase. Tare mi-e teamă că la întrebările lor pline de neliniște, domnișoara Arnot n-a dezvăluit întregul adevăr, dar, fără ca să le spună deschis, lăsă să se înțeleagă că aproape de la început pusese deplină stăpânire pe acel uriaș slab de minte și-l făcuse să cadă la picioarele ei.

După ce spuse povestea asta de două sau trei ori, în cele din urmă ajunse să creadă și ea că avea o bază, apoi simți dorința ca cele spuse să se vădească adevărate și un vag imbold ca să grăbească înfăptuirea lor. Și nu avu nicio clipă de îndoială că

toate acestea erau și spre satisfacția zănatului. Era și foarte sigură că avea să-l vindece de nebunia lui. Într-adevăr, fie ei bărbați, fie femei, puțini sunt cei care să nu fie înclinați să creadă că până și o iubire fără speranțe față de persoana lor îl apropie pe cel îndrăgostit de calea salvării, mai mult decât o dragoste împărtășită pe care o nutrește față de o altă persoană.

Așa cum cititorul își poate lesne imagina, cei de la Cinci Pâraie își arătară de îndată părerea și asta o dată pentru totdeauna. Când se descoperi că domnișoara Arnot nu era „cotoroața”, maimuțărindu-se a fi o fată tânără și drăguță spre marea părere de rău a celor de la Cinci Pâraie în general și a zănatului în particular, se hotărî pe dată că numai unirea grabnică a celor doi, a zănatului și a frumoasei învățătoare putea fi un lucru cu cap pe măsura bunului simț. Norocul nemaipomenit al lui Hawkins era în concordanță deplină cu teoria baftei care-l urmărea, după cum socotea toată tabăra. Acestor desăvârșiți cazuiști li se păru o lege inevitabilă ca, după ce „cotoroața” nu reușise să se arate, zănatul să „dea de filon” chiar în casa lui, fără să-și mai bată capul cu „prospectările”. Ca să întărească și mai mult fatalitatea acestor împrejurări, domnișoara Arnot căzu și-și scrânti glezna în vreme ce urca pe Muntele Lincoln, așa că fu obligată să rămână la hotelul de la Cinci Pâraie încă vreo câteva săptămâni după ce tovarășele ei plecară. În cursul acestei perioade, Hawkins se vădi manierat și de o atenție exagerată. Dar după ce trecu un răstimp rezonabil și nu se arătară nici un fel de perspective de ocupare imediată a noii cabane, opinia publică suferi o schimbare radicală în privința teoriilor sale cu privire la purtarea domnului Hawkins. „Cotoroața” ajunsese să fie socotită drept o sfântă care îndurase ca o martiră din pricina nestatorniciei și nevolniciei zănatului. Pentru Cinci Pâraie era acum limpede că, după ce ridicase casa la dorința ei, el dăduse deodată înapoi în privința relațiilor dintre ei; că celibatul lui era urmarea unei nevolnicii pe care-o avea de multă vreme și mai avea și păcatul de-a închea niște legături destul de firave, pentru ca îndată să renunțe fără rușine la împlinirea speranțelor pe care le trezea. Lucru de altfel evident și în cazul

sărmanei învățătoare. La fel de limpede reieși și faptul că omul trebuia împiedicat cu orice preț să-și facă jocul. Domnișoara Nelly se trezi astfel înconjurată de niște manifestări de simpatie care ar fi fost amuzante de n-ar fi fost și stânjenitoare în același timp, care ar fi putut părea necuviincioase de n-ar fi fost respectul aproape superstițios care le însoțea. Nu era zi în care cineva de la Cinci Pâraie să nu se ducă să se intereseze de starea sănătății bolnavei.

— A dat Hawkins cumva azi pe-aici? iscodi Tom Flynn cu meșteșugită indiferență, când se aplecă spre fotoliul în care se odihnea domnișoara Nelly pe verandă.

Roșindu-se ușor, domnișoara Nelly fu silită să răspundă:

— Nu!

— Ei bine, mi se pare mie că și-a scrântit și el piciorul prin niște bolovani ieri, continuă Flynn, mințind fără rușine. Nu trebuie să vă gândiți prea mult la treaba asta, domnișoară Arnot. O să se arate el mâine, dar dacă tot n-a putut veni, mi-a zis mie să vă dau mănunchiul ăsta de flori cu urările lui de sănătate și proba asta!

Și Flynn puse alături de ea buchetul de flori pe care-l adunase pe drum tocmai pentru o astfel de eventualitate și-i dăruî cu tot respectul o bucată de cuarț cu aur încastrat în el pe care o găsisese în dimineța aceea în leagănul lui de spălare.

— Nu trebuie să vă supărați pe Hawkins, domnișoară Nelly, spuse un alt miner care o simpatiza. Că nu-i om mai cumsecade în toată tabăra decât Cy Hawkins ăsta! Dar păcatu-i că nu prea știe el cum să se poarte cu femeile. Nu prea-i dat el cu lumea, ca noiăștialalți, adăugă el, cu o căutată degajare, dar nu-i băiat rău.

În vremea asta, alți câțiva simpatizanți din rândul minerilor care săpau la galerii încercau să-i arate domnului Hawkins necesitatea de a vădi cea mai mare atenție față de bolnavă.

— Nu se face, Hawkins, îi explicau ei, să lași fata să se ducă înapoi la San Francisco și să spună că, atunci când era bolnavă și părăsită, singurul bărbat sub acoperișul căruia a găsit și ea adăpost câteva minute și la masa căruia a avut prilejul să stea – aceasta era socotită o firească și demnă de iertat exagerare

retorică – nici măcar n-a venit să vadă dacă a murit sau nu. Și nu se face! Nu face cinste celor Cinci Pâraie.

Iar după asta zănaticul dădea repede fuga devala și era primit de domnișoara Nelly cu oarecare rezervă, care apoi dispărea sub valul de roșeață ce i se arăta în obraji, în vreme ce vădea un aer de sporită vioiciune și un fel de cochetărie care merita să fie iertată. Și așa treceau zilele. Domnișoara Nelly se simți tot mai bine cu sănătatea și tot mai tulburată sufletește, iar domnul Hawkins deveni tot mai încurcat și oamenii din Cinci Pâraie zâmbeau și-și frecau încântați mâinile așteptând apropiatul deznodământ. Și veni și deznodământul. Dar se pare că nu în felul în care se așteptau cei de la Cinci Pâraie.

Într-o frumoasă după-amiază de iulie, o ceată de turiști de pe coasta de est s-a arătat călare la Cinci Pâraie. Tocmai „făcuseră” Valea Urișilor și, cum printre acei turiști erau și unul sau doi oameni mai avuți de prin est, s-a socotit nimerit să se facă un tur și prin împrejurimi pentru cunoașterea mai îndeaproape a resurselor miniere ale Californiei, nu numai a colțurilor pitorești de natură. Până în clipa aceea totul fusese cum nu se poate mai bine: la Duruitoare cantitatea de apă fusese abundentă, mai ales din cauză că sezonul rece întârziase mai mult pe acele meleaguri decât de obicei, parte din zăpadă mai străjuia și acum pe țăncurile cele mai înalte ale canioanelor, turiștii dăduseră ocol călare unuia dintre cei mai mari copaci și trecuseră pe sub trunchiul altuia care se prăbușise. Dacă am spune că erau încântați ar însemna să exprimăm doar foarte palid entuziasmul doamnelor și domnilor, ametriți de ospitalitatea generoasă ca șampania cu care-i întâmpinaseră gazdele, de noutatea nemaipomenită a peisajului și de aerul tare și uscat al văii. Unul sau doi dintre oaspeți se declaraseră gata să-și petreacă restul vieții acolo și să închidă ochii pe acele plaiuri fermecate, un altul expediase o relatare strălucită către unul din ziarele de pe coasta de est, făcând de rușine orice alte meleaguri de prin Europa și America. Și, în aceste împrejurări, toată lumea se aștepta ca și Cinci Pâraie să-și facă datoria de gazdă și să-i impresioneze pe străini în felul său.

Capitaliști de vază din San Francisco trimiseseră scrisori în acest sens și vizitatorii au fost luați în custodie de unul dintre pricepuții lor agenți și li s-a prezentat tot ceea ce merita să fie văzut, avându-se mare grijă să nu se bage de seamă ceea ce nu trebuia să fie văzut, ca să-i mențină pe musafiri într-o permanentă stare de entuziasm. Așa că programul vizitei n-a cuprins cimitirul din Cinci Pâraie, în care erau numai doi inși ce muriseră de moarte bună, nici cabanele sordide de pe coastă, locuite de niște oameni cu ochi triști și descurajați, care munceau zi de zi pentru o leafă nenorocită pe care un mecanic plin de respect pentru sine de pe coasta de est ar fi refuzat-o cu dispreț. În schimb fură vizitate mașinile și mecanismele de ridicat minereul aparținând companiei miniere „Steaua strălucitoare”, unde conducerea companiei primise instrucțiuni secrete de la San Francisco ca să „aranjeze lucrurile cum trebuia mai bine” în vederea vizitei. Drept care fură prezentate grămezile imense de minereu prețios, lingourile dreptunghiulare de aur, gata de expediere, care fură oferite în glumă doamnelor ce reușiră totuși să le ridice și să le și poarte o bună distanță fără să aibă nevoie de data asta de ajutorul cuiva, ba fu înfățișată chiar și galeria principală, întunecată, rău prevestitoare, pentru a se îmbogăți experiența vizitatorilor. Și, în limbajul ales al unuia dintre corespondenții care fusese de față la această vizită, „bogăția celor Cinci Pâraie și atracția deosebită pe care zona o prezintă pentru capitaliștii din est” au fost dovedite fără putință de tăgadă. Și atunci se petrecu și un mic incident despre care eu, ca spectator nepărtinitor, pot să spun că nu reuși să reprezinte nicio atracție pentru nimeni, dar pe care, datorită urmărilor asupra eroului principal al acestei cronici adevărate, nu-l pot trece cu vederea.

Unul sau doi dintre vizitatori, oameni cu minți mai practice, băgară iute de seamă că unele porțiuni de la galeria „Steaua strălucitoare” – poate din cauza scăderii acțiunilor anuale – erau consolidate mai slab, cu mai puține materiale de rezistență și deci erau nesigure, primejdioase și trebuiau evitate. Și tocmai când, prin colțurile mai întunecate, începură să se audă pocnind dopurile sticlelor de șampanie și când prin

galeriile și nivelele slab luminate răsunau voci entuziaste și râsete fericite, deodată se lăsă o tăcere nefirească. În direcția unui fund de galerie țâșniră niște lumini grăbite și tot de acolo se auzi deodată un șir de ordine date cu voce tăioasă și un huruit de surpare. Vreo câțiva vizitatori păliră, o femeie leșină. Se întâmplase ceva. Ce?

— Nimic, spuse unul care reuși să vorbească destul de limpede, dar cu un aer cam încurcat. Un domn, vrând să desprindă o mostră de rocă din perete, a dărâmat un suport. Era acolo un gol, peretele s-a surpat și nefericitul a fost îngropat sub dărâmături până la umeri. Nu s-a-ntâmpat nimic grav, o să fie degajat într-o clipă, numai că e nevoie de multă băgare de seamă ca să nu se lărgească surpătura. Nu știi cine-i... era ăla mic... bărbatul femeii aceleia drăguțe cu ochii negri. Ah! Hei, n-o lăsa! Oprește-o! Pentru numele lui Dumnezeu... nu pe-acolo! O să cadă prin puțul acela și o să-și frângă gâtul!

Dar frumoasa doamnă ajunsese acum departe. Alerga, încercând să scruteze cu ochii ei negri, rugători, întunericul, căuta cu mâinile și cu picioarele să pipăie bezna adâncă de dinaintea ei, scotea gemete incoerente și, implorând, urmărea luminile ce se mișcau în față. Trecu în fugă peste porțiuni șubrede, peste hăuri care se căscău în drum, goni pe lângă alte guri de galerie și pe sub bolți, alerga sălbatic, alerga disperat, alerga orbește și, în cele din urmă, alergă drept în brațele zănaticului de la Cinci Păraie.

Într-o clipă acesta o prinse de mână.

— Oh! Salvați-l, strigă ea. Dumneata ești de pe-aici, cunoști bine locurile acestea nenorocite. Du-mă la el. Spune-mi încotro să mă duc și ce să fac! Te implor! Repede! E pe moarte! Haide!

El ridică ochii, o privi mai bine și deodată scoase un strigăt și lăsă să-i scape din mână frânghiile și ranga și se rezemă de perete.

— Annie! îngăimă el încet. Tu ești?

Ea îi apucă amândouă mâinile, își apropie fața de a lui, se zgâi la el și murmură:

— Oh! Doamne! Cyrus!

Și se prăbuși în genunchi la picioarele lui. El încercă să

desfacă mâna care se agățase de el cu disperare, implorându-l:

— Nu! Nu! Cyrus, o să mă ierți... o să ierți trecutul! Dumnezeu te-a trimis aici astăzi. Vino cu mine. Trebuie... să-l salvezi!

— Pe cine să salvez? strigă el răgușit.

— Pe soțul meu!

Lovitura fu atât de directă, atât de puternică și de năucitoare, încât până și femeia aceea preocupată doar de teama ei egoistă citi pe fața lui cât de adânc îl rănise și-i fu milă de el.

— Credeam că știi..., se bâlbâi ea.

El nu răspunse, ci se uită mai departe la ea cu o privire fixă, tâmpă. Și deodată, zvonul glasurilor și pașilor grăbiți care se auzeau în depărtare o trezi din nou, mai pasionată și mai plină de viață. Din nou îi luă mâna.

— Oh! Cyrus, ascultă-mă! Dacă în toți anii aceștia m-ai iubit vreodată, n-o să mă părăsești tocmai acum. Ești puternic și curajos... așa ai fost întotdeauna, Cyrus! O să-l salvezi, Cyrus, de dragul meu... în numele dragostei pe care mi-ai purtat-o. O să-l salvezi... știu bine! Dumnezeu să te binecuvânteze.

Ea se ridică vrând parcă să-l urmeze, dar la un gest de poruncă din partea lui, se opri locului. El își culese de jos frânghiile și ranga – încet, năuc, fără să vadă nimic în jurul lui, ceea ce păru femeii ce se zbătea plină de îngrijorare, de nerăbdare, un chin de o infinită cruzime. Apoi bărbatul se întoarse, îi duse mâna la buze, i-o sărută încet, se uită din nou la ea și, în clipa următoare, dispăru în întuneric.

Nu se mai întoarse fiindcă la capătul unei jumătăți de oră, când alții veniră și-i depuseră femeii la picioare bărbatul pe jumătate inconstient, dar teafăr și nevătămat, numai cu vreo câteva zgârieturi și sfârșit de spaimă, ea află că cele mai negre presimțiri ale lucrătorilor se împliniseră. În clipa în care-i eliberau bărbatul, avu loc o nouă surpare. Abia avură vreme să tragă la o parte corpul neajutoratului ei soț, când în locul lui fu prins și strivit sub dărâmături trupul zdravăn al salvatorului său, Cyrus Hawkins.

Două ore încheiate zăcu acolo strivit, cu picioarele frânte și

cu o grindă grea peste piept, cu mintea limpede, liniștit sub privirile tuturor. Două ore încheiate s-au trudit în jurul lui cu disperare, sălbatic, plini de speranțe, cu o voință dumnezeiască și o putere de uriași și, după acest interval, ajunseră la o grindă verticală care se sprijinea pe grinda sub care era prins el. Se auzi cum cineva strigă după un topor și unul își luci lama în aer, când muribundul strigă cu voce pierdută la ei:

— Nu tăiați grinda verticală!

— De ce?

— O să cadă odată cu ea toată galeria!

— De ce?

— E una din grinzile de fundație ale casei mele.

Toporul căzu nevolnic din mâna celui ce-l ridicase și acesta se întoarse alb la față spre ortacii lui. Era adevărat. Se aflau în galeria cea mai de la suprafață și surpătura avusese loc chiar sub casa cea nouă. După o pauză, zănaticul glăsui din nou:

— Doamna! Repede!

I-o aduseră, o ființă nenorocită, leșinată, cu chipul palid și ochii înotându-i în lacrimi. El se lăsă moale pe spate când ea se aplecă asupra lui.

— Pentru tine a fost ridicată casa asta, Annie dragă, spuse el cu o șoptă grăbită. Și ne-a așteptat pe noi doi toată vremea asta. Ție ți-e sortită, Annie și tu... trebuie să... locuiești acolo... cu el! El n-o să se supere c-am să fiu și eu aproape de voi! Fiindcă-i... chiar deasupra... mormântului meu!

Și a avut dreptate. Câteva minute mai târziu după ce-și dădu sufletul, ceilalți n-au îndrăznit să-l miște din loc, ci au stat toată noaptea în jurul lui, i-au pus o torță la picioare și una la cap. Iar a doua zi au zidit galeria ca pe un cavou și n-au așezat nici un semn, punându-și nădejdea mai degrabă în monumentul care se ridica vesel și plin de bucurie, în plin soare, deasupra lui. Și spuneau:

— Nu e un semn de moarte, de tristețe și durere așa cum sunt celelalte monumente, ci un semn al vieții, al luminii și speranței, ca în felul acesta toată lumea să știe că cel care zace dedesubt a fost... un zănatic!

Fantoma din Sierra.

Pretutindeni domnea doar imensa liniște a pinilor respirând un aer îmbălsămat, pătruns de izul lemnului putred și al stratului gros de mușchi. Stăteam întinși pe spate și ne uitam în sus, spre bolta care se făcea hât la vreo treizeci de metri deasupra noastră, unde creșteau prunele ramuri laterale ale copacilor. Doar ici și colo răzbeau printre copaci razele soarelui nemilos de persecuțiile neostoite ale căruia abia scăpasem, dar sulițele lui erau acum tocite și îndepărtate de ramurile încâlcite de deasupra, iar strălucirea sa cernută într-un fel de ceață nebuloasă prin bolta întunecată de deasupra noastră. Acolo eram în altă atmosferă, sub alt cer. Era cu totul altă lume decât cea din care tocmai scăpasem. Tăcerea solemnă părea să fie o însușire a acelei atmosfere pline de răcoare, încât nu îndrăzneam nici să vorbim și o vreme am stat nemișcați, întinși cât eram de lungi pe cetina pe care ne aruncasem la început. În cele din urmă un glas rupse tăcerea:

— Întreabă-l pe bătrânul maior, el știe toată povestea!

Persoana pomenită cu acest grad militar eram chiar eu. Unui californian cred că n-ar mai trebui să-i explic că asta nu însemna câtuși de puțin, că eram într-adevăr maior, că eram bătrân sau că știam ceva despre povestea aceea, sau măcar despre ce poveste era vorba. Cuvintele acelea nu erau decât o sămânță de vorbă, un fel de preambul destul de obișnuit în relațiile neprotocolare din ceata noastră. Dar deoarece fusesem desemnat cu apelativul de maior, din același motiv pentru care cel ce vorbise, un vechi ziarist, era numit doctor, am vădit semne că auzisem și, în consecință, am dat cu piciorul într-o șa ce stătea în calea privirii mele, pentru ca să pot vedea chipul celui ce făcuse remarcă respectivă și stătea întins ca și mine, dar n-am zis nimic.

— Despre fantome, spuse doctorul după o clipă de tăcere pe care n-o tulbură nimeni, așa cum era și de așteptat. Despre fantome, dom'le! Asta poftim noi să știm. Că altfel ce-am căuta

tocmai pe coclaurii pustii ai țințirului din ținutul Calaveras, dacă nu să mai aflăm și noi ceva despre fantome?

Nimeni nu răspunse.

— Și mai e și cabana aia bântuită de stafii de la Târgul Peșterii. Nu cred că-i la mai mult de-o milă sau două de aici. Era chiar la marginea drumului care mergea pe-acolo.

O tăcere mormântală.

Doctorul, adresându-se împrejurimilor în general, continuă:

— Da, dom'le! O poveste afurisit de ciudată.

Acceași indiferență, plină de adâncă tihnă. Cu toții cunoșteam talentele de povestitor ale doctorului și cu toții știam că acum aveam să auzim o istorie, așa cum la fel de bine știam că orice întrerupere avea să fie fatală. De-a lungul timpului pe care-l petrecuserăm împreună prin tot felul de prospectări, ne convinsese că un singur cuvânt de politicoasă încurajare, vreo expresie mai înfocată trădând un interes pielea aprins, îl puteau determina pe doctor să schimbe de îndată subiectul. De câte ori nu văzuserăm noi câte un străin imprudent care rămânea cu gura căscată de mirare neștiind ce să creadă nici despre tăcerea noastră nici despre felul brusc în care era retezată o istorie foarte promițătoare, numai din cauză că-i scăpase o vorbă nenorocită! Așa că tăceam mîlc.

Judecătorul – un alt exemplu de apelativ arbitrar – se prefăcea că doarme. Jack se apucase să-și răsucească o *cigarrito*, iar Thornton mușca gânditor din niște ace de pin.

— Da. Dom'le, continuă doctorul, stând mai departe întins pe spate cu ceafa în palme, lucrurile s-au vădit tare ciudate. Totul în afară de crimă. Uite, asta nu-mi dă mie pace, pentru că altfel crima n-avea nimic deosebit, nu pornea din cine știe ce fantezie sau sentiment și nici nu reprezenta vreo taină. Un amărât de miner de modă veche își duce și el zilele numai cu pesmet tare și fasole și pune deoparte niște bani ca să se întoarcă pe meleagurile lui și să-și mai vadă neamurile. Un amărât de asasin, tot de modă veche, își ascute șișul ca în vremurile de demult, își încarcă vechitura de flintă și pistoalele alămite, dă buzna peste amărâtul de miner într-o noapte și-l trimite la neamurile lui – la cele cu multe generații în urmă – și apoi

pleacă frumușel cu prada. Deci nici un mister în toată treaba asta, nimic care să trebuiască să fie lămurit, orice dezvăluire ulterioară de prisos. Deci, nicio treabă pentru o fantomă serioasă... care nu vrea să stea degeaba. Ba mai mult decât atât, mai bine de patruzeci de crime, toate în același stil de modă veche. Și nimeni care să facă parastasele la vremea cuvenită și nici un tribut plătit de liniștita și pașnica obște din jur. Și tocmai de aceea, băieți, am fost înclinat s-o scot din cauză pe fantoma de la Târgul Peșterii. E un exemplu prost, dom'le. Dacă treburile astea încep să se prăsească pe-aici pe la poalele munților, de-a lungul drumului o să dai numai de fantome de indivizi cărora le-au făcut de petrecanie tot felul de tâlhari de drumul mare. Și atunci, în preajma fiecărei tabere amărâte și la fiecare băcănie o să se găsească din belșug fantome dispuse să-și facă mendrele și unde mai e siguranța vieții și proprietății, ei? Ce spui dumneata, dom'le judecător, ca om al legii cu vederi largi?

Bineînțeles că la întrebarea asta n-a răspuns nimeni. Era doar stilul doctorului de a divaga în astfel de momente, în speranța că cineva avea să-l întrerupă. După care o vreme continuă să dezbată consecințele grave ale unei situații în care un gentleman nu mai poate rezolva o dispută cu un adversar, fără ca mai apoi să nu aibă parte de tot felul de șicane din partea spiritelor. Dar toate aceste digresiuni parcă n-ajungeau decât la niște urechi prea puțin interesate.

— Ei bine, dom'le, după crima asta cabana a rămas multă vreme părăsită și nimeni n-a mai îndrăznit să locuiască acolo. Toți aveau un resentiment față de ea. Dar, într-una din zile, se arată în tabără un zdrențăros de căutător de aur, sălbăticit de atâta trudă și ghinion, care umbla și el după un loc unde să se aciueze și să bată munții mai departe după aur. Băieții l-au cântărit și au ajuns la concluzia că omul fusese dăruit cu atâtea necazuri, că o fantomă mai mult sau mai puțin nu conta prea mult la el. Așa că l-au îndreptat spre cabana cea veche. Omul avea cu el un câine mare, cam gălbejit la culoare, la fel de arătos și de sălbăticit ca și stăpânul. Și băieții s-au felicitat pentru treaba asta dintr-un motiv foarte practic, pentru că nu

numai că ofereau amărâtului un adăpost, dar slujeau și cauza creștinismului luptând împotriva fantomelor și spiridușilor. Nu aveau ei mare încredere în moșneag, dar erau în stare să parieze din gros pe câine. Aici însă au greșit. Cabana era la vreo trei sute de picioare de o peșteră și, în nopțile întunecoase, cum locul se afla într-un fel de văgăună; era o pustietate de parcă ai fi fost pe crestele Shastei. Și n-o să vă dați seama ce canon li s-a dat amărâtului aceluia și câinelui, decât dacă o să vedeți împrejurimile alea când bate luna doar atât cât să facă mărăcinișurile de pe coastă să pară niște siluete ghemuite la pândă, iar bolovanii de cuarț să lucească alb asemeni unor hârci.

...Cei doi puseră stăpânire pe cabană în aceeași după amiază și bătrânul Amărātu' se apucă să-și pregătească cina. După ce termină, se așază frumos în fața jarului sobei și-și aprinse pipa, în vreme ce câinele se întinse la picioarele lui. Deodată, cioc-cioc! Cineva la ușă. „Intră”, spune el cât se poate de vorbăreț. Cioc-cioc! Din nou. „Intră, fir-ai afurisit să fii”, spune omul care nici gând să se ridice să se ducă la ușă. Dar nici de data asta nu răspunde nimeni și, în clipa următoare, zbang! se duce și singurul ochi de geam care mai rămăsese întreg. Când vede el și treaba asta, bătrânul Amărātu' se saltă cu o lucire drăcească în ochi și cu revolverul în mână și pornește urmat de câinele cel galben care-și arăta toată garnitura de dinți și dă brânci ușii. Când colo, afară nimeni! Dar în clipa în care deschide ușa, câinele care fusese atât de fioros mai înainte începe deodată să se ghemuiască pe burtă și să se tragă înapoi, pas cu pas, tremurând din toate măduarele și, în cele din urmă, se face ghem lângă sobă, fără să-i mai arunce nici măcar o privire stăpânului său. Omul trăneste ușa la loc, dar din nou se aude o bufnitură, numai că de data asta sunetul venea dinăuntru cabanei. După ce se uită el atent în jur să vadă dacă toate sunt la locul lor, abia atunci se ridică și se repede, fără o vorbă la ușă și apoi se învârte ca un apucat în jurul cabanei, dar nu află decât liniște și beznă. Apoi se întoarce înapoi blestemând în toate chipurile și-și cheamă câinele. Dar câinele cel galben, pe care băieții ar fi fost în stare să-și pună la bătaie toți banii, stă

ghemuît sub laviță și trebuie tras afară ca un fricos de raton dintr-o scorbură de copac și rămâne așa nemișcat cu ochii ieșiți din găvane, tremurând din toate încheieturile de spaimă și cu părul zbârlit țeapăn. Omul îl cheamă să vină la ușă. Câinele se târaie pe burtă câțiva pași, se oprește, amușină și apoi refuză să meargă mai departe. Omul îl strigă din nou, blestemându-l și amenințându-l. Și ce credeți că face atunci frumosul acela de câine galben? Se târăște pieziș spre ușă, băgându-se cât putea de mult în marginea laviței și se face una cu podeaua. La mijloc de drum se oprește. Apoi începe să pășească foarte grijuliu, ridicându-și fiecare labă cât mai sus, una câte una, tremurând mai departe din toate mădularele. Se oprește din nou. Apoi se ghemuiește. Apoi face un salt înspăimântat, dar nu drept înainte ci mai mult în sus, sărind cu vreo șase inci de la podea, ca și cum...

— Ar fi sărit peste ceva, îl întrerupse judecătorul grăbit, ridicându-se într-un cot.

Doctorul se opri în aceeași clipă.

— Juan, îi spuse el încruntat unuia dintre catârgiii mexicani. Nu te mai foi cu lasoul acela. Acum o să iasă țărușul și o să scape catârul. Haide, fă-te-ncoace!

Mexicanul se întoarse spre doctor, arătând o față palidă, mormăi ceva și dădu drumul la cureaua pe care o avea în mână. Toți ne-am ridicat glasurile în cor și judecătorul mai tare ca toți, în semn de penitență și de scuză și am început să-l rugăm pe doctor să povestească mai departe.

— Cine te mai întrerupe, are un glonte din partea mea, adăugă Thornton convingător.

Dar doctorul își puse mâinile sub cap și păru să nu mai aibă nici un chef.

— Păi, câinele a rupt-o la sănătoasa pe dealuri și nici amenințările, nici ademenirile stăpânului său, n-au fost în stare să-l facă să intre din nou în cabană. A doua zi omul a părăsit tabăra. Cât e ceasul? Se face de-amurg acum, așa-i? Vezi, nu te urca pe picioarele mele, fir-ai afurisit să fii de nepriceput și nu te mai tot fâțâi pe-aici. Stai dracului jos!

...Dar noi știam că doctorul nu-și isprăvise povestea și

așteptam în tăcere să ne-o spună până la capăt, în vremea asta, vechea liniște cenușie a pădurii se înstăpâni din nou iar în ramurile dese ale copacilor începură să se adune tot mai multe umbre, în vreme ce bolta întunecată a pădurii părea să se strângă tot mai tare în jurul nostru. Deodată doctorul se apucă să povestească mai departe, trăgănat, ca și cum n-ar fi fost întrerupt niciodată.

— Și așa cum spuneam, n-am dat crezare prea mult la toată povestea asta și nici nu v-aș fi istorisit-o de n-aș fi trecut eu însumi printr-o încercare. Era în primăvara lui '62 și eram o ceată de patru oameni ce veneam de la O'Neill, când ne-a prins zăpada. Era o vreme amarnică. După ce-am trecut de creastă, zăpada s-a transformat în lapoviță și ploaie și șuvoaiele ne-au potopit din toate părțile, orice fir de apă devenise gărlă și orice gărlă râu. Pe North Fork am pierdut doi cai, toți de-abia ne mai țineam în picioare, rătăciserăm drumul, ne bălăceam la ntâmplare, noaptea se apropia, iar zăpada care bătea aproape orizontal ne izbea în obraz ca alicele. Lucrurile păreau cam întunecate și groaznice când, la un moment dat, eu, care mergeam puțin mai înaintea celorlalți, am văzut o lumină licărind într-o văgăună în fața noastră. Aveam calul ceva, mai în puteri și, după ce le-am strigat băieților să vină după mine spre lumina aceea, am pornit drept într-acolo. În câteva clipe am fost dinaintea unei cabane mici, pe jumătate îngropată în mărăcinișuri negre. Am descălecat și am bătut la ușă. Nu mi-a răspuns nimeni. Atunci am încercat ușa, dar era zăvorâtă pe dinăuntru. Și am fost cu atât mai surprins cu cât unul dintre băieți care mă ajunsese din urmă mi-a spus că se uitase pe geam și văzuse un individ care citea dinaintea focului. Indignați de această lipsă de ospitalitate, ne-am repezit amândoi la ușă și în același timp am început să zbierăm plini de mânie. Îndată s-a auzit răspuns de dinăuntru, un zgomot grăbit de zăvor tras și ușa s-a deschis.

...Cel ce ocupa cabana era un individ scund, îndesat, eu o față gălbejită și chinuită, pe care era întipărită o expresie de ușoară bucurie amestecată cu tăcută suferință. După ce-am intrat înăuntru, omul ne-a întrebat deodată de ce nu am strigat

de la început. „Dar am bătut la ușă”, i-am spus eu nemulțumit, „și mai că am scos-o din țâțâni”. „Bine, da’ asta nu-nseamnă nimic”, răspunse el senin, „îs obișnuit eu cu asta.” M-am uitat din nou la chipul liniștit de osândit al individului și apoi prin cabană, în aceeași secundă mi-a fulgerat prin minte tot adevărul. „Nu suntem cumva pe-aproape de Târgul Peșterii?” l-am întrebat. „Da”, îmi răspunse el. „E taman mai jos. Ați trecut pe lângă tabără fără s-o vedeți din cauza viscolei?” „Înțeleg acum”, am zis eu uitându-mă din nou prin cabană. „Nu-i asta cabana cu stafii, cum se spune?” Individul se uită la mine curios. „Da, asta-i”, îmi răspunse el simplu.

...Vă puteți imagina bucuria mea! Aveam prilejul să văd câte parale făcea toată povestea, să sap adânc în ea până dădeam de piatră goală, ca să văd cât adevăr conținea. Eram prea mulți și prea bine înarmați ca să ne temem de vreo șotie sau de vreo primejdie din partea altora. Dacă, așa cum susținea una dintre teorii, toate necazurile veneau de la o ceată de bandiți de drumul mare, care se așteptau pe aici și voiau să-și ferească bârlogul de orice nepoftit, apăs noi eram în stare să le dăm de cheltuială în eventualitatea oricărui atac. Nu mai trebuie să spun că băieții se arătară încântați de această perspectivă, după ce le-am spus cum stăteau lucrurile. Singurul ce vădea șovăială și lipsă de chef era chiar gazda noastră, care își reluă liniștit locul și cartea, ca și vechea lui expresie de martir. Mi-ar fi fost ușor să-l trag de limbă, dar n-aveam chef să aflu experiențele altuia, ci să văd totul cu ochii mei. Am socotit că era mai bine să-i feresc pe băieți să se lase cuprinși de teamă.

...Am mâncat și apoi ne-am așezat liniștiți în fața focului, așteptând să vedem ce avea să urmeze. Să tot fi trecut o oră și nici un semn de zarvă. Mai trecu încă un ceas la fel de plictisitor. Gazda noastră citea mai departe din cartea lui. Numai zăpada căzând pe acoperiș tulbura liniștea. Când deodată...

Doctorul se opri. De la ultima întrerupere, băgasem de seamă că doctorul își schimbase felul de a povesti, trecând de la un stil mai nepretențios la unul mult mai artistic, mai elaborat, ba chiar studiat oarecum. Acum o luă din nou pe

stilul lui mai colorat dintotdeauna și spuse:

— Dacă nu termini odată să te mai joci cu lasoul acela, Juan, te altoiesc! Vino încoace și stai jos. Ai înțeles?

Ne-am întors cu toții firoși spre cel ce constituia cauza celei de-a doua întreruperi primejdioase, dar când i-am văzut chipul palid și înspăimântat, ne-am abținut să ne mai dăm drumul la vorbele veninoase pe care aveam de gând să i le spunem. Iar doctorul, din fericire, își continuă povestirea fără să mai fie nevoie să-l îmboldim noi.

— Dar uitasem că era tare greu să-i stăpânești pe băieții aceia deosebit de veseli, puși pe șotii și să-i faci să se poarte civilizat. Și după ce trecu și al treilea ceas fără nici un fel de semne supranaturale, am surprins niște șoapte și i-am văzut pe băieți făcându-și cu ochiul, ceea ce m-a convins că erau hotărâți să stârnească spiritele cu de la ei putere. N-au trecut nici câteva minute și din toate părțile cabanei începură să se audă ciocănituri puternice, pietre mari aruncate cu stângăcie spre coș începură să cadă pe acoperiș cu zgomot mare, iar de-afară, pe unde era loc mai mult între bârne, se porniră niște gemete ciudate și rău prevestitoare. Dar, în tot timpul acestei zarve cumplite, gazda noastră rămase liniștit, neclintit, fără nici un semn de reproș pe chipul lui cumsecade de om chinuit. N-a fost nevoie de prea multă vreme ca să se vadă că tot spectacolul acela era doar pentru el făcut. Sub pretextul cusut cu ață albă că aveau nevoie ca bietul om să-i ajute să-i descopere pe cei de stârniseră tărăboiul, băieții îl momiră și pe el afară, iar cei care rămaseră înăuntru profitară de absența lui pentru a întoarce cabana pe dos. „Vezi, moșule, ce-au făcut spiritele dumitale” îi spuse cel ce era capul răutăților. „Taman când noi ne uitam în altă parte, a răsturnat lada cu făină și apoi a dat cu picioarele în căldare și a vărsat toată apa”. Omul acela de treabă își ridică privirea și se uită la pereții mânjiți cu făină. Apoi se uită în jos, spre podea și deodată se trase înapoi ușor înspăimântat. „Asta nu-i apă”, spuse el încet. „Dar ce-i atunci?” „E sânge! Uitați-vă”!

...Cel care era mai aproape de el tresări deodată și se trase înapoi alb ca varul. Pentru că acolo, chiar în fața ușii, dom'le, exact unde zdrențărosul de căutător de aur de dinainte văzuse

câinele șovăind și ridicându-și încet labele, chiar acolo, dom'le, chiar acolo, pe cuvântul meu! Se întinse încet o baltă roșie de sânge omenesc!... Prindeți-l! Repede, puneți mâna pe el, prindeți-l!

Un fulger orbitor luci luminând pădurea întunecată și răsună o detunătură! Când am ajuns lângă doctor, acesta stătea cu pistolul din care mai ieșea încă fum într-o mână, în vreme ce cu cealaltă arăta spre Juan, catârgiul nostru care fugea cât îl țineau picioarele și apoi dispăru.

— Mi-a scăpat! Fir-ar el afurisit să fie! spuse doctorul. L-ați auzit cum a gemut? L-ați văzut cât de palid era când s-a ridicat auzind de sânge? I-ați văzut sentimentul de vinovăție care i se oglindea pe chip? Ei? De ce nu ziceți nimic? La ce vă holbați așa?

— Era fantoma celui ucis, doctore? Am zis noi toți dintr-o singură suflare.

— Pe dracu fantomă! Nu! Dar când l-am văzut pe catârgiul ăsta – pe blestematul de Juan Ramirez – l-am recunoscut pe ucigașul bietului miner și în ucigaș am tras!

Unchiul din California.

I.

Era amarnic de frig. Când se lăsase seara peste Lakeville, în Wisconsin, amurgul, care s-ar putea spune că mai degrabă pâlpâise decât luminase geana zării în apus, începu să capete un aer și mai tremurător, de auroră boreală, până când în cele din urmă pâli către albastrul înghețat ce se pogora dinspre zenit. În rest, nimic altceva nu mișca. În aerul neclintit și rece, fumul coșurilor se ridica drept și apoi se topea în văzduh. Stelele apărură grăbite, palide și neîndurătoare, iar când mai apoi ieși și luna, ea păru să acopere pământul întărit de ger cu un nou strat de zăpadă pretutindeni, în afară de oglinda celor trei lacuri înghețate din jurul orașului, pe care lumina aceea spectrală parcă le poleia cu o pojghiță de cositor.

Locurile pe care fusese așezat orașul erau de o rară frumusețe și fondatorii săi, pionierii acelor meleaguri, dăduseră expresie cu un gust plin de simțire și cu inteligență sugestiilor care dăinuiseră acolo dintru început. Fiind ei înșiși oameni care bătuseră pământul în lung și-n lat, ca vânători și negustori, iubeau natura prea mult pentru ca s-o alunge de lângă tihnitele cămine pe care și le încropiră după ce ani de zile trudiseră dând piept cu natura. Un petec de pădure virgină și întinderea nesfârșită a preriei se întâlneau la poalele înălțimii pe care-și ridicaseră ei case trainice, căroră abia cei din a doua generație le aduseseră îmbunătățiri și le înfrumusețaseră după gustul modern, dar, cu toate acestea, casele își păstrasera mai departe fundațiile zdravene și aerul rustic. Și casele se ridicau și acum printre copacii bătrâni, conturând bulevardele în pantă și piețele orașului. Când priveai ziua dinspre calea ferată, ordinea desăvârșită a străzilor și cvartalelor era ascunsă de pâlcurile de copaci, înfățișând o pitorească întindere de grădini de țară, acoperișuri cafenii, frontoane, turle și cupole ce se ridicau

deasupra lacurilor care oglindeau totul. Dar privind tot dinspre calea ferată, în seara aceea rece, terasele și străzile invizibile erau conturate acum de liniile regulate, când drepte, când curbe, ale luminilor ce scăpărau printre crengile desfrunzite, pălind să înconjoare ca o diademă înălțimea.

Acareturile lui Enoch Lane, în ciuda numeroaselor modernizări și adaosuri mai recente, își păstrau izolarea plină de noblețe în mijlocul unui parc aflat chiar în centrul orașului, pe una dintre străzile principale. Modificările aduse însemnau nu numai recente încercări de înfrumusețare, ci introducerea unor diverse lucruri de valoare procurate de cea de-a doua generație tocmai din Europa, pe care aveau obiceiul s-o viziteze dar de unde erau întotdeauna mulțumiți să se întoarcă în micul lor oraș de provincie. Indiferent dacă era vorba de o chemare instinctivă, stârnită de mireasma de sevă a marilor păduri, chemare care se mai făcea simțită în vinele lor, sau de fascinația adâncă a frumosului oraș cocoțat pe un vârf de deal, cei mai avuți oameni ai meleagurilor de acolo preferau să locuiască în Lakeville. Până și tinerii, care-și mai părăsiseră meleagurile pentru a-și încerca norocul și prin alte părți, se întorceau să guste bucuria succesului tot sub bolțile de pădure ale acestei așezări bătrâne. Și în felul acesta, la 22 decembrie 1870, toată familia lui Gabriel Lane se adunase să aștepte sosirea fratelui său din California, Sylvester Lane, în casa părintească pe care o părăsise cu douăzeci de ani mai înainte.

— Și mai știi cum arată? îl întreabă Kitty Lane pe tatăl ei.

— Bineînțeles că știu: cam dolofan, cu niște ochi albaștri, părul creț, tenul deschis și când vorbești cu el totdeauna roșește.

— Papă!

— Ce? A, da, cel puțin așa făcea pe vremea aia. Vezi, asta se întâmpla acum douăzeci și cinci de ani când a plecat la internat. De acolo a fugit apoi, precum v-am spus, a pornit pe mare și, în cele din urmă, a ajuns la San Francisco.

— Și de-atunci n-ai mai primit nicio fotografie sau vreun portret de la el?

— Nu... asta-i... ca să vezi! Are careva vreo poză de-a lui

Sylvester? întrebă el făcând un vag apel la mulțimea de rude și prieteni adunați în salon după masa de seară.

— Verișoara Jane are una. Ea știe totul despre el!

Ieși la iveală că verișoara Jane doar o auzise pe Susan Marckland spunând că Edward Bingham îi povestise că se nimerise în California pe vremea când unchiul Sylvester fusese mai-mai să fie spânzurat de un comitet de vigilență pentru că oferise adăpost unui hoț de cai, jucător de cărți, sau cam așa ceva. Amănuntele acestea au fost socotite neîndestulătoare pentru o descriere mai acătării a persoanei.

— Precis că are o ditamai barba, așa cum poartă cu toții când se întorc prima oară înapoi acasă, spuse Amos Gunn, cu tonul profetic al omului din capitală.

— Are o mustață imensă, răsucită, părul lung și mătăsos și niște umeri zdraveni, adăugă Marie du Page.

Cea care vorbise se arătase atât de caraghios de convinsă. Încât toată lumea se întoarse spre ea, mai ales că era și o fată foarte drăguță. Kitty îi spuse iute:

— Dar nu l-ai văzut niciodată!

— Nu... dar...

Fata se împotmoli și, ridicând din umăr, își lăsă capul într-o parte, într-un fel nespus de poznaș și de dojenitor, își ridică sprâncenele într-un chip care voia să arate caracterul de neexprimat al impresiei pe care o nutrea în mintea ei. Însă gestul acesta dezvălui un alt fapt stânjenitor și anume că era fiica unui străin, a unui vechi explorator militar francez și că până și în mijlocul celui cât se poate de anglo-saxon Lakerville își mai păstrase ceva din neastâmpărul galic.

— Ei bine, care dintre fete merg cu mine să-l întâmpinăm la stație? spuse Gabriel, înlăturând cu o masculină promptitudine cealaltă întrebare mai puțin importantă. E vremea să plecăm.

— Aș vrea să merg și eu și verișoara Jane, spuse Kitty. Dar știi, papă, nici tu nu-l cunoști și nici noi și mai întâi trebuie să te convingi că-i vorba de el și abia apoi să ni-l prezinți și nouă... și toate astea în fața tuturor, pe peron... e destul de stânjenitor pentru noi. Iar apoi, cum el e fratele tău mai mic, iar noi se presupune că suntem iubitele lui nepoate, știi, toată situația s-

ar putea să-l facă să se simtă ridicol!

— Iar dacă va mai trebui pe deasupra să te și sărute, spuse Marie cu un aer tragic și după aceea numai bine că descoperi că nici nu-i el!

— Așa că, spuse mai departe Kitty, mai bine ia-l cu tine pe unchiul John. Care-i mai de pe vremea unchiului Sylvester pentru ca să reprezinte trecutul familiei și poate că și pe domnul Gunn...

— Ca să reprezinte viitorul, bănuiesc? o întrerupse Gabriel, suflându-i răutăcios.

— Ca să reprezinte un nume pe care mulți oameni din New York și din San Francisco îl cunosc, continuă Kitty fără să roșească. Și ia cu tine și o blană în plus... nu pentru el. Dragule, ci pentru tine. Fiindcă el, am eu convingerea, a cunoscut atât de mult vitregiile naturii, încât probabil că va râde de noi văzându-ne atât de cocoliți.

— Nu prea cred, răspunse taică-său gânditor, pentru că în ultima telegramă, pe care mi-a trimis-o de pe drum, îmi spunea că-i pe jumătate degerat și pofteste o trăsură închisă ca să-l ia de la gară.

— Bineînțeles, spuse Marie plină de nerăbdare. Ați uitat că bietul om vine din canioanele acelea încinse și din nisipurile de aur care dogoresc și dintr-o țară unde soarele strălucește mereu?

— Bine, atunci Marie, mai bine ai veni să vezi cum i-am pregătit camera.

Și în vreme ce tatăl ei ieșea din salon, Kitty își luă vechea colegă de școală și se urcară la etaj. Camera desemnată să-l primească pe Sylvester era una din camerele de oaspeți foarte aranjate, dar de data asta toată mobila luxoasă fusese scoasă afară, iar încăperea arăta din nou pitorească și rustică. Câteva piei rare de bizon, urs și panteră fuseseră întinse pe podeaua goală, ba chiar și pe vreo câteva scaune ca să se vadă mai bine. Patul cel mare și frumos, în stil franțuzesc fusese și el scos și, în locul lui apăruse un pat ascetic de fier, acoperit cu niște pături mexicane minunate, în dungi. Grătarul de fier de la cămin fusese scos, iar vatra lărgită pentru ca să încapă

înăuntru o grămadă simetrică de bușteni de nuc înveliți cu mușchi. Pereții erau acoperiți cu tot felul de trofee de vânătoare, de coarne, capete de cerb și săgeți indiene legate mănunchi și puse într-un colț alături de mai multe arme și puști moderne.

— Tare frumos, spuse Marie, dar parcă-i puțin cam rece și are prea mult aer de pădure! Adăugă ea cu o ușoară mișcare expresivă din umăr.

— Prostii, îi răspunse Kitty cu un ton care nu suferea replică. Dacă-i e frig cumva, n-are decât să aprindă butucii. Pe acolo de obicei își fac focul sub câte un copac. Chiar și domnul Gunn făcea la fel când și-a încropit tabără pe Adirondacks, vara trecută. Găsesc că e cât se poate de confortabil și totul are un aer natural.

Cu toate astea, amândouă fetele își băgară înfrigurate mâinile sub șalurile de lână pe care le luaseră din hol în vederea acelei expediții la pol.

— Dar ți-ai bătut capul destul de mult pentru el, Kitty, spuse Marie cu accentul ei ușor străin. O să-ți placă unchiul ăsta al tău atât de ciudat?

— E un om minunat, Marie. A fost prin toate părțile, a văzut o groază de lucruri, a făcut de toate. S-a bătut în duel, a fost prins de indieni și legat la stâlpul de tortură, a ajuns conducătorul unui comitet de vigilență și se zice că a tras adesea și a omorât și el alți oameni. Teamă mi-e să nu se fi ticăloșit, știi. A trăit de unul singur prin păduri ca un pustnic, fără să vadă chip de om, iar după aia a fost șeful unui trib de indieni și a avut numai Dumnezeu știe câte neveste din rândul indiențelor acelora! Îi spuneau, Trăsnetul-de-Față-Palidă”, draga mea și „Tânărul-care-a-nghițit-focul”, sau ceva de genul ăsta.

— Dar ce-o fi căutând el aici, acum? o întrebă Marie.

— Ca să ne mai vadă și pe noi, draga mea, spuse Kitty mândră. Iar apoi, mai trebuie să rezolve și niște treburi cu partea lui de moștenire. Fiindcă știi, papă cel bătrân i-a lăsat și lui o parte. Nu zic că și-a bătut el vreodată capul cu asta, fiindcă-i putred de bogat... un fel de Monte Cristo, știi, are o

mină de aur și o insulă în largul oceanului, ca să nu mai spun nimic de ținutul acela întreg pe care-l stăpânește și care-i poartă numele, ca și de milioanele de vite pe care le mână de colo-colo și le prinde cu lasoul! E tare grea treaba asta. Știi, trebuie să iei o funie lungă, cu un nod care lunecă la capăt, o învârți deasupra capului, uite așa...

— Ascultă! exclamă Marie cu o tresărire dramatică, punându-și un deget la buze. Uite că a venit.

Se auzi limpede zgomot de roți, trăsura înghețată se apropie legănându-se de casă, se desluși tropotul copitelor pe caldarâm, se deschiseră ușile cele grele, aerul rece dădu năvală înăuntru, la intrare răsunară mai tare vocile care rosteau cuvinte de bun venit, dar toate aduceau a glasuri cunoscute! Acela era tonul vesel, încrezător al lui Gabriel Lane, glasurile de soprane ale verișoarei Jane și verișoarei Emma, celălalt de bariton al domnului Gunn, ca și glasul măsurat de orator al părintelui Dexter, care se alăturase celorlalți la stație. Dar unchiul venise? Da, pentru că tocmai în momentul acela cineva îi pronunță numele, iar urechea ageră a Mariei prinse un sunet ușor, alene, de pas străin pe dalele de marmură rece din vestibul. Cele două fete schimbară repede între ele o privire. Amândouă se uitară în oglindă și apoi una la alta cu un aer interogativ, dădură din cap afirmativ, după care coborâră în salon.

În jurul focului se formase un grup, în mijlocul căruia se vedea, stând cu spatele spre fete, o siluetă mărunță, înveșmântată într-o enormă haină de blană scumpă, iar posesorul ei se străduia să-și încălzească pe rând câte una din cizmele de piele lustruite, la dogoarea focului din cămin. Tocmai când intrau și fetele înăuntru, străinul se despărțea cu mare regret de haina de blană și, în fața ochilor lor uimiți, apăru un om de statură obișnuită, zvelt și elegant, îmbrăcat într-un costum de călătorie fără cusur. Părul, mustața și chipul ars de soare păreau toate de aceeași culoare galben-arămie și tăiate parcă dintr-o singură trăsătură, încât era imposibil să ghicești că unele erau încărunțite, că fața era mai trasă și cu atât mai puțin ce vârstă avea. În rest, nu exista nici un motiv

de îndoială. Iată-l și pe Gabriel Lane apucând mâinile reci de emoție ale fetelor și înfățișându-le „unchiului Sylvester”.

Străinului nu numai că nici prin gând nu-i trecu s-o sărute pe Kitty, dar o clipă păru să nu bage de seama mânuța pe care aceasta, i-o întinsese, în vreme ce se înclina preocupat în fața ei. Dar de Marie nu se trecea așa ușor și, înfruntându-l cu o expresie îndrăzneată, îl făcu să-i strângă distrat mâna cu o căldură pe care s-ar fi cuvenit s-o arate rudei lui. Iar apoi, continuând să-și încălzească mai departe picioarele urcate pe grătarul căminului, unchiul păru să uite de amândouă.

— Cum ați fost obișnuit, domnule, începu reverendul Dexter, profitând de un moment de liniște stânjenitoare și parcă subliniind-o și mai mult, sau poate ar fi fost mai nimerit să spun nevoit să vă deprindeți cu tot felul de împrejurări cutremurătoare din viața plină de aventură și fărădelege de pe acele meleaguri, fără îndoială că în această atmosferă pastorală, dar totuși rafinată, de oameni cultivați, din izolatul Lakeville, n-o să găsiți gradul...

— Ba poți să vorbești chiar de mai multe grade, interveni unchiul Sylvester, culegând cu grijă fire de păr de bizon de pe pantalonii care-i veneau foarte bine. E mult mai rece, știi dumneata, mult mai rece.

— Mă refeream la o diferență mai puțin materialistă, continuă preotul cu un zâmbet resemnat. Iar în ceea ce privește problema mai simplă a frigului, mi s-a spus, domnule, că în California există unele regiuni mai aspre, așezate la altitudini mai înalte... deși temperatura joasă...

— Bănuî că în California indivizii spun că temperatura la noi e cam afurisit de josnică, așa-i? se băgă în vorbă Amos Gunn, aruncând o privire plină de subînțeles celorlalți, ca și cum ar fi oferit o hazlie divagație în stil californian.

Cu toate acestea unchiul Sylvester nu zâmbi deloc. Cântărindu-l cu un ochi critic pe Gunn, spuse cu un aer gânditor:

— Nu prea cred. Am văzut unii care s-au curățat pentru că au spus chiar mai puțin decât atât.

Apoi, întorcându-se spre preot adăugă:

— Aveți mare dreptate. Prin unele trecători aflate la mare înălțime e foarte frig. Prin '56 m-am rătăcit într-una din ele, împreună cu o ceată de câțiva tovarăși. Eram la vreo șaptezeci de mile de cea mai apropiată așezare, nu mai băgasem nimic în gură de treizeci și șase de ore, iar focul nostru de tabără, după ce topise zăpada de dedesubt, se cufundase la vreo douăsprezece picioare adâncime.

Cercul celor care ascultau se-strânse plin de curiozitate în jurul lui, Marie, Kitty și verișoara Jane strecurându-se mai aproape cu chipuri emoționate. Chiar și fața bisericească trădă un profund interes.

— Iar unul cu numele de Thompson, mi se pare, continuă unchiul Sylvester uitându-se țintă la foc, la numai câțiva pași de mine a degerat bocnă. Spre dimineață, fiindcă se făcuseră vreo cincizeci și opt de ceasuri de când nu mai văzusem mâncare și până și ultima picătură de whisky se terminase, iar focul se stinsese și el, ne-am trezit că...

— Da, da! îngăimară mai multe voci.

— Ne-am trezit că, spuse mai departe unchiul Sylvester, era amarnic de frig. Da! Amarnic de frig.

Se lăsă o tăcere mormântală.

— Dar ați scăpat până la urmă! exclamă Kitty cu suflarea tăiată.

— Da, cam așa ceva. Cred că am scăpat cu toții... adică cu toții în afară de Thompson dacă ăsta o fi fost numele lui. S-ar putea să-l fi chemat Parker, continuă unchiul Sylvester, uitându-se cu o blândă uimire la fețele emoționate din jur.

— Dar cum de-ați scăpat?

— Ah! Am scăpat noi cumva, nu-mi mai aduc bine aminte. Nu cred să fi fost nevoiți să ne hrănim cu Thompson, dacă el o fi fost, adăugă gânditor, cel puțin nu atunci. Nu, urmă el, făcând un ușor efort de a-și aduce aminte. Cred că asta a fost altă treabă. Da, spuse după o pauză uitându-se plin de convingere în ochii speriați, nerăbdători ai verișoarei Jane. Aveți perfectă dreptate, asta a fost cu totul altă poveste. Ca să vezi, cum mai poți încurca lucrurile. Ei?

Intrase un servitor și, după o discuție rapidă cu Gabriel,

acesta se întoarse spre unchiul Sylvester:

— Scuză-mă, dar cred că e vorba de o greșeală. Noi am adus o dată cuferele tale, două cufere de la stație, când am venit. Dar chiar acum a mai sosit un om cu încă trei și zice că-s tot ale tale.

— Trebuie să fie vreo cinci în total, spuse unchiul Sylvester gândindu-se puțin.

— Poa' că atâtea-s, nu le-am numărat, spuse servitorul.

— Bine, bine, grăi unchiul Sylvester înveselit, întorcându-se spre fratele lui. Să le pună în cameră la mine pe toate sau pe coridor, în afară de două care-s însemnate cu litera L într-un triunghi. Acolo sunt câteva lucruri pe care le-am luat pentru tine și pentru fete. O să ne' uităm la ele mâine dimineață. Și, dacă nu vă supărați, acum am să-mi cer iertare și am să mă duc să mă culc.

— Dar nu-i decât zece și jumătate, îi spuse Gabriel dojenitor. Doar n-ai să te duci la culcare la ora zece și jumătate!

— Când călătoresc, da! Drumurile mă obosesc atât de mult! Noapte bună. Și nu-i nevoie să se deranjeze nimeni să vină cu mine.

Se înclină alene în fața lor și plecă abia reușind să-și ascundă căscatul sub o umbră de zâmbet.

— Ca să vezi! spuse verișoara Jane respirând adânc.

— Nu-mi prea vine să cred că acesta-i unchiul vostru Sylvester! spuse cu însuflețire Marie. E vreo farsă pe care vrea să ne-o joace Gabriel. Și nici măcar nu-i un actor prea iscusit, fiindcă își uită și rolul.

— Și auzi colo, cinci cufere doar pentru un singur om! Dumnezeule! Ce-o fi având în ele? se întrebă verișoara Emma.

— Poate că în ele-s acoliții lui, ca să se arunce asupra noastră la noapte, după ce adormim cu toții.

— Ești sigur că-i el, papă? îl iscodi Kitty încetișor.

— Negreșit. Și, copila mea, știe totul despre istoria familiei, la fel de bine ca tine. Iar pe deasupra, adăugă zâmbind cam palid, ceea ce nu reuși să mascheze o îngrijorare care era lucru nou la el, aș vrea să mă pricep și eu la afaceri la fel de bine ca el. Apropo, Amos, își aduse el aminte și se întoarse spre tânăr, se

pare că-i cunoaște foarte bine și pe cei din familia ta.

— Mulți oameni de afaceri ne cunosc, spuse Gunn cu un aer de ușoară înfumurare.

— Știu, dar m-a întrebat dacă n-ați avut cumva vreo rudă și prin sudul Californiei sau Mexic.

Celălalt se roși ușor, atât de ușor că numai niște ochi ageri ca ai Mariei au fost în stare să bage de seamă.

— Cred că e un lucru cunoscut de toată lumea că cei din familia noastră nu și-au părăsit niciodată orașul natal, spuse el plin de sine. Cei din familia Gunn țin foarte mult la lucrul acesta.

— Atunci, înseamnă, că nu s-o fi prăsit nicio mlădiță colaterală din vechiul trunchi, spuse Gabriel.

Cu toate astea, gluma blândă a lui Gabriel nu reuși să înlăture senzația de stânjeneală și dezamăgire pe care o lăsase prezența nesatisfăcătoare a unchiului Sylvester, ca și retragerea lui grăbită. Așa că s-au împrăștiat cu toții curând, Kitty și Marie simțindu-se încântate când au reușit să se strecoare singure sus, în camerele lor. Pe coridor s-au întâlnit cu două fete de serviciu, două irlandeze, într-o stare de agitație și oboseală extremă. Reieși că domnul cel ciudat le ceruse să facă din nou patul, dar de data asta cu cearșafurile și așternuturile pe care le purta totdeauna cu el în cufere. Din tonul lor îngăduitor era limpede că le răsplătise cu generozitate.

— Da, domnișoară, asta i se trage de-acolo c-a dormit sărmanul de el tot printre șerpi și alte târâtoare veninoase și tot felul de boli care se aciuează mai cu osebire în așternuturile omului, spuse Norah ca să-l scuze când văzu ochii înfuriați ai domnișoarei Kitty. Da' auziți colo! Acum altă năzbâtie mai vrea!

Ușa unchiului Sylvester se deschise încet și apăru un braț într-o pijama albastră, care așeză cu grijă afară mănunchiul de săgeți și arcurile.

— Hei, Norah, sau tu, Bridget, să ia careva sărăciile astea groaznice de-aici. Dar aveți grijă, vă rog, fiindcă vârfurile săgeților sunt otrăvite și-i moarte curată. Zănaticul care le-a adus aici habar n-a avut că-s africane și nicidecum indiene. Și, ia mai stați oleacă!

Mâna dispăru și apoi se arătă iarăși cu două puști.

— Și mai luați și drăciile astea! Sunt încărcate, cu capsule puse, iar cocoșele-s și ele trase, taman cum se cuvine! O lovitură, de le scăpați jos, sau la cea mai mică izbitură, gata, au și luat foc.

— Îmi pare nespus de rău, unchiule Sylvester, că nu te simți prea bine în casă la noi, spuse Kitty, cu voce tremurată, înroșindu-se toată.

— Ah, tu erai? se auzi de după ușă vocea încântată a unchiului Sylvester. Credeam că-i Bridget. Nu, n-am de gând să mă simt prost. Tocmai de-aceea scot lucrurile astea de aici. Dar pentru numele lui Dumnezeu, nu le atinge! Lasă-le să le ia de acolo măgarul care le-a adus. Noapte bună!

Ușa se închise, glasurile fetelor ce vorbeau în șoaptă se pierdură pe coridor, în holul cel mare rămase doar puțină lumină și numai ochiul roșu, ciclopic al enormei sobe cu coloane pe de margine lucea în beznă ca un far. Afară, noaptea tăcută continua să scapere plină de stele, apoi păli. Spre dimineață, gerul, după ce acoperi cu brumă pereții trainici de lemn și zugrăvi delicate dantelării pe fiecare bucățică de geam, se apucă să invadeze pe furiș și casa, făcând-o tot mai rece și mai tăcută pe măsură ce se apropia de inima ei dătătoare de viață și căldură. Doar o singură dată fu tulburată liniștea aceea înghețată, când se deschise o ușă și se auziră pași pe coridor. După aceea se simți un miros iute de coajă de copac arsă.

Era destul de puternic pentru ca să se răspândească pe tot etajul și să pătrundă și în camera unde dormea Marie du Page, care în noaptea aceea, avea un somn ușor și agitat. Zgâindu-se pe după ușă, reuși să vadă în coridorul de jos un spectacol nemaipomenit: unchiul Sylvester, înveșmântat într-un splendid halat japonez de mătase matlasată, împodobit cu blană de vulpe albastră, cerceta atent pereții cu lumânarea în mână, iar apoi scoase o ruletă din buzunar și începu să măsoare cu toată seriozitatea. Domnișoara du Page nu dori să vadă mai mult! Închise iute ușa, o încuie cu cheia și o zăvorî, pe deplin încredințată că Gabriel Lane oploșise în persoana unchiului Sylvester un somnambul, un maniac și un impostor.

II.

— Se pare că unchiul Sylvester nu s-a simțit prea în largul lui azi noapte, deși și-a adus și așternuturile cu el, spuse Kitty Lane a doua zi dimineață când intră în camera domnișoarei Marie du Page. Aud că Bridget l-a găsit în zori dormind colac ca o pisică în blănurile lui pe sofaua din salon.

Marie tresări și își aminti de vedenia pe care o avusese în noaptea aceea. Dar un fel de intuiție – nici ea nu știa ce – o împiedică să dezvăluie povestea în clipa aceea. Spuse doar puțin cam ironică:

— Probabil că într-un dormitor mai prizărit simte că i se îngreșește libertatea primitivă de care se bucura pe vremea când putea să trăiască o viață barbară.

— Nu, nu-i vorba de asta. Bridget bombănea nu știu ce că unchiul a fost alungat din cameră de fumul făcut de un foc caraghios cu tot felul de trunchiuri! Auzi colo! Ca și cum unul ca el, crescut mai mult prin păduri, nu poate să sufere oleacă de fum! Nu... asta-i doar scuza lui! Marie, știi ce cred eu cu adevărat?

— Nu, răspunse iute fata.

— Cred cu tărie că omului îi e rușine de viața lui grea de mai înainte și se străduiește cât poate ca să uite de ea. De asta ne tot scoate ochii cu obiceiurile lui ultracivilizate și efeminate și, așa cum se întâmplă cu indivizii ăștia întotdeauna, sare prea mult în partea cealaltă.

— Atunci, zici că s-a îndreptat cu adevărat. Și n-o să-i vină-n minte să jefuiască sau să omoare pe careva?

— Ah, Marie, dar ce spui tu acolo-i curată aiureală.

Cu toate astea, la micul dejun unchiul se arătă destul de vesel și odihnit. Ieși la iveală că, înainte de a se dezbrăca, aprinsese focul, dar maldărul acela de lemne verzi fusese clădit mult prea spre gura vetrei, așa că fumul mai-mai să-l sufoce. De teamă să nu sperie pe toți cei din casă dacă lăsa fumul să iasă pe ușă, deschisese fereastra, iar când se împrăștiase

fumul, ca să scape de frigul polar din camera lui se adăpostise în salon. Până aici pățaniile lui din cursul nopții nu păreau să pună sub semnul întrebării sănătatea lui mintală, inteligența sau dreptul la considerație din partea celorlalți. Dar Marie aținti asupra lui o pereche de ochi negri, îndrăzneți.

— Vi s-a întâmplat vreodată să mergeți dormind, domnule Lane?

— Nu, dar, șovăi el gânditor în vreme ce spărgea un ou, mi se pare că o dată mi s-a-ntâmplat să merg călare și să mă fure somnul.

— Și în vremea asta dormeați? Ah. Spune-ne și nouă cum s-a-ntâmplat, făcură verișoarele Jane și Emma într-un singur glas.

Unchiul Sylvester aruncă o privire resemnată pe fereastră.

— Ei. Da. Bine... Nu-i mare lucru de spus. Vedeți, într-o vreme eram nevoit să fac drumuri lungi și monotone, care pe deasupra mai erau și foarte obositoare, adăugă el, parcă pierindu-i cheful pe măsură ce-și aducea aminte, totdeauna tare obositoare. Cum trebuia să bat uneori poteci nesigure și periculoase, călăream un catâr care era foarte sigur pe picioare și în stare să meargă pe oriunde era loc măcar cât să calce el cu copitele acelea mici ale lui. Într-o noapte coboram panta, unui munte, îndreptându-mă spre o vale îngustă, pe unde curgea o apă peste care trecea un jgheab vechi și părăsit, din care nu mai rămăseseră decât căpriorii și fundul îngust de lemn ca un fir orizontal și lung. Drumul era greu și catârul mergea încet, așa că din când în când mai moțăiam și eu câte un pic și, în cele din urmă, am adormit de-a binelea. Cred că m-am trezit când am simțit că animalul de sub mine își schimbase mersul... adică, mai bine zis, adormisem din cauza monotoniei mersului catârului și, când acesta s-a oprit, m-am trezit și eu. Vedeți dumneavoastră, la început n-am fost sigur că nu visam în continuare. Pentru că poteca parcă dispăruse cu totul, peretele de stâncă pe care-l știam într-o parte se topise, iar înainte, între mine și muntele din față, nu mai exista... nimic.

Unchiul Sylvester se opri și se uită pe fereastră la o trăsură care trecea. Apoi relua firul povestirii:

— Se arată și luna și abia atunci am văzut ce se întâmplase. Catârul, ori din proprie inițiativă, ori ascultând de vreo mișcare a frâului pe care o făcusem prin somn, se abătuse de la drum și o apucase pe jgheab, aproape că trecuse valea în cealaltă parte, pășind pe firul acela de scândură, nu mai lat de un picior și de vreo jumătate de milă lungime, care se ridica la șaizeci de picioare deasupra pământului. Știam, povesti el mai departe, cercetându-și gânditor șervețelul de masă, că animalul de sub mine era sigur pe picioarele lui și că de stăteam cuminte, avea să treacă teafăr în partea cealaltă. Dar deodată mi-am adus aminte că tocmai la mijloc jgheabul era rupt pe vreo douăzeci de picioare în linie dreaptă și că locul era prea îngust și nu îngăduia catârului să se întoarcă și s-o pornească înapoi.

— Doamne, Dumnezeu! exclamă verișoara Jane.

— Poftim? făcu unchiul Sylvester politicos.

— N-am zis nimic, doar Doamne Dumnezeu! Ei? adăugă ea nerăbdătoare.

— Ei? repetă unchiul Sylvester vag. Ah, asta-i tot! Nu voiam decât să explic ce-am vrut să spun atunci când am pomenit despre faptul că am mers călare în somn.

— Dar, spune-mi, prinse chef de vorbă verișoara Jane, aplecându-se peste masă încruntată și pornită, subliniindu-și fiecare cuvânt cu mânerul cuțitului, cum ați ajuns jos – și dumneata – și – catârul – acela?

— Ah, cu funii și chingi, uite așa, spuse el luând inelul de la șervetul de masă și trecând șervețelul prin el în chip de chingă.

— Și bănuiesc că aveai chingile și funiile la dumneata, în cele cinci cufer! i-o trânti verișoara Jane.

— Nu. Le-au adus dimineța niște oameni care lucrau mai la vale pe râu. Niște băieți tare pricepuți, minierii aceia!

— Într-adevăr! adăugă verișoara Jane.

După ce s-a terminat masa, nimeni nu s-a mirat că răsfățatul musafir se scuză că nu poate participa la o plimbare matinală prin orașul amorțit de ger și-și declină plăcerea de-a merge împreună cu ceilalți la patinaj, pe lac, pe motiv că, stând acasă, avea să-i fie mai cald, fără să fie nevoit să facă nici pe jumătate atâtea eforturi. Jumătate de oră mai târziu era în fața

focului, în biroul lui Gabriel Lane, uitându-se fără prea mult chef la fratele lui mai mare.

— După câte văd eu, spuse liniștit, ai părăduit partea ta de moștenire și ești, de fapt, în mâinile individului ăstuia, Gunn și ale lui taică-su.

— Privești lucrurile prea sever, spuse Gabriel pe un ton dezaprobat. În primul rând, investițiile mele la firma „Gunn” nu sunt un eșec și ipoteca pe pădurea din vale nu e decât un fel de gaj. Nici măcar nu acoperă banii împrumutați. Aș fi vândut-o de mulți ani. Dar pe tata îl pălise ideea ciudată de a păstra locul așa sălbatic cum a fost pe vremuri, de dragul acelor timpuri și pentru ca târgul să aibă și mai departe aer curat.

— Era pe vremuri și o cabană pe-acolo, unde bătrânul avea obiceiul să mai poposească atunci când simțea că-l apasă civilizația de aici. Așa-i? făcu unchiul Sylvester gânditor.

— Da, îi răspunse Gabriel nerăbdător. Și acum e tot acolo, dar să ne întoarcem la domnul Gunn. Se pare că a făcut o pasiune pentru Kitty și, chiar dacă n-am să pot răscumpăra ipoteca, mai există o șansă ca terenul să rămână tot în familie.

— Mă bate gândul să dau o fugă după-amiază să mai văd o dată șandramaua, dacă-mi îngăduie vremea asta afurisită.

— Da, dragul meu Sylvester, dar acum hai să ne întoarcem la afaceri. Vreau să-ți arăt în ce-am investit banii.

— Ah, bineînțeles, dă-i drumul! îi spuse frate-său, încercând să-și ia o mutră de om care se preface că ascultă cu interes, în vreme ce se așeza și el la birou.

Gabriel scoase un maldăr de acțiuni dintr-un sertar și le puse dinaintea unchiului Sylvester. Pe fața acestuia apărură un zâmbet șters, în semn că le recunoștea.

— Aha! Da! spuse el aruncându-și ochii peste ele. Tot cele vechi „Carmelita” „Santa Maria” și „Preciosa”! Așa cum mi-am închipuit. Dar cine se mai gândea să dea de ele tocmai aici! Arăți mult mai sulemenită și mai pudrată decât erai când te-am văzut eu prima oară, domnișoară „Carmelita!” Numai minunile atribuite numelui tău te-au mai ținut în picioare, scumpa mea „Santa Maria”, din ziua când te-am cunoscut, pe pielea mea! Iar

tu, „Preciosa”! O prețioasă grămadă de bani ți-am lăsat în seamă pe vremuri!

— Glumești, spuse Gabriel zâmbind stânjenit. Doar nu vrei să zici că acțiunile astea sunt vechi și nu mai au nicio valoare.

— Nu există nici un capital în America sau Europa care în ultimii cinci ani să nu fi trecut prin grele încercări și de fiecare dată să fi ieșit cu totul altfel la suprafață. Dragul meu Gabriel, maldărul acela nu face acum nici măcar cât hârtia pe care au fost tipărite acțiunile.

— Dar nu e posibil ca un financiar cu experiență cum e Gunn să se lase păcălit în felul acesta!

— Îmi pare rău că aud asta!

— Haide, haide, Sylvester, mărturisește că ai ceva împotriva lui Gunn și am văzut eu asta, pentru că ți-a displăcut feciorul lui de cum l-ai zărit. Ce ai împotriva lor?

— N-aș putea spune exact ce anume, răspunse unchiul Sylvester meditativ. S-ar putea să fie ochii lui, sau poate numai cravata! Dar, adăugă ridicându-se vesel și lăsându-și ușor mâna pe umărul fratelui său, să nu-ți mai bați capul cu acțiunile alea, bătrâne, că am să mă străduiesc eu ca grijile să cadă în seama altcuiva, iar ție să-ți pice banii gheață. Iar cât privește și terenul acela și... Kitty, eu zic să le păstrezi deocamdată tu pe amândouă, ca să vedem după ce aleargă de fapt tinerelul.

— Și atunci? spuse Gabriel zâmbind.

— Nu le da pe mâna lui nici pe unul, nici pe cealaltă. Dar ia ascultă, nu crezi c-am discutat destul despre afaceri în dimineața asta? Ia să mai vorbim și despre altceva. Cine-i franțuzaica?

— Marie? E fiica lui Jules du Page, nu-ți amintești? Prietenul tatei; după ce taică-su s-a prăpădit, toată lumea a socotit că tata, care a adoptat-o aproape ca pe copilul lui, avea să-i lase vreo moștenire. Dar îți amintești că tata a murit fără să mai apuce să-și facă testamentul și că, în ciuda faptului că era om bogat, averea lui se ridica de fapt la mult mai puțin decât ne așteptam noi. Kitty, care a fost tot atât de dezamăgită ca și prietena ei, cred că și-ar fi împărțit partea ei cu fata. Dar,

apropo, e ciudat cum s-a putut înșela tata atât de tare asupra capitalului pe care-l avea, sau în ce fel a aruncat banii de nu știm niciunul dintre noi nimic. Știi, Sylvester, uneori am bănuț...

— Ce? întrebă unchiul Sylvester iute.

Aerul de plictiseală îi dispăruse deodată de pe față. Fiecare mușchi i se încordase, iar ochii cenușii îi scăpărau.

— Că i-a avansat niște bani lui du Page și acesta, la rândul lui, i-a pierdut, sau că s-au apucat amândoi de vreo speculație, îi răspunse Gabriel, care fiind atent doar la vocea unchiului Sylvester nu băgase de seamă schimbarea lui la față.

— Asta ar însemna că-i vorba de aceeași nepricepere a familiei Lane, spuse unchiul Sylvester încruntat, reluându-și vechiul aer de plictiseală. Dar mi se pare că nu-i părerea ta... ci ți-a sugerat-o altcineva. Da?

— Ei bine, spuse Gabriel râzând și roșindu-se puțin, e teoria lui Gunn. Doar știi că-i om de lume și financiar cu experiență.

— Și ai discutat cu el despre asta?

— Da! Acum câțiva ani toată lumea era mirată de povestea asta.

— Da, probabil... dar, ia spune, nu crezi c-am discutat destul despre afaceri? făcu unchiul Sylvester, încruntându-se plictisit. Haide și apoi uitându-se în jurul lui prin cameră adăugă, văd că ai cam schimbat interiorul casei bătrânești.

— Da, din nefericire, chiar îndată după moartea tatei am lăsat casa pe mâna unui arhitect sau constructor din partea locului, unul dintre prietenii tatei, dar care s-a vădit nu tocmai priceput și el a făcut schimbări pe-aici în vreme ce toată familia era plecată. De asta dormitorul tău, care mai înainte a fost biroul tatei, a fost văduvit cu o bucată bună ca să lărgască mai mult coridorul, în vreme ce coșul cel mare și vechi și vatra sunt tot la locul lor cum le știai; doar căminul a fost modernizat. Prostia lui Flint.

— A cui prostie? întrebă unchiul Sylvester, în vreme ce-și tăia unghiile.

— A lui Flint, arhitectul cel bătrân.

— De ce nu l-ați pus să refacă la loc?

— La scurt timp după aceea a plecat din Lakeville și am adus un arhitect din St. Louis după ce m-am întors din Europa. Dar în camera ta nu s-a putut face nimic fără să dărâăm hornul, așa că lucrurile au rămas cum le-a lăsat Flint.

— Asta uite că mi-a adus aminte că m-am exprimat puțin cam nepoliticos față de Kitty aseară în legătură cu felul cum a aranjat camera. Dar, drept să-ți spun, îmi place camera și mi-ar conveni s-o aranjez cum cred eu de cuviință. Am și aprobarea ta?

— Bineînțeles, dragul meu Sylvester.

— Am și eu niște fleacuri de-ale mele prin cufere și am să mă apuc de treabă de îndată.

— Fă cum vrei.

— Dar ai grijă să nu mă deranjeze nimeni și te rog să-i explici și fetei și să-i prezinți scuzele mele.

— Da, bineînțeles!

— Atunci, am șters-o.

Gabriel se uită la fratele lui cu un zâmbet perplex: uite-l pe marele călător, explorator, căutător de aur, soldat al norocului, cum e încântat ca o fetișcană de perspectiva de a se apuca să-și aranjeze camera! Îl strigă:

— Sylvester!

— Da!

— Uite, dacă ai putea, știi, încearcă să-i cucerești pe oamenii ăștia diseară cu vreuna din aventurile tale... ceva serios, știi, ca și cum ai fi și tu convins de ce spui, ți-aș rămâne într-adevăr îndatorat. Adevărul e... iartă-mă că-ți spun, dar celorlalți li se pare că nu ești la înălțimea reputației de care te bucuri.

— Și vor o poveste?

— Da... una în care să le spui câte ceva din ce-ai pățimit pe unde ai umblat.

— Am să le istorisesc eu una. Acum, la revedere!

În restul zilei unchiul Sylvester rămase nevăzut, deși prezența lui în cameră era trădată de lovături de ciocan, de zgomote de mobilă mutată din loc. Deoarece cam toți ceilalți în vremea asta patinau pe lac, aceste ciudățenii nu le-a băgat în seamă decât o singură ființă – Marie du Page, care, sub motiv

că era ușor răcită, rămăsese acasă. Dar cum bănuielele ei fuseseră stârnite din noaptea de dinainte, era hotărâtă să urmărească mai departe ce avea să facă ruda asta ciudată a prietenei ei. În afară de această firească loialitate față de familia Lane, ea era împinsă și de curiozitate, ca și de fascinația pe care o exercita asupra ei omul acela de neînțeles.

Era o liniște desăvârșită în casă în momentul în care fata ieși pe furiș din cameră și păși cu fereală pe coridor. Cercetă pereții cu mare atenție, ca să descopere ce putuse trezi curiozitatea musafirului. Pe perete erau câteva tablouri mari. Îi trecuse cumva prin minte să le înlocuiască cu altele? Deodată îi fulgeră prin minte convingerea fermă că peretele coridorului nu coincide exact cu peretele din camera lui, după cum ar fi trebuit să dea de bănuiră linia ușii. Cu siguranță că între cei doi pereți era un spațiu care nu-și avea explicație. Tocmai asta îi atrăsese lui atenția. Dar în ce măsură faptul îl privea pe el?

Își aduse aminte că pe peretele serei văzuse o veche scară înfundată, ale cărei trepte slujeau acum drept rafturi pentru plante uscate și semințe. Dar mai demult i se spusese că scara aceea făcea legătura între seră și biroul bunicului Lane, exact camera pe care o ocupa acum străinul. Probabil că scara ducea mai departe decât se vedea și tocmai asta explica spațiul dintre cei doi pereți. Hotărâtă să-și satisfacă până la capăt curiozitatea, fata coborî fără zgomot în seră. Scara era exact acolo unde-și închipuise – mai multe trepte înguste de lemn pe care erau înghesuite pungi cu semințe, care se pierdeau sus în beznă. Aprinse o lumânare și începu să-și croiască drum încet-încet pe scară, treaptă cu treaptă. Apoi se opri. Treptele se opreau brusc când ajungeau la nivelul biroului și erau despărțite de un perete ridicat cu ocazia noii împărțiri a locuinței. Se trezi dinaintea unei despărțituri înguste formate de cei doi pereți, unde nici de respirat nu se putea respira. Și n-avea nici optsprezece inci lărgime. Era și mai îngustă acolo unde se vedea un ciudat ieșind din peretele cel vechi, un fel de cotlon făcut din cărămizi, acum pe jumătate distrus. Se întoarse gata să coboare, când dinspre camera unchiului Sylvester răzbătu un zgomot tare ciudat. Se auzea ca și cum

cineva ar fi ciocănit în podea, foarte aproape de despărțitură unde se afla ea acum, la nici un picior depărtare. În aceeași clipă văzu cum se mișcă una din scândurile podelei de deasupra despărțiturii, alunecă ușor și apoi este ridicată încet în cameră. Cu prezență de spirit, fata stinse lumânarea și se trase lângă peretele despărțiturii, rămânând liniștită.

Când scândura fu scoasă cu totul, prin deschizătură se strecură un fir de lumină, dând la iveală grinzile pe care se sprijinea podeaua, iar apoi apăru o mână ce băjbăia în jur și căuta să ajungă la cotlonul din cărămizi.

Cum degetele mâinii care băjbăiau erau desfăcute – fetei nu-l fu greu să recunoască pe unul din ele inelul cu pecete de neconfundat al unchiului Sylvester. Simți un imbold ciudat. Pentru impulsiva Marie, imboldul și acțiunea erau unul și același lucru. Aplecându-se furiș spre despărțitură, smulse dintr-o dată inelul din deget. Mâna dispăru brusc și se auzi cum celălalt scoate un strigăt nestăpânit de uimire. Fata profită de clipa aceea și coborî iute scara.

Se furișă apoi în camera ei și „o clipă mai târziu, avu satisfacția de a auzi ușa unchiului Sylvester deschizându-se și apoi pașii săi pe coridor. Dar curând se vădi că el nu reușise să găsească cealaltă cale ce ducea la despărțitură, ori socotise că inelul îi căzuse din întâmplare, pentru că nu trecu multă vreme și se întoarse. Și acum, ce-î rămânea de făcut fetei? Să-i spună prietenei sale Kitty despre această descoperire și să-i arate inelul? Nu... cel puțin deocamdată. Dar era foarte ciudat că exact acum, când avea în mână inelul smuls din deget tocmai când îl surprinsese în flagrant delict, îi venea mai greu ca oricând să creadă că individul se pregătea să jefuiască locuința rudei sale. Trebuia să aștepte. Răul, dacă era vorba de un rău, fusese înfăptuit. După cum arăta locul acum, cineva ajunsese de multă vreme la cotlonul respectiv. Putea fi cumva vreo ispravă de-a unchiului Sylvester din tinerețe, iar acum făptașul fusese îmboldit să vină din nou la locul crimei, așa cum pătesc toți criminalii? Sau poate din despărțitură aceea fusese luat ceva, sau fusese distrus în vreme când locuința suferise mai multe transformări? Cum putea să afle adevărul despre toate

astea fără s-o iscodească pe Kitty? Nu exista decât o singură cale. Își aminti că domnul Gunn își manifestase față de Kitty interesul deosebit pentru vechiul conac și chiar pentru cabana de lemn din pădure. Avea să-l întrebe pe el. Era și un gest de prietenie, pentru că în ultima vreme Kitty se purtase cam rece cu el.

Prilejul se ivi în amurg, în vreme ce domnul Gunn stătea oarecum retras lângă o fereastră din salon. Marie își exprimă speranța că se distrase bine la patinaj, ei îi părea rău că răceala aceea nesuferită o obligase să stea închisă în casă. Se distrase însă cotrobăind peste tot prin locuința aceea veche. Era un loc atât de ciudat, plin de tot felul de cotloane ascunse, tainițe de care nu știai ce să crezi. Exact locul unde, socotea ea, s-ar fi putut ascunde comori din vechime. Ce spunea?

Domnul Gunn nu spusese nimic, ci doar tușise. Dar în întuneric ochii lui se fixară plini de mânie asupra fetei. Fără să bage de seamă nimic, ea îi dădea înainte: știa că el se arătase interesat de vechea locuință, îl auzise cum îi spunea asta prietenei ei Kitty. Îi povestise Kitty cumva despre vreun loc ascuns unde fusese tănuțită vreo comoară?

Nu! Bineînțeles că nu! Dumneaei se înșelase, pentru că el nu se arătase niciodată interesat de vechea locuință. Nu știa de unde îi venise fetei ideea aceea! Numai dacă nu cumva i-o inoculase individul acela dubios care se dădea drept unchi și cu care se căpătuiseră ei în ultima vreme. Ideea era pe măsura minții lui bolnave!

— Nu, fără îndoială că nu, spuse Marie cu evidentă naivitate. Nu mi-a spus nimic. Dar, se repezi ea la el cu un inexplicabil aer războinic, tot în felul acesta ai vorbit și cu Kitty despre unchiul ei?

De fapt nu știa ce-l apucase, glumise doar și socotea că trebuia să-și ceară scuze. Primise niște scrisori care lăsau să se înțeleagă limpede că putea fi chemat la New York în orice clipă. Marie se uită țintă la el. Era evident că o ceruse pe Kitty în căsătorie și fusese refuzat! Dar ea nu se apropiase cu nimic de dezlegarea misterului.

La cină, prezența unchiului – stăpân pe el, pe jumătate

plictisit, totuși bine dispus – nu reuși să dezvăluie nimic în plus. Părea atât de indiferent și față de mârșăvia pe care o comisese și față de pierderea suferită, încât fata simți un chef nebun să scoată inelul din buzunar și să i-l pună pe deget chiar acolo, sub nasul lui. Dar era convinsă că el era pregătit și avea să facă față unei astfel de eventualități, ceea ce o determină să se abțină. Masa se desfășură într-o atmosferă oarecum încordată, fără îndoială din cauza relațiilor reci dintre Kitty și Gunn. Cu toate astea, când se retraseră cu toții în salon, Gabriel începu să-și frece mâinile plin de nerăbdare.

— Azi dimineată Sylvester mi-a promis că ne va povesti o istorie care i s-a întâmplat lui... De data asta, de la început până la sfârșit, ca să mulțumească pe toată lumea. Da?

Unchiul Sylvester, care-și încălzea trupul înghețat dinaintea focului, se arătă uimit pe moment, de parcă ar fi uitat cu totul de promisiune și-i dezamăgi pe toți. Verișoarele Jane și Emma ridicară din umeri.

— Ei bine.. Începu unchiul Sylvester cu mintea în altă parte... da, ei... fie! Dar despre ce? Întrebă el parcă mai înveselit.

— Propun ceva despre vreo descoperire a unui filon de aur, sau despre găsirea unei comori ascunse, sau despre un jaf, spuse Marie, ațintindu-și ochii negri și fascinanți asupra celui străin dubios.

Parcă într-adins ca să-i stârnească și mai multă silă, unchiul Sylvester nu numai că nu se arătă descumpănit sau încurcat, ci cu adevărat încântat, iar ochii lui cenușii se mai luminară puțin.

— Negreșit! spuse el. Ei bine, atunci fie! Pe râul San Joaquin era un moșneag... unul dintre cei dintâi pionieri pe acele meleaguri... de fapt venise din Oregon, înainte de descoperirea aurului. Îl chema... Uite, ca să vezi! continuă unchiul Sylvester făcând un efort să-și aducă aminte și parcă pierindu-i cheful să povestească mai departe în același timp. Îl chema... ăăă.... Flint.

Când ajunse aici, unchiul Sylvester se opri, iar verișoara Jane se repezi de îndată nerăbdătoare.

— Ei, nu-i un nume chiar atât de neobișnuit. Era și pe-aici un lemnar pe vremea tatălui tău, pe care-l chema Flint.

— Da, reluă unchiul Sylvester plictisit. Dar uite că este, sau mai bine zis era, ceva deosebit în legătură cu numele ăsta... și tocmai aici e miezul poveștii, pentru că pe vremuri Flint și Gunn erau din aceeași familie.

— Asta e o glumă din California? interveni Gunn cu un zâmbet strepezit, roșindu-se la față. Dacă-i așa, atunci poate mă scutești de ea fiindcă gluma-i veche.

— Povestea e și mai veche, domnule Gunn, spuse unchiul Sylvester politicos și mi-o aduc aminte de când eram copil. Când primul Flint a trecut pe lângă Sault Sainte Marie, călătorii canadieni au tradus pur și simplu numele lui în Pierre à Fusil și așa i-a rămas multă vreme numele. Dar când englezii i-au depășit ca număr pe canadieni și au impus limba engleză, numele a fost tradus din nou, devenind Peter Gunn, nume pe care-l poartă și urmașii acestuia.

— Nu-i decât o formă mai chinuită a glumei vechi de care spuneam, făcu Gunn îndepărtându-se cu dispreț de grup.

— Dar unde-i povestea? își aduseră aminte verișoarele Jane și Emma. Povestea aceea cu descoperirea aurului, dă-le-ncolo de nume.

— Vă rog să mă iertați, spuse unchiul Sylvester, vârându-și o mână pe sub reverul hainei și luându-și cu încântare un aer exagerat de demnitate ofensată. Dar spusele mele au fost primite cu oarecare îndoială și mi-e teamă că va trebui să renunț la a mai povesti mai departe.

Cu toate astea, îi zâmbi fără să roșească domnișoarei du Page în vreme ce se îndrepta spre camera cealaltă, pe urmele lui Gunn.

Cei care băgaseră de seamă relațiile încordate dintre domnișoara Kitty și domnul Gunn n-au fost surprinși a doua zi dimineată când acesta din urmă a fost rechemat de treburi urgente la New York, cu primul tren. Dar Gabriel Lane și Marie du Page au rămas destul de uimiți că unchiul Sylvester a fost în stare să se scoale atât de devreme și să-l mai și însoțească pe amintitul domn până la stație. Plictisitul explorator și

căutător de aur desfășură o intensă activitate și, îmbrăcat într-un costum vechi de călătorie, își dezvălui în timpul micului dejun intenția de a face o lungă plimbare prin pădurea pe care n-o mai văzuse de când fusese copil. În acest scop își făcuse chiar rost de un rucsac mai mic și măcar de data asta înțelese cam ce idealuri își făcuse Kitty în legătură cu el.

— Să nu te duci prea departe, îi spuse Gabriel, fiindcă deși nu e chiar atât de frig, barometrul coboară repede și sunt semne foarte sigure de viscol. Vezi să nu te prindă zăpada pe undeva.

— Dar parcă voi vă duceți pe lac la patinaj, protestă unchiul Sylvester.

— Da, tocmai pentru că s-ar putea să fie ultima oară. Dar de începe să ningă, suntem mai aproape de casă decât tine.

Cu toate astea, gând începu să ningă, așa cum prezisese Gabriel, cei care plecaseră la patinaj nu se aflau chiar așa de aproape de casă cum își închipuise el. O vreme înșelător de înviorătoare și o atmosferă cam încărcată de electricitate îi ademeniseră pe tineri departe pe lac și nici nu luaseră în seamă primii fulgi de zăpadă măturați pe fața gheții ca niște firisoare de praf sau o ceață ușoară. Apoi ninsoarea se făcu tot mai deasă, cerul cenușiu se întunecă și fulgii tot mai mari, mai grei și mai grăbiți începură să fie mânați spre ei de vântul nemilos dinspre nord-vest, încât în cele din urmă căpătară deplină forță, în stare să le facă înaintarea foarte dificilă. Patinele încărcate de zăpadă nu le mai slujeau la nimic. Porțiunile de gheață măturate de vânt deveneau tot mai rare, așa că porniră împleticindu-se orbește spre cel mai apropiat mal. Dar nici când ieșiră la mal nu se putură socoti la adăpost, pentru că abia de puteau răzbi prin viscolul ce se întetea și mătura malurile și terenul descoperit. Singura lor speranță de adăpost era păduricea care îmbrăca dealul. Ținându-se de mâini și mergând în șir indian, ceata patinatorilor, formată din Kitty, Marie și verișoarele Jane și Emma, în frunte cu inimosul Gabriel și în coadă cu vărul John, reuși în cele din urmă să ajungă la pădure. Și fura fericiți când își dădură seama că se aflau aproape de cabana pe jumătate dărâmată a bătrânului

Lane. Pentru ca bucuria și uimirea lor să fie și mai mari, pe coșul mai mult în ruină al cabanei ieșeau rotocoale de fum. Se repeziră spre ușa șubredă, o împinseră făcând să sară legătoarea slabă care o ținea și-l descoperiră pe unchiul Sylvester savurându-și liniștit pipa dinaintea unui foc zdravăn. Un târnăcop mai mic și o rangă odihneau pe o grămadă de pământ proaspăt săpat, lângă sobă, unde podeaua putredă fusese desfăcută. Motivele pentru care ceata de patinatori dădu buzna înăuntru val-vârtej nu mai trebuiau explicate. Dar, după ce schimbare convenite cuvinte de bun găsit, după ce oamenii se scuturară de zăpada umedă și se traseră mai aproape de foc, singuraticul ocupant al cabanei și grămada de pământ atraseră privirile curioase ale celorlalți.

— Îmi vine să cred, începu Gabriel râzând, că te-ai cam plictisit pe-aici și te-ai apucat să te joci de-a căutătorii de aur.

Unchiul Sylvester scoase pipa din gură și încuviință din cap.

— Asta-i distracția dumitale obișnuită, spuse Marie îndrăzneată.

Unchiul Sylvester zâmbi dulce.

— Dar măcar de data asta ai avut mai mult noroc? îl întrebă ea.

— În orice caz, i-am văzut culoarea.

— Cum?

Unchiul Sylvester se ridică și se întoarse cu spatele la foc, învăluind într-o privire blândă tot grupul adunat în fața lui.

— Aseară, pe când tocmai povesteam o istorie despre căutătorii de aur, am fost întrerupt, spuse el politicos. Unde ajunsesem?

— Ai ajuns la momentul când te aflai în valea râului San Joaquin în primăvara lui '50, împreună cu un individ pe nume Flint, răspunse în cor verișoarele Jane și Emma.

— Ah, da! spuse unchiul Sylvester. Pe vremea aceea în locurile unde trudeau minerii nu se prea găseau monezi. Praf de aur era din belșug, dar monezi nu. Vă puteți da seama că era mare bătaie de cap să stai să cântărești câteva fire de aur, ori de câte ori voiai o gură de whisky sau o livră de făină. Dar nu exista alt mijloc de a trata afacerile. Și deodată, au apărut în

circulație o groază de monezi de aur și argint în tabăra noastră și în taberele, din preajmă. Erau niște monezi străine, franțuzești și englezești, vechi. Uite, una dintre ele pe care am păstrat-o.

Unchiul Sylvester scoase din buzunar o monedă de aur și i-o dădu lui Gabriel. Lane se ridică în picioare scoțând o exclamație de uimire:

— Păi, exact ca ludovicii de aur pe care-i adunase bunicul în timpul războiului și i-a lăsat tatii.

Unchiul Sylvester luă moneda înapoi, o puse la ochiul stâng ca pe un monoclu și clipi cu gravitate din celălalt ochi spre asistență.

— Sunt aceleași monezi, continuă el netulburat. Pentru că am o memorie bună, treaba m-a interesa și mi-am amintit că pe când eram copil, bunicul îmi arătase o monedă din acelea și-mi spusese că le păstrează pentru bătrânul Jules du Page, care nu credea în bănci și în bancnote. Ei bine, am descoperit că proveneau de la un negustor pe nume Flint, care expedia praf de aur de la Stockton la New York pentru firma Peter Gunn și Fiii.

— Cui? întrebă Gabriel iute.

— Bătrânului Gunn, tatăl prietenului tău! spuse unchiul Sylvester politicos. Am discutat problema asta chiar azi dimineață în drum spre stație. Dar să ne întoarcem la istoria noastră. Flint mi-a spus că și el le avea de la un alt individ, pe nume Thompson, care la rândul lui le căpătase de la un altul pentru niște mărfuri. La un an sau doi după aceea, lucrurile s-au brodit în așa fel că același Thompson a degerat pe când ne aflam la Popasul Foamei. Când a socotit că-i sosise ceasul, mi-a mărturisit că fusese plătit de Flint să-mi spună cele pomenite, dar că el credea că monezile fuseseră furate. În vremea asta Flint dispăruse. Alte lucruri mi-au abătut atenția de la asta. Aproape că uitasem de el, până când într-o noapte, la vreo cinci ani după aceea, am nimerit într-o tabără de mineri părăsită, pentru că adormisem călare pe catârul care m-a purtat drept pe un jgheab frânt la mijloc, dar... mi se pare că povestea asta v-am spus-o.

— Dar n-ai terminat-o, îi aminti verișoara Jane arțăgoasă.

— Atunci, s-o termin acum. Am fost salvat de-acolo de niște indieni, care m-au luat drept un spirit rătăcitor ce se cocoțase acolo în bătaia lunii și au dat alarma. Primul alb pe care l-au adus să vadă despre ce-i vorba s-a întâmplat să fie o epavă de bețiv, cunoscut băieților sub numele de „Bătrânul Pușcă” sau „Ulei de Pușcă” care, când m-a văzut, a fost apucat de delirium tremens. Și cine vă închipuiți că era, după cum am descoperit eu după aceea? Flint! Flint, ruinat și sleit! Aruncat ca o cârpă și renegat de rudele lui din New York, tocmai el care pusese bazele averii lor prin ticăloșia comisă cu mâna lui, ticăloșie pe care aceștia o încuviințaseră și o iertaseră. Pentru că Flint, care era dulgher, pe când lucra la vechea locuință a bunicului descoperise existența unei nișe din cărămizi în peretele biroului tatei, schimbase împărțirea camerei ca să poată ajunge la nișă și s-o jefuiască în voie fără să-l supere nimeni și astfel și-a însușit din tezaurul bunicului partea pe care o pusese acolo tata la adăpost. Tata era convins că urmașii săi or să dea de nișa aceea. Și Flint, fie din grabă, fie din neștiință, nu s-a atins de hârtiile și documentele care erau acolo. Iar acestea vorbeau de existența unei alte ascunzători a bunicului, undeva sub vatra asta și mie mi-a revenit misiunea s-o descopăr.

Unchiul Sylvester își aprinse liniștit din nou pipa, se uită la Marie, parcă fără să dea atenție celorlalți care-l sorbeau din priviri și nici nu mai suflau, apoi povesti mai departe:

— Flint, alias Pierre á Fusil, alias Peter Gunn, a murit nebun. M-am hotărât să verific adevărul spuselor sale și am venit încoace. Pe când eram un țănc neastâmpărat, care scotocea prin toată casa cea veche, învățasem toate cotloanele mult mai bine decât tine, Gabriel și decât oricare altul. Bătrânul Gunn aflate el ceva despre locul ascunzătorii din mărturisirile nelegiuite ale rudei sale și dorea să pună mâna pe casă prin mijlocirea fiului său, când avea să vină vremea sorocită și astfel să șteargă orice urmă a jafului comis de Flint. Am recunoscut camera perfect, mulțumită și ajutorului dat de Kitty, care a luat covorul și astfel a lăsat la vedere bucata de podea care se mișca din dreptul despărțiturii ascunse de noua

împărțire a camerei. Sub pretextul că voiam să aranjez camera altfel – lucru pentru care sper că mă va ierta Kitty – am rămas o zi întreagă cu ușa închisă, încercând să-mi croiesc drum spre despărțitură. Am găsit nișa jefuită, dar hârtiile erau intacte la locul lor. Din ele am aflat exact suma pe care a sustras-o Flint, dar de asemenea și faptul că o sumă și mai mare fusese îngropată într-un butoiăș lângă soba asta. Chiar cu câteva clipe înainte de a sosi voi am terminat treaba și l-am scos afară. La început am sperat să pot dăruir mâine întregii familii banii, drept cadou de Crăciun... da...

Unchiul Sylvester se opri și trase încet un fum din pipă.

— Dar noi te-am surprins și te-am obligat să anticipezi, spuse Gabriel râzând.

— Nu, replică unchiul Sylvester foarte stăpân pe el. Dar nu pot, pentru că banii nu-ți aparțin ție, ci altcuiva! Conform hârtiilor pe care le am în buzunar – și ele constituie un document cât se poate de legal – acesta este darul tatei pentru Marie du Page.

Scoțând un strigăt de bucurie, Kitty se aruncă de gâtul prietenei ei, care stătea palidă și nici nu mai respira, iar chipul neprefăcutului Gabriel se luminea de un zâmbet plin de încântare și generozitate.

— Iar tu, dragul meu Gabriel, trebuie să te mulțumești cu faptul că firma „Peter Gunn și Fiii” o să-ți răscumpere vechile tale acțiuni fără acoperire la prețul pe care l-ai plătit și tu la vremea ta. E tocmai prețul pentru rolul pe care patronii firmei l-au avut în această mică tranzacție, după cum am avut onoarea a-i explica și domnului Gunn în drum spre stație azi dimineață.

— Deci, interveni Kitty, socoți că tânărul Gunn știa că Flint era ruda lui și că acesta furase banii tatei și că domnul Gunn nu voia decât...

Fata se opri deodată cu ochii scăpărători.

— Bănuiesc că voia să facă un aranjament, draga mea, care să-i îngăduie să păstreze și secretul și proprietatea în familie, spuse unchiul Sylvester. Dar nu cred că a bănuir vreodată de existența unei a doua comori aici.

— Și la urma urmei, se pare că toate aceste crâmpie nesatisfăcătoare de relatare pe care ni le-ai spus n-au însemnat nimic, dar...

— Erau de fapt felul meu de a vă spune ceva despre asta!

În vreme ce toți se înghesuiau curioși în jurul comorii scoase la lumină, Marie se apropie timidă de el, fără nicio urmă din vechea îndrăzneală, cu ochii în lacrimi, iar în mână ținea șovăitoare inelul.

— Cum să-ți mulțumesc... și cum să te fac să mă ierți vreodată?

— Păi, începu unchiul Sylvester uitându-se cu severitate la ea, ar fi bine să păstrezi inelul ca să te mai gândești la ceea ce-ai făcut.

Prietenul meu vagabondul.

Hoinăream la întâmplare pe niște coline acoperite de trifoi din apropierea unuia dintre porturile Noii Anglii. Era o dimineață de duminică frumoasă ca nicio alta și atât de tihnită, atât de plină de înțelesurile celei de-a șaptea zile, ziua odihnei, încât nici măcar clopotele, bătând la mile depărtare, dincolo de mlaștinile sărate, n-aveau un ton de poruncă, de dojană sau de rugă în glasul lor amortit. Mai degrabă parcă, din turnurile lor pierdute în nouri, păreau să cheme cu glas de muezin renegat: „Somnu-i mai bun decât ruga, dormiți, fii ai puritanilor! Dormiți în pace, o, diaconi și epitropi. Fie, ah! Fie ca picioarele voastre, care vă poartă atât de iute spre cele rele, să se adune sub voi într-o odihnă, fie ca mâinile voastre trudite de talanții necredinței să se-mpreune sub pernă. Somnul e mai bun decât ruga”.

Și într-adevăr, deși se făcuse dimineață de-a binelea, somnul încă plutea în aer. Și, învins de influența combinată a mării, cerului și văzduhului, m-am lăsat jos și m-am întins pe un prag de stâncă de pe o coastă pietroasă ce dădea spre mare. Dinaintea ochilor se întindea imensul Atlantic, care încă nu se trezise de-a binelea, ci își ridica ritmic pieptul, respirând în somn. În zarea încețoșată nu se vedea nicio pânză. Nu-mi rămânea nimic altceva de făcut decât să mă uit ținând spre imensitatea care nici nu clipea.

Deodată, am simțit miros puternic de tutun. Întorcând încet capul, am văzut un firicel ușor de fum albăstrui înălțându-se de după un bolovan din apropiere. M-am ridicat, am trecut peste stâncile, de granit și am dat de o mică văgăună, unde stătea tolănit confortabil pe mușchi și licheni un individ bine clădit. Arăta însă tare zdrențaros, foarte murdar, lăsa o puternică impresie că ar fi avut mult prea mult păr netuns, unghiile cam netăiate și cam îmbăcsit de sudoare și, în general, mult prea multe dintre metehnele pe care civilizația se străduie să le ascundă. În schimb, era cât se poate de evident că altceva

nu mai avea. Era *vagabondul*.

Îmboldit de acea aprinsă severitate ce ni se trezește în fața tuturor indivizilor care ne înfățișează în persoana lor în mod brutal propriile noastre vicii, am rămas adânc indignat de lenea pe care o degaja individul. Probabil că aceste resentimente erau evidente în înfățișarea mea. Pentru că omul se ridică puțin în capul oaselor, îmi aruncă la rândul lui o privire care implora iertare și făcu un gest ca și cum ar fi avut de gând să-și lovească pipa de un bloc de granit, ca să scuture jarul din ea și s-o stingă.

— Zău, dom'le, dacă-mi trecea măcar prin minte că am încălcat terenul înălțimii voastre, m-aș fi dus pe țărm și mi-aș fi ales căpătâi apa aia sărată. Da' noaptea asta am bătut șap'spe mile bune și n-am avut o îmbucătură, de-mi ghiorăie mațele și n-am cu ce le face să tacă, fiindcă-s lihnit mort și nu m-am procopsit decât cu un pac de tutun cu care și-a făcut pomană Widdy Maloney, colo la răscruce și doar cu asta-mi mai țin eu zilele. Și când m-am pornit la drum și am plecat de-acasă, din Milwaukee, ca să ajung la Boston, era întuneric și, Dumnezeu să vă binecuvânteze, dacă vă faceți milă și-i dați acolo cu-mprumut douăș'cinci de cenți unui sărman care și-a lăsat la Milwaukee o nevastă și șase copii, vi-i dă el înapoi când capătă ceva de lucru. Domnul să vă miluiască!

Într-o secundă mi-a trecut prin minte ca individul din fața mea era tocmai omul care, cu o seară mai înainte, se bucurase de ospitalitatea bucătăriei casei mele, aflată la vreo două mile distanță. Mi-am amintit că atunci se prezentase drept un pescar aflat la ananghie, jefuit de banii cuveniți de către un căpitan neomenos, că soția lui zăcea bolnavă de plămâni în satul din apropiere, iar cei doi copii, dintre care unul infirm, ajunseseră să vagabondeze pe străzile Bostonului. Mi-am amintit că această cutremurătoare nedreptate a sorții impresionase toată familia, iar nenorocitul pescar fusese dăruit cu haine, mâncare și niște mărunțiș. Se vede că mâncarea și banii dispăruseră. Dar veșmintele pentru nevasta cea bolnavă de plămâni unde erau? Îi slujeau acum drept pernă.

Îndată i-am amintit omului toate astea și l-am acuzat de

înșelăciune. Spre surprinderea mea omul primi mustrarea senin, ba chiar oarecum încântat.

— Să fiu al naibii de n-ai dreptate. Dar vezi 'mneata, dom'le, adăugă pe un ton confidențial, vezi, dom'le, până apuc și eu să capăt de lucru undeva... și doar de lucru tot caut eu... din cân' în cân' mai trebuie să mai ard și câte o minciună să mai moi inima târgului. Și Domnul să ne aibă în pază, dar acolo pe mare e o treabă tare cumplită pentru un om care nici măcar nu-i deprins cu marea.

Am îndrăznit să-i sugerez că un om zdravăn, sănătos ca el ar fi putut să găsească de lucru pe undeva, de la Milwaukee până la Boston.

— A, da, da' vezi 'mneata, dom'le, m-am urcat pe blat într-un marfar și afurisitul n-a oprit nicăieri deloc. Da' numa' pe coasta de est mă bate pe mine gândul c-am să găsesc niscaiva de lucru.

— Dar n-ai nicio meserie?

— Meserie zici? Păi eu mi-s cărămidar și martor mi-e Dumnezeu în câte locuri n-am dat o mână de ajutor la cărămizi în Milwaukee. Poți să pui prinsoare că am o mână tare iscusită la cărămizi. Poate știe înălțimea ta pe unde aş putea da și eu o lovitură în branșă, prin împrejurimi?

Dar, după știința mea, pe-o rază de cinzeci de mile în jur nu era nici urmă de cuptor de ars, pentru că cel mai puțin nimerit loc din lume ca să găsești vreunul era tocmai aici, în peninsula asta nisipoasă sortită a fi reședința de vară a câtorva oameni avuți. Dar n-am putut să nu admir obrăznicia acestei pușlamale, care știa la fel de bine ca și mine toate acestea. Totuși i-am spus:

— O zi sau două pot să-ți găsesc de lucru și la mine!

Și, după ce l-am îndemnat să-și adune bulendrele pentru nevasta lui cea bolnavă, am luat-o înainte peste dunele de nisip spre locuința mea. Cred că la început propunerea mea l-a luat cam pe nepregătite și a rămas oarecum consternat, dar de îndată și-a recăpătat buna dispoziție și aproape în același timp și graiul.

— Ah, de lucru, nu-i așa? Domnul fie lăudat! Sunt gata și

taman asta jinduiesc și eu, cu toate că mâinile mi-s obișnuite mai mult cu cărămizile.

I-am dat asigurări că treaba pe care am să i-o dau eu n-are să-i ceară cine știe ce îndemânare și în felul acesta, am mers mai departe peste dunele adormite. Dar nu m-am putut stăpâni să nu bag de seamă că, deși eram un om bolnăvicios, țineam la drum mult mai bine decât tovarășul meu, pe care-l lăsam mereu în urmă, așa încât vagabondul meu, chiar și dacă era să-l judecăm numai din punct de vedere etimologic, era tot un impostor. Avea un fel aparte de a zăbovi pe lângă vreun gard peste care trebuia să trecem, prefăcându-se a-mi istorisi pe un ton și mai confidențial necazurile și nenorocirile care l-au păscut permanent, de care nu m-a scutit tot drumul până acasă. Și am mai băgat de seamă că nu prea putea rezista tentației de a se așeza de câte ori vedea câte un bolovan acoperit de mușchi sau de iarbă de dună.

— Vezi dumneata, dom'le, îmi spunea el adesea, așezându-se deodată jos, numai din pricina necazurilor care m-au podidit la Milwaukee mi s-a...

Și numai după ce ajungeam eu prea departe ca să mai aud ce spunea el, abia atunci catadicsea să-și adune în silă catrafusele și s-o pornească după mine. Când am poposit la poarta curții mele, se sprijini de ea lăsându-și în jos amândouă mâinile, de altfel destul de zdravene și-mi spuse:

— Ah, ce mângâiere că mai există și duminica și le-nlesnește oleacă de odihnă la cei slabi și trudiți, care a mai și făcut și șap'șpe mile ca să se bucure de ea!

Bineînțeles că am priceput unde bătea el. Pe ziua aceea însemna că n-am să am parte de aportul prețios al prietenului meu vagabondul la treburile casei. Iar chipul lui se luminează când văzu cât de restrâns era domeniul meu și mai băgă de seamă că așa-numita grădină nu era decât un strat de flori acolo. Cum, fără îndoială, fusese pus la săpat până atunci pe măsura puterilor lui, se așteptase și acum la același fel de treabă. Or, trebuie să spun că i-am cam dezamăgit când i-am arătat un zid de împrejmuire abia început, de vreo douăzeci de picioare lungime și i-am zis că va trebui să ridice zidul cu

piatră adusă de pe dealul din apropiere. Câteva minute după ce-am ajuns acasă, omul meu era instalat confortabil în bucătărie, cu mâncarea dinainte, iar Bridget, bucătăreasa, femeie cam de aceeași condiție, se puse cu el la taclale și la glume aproape ininteligibile pentru mine. Spre seară, când a însoțit-o pe Bridget la izvor să aducă apă, am băgat de seamă că vântura în mod ostentativ căldarea goală în mână. Însă la întoarcere sărmana Bridget – femeie în amurgul vieții – căra ea căldarea plină, în vreme ce prietenul meu vagabondul mergea în urma ei cu vreo câțiva pași, sporovăind bine dispus și culegând mure.

A doua zi la ora șapte își începu treaba plin de încântare. Până pe la nouă pusese trei bolovani la locul lor pe primul rând de jos. O oră căutase numai ciocanul și târnăcopul, iar în „pauze” glumise cu Bridget. La ora zece m-am dus să văd ce făcuse. A fost un gest necugetat din partea mea, pentru că se văzu obligat să-și scoată plin de respect pălăria, să lase treaba baltă și să se rezeme de gard, punându-se bine dispus pe palavre.

— Îți plac murele, dom'le căpitan?

I-am spus că puștii mei aveau obiceiul să se ducă să culeagă mure, de pe pajiștea aflată tocmai dincolo de deal – sperând ca astfel să împiedic propunerea care știam că avea să vină.

— Ah. Dom'le căpitan, da' eu îs ăl de-am fost nevoit să bat drumurile și să nu bag nimic în gură decât mure de prin mărăcinișuri... și așa că mi-s mare specialist la căutat mure. Bine-nțeleș că puștii și-s copii tare drăguți, dom'le căpitan, m-au rugat să merg cu ei la locurile pe care numai eu le știu.

Nu mai e nevoie să spun că a câștigat și de data asta. După rețeta tuturor vagabonzilor de toate neamurile, a cucerit copiii și femeile de partea lui... așa că prietenul meu vagabondul și-a făcut mendrele cum a vrut el. A plecat la unsprezece și s-a întors la patru după-amiază cu o ulcică pe jumătate plină. După ce i-am întrebat pe băieți, am descoperit că se distraseră grozav, dar la un interogatoriu mai strâns, a reieșit că ei adunaseră toate murele. De la patru la șase, zidul se îmbogăți cu încă două pietre, după care toată munca plină de ardoare a

acelei zile luă sfârșit.

În vreme ce eu mă uitam la primul rând de șase pietre, prietenul meu vagabondul își întinse brațele zdravene, cât erau de lungi și-mi spuse:

— Da, da! Munca mie-mi prinde bine. Dă-mi de lucru și nu mai am nevoie de nimic altceva.

Am îndrăznit să fac aluzie la faptul că deocamdată prea mare lucru nu făptuise.

— Așteaptă dumneata până mâine. Și atunci ai să vezi. De vină-s mâinile astea ale mele care-s încă date mai mult la cărămizi și nu-s obișnuite cu piatra. Da' așteaptă și dumneata până mâine, bine?

Din nefericire n-am așteptat. O treabă urgentă m-a obligat să plec dimineața devreme, iar la amiază, când m-am apropiat călare de casă, mi-a fost dat să asist la un spectacol ciudat: cei doi puști ai mei dădeau în brânci punând șiruri de pietre unele peste altele, ajutați de Bridget și de Norah, care aduceau pietre de pe coastele din apropiere, în vreme ce prietenul meu vagabondul, întins comod pe creasta zidului, supraveghea liniștit mersul treburilor, contribuind și el din plin cu vorbe de duh, aruncate alene. Vreme de un minut am simțit cum mă cuprinde o furie oarbă, plină de indignare, dar tot vagabondul mă făcu să-mi revin îndată la sentimente mai bune.

— Bine-nțeles, dom'le, n-am făcut decât să-i deprind pe băieți să fie harnici... și deie Domnul să nu știe niciodată censeamnă să trudești pentru o bucată de pâine. Ai dreptate, i-am făcut să creadă că-i joacă, asta am făcut. Iar cât privește fetele, nu-i mai bine să te-ajute pe înălțimea ta aici, decât să stea în bucătărie și să se-ntindă la taclale?

Cu toate astea am socotit nimerit să interzic copiilor și servitoarelor să-l mai încurce pe prietenul meu la treabă. Probabil că din cauza acestui embargo, a doua zi dis-dimineață, vagabondul a dorit să stea de vorbă cu mine.

— Îmi pare tare rău, dom'le, că trebuie să-ți spun, începu el, dar treaba asta cu bolovanii îmi strică mâna la cărămizi și socot că-i mai bine pentru mine să vă părăsesc și să-mi caut de lucru în altă parte, în branșa mea. Fiindcă am mare nevoie de ceva de

lucru. Și nu-i de mine, dom'le căpitan, să lenevesc aici și să mănânc pâinea degeaba. Așa că, bună ziua și, dacă-ți prisosește cumva vreo cinzeci de cenți, să mi-i împrumuți până dau și eu lovitura pe undeva – Dumnezeu mi-e martor că am să ți-i întorc înapoi.

S-a ales și cu banii, dar s-a mai ales și cu o scrisoare din partea mea către un vecin al meu, un medic pensionar destul de bogat, care avea un domeniu întins, un om deosebit de practic care știa cum să-și gospodărească terenul. Avea mulți lucrători pe terenul acela sterp al lui pe care-l numea „fermă” și-mi trecuse prin cap că dacă prietenul meu vagabondul avea în el vreo înclinație cât de mică pentru hărnicie, lucru pe care eu cu indolența și preocupările mele nu reușisem să-l dau la iveală, atunci vecinul meu avea să-l descopere.

L-am întâlnit pe vecin o săptămână mai târziu. Cu oarecare jenă l-am întrebat despre prietenul meu vagabondul.

— A, da! făcu el oarecum gânditor. Ia să vedem – a venit luni și a plecat joi. E într-adevăr un tip zdravăn, bine intenționat, vesel, dar e lovit de-o serie de boli în chip tare ciudat. În prima zi în care l-am pus la treabă în grajd, l-au apucat frigurile și febra pe care le-a contractat în mlaștinile Louisiane...

— Iartă-mă, te rog, m-am băgat eu iute în vorbă, vrei să spui Milwaukee!

— Știu eu ce vreau să spun, mi-o întoarse doctorul încăpățânat. Mi-a spus toată povestea aia nenorocită, cum a scăpat din slujba confederaților, cum l-au atacat negrii înarmați, cum s-a ascuns numai prin bălți și mlaștini...

— Da, spune mai departe, doctore, am îngăimat eu pierit. Vorbeai despre treaba pe care ți-a făcut-o.

— Da, ei bine, e ros de malarie din cap până-n picioare. În prima zi l-am învelit tot numai în păături și l-am îndopat cu chinină. A doua zi l-au pălit simptomele clasice ale holerei și l-am ținut numai cu coniac și ardei iute. Reumatismul s-a arătat abia în cea de-a treia zi, de n-a mai putut bietul de el să facă nicio treabă. Așa că am ajuns la concluzia că era mai bine să-i dau o scrisoare către directorul spitalului orășenesc decât să-l țin mai departe la mine. Era foarte nimerit pentru un studiu

patologic. Dar eu am nevoie de un om care să lucreze la grajduri, așa că n-am putut să-l țin mai departe în ambele funcții.

Cum n-am putut niciodată să mă conving când vorbea doctorul serios și când glumea, am renunțat să mai discut subiectul. Și în felul acesta prietenul meu vagabondul mi se șterse din minte, nu fără să lase în urma lui în hambar, unde dormise, un iz puternic de whisky, ceapă și trândăvie. Dar după două săptămâni și aceste urme se șterseră din.. „speluncă” – după cum aveau obiceiul să vorbească puțin cam ireverențios prietenii despre locuința mea. Dar îmi făcea plăcere să mă gândesc uneori la el, imaginându-mi-l că-și găsisese în cele din urmă o slujbă în meseria lui de cărămidar, sau că se întorsese la familia lui în Milwaukee, sau că-i făcuse pe toți ai lui din Louisiana fericiți când se arătase acasă, sau că se apucase din nou de pescuit, de data asta însă având parte de un căpitan bun și cinstit.

Într-o dimineață minunată de august, am pornit călare să traversez peninsula aceea nisipoasă, ca să fac o vizită unei familii de vază în care toți băieții erau curajoși, iar fetele, frumoase. Când am ajuns în fața casei, n-am văzut nici țipenie, dar dinspre veranda din spate am auzit deodată foșnet de rochii și o voce care domina totul și semăna cu vocea lui Ulise în vreme ce-și depăna rătăcirile prin lume. Nu era nicio îndoială, vocea aceea aparținea prietenului meu vagabondul!

Din ceea ce putusem înțelege din spusele lui, omul meu venea din St. John, Nebraska și voia să ajungă la nefericita lui nevastă din New York, care locuia împreună cu niște rude bogate, dar cam nesuferite.

— Și, domnișoară, nici vorbă că nu v-aș cere nici măcar un cent împrumut dacă aș putea să-mi găsesc ceva de lucru în branșa mea de țesător de covoare și poa' că știți dumneavoastră vreo fabrică unde se fac și covoare pe aici. Ah, domnișoară și chiar dacă nu-mi dați nici un cent, mie tot îmi ajunge să știu că necazurile mele au stârnit lacrimi în cei mai frumoși ochi din lume și Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru asta, domnișoară.

Acum știam că cei mai frumoși ochi din lume aparțineau celei mai sensibile și mai îndurătoare inimi din lume și am simțit că pentru a se face dreptate trebuia să intervin de îndată între această inimă și una dintre cele mai mari pușlamale de pe pământ. Așa că n-am mai așteptat să fiu anunțat de nimeni și am deschis ușa alăturându-mă celor de pe verandă. Dacă mi-a trecut cumva prin minte că apariția mea dramatică va trezi o clipă de remușcare în sufletul prietenului meu vagabondul, m-am înșelat. Fiindcă, îndată ce m-a zărit, a dat drumul unui strigăt de încântare și, căzând în genunchi dinaintea mea, îmi apucă mâna și se întoarse cu un gest oratoric spre doamne.

— Ah, dar îi taman cel care poate depune mărturie ce fel de om mi-s eu. Taman el e cel care mi-a dat o mână de ajutor în urmă cu patru săptămâni, când zăceam slăbit de moarte pe malul mării și m-a luat în casa lui. Taman el e cel care m-a sprijinit când mi-a fost greu, când m-au ajuns frigurile și tremuram zgâlțâit de suferință și tot el, Dumnezeu să-l binecuvânteze și-a scos și haina de pe el și mi-a dat-o mie zicându-mi: „Ia-o, Dinnis, că vântul rece al mării poate că ți-a înghețat sufletul în tine de tot”. Da’ numai uitați-vă la el, vă rog, domnișoară! Uitați-vă la acest om de treabă și sfios... care roșește la fel ca și dumneavoastră, domnișoară. Ah, ia uitați-vă la el. O să nege totul chiar în clipa asta, Dumnezeu să-l miluiască! Uitați-vă la el, domnișoară! Ce pereche minunată sunteți! (Secătura, doar știa că sunt căsătorit). Ah, de l-ați vedea scriind zi și noapte cu mâna aceea frumoasă a lui, (era evident că individul credea spusele servitorilor cum c-aș fi un fel de profesor de chiromanție) dacă l-ați vedea, domnișoară, așa cum l-am văzut eu, atunci ați fi tare mândră de el.

Aici se opri fiindcă-i pierise suflarea. Eram așa de năucit, că n-am mai putut spune o vorbă. Iar rechizitoriul necruțător pe care avusesem de gând să-l rostesc în clipa în care deschisesem ușa se topi cu desăvârșire. Și când „cei mai frumoși ochi din lume” se întoarseră plini de recunoștință spre mine... ei bine...

Dar mi-am mai păstrat destulă stăpânire ca să rog pe doamne să se retragă, întrucât îmi asumam eu grija de a cerceta cazul prietenului meu vagabondul pentru a-i acorda tot

ajutorul care se cere (abia mai apoi am aflat că pușlamaua reușise să le vânduiească pungile de trei dolari și jumătate). Când ușa se închise în urma lor, m-am întors spre el.

— Secătură nenorocită!

— Ah, dom'le căpitan, da' să-mi refuzi dumneata o recomandare ca aceea pe care ți-am făcut-o eu chiar mai înainte? Dumnezeu să aibă milă de noi! Da' de-ai fi văzut dumneata ce ochi a făcut la mine fata aceea frumoasă! Ah, de se-ntâmpla una ca asta înainte de a mă căptuși cu toate frigurile și răcelile care mi-au zdrobit sufletul de tot, pe când eram și eu tinerel și săltăm câte zece dolari bani gheață pe săptămână la cărămizi, ei, știu bine că atunci...

— Socot că un dolar ajunge pentru scornelile tale, am izbucnit eu și cum am de gând să nu las să treacă nici douăzeci și patru de ceasuri ca să dau în vileag totul și să te fac de răs, cred că cel mai bine pentru tine ar fi s-o iei iute la picior spre Milwaukee, New York sau Louisiana.

I-am dat un dolar.

— Dar ține minte că nu vreau să-ți mai văd mutra pe-aici!

— Nici n-o s-o mai vezi, dom'le căpitan.

Și nici n-am mai văzut-o.

Dar mai târziu, pe la sfârșitul verii, cam la vremea când locuitorii sezonieri își luaseră zborul spre locurile mai calde din Boston și Providence, mi s-a întâmplat să iau masa cu unul dintre cei care mai rămăseseră. Era un avocat din Boston, plin de principii, cinste, autodisciplină, statistici, estetică și deplin conștient că era înzestrat cu toate aceste calități pe care și le recunoștea la adevărata lor valoare. Cred că pe mine mă îngăduia pentru că eram mai degrabă străin pe acele meleaguri și, cu blândețe dar ferm, îmi înlătură toate argumentele în toate domeniile, îndoiindu-se adesea de faptele invocate de mine, în general de deducțiile mele și întotdeauna de ideile pe care le-aș fi emis. Când stătea de vorbă cu tine, totdeauna părea să catadicsească să coboare numai până la jumătate scara foarte înaltă a valorilor morale și intelectuale, însă concluziile le rostea tot de sus, peste balustradă.

M-am apucat să-i vorbesc de prietenul meu vagabondul.

— Cu tagma asta de impostori trebuie să te porți doar într-un singur fel și e destul să recunoști faptul că legea îi socotește niște „vagabonzi”, iar comportarea lor un delict. Orice alt sentiment opus acestui principiu te înfierează drept *particeps criminis*⁴. Nu știu exact, dar trebuie să existe și vreo măsură împotriva dumată pentru încurajarea vagabondajului. Ei bine, eu am un stil eficient de a trata cu astfel de domni.

Avocatul se ridică și luă de pe șemineu o armă cu două țevi pentru păsăret.

— Când pe proprietatea mea se arată vreun vagabond, îl anunț s-o șteargă. Dacă totuși insistă, atunci trag în el, așa cum aș face împotriva oricui mi-ar încălca domeniul cu gânduri criminale.

— Să tragi în el? am exclamat eu alarmat.

— Dar... dar numai cu cartușe care n-au decât pulbere în ele! Bineînțeles că individul nu știe asta. Dar a doua oară nu mai vine el.

Pentru prima oară mi-a trecut prin minte că probabil multe dintre argumentele amicului meu nu erau decât tot un fel de cartușe oarbe, pe care le folosea ca să pună pe fugă oricare minte ce i-ar fi încălcat domeniul intelectual.

— Bineînțeles că dacă vagabondul persistă mai departe, aș fi îndreptățit să folosesc și gloanțe. Chiar aseară mi-a făcut unul o vizită. A trecut peste zid. Dar pușca mea a fost cât se poate de eficientă: să-l fi văzut cum alerga!

N-avea nici un rost să discut în contradictoriu cu o minte atât de practică, așa că am abandonat subiectul. După micul dejun am luat-o peste dune, iar amicul meu mi-a promis că, îndată ce termina de rezolvat niște treburi gospodărești, avea să mă ajungă din urmă. Era o dimineață frumoasă, tihnită, foarte asemănătoare cu cea în care îl întâlnisem pe prietenul meu vagabondul. Deasupra mării și a pământului plutea liniștea unei nesfârșite binecuvântări. Departe se vedeau niște pânze albe, clipind foarte adormite, una sau două nave se apropiau de țărm, dar foarte alene... exact ca prietenul meu vagabondul! O voce care răsună în spatele meu mă făcu să tresar. Amicul mă

---

⁴ Părtaș la nelegiuire (lat.).

ajunsesse din urmă. Dar chipul lui arăta oarecare îngrijorare.

— Chiar acum am aflat ceva destul de important, începu el. Se pare că în ciuda tuturor precauțiilor mele, vagabondul acela a intrat în bucătărie la mine și servitorii s-au cam luat la glume cu el. Se pare că ieri dimineață, în vreme ce eram absent, individul a avut îndrăzneala să-mi împrumute arma ca să se ducă la rațe. După vreo două sau trei ceasuri s-a întors cu două rațe și cu... pușca.

— După cum se vede, a fost cinstit.

— Da, dar să vezi! Zăpăcita aia de fată mi-a spus abia acum că, atunci când i-a dat arma înapoi, individul i-ar fi spus că totul era în ordine și că pentru a-i scuti pe stăpân de bătaie de cap, o încărcase el cu mâna lui.

Cred că mi-a citit de îndată îngrijorarea pe față, pentru că a adăugat de îndată:

— Nu erau decât alice de rață și câteva alice acolo n-au să-i cadă chiar așa de rău!

Dar o vreme am mers amândoi în tăcere.

— Mi s-a părut mie că arma aceea a cam avut reful, îmi spuse el în cele din urmă oarecum gânditor. Dar ideea că... Hei! Ce-i asta?

Se opri dinaintea scobiturii unde-l descoperisem pe prietenul meu vagabondul prima oară. Locul era pustiu, dar pe mușchiul din jur erau pete de sânge și rămășițe de la o rochie veche, pline de sânge și acestea, de parcă ar fi fost folosite drept bandaje. M-am uitat atent la ele: erau de la rochia dăruită pentru nevasta bolnavă de plămâni a prietenului meu vagabondul. Amicul meu, plin de tulburare, o apucă pe dărele acelea de sânge care se vedeau pe mușchi, pe pietre și pe bolovani și duceau drept spre mare. Când l-am ajuns din urmă și eu pe mal, l-am găsit în fața unei stânci late; acolo se afla o legătură într-o batistă pe care am recunoscut-o și un baston dintr-o cracă îndoită.

— Probabil că a venit încoace ca să-și spele rănilor... apa sărată e un hemostatic, spuse gazda mea, care-și recăpătase stilul precis de a interpreta faptele.

N-am zis nimic, dar m-am uitat spre ocean. Știa să-și

păstreze tainele în adâncuri; ochii lui liniștiți se pricepeau să nu trădeze nimic, indiferent ce văzuseră ei în noaptea de dinainte. Oceanul se întindea netulburat, indiferent și tăcut. Iar prietenul meu vagabondul nu mai era!

Sfârșit.

CUPRINS.

Șeriful din Siskyou.....	4
I.....	4
II.	9
III.....	14
Colonelul Starbottle – avocat.....	28
Un episod din viața domnului John Oakhurst.....	61
Poștărița din Laurel Run.....	87
Cartea de vizita a lui Dick Boyle.....	107
Neprihănită din Sierra.	139
Soții doamnei Skaggs.	159
Trăsnițul de la Cinci Pâraie.....	196
Fantoma din Sierra.	221
Unchiul din California.	230
I.....	230
II.	241
Prietenul meu vagabondul.....	259
CUPRINS.....	272

